

/O=CICWP/OU=EXCHANGE ADMINISTRATIVE GROUP (FYDIBOHF23SPDLT)/CN=RECIPIENTS

Van: 10.2.e
Verzonden: woensdag 20 juni 2018 15:35
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: Voortgang procedures rondom AWG

Beste 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e,

De natuurtoetsen voor zowel de elektrificatie als de workover van het NAM-platform Ameland-Westgat (AWG) heb ik vandaag gelezen en met mijn collega 10.2.e (ecoloog) besproken.

We willen op korte termijn in Den Haag met de NAM spreken over de samenhang tussen de deelprojecten binnen het project van de elektrificatie. Het gaat dan primair om de redenen om dit project in onderdelen op te knippen en verder om belangrijke onduidelijkheden over de aanleg van de kabel door de duiden naar AWG. Verder is de 11.1

Anders dan de NAM stelt denk ik 11.1

. In het gesprek met de NAM willen we ook komen tot een overzicht voor zowel de elektrificatie als de workover, zowel voor de uitvoering van beide projecten in de tijd als de manier waarop (en samenhang waarin) de stikstofdepositie van de deelprojecten van de elektrificatie en de werkzaamheden van de workover berekend en beoordeeld wordt. Al eerder heb ik de NAM laten weten dat de workover – anders dan de NAM stelt – een Wnb-vergunningplichtig project is. We hopen dat 10.2.e en 10.2.e van de NAM op korte termijn naar het departement kunnen komen. Het lijkt me goed als 10.2.e en/of 10.2.e ook bij dit gesprek aanwezig kunnen zijn.

De aan mij voorgelegde natuurtoetsen laten nu nog vragen open en kunnen nog niet als aanvragen om een Wnb-vergunning worden aangemerkt. Zoals duidelijk zal zijn gaan we dit met de NAM bespreken. Waar het gaat om de relatie met de bij EZK lopende procedures voor vergunningen op grond van de Wabo heb ik zojuist besproken met 10.2.e besproken dat hij en ik aanstaande maandag 25 juni gaan overleggen welk procedureel gevolg EZK nu het beste kan geven aan de genoemde lopende besluitvormingsprocedures.

Het leek me goed dit voor haar vakantie aan 10.2.e te laten weten. 10.2.e wens ik hierbij vast een fijne vakantie toe.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: dinsdag 19 juni 2018 13:21
Aan: 10.2.e
Onderwerp: FW: Voortgang procedures rondom AWG

Ter info mijn terugkoppeling aan 10.2.e .

Van: 10.2.e
Verzonden: dinsdag 19 juni 2018 13:21
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: Voortgang procedures rondom AWG

Hoi 10.2.e ,

Daarstraks met 10.2.e contact gehad.

10.2.e gaat met jullie/NAM schakelen over wat wanneer verwacht kan worden.

Groeten en alvast fijne vakantie,

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 18 juni 2018 18:16

Aan: 10.2.e

Onderwerp: RE: Voortgang procedures rondom AWG

Hi 10.2.e,

Ik begrijp van NAM dat 10.2.e geschakeld heeft met 10.2.e en dat er toezeggingen aan NAM zijn gedaan dat EZK 8-6 uiterlijk de reactie van LNV zou krijgen. Ik begrijp ook dat er eind april een tel. overleg in is gepland en gedeeltelijk is doorgegaan.

Wij hebben samen ook al een aantal keer gesproken over deze procedure. Ik weet dat jullie ook qua ruimte in het team momenteel beperkt zijn en de natuurtoetsen zijn omvangrijk. We bespraken dat 10.2.e i.e.g. zou reageren zodat wij een aanvulling o.i.d. konden opvragen om de termijn te stuiten of afwegingen konden maken m.b.t. de procedure.

Gelet op jouw signaal heb ik 10.2.e niet zelf opgezocht, ik wilde hem niet onnodig onder druk zetten. Ik begrijp wel dat hij begin vorige week met 10.2.e ihkv Zuidwal heeft gebeld (andere procedure, Vermilion) en met haar over de procedures bij Ameland kort heeft gesproken. Ik heb echter ook vorige week geen reactie ontvangen.

Ik heb onderstaand naar NAM verzonden, ik ga het contact overdragen aan 10.2.e nu ik BRW . Wil jij zorgen dat er vanuit LNV contact wordt gelegd met 10.2.e? Ik wil wel een overleg inplannen, maar dan loop ik opnieuw tegen de belastbaarheid van 10.2.e aan.

Wij zoeken nu naar mogelijkheden m.b.t. de procedures. Zijn de natuurtoetsen aan te merken als een aanvraag in de zin van de Wnb? Ik weet dat voortoetsen geen formele status hadden. Op welke realistische termijn is er een reactie van LNV te verwachten m.b.t. de natuurtoets? Mogelijk kunnen wij nog om aanvullingen vragen of een andere koers insteken. Ik hoor jouw bevestiging graag voor mijn vakantie, ik ben er nog tot en met woensdag. Dan kan ik aan 10.2.e mijn overdracht afronden.

Groet, 10.2.e

Van: 10.2.e

Verzonden: maandag 18 juni 2018 17:58

Aan: '10.2.e @shell.com'; '10.2.e @shell.com'

CC: 10.2.e

Onderwerp: Voortgang procedures rondom AWG

Beste 10.2.e en 10.2.e,

Ondanks verschillende pogingen van zowel jullie zijde als onze kant wij nog geen reactie gekregen van LNV. Afgelopen december bespraken we dat, na een Barmm-melding voor Ameland-Oost waarbij o.a. een PAS-melding ontbrak en de natuurtoets niet meer actueel was met verouderde conclusies van LNV onder de NB-wet '98 i.p.v. de Wnb, dat EZK voor toekomstige procedures in de Waddenzee eerst een natuurtoets/voortoets bij LNV doorlopen wilde zien. Wij ervaren al geruime tijd een striktere toepassing, o.a. voor mitigerende maatregelen wordt een vergunning verleend (zodat deze vastliggen en handhaafbaar zijn).

Deze natuurtoetsen m.b.t. activiteiten rond AWG zijn nagenoeg gelijktijdig met de Wabo-procedures ingediend voor elektrificatie en groot-onderhoud.

Over de elektrificatie

- Ingediend: Wabo-aanvraag milieuneutraal veranderen. In behandeling bij 10.2.e (voor NOx 10.2.e), beslistermijn verlengd – uiterlijke beslisdatum 31 juli. De aanvraag ziet o.a. op het vervangen van de compressor, niet op de aanleg van de kabel. Dit is door NAM opgeknipt in de Wabo, er is nu een reguliere procedure in behandeling, erna volgt een uitgebreide procedure m.b.t. de kabel. De korte procedure is relevant voor de investeringsbeslissing.

Vraag aan LNV: onderschrijven jullie de conclusie van de natuurtoets: is er geen Wnb-vergunning benodigd? Er is 1 natuurtoets voor Ameland ingediend, bestaande uit deel A (o.a. compressor) en B (aanleg kabel). LNV lijkt zich te stellen op een integraal oordeel, dat de activiteiten onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden en vanuit Wnb-perspectief niet kunnen worden losgekoppeld. Vermoedelijk is met name voor de aanleg van de kabel een Wnb-procedure benodigd.

EZK heeft nog geen reactie gekregen vanuit LNV m.b.t. de natuurtoetsen (die opgenomen zijn in de Wabo-aanvraag).

- Omgevingsmanagement-status: Ameland (10.2.e) is op de hoogte gebracht door NAM, zie ook aangehaakte mail.

Over de onderhoudswerkzaamheden

- Ingediend: Wabo-aanvraag milieuneutraal veranderen. Nog niet uitgezet voor advies in afwachting van LNV-reactie. Wordt naar verwachting verlengd.

De tijdelijke werkzaamheden met een boortoren kunnen niet onder het Barmm worden uitgevoerd, nu het Barmm niet van toepassing is in N2000-gebied. De vergunning wordt voor onbepaalde tijd aangevraagd. Er wordt uitdrukkelijk geen boring aangevraagd, de aanvraag ziet niet op het aanleggen, wijzigen of uitbreiden van het boorgat. Door een wijziging van wet- en regelgeving is deze activiteit per definitie omgevingsvergunning-plichtig. Voor boringen zal een tijdelijke vergunningen worden afgeven. Het ligt in de lijn der verwachting dat ook voor de tijdelijke werkzaamheden voor een bepaalde duur worden verleend. Er wordt hier nog nader onderzoek naar gedaan, de vraag is ook of deze activiteit wel milieuneutraal kan worden aangevraagd.

Vraag aan LNV: onderschrijven jullie de conclusie van de natuurtoets: is er geen Wnb-vergunning benodigd? Dit betreft Onderdeel C van de natuurtoets voor Ameland.

De visie van LNV op de natuurtoets specifiek op deze onderhoudswerkzaamheden met rig, is hierin belangrijk of dit milieuneutraal kan en of dit voor onbepaalde duur kan. LNV verleent in dit kader als zij een vergunning verleend, per definitie een tijdelijke vergunning. NAM heeft een Wabo-vergunning aangevraagd voor onbepaalde duur, waarbij zij een constructie voorstel met actualisatie via de Wnb.

EZK heeft ook hier nog geen reactie gekregen vanuit LNV m.b.t. de natuurtoets (die opgenomen zijn in de Wabo-aanvraag).

- Omgevingsmanagement-status: Ameland (10.2.e) was eerder nog niet op de hoogte gebracht door NAM, voornemen om dit te doen na bekende planning. Zie ook mail in bijlage.

Wij kunnen met de vergunningverlening eigenlijk niet verder zonder reactie van LNV. Een route om een VVGB doorloopt per definitie een uitgebreide procedure. Ik vraag me af in hoeverre we het insturen van de natuurtoetsen kunnen zien als een aanvraag ihkv de Wnb, gelet op art. 2.2aa, onder a Bor.

Ik zal dit opnieuw bespreken met 10.2.e , dat wij niet verder kunnen en graag een reactie willen van LNV op de natuurtoets. Ik zal hem ook vragen hoe hij de natuurtoetsen kwalificeert (als aanvraag). Alternatief is instemming door NAM met een langere beslistermijn of het opvragen van aanvullingen om de termijn te stuiten zodat deze vergunningen niet van rechtswege ontstaan.

Ik zal bij 10.2.e ook aangeven dat ik met 10.2.e moet worden geschakeld, gelet op mijn verlof deze week. 10.2.e zal met jullie voorts bespreken hoe de procedure verder verloopt.

Mochten jullie naar aanleiding van deze mail nog vragen hebben, dan kan dat morgen nog. Ik ben 16 juli weer terug.

Groet, 10.2.e

Van: 10.2.e @shell.com [mailto:10.2.e @shell.com]

Verzonden: dinsdag 15 mei 2018 16:40

Aan: 10.2.e

CC: 10.2.e @shell.com

Onderwerp: RE: Advies natuurtoetsen diverse projecten rondom AWG

Geachte heer 10.2.e ,

Ik ontving van de heer 10.2.e een melding dat hij t/m 4 juni niet aanwezig is.

Na contact met mevrouw 10.2.e bericht ik u met het verzoek om onderstaande mail in behandeling te nemen vwb de lopende wabo procedure.

Indien u aanvullende vragen hebt verneem ik die graag van u.

M.vr.grt. 10.2.e

P.S. ik ben zelf met verlof van 28-5 tm 8-6. Wellicht kunnen we voor mijn verlof hierover nog contact met elkaar hebben. Alvast dank daarvoor.

From: 10.2.e JC NAM-LSUP/ON

Sent: dinsdag 15 mei 2018 16:12

To: 10.2.e M NAM-UPO/T/H

Cc: 10.2.e @minez.nl ; 10.2.e @minez.nl'

Subject: Advies natuurtoetsen diverse projecten rondom AWG

Geachte heer 10.2.e ,

Op verzoek van mijn collega 10.2.e stuur ik u bij deze de volgende rapporten:

- Rapport 1: Natuurtoets voor de toekomstige elektrificatie van het AWG platform (deel A: uitwisselen compressor en deel B: aanleggen e-kabel)
- Rapport 2: Natuurtoets voor het uitvoeren van groot onderhoud aan de bestaande putten op het AWG platform. (deel C)

Algemeen:

Alle activiteiten (A, B en C) zijn gescheiden van elkaar en volgen verschillende vergunningstrajecten. De mogelijke elektrificatie van het platform zal in 2 fases uitgevoerd worden, zijnde deel A het uitwisselen van de bestaande gascompressor op het platform voor een elektrische. En deel B het aanleggen van een middenspanningskabel van het platform AWG naar onze landlocatie AME1. De exacte planning van deze werkzaamheden is nog niet bekend maar zullen naar verwachting gefaseerd in 2019/2020/2021 uitgevoerd worden.

Naast deze bovengenoemde technische aanpassing van het platform zal voor een veilige en verantwoorde gasproductie er regelmatig onderhoud nodig van de installaties en putten. Veel onderhoud kan op het platform zelf uitgevoerd worden maar bepaald groot onderhoud zal uitgevoerd moeten worden met een mobiel hefschip naast het platform. Voor dit grote putonderhoud heeft NAM ook door Anteagroup een natuurtoets laten uitvoeren.

Project 1: Elektrificatie AWG

Voor deel A (nl. het uitwisselen van de compressor op platform AWG) heeft NAM eind april een aanvraag voor een omgevingsvergunning ingediend bij het ministerie van EZK (contactpersoon 10.2.e). In deze Wabo-aanvraag is tevens een hoofdstuk "natuurtoets" opgenomen. Anteagroup concludeert voor het alleen uitwisselen van de compressor (dus zonder deel B "aanleggen kabel") dat op basis van berekeningen met geëmitteerd stikstof voor het installeren van de nieuwe compressor dat voor stikstof geen melding of vergunningaanvraag nodig is. Daarbij worden door Anteagroup significante negatieve effecten op de N2000-instandhoudingsdoelstellingen verder uitgesloten bij de vervanging van de compressor op het platform AWG. Op basis hiervan concluderen wij dat voor de toekomstige ombouw van de huidige gascompressor naar een elektrische compressor er geen separate Wet natuurbeschermingsvergunning aangevraagd zal hoeven worden.

Echter voor deel B het aanleggen van een nieuwe elektriciteitskabel tussen het platform AWG1 en de landlocatie Ameland-Oost-1 (AME1) is een apart project met een separaat vergunningen-traject, dat geen onderdeel uitmaakt van deze Wabo-aanvraag. De benodigde vergunningen en aanvullende toetsing van de natuurtoets voor deze kabel zullen later dit jaar plaatsvinden, zodra het exacte kabeltracé en de aanlegwijze vastgesteld is. Daarom is toetsing van de natuurtoets voor deel B (aanleggen kabel) nog niet nodig in de lopende Wabo-aanvraag.

Project 2: Groot putonderhoud AWG

Om aankomende jaren het nodige onderhoud op AWG te kunnen uitvoeren met een mobiel hefschip zal NAM een aparte Wabo-aanvraag indienen bij EZK. Deze Wabo-aanvraag zal ondersteund worden met een separate natuurtoets aangezien het eerder genoemde project (waarover nog een investeringsbeslissing genomen zal moeten worden) losstaat van het operationele onderhoud dat nodig is. Ook voor dit onderhoud heeft NAM een uitgebreide natuurtoets laten uitvoeren door Anteagroup waarbij geconcludeerd wordt dat significante negatieve effecten op de N2000-instandhoudingsdoelstellingen uitgesloten worden bij het tijdelijk uitvoeren van deze werkzaamheden.

Verzoek aan LNV

Na afstemming met EZK willen wij u verzoeken om de natuurtoetsen te beoordelen en ons te berichten of de natuurtoetsen volledig zijn en u de conclusies kunt onderschrijven. Met name voor deel A (uitwisselen compressor) willen wij u vragen om ons te berichten en advies te geven aan het ministerie van EZK aangezien voor dit onderdeel de omgevingsvergunningen reeds in procedure is. Ook onderdeel C (groot onderhoud) zal binnenkort aangevraagd worden en is advies van uw kant wenselijk.

Voor onderdeel B (aanleggen kabel) zijn nog een aantal zaken niet volledig duidelijk zoals de aanlegwijze en het exacte kabeltracé. Daarom is advies over dit onderdeel naar EZK nog niet noodzakelijk. Wel vernemen wij graag van u eventuele opmerkingen die we mee kunnen nemen in het vervolgtraject. Advies over deel B heeft daarom op dit moment een lagere prioriteit tov deel A en C.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en bij vragen kunt u altijd contact opnemen met 10.2.e of ondergetekende. Alvast dank.

M.vr.grt. 10.2.e

10.2.e

Senior adviseur Vergunningen & Omgevingsmanagement (ONEgas & Land-Oost/West)
Legal - Permits & Social Performance (LSUP/ON)

NAM

Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V.

Statutaire vestiging Den Haag - Handelsregister no. 0400869

Correspondentieadres: Postbus 28000, 9400 HH Assen

Bezoekadres: Schepersmaat 2, 9405 TA Assen

Tel: +31 (0) 10.2.e

Mobiel: +31 (6) 10.2.e

E-mail: 10.2.e@shell.com

Internet: <http://www.nam.nl>

/O=CICWP/OU=EXCHANGE ADMINISTRATIVE GROUP (FYDIBOHF23SPDLT)/CN=RECIPIENTS

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 25 juni 2018 12:29
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: Finale rapporten AWG-workover: natuurtoets en stikstofberekening

Ho 10.2.e,
 10.2.e geeft aan dat de vervanging van de gascompressor en het leggen van de kabel als één en hetzelfde project moeten worden aangemerkt. Juridisch gezien deel is deze conclusie want de activiteiten hangen onlosmakelijk met elkaar samen. Deze activiteiten mag je dus niet losklippen en moeten in een samenhangende toets worden beoordeeld. Gelet op die conclusie ziet 10.2.e geen verschil met de manier waarop dit PAS-technisch moet worden beoordeeld. Dit beoordelen als twee tijdelijke projecten is derhalve niet toegestaan, lijkt me dan ook. Dit staat nog los van de geplande workover.

Groeten, 10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 21 juni 2018 12:57
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: Finale rapporten AWG-workover: natuurtoets en stikstofberekening

Hoi 10.2.e,
 Hierbij mijn aantekeningen m.b.t. hoofdpunten Natuurtoetsen elektrificatie en workover.
 Vriendelijke groet,
 10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 7 juni 2018 13:04
Aan: 10.2.e @shell.com'; 10.2.e
CC: 10.2.e ; 10.2.e
Onderwerp: RE: Finale rapporten AWG-workover: natuurtoets en stikstofberekening

Beste 10.2.e,
 We hebben de natuurtoets en de stikstofberekening gelezen. Voor dit project is een vergunning nodig op grond van de Wet natuurbescherming. Daar is dan een formele aanvraag van de NAM voor vereist. Ik zal volgende week contact opnemen met 10.2.e over de samenloop met de milieuvergunning van EZK. Als belangrijkste kritiekpunt geef ik je vast mee dat de analyse over de voedselbeschikbaarheid voor zwarte zee-eenden te oppervlakkig is. We willen dat uitgezocht en gekwantificeerd wordt of er voldoende biomassa spijula en ensis in profijtlijke hoeveelheden beschikbaar is voor zwarte zee-eenden. Onder 'profijtlijk' versta ik o.a.:

- juiste grootte schelpen (spijulaschelpen)
- niet in te diep water gelegen banken
- daadwerkelijk in het gebied boven Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog bereikbaar (dus op een niet te grote vliegafstand)

10.2.e zal dit beter kunnen duiden uiteraard.

Er vanuit gaand dat een deel van het gebied tijdelijk ongeschikt zal worden als gevolg van werkzaamheden voor de workover moet op grond van de best beschikbare wetenschappelijke kennis worden aangetoond dat er voldoende voedsel (profijtlijk) overblijft voor de huidige populatie zwarte zee-eenden benoorden de Waddeneilanden (berekende 26.000 exemplaren, november 2016) in dat deel van Natura 2000-gebied Noordzeekustzone. Ik zal de vragen aan de NAM en Antea group volgende week met 10.2.e concreter formuleren. Verder nemen we contact op met WUR om te vragen wanneer de gegevens over de hoeveelheid schelpdiermassa in 2018 beschikbaar zijn. We denken dat van de meest actuele gegevens moet worden uitgegaan voor dit project. Daarbij ga ik ervan uit dat het voorsnog de bedoeling is dat er een vergunning komt die vanaf 1 oktober 2018 kan worden gebruikt, maar dit hangt ook af van de beslistermijn die EZK aanhoudt.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e
 senior beleidsmedewerker
 Team natuurvergunningen

.....
 Directie Natuur en Biodiversiteit

Directoraat Agro en Natuur
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag | C-passage 4
Correspondentieadres:
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

.....
T +31 (0)10.2.e
M +31 (0)10.2.e
e-mail 10.2.e@minez.nl
.....

Van: 10.2.e@shell.com [mailto:10.2.e@shell.com]

Verzonden: dinsdag 8 mei 2018 15:21

Aan: 10.2.e

Onderwerp: FW: Finale rapporten AWG-workover: natuurtoets en stikstofberekening

Beste 10.2.e en 10.2.e,

Bij gevoegd vinden jullie een voortoets voor een activiteit op Ameland Westgat. Het gaat om een zogenaamde Work-Over waarbij een boortoren een put moet repareren. Het kritische punt van aandacht is de mogelijke verstoring van Zwarte Zeeëenden in de kustzone. Antea sluit dit op voorhand uit, gezien de grote toename van de strandschelp (Spisula) boven het westen van Ameland en boven Terschelling. Ze geven aan dat als de activiteit wordt uitgesteld, gekeken moet worden hoe die schelpdierpopulatie erbij ligt. Dat kan dan op basis van de nieuwe data van IMARES.

Ik ben benieuwd wat jullie van deze voortoets vinden.

Natuurlijk kom ik graag langs om deze en andere lopende zaken (zoals electrificatie AWG e.d.) door te spreken, als daar behoefte aan is.

Een goed en lang weekend toegewenst.

10.2.e

From: 10.2.e JC NAM-LSUP/ON

Sent: Monday, April 23, 2018 3:02 PM

To: 10.2.e M NAM-UPO/T/H

Cc: 10.2.e LM NAM-UPO/T/OD ; 10.2.e J NAM-UPO/T/OT ; 10.2.e W NAM-ERUP/X ;

10.2.e NAM-UPO/T/HG

Subject: Finale rapporten AWG-workover: natuurtoets en stikstofberekening

10.2.e,

Bijgevoegd de finale natuurtoets en stikstofberekening (incl. AERIUS) voor de workover van AWG.

Op basis van de huidige stand van zaken concludeert Antegroup dat significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen kunnen worden uitgesloten, zodat een Wet natuurbeschermingsvergunning niet benodigd is voor het uitvoeren van de workover.

Wel wordt een opmerking gemaakt over het voedselaanbod van de zwarte eend en eider die op dit moment voldoende is zodat er voldoende uitwijkmogelijkheden zijn. Echter mocht de workover door omstandigheden uitgesteld worden naar een andere periode dan zal opnieuw naar dit voedselaanbod gekeken moeten worden of de conclusies van dit rapport nog gelijk kunnen blijven.

Gr 10.2.e

PS ik zal de wabo-aanvraag voor de workover deze week af proberen te maken zodat we deze volgende week kunnen indienen.

10.2.e

Senior adviseur Vergunningen & Omgevingsmanagement (ONEgas & Land-Oost/West)

Legal - Permits & Social Performance (LSUP/ON)

NAM

Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V.

Statutaire vestiging Den Haag - Handelsregister no. 0400869

Correspondentieadres: Postbus 28000, 9400 HH Assen

Bezoekadres: Schepersmaat 2, 9405 TA Assen

Tel: +31 (0) 10.2.e

Mobiel: +31 (6) 10.2.e

E-mail 10.2.e@shell.com

Internet: <http://www.nam.nl>

10.2.e

Van: 10.2.e
 Verzonden: maandag 25 juni 2018 12:35
 Aan: 10.2.e @shell.com; 10.2.e @shell.com'
 CC: 10.2.e
 Onderwerp: FW: Duurzaam Ameland

Beste 10.2.e en 10.2.e,

Volgende week (op 2 juli) spreken we onder andere over de electrificatie van het platform Ameland-Westgat. In de update van 10.2.e lees ik:

Electrificatie NAM platform – dit project gaat eind juni de FEED (engineering & design) fase in en ik verwacht in Q2 2019 een investeringsbeslissing te maken. We hebben begin dit jaar al een voorinvestering van €2,5 miljoen gedaan in de kabel van Nes naar de AME-1 land lokatie – dit wordt samen met het renoveren van het fietspad door 't Oerd dit najaar uitgevoerd.

Betekent dit dat er in de planning van de Nam deze zomer een afgeronde passende beoordeling is opgesteld en een vergunningaanvraag gereed zal zijn?

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Van: 10.2.e @shell.com
 Verzonden: vrijdag 15 juni 2018 11:13
 Aan: 10.2.e @minez.nl; 10.2.e - DGMI <10.2.e @minienm.nl>
 CC: 10.2.e @shell.com; 10.2.e @ameland.nl
 Onderwerp: Duurzaam Ameland

10.2.e, 10.2.e,

Het is al een tijdje geleden dat we contact hadden over Duurzaam Ameland. Ik wilde jullie per email een korte update geven en hoop elkaar binnenkort weer eens te spreken.

Komende week hebben we een stuurgroepvergadering voor Duurzaam Ameland – de laatste van burgemeester De Hoop. We hebben een mooi afscheidskado in de vorm van een overkoepelend plan voor het eiland waarvan we verwachten dat ze 'no regret' zijn (waarmee ik bedoel dat er geen deuren gesloten worden voor nieuwe/andere energie projecten), goed op elkaar aansluiten en een significante CO2 verlaging zullen geven. Ik voeg een schets van het eiland bij om een en ander te visualisern en licht de componenten hieronder kort toe.

- Besparingspotentieel bewoners – er gebeurt al heel veel op het eiland en bij de helft van de bewoners zijn er al 'achter de voordeur' aanpassingen geweest om energieverbruik te minder en/of vergroenen. We hebben echter onderkent dat het totale verdere potentieel in de tijd, alsmede de prioriteitsrichtingen waarop we campagnes kunnen aanbieden, niet structureel in kaart gebracht is. Dit wordt nu projectmatig opgepakt.
- Zonnepark en biovergister Ballumerbocht – er is investeringsbereidheid bij een aantal betrokken partners (waaronder ook de Ameland Energiecoöperatie) om deze twee projecten te realiseren. We verwachten goede synergie en een additionele mogelijkheid om een waterstof conversie pilot toe te voegen na verloop van tijd (groene waterstof uit zonne energie, toe te voegen aan de vergister om groene methaan te produceren). Ik verwacht voor het einde van het jaar een investeringsvoorstel.
- Warmtenet Klein Vaarwater – dit project wordt met een aantal partners opgepakt samen met het bestuur van recreatiepark Klein Vaarwater. Het idee is om een grote brandstofcel te plaatsen en de warmte uit te nutten in een warmtenet op het park. Dit dient ook als pilot voor eventuele opschaling op de rest van het eiland (bijvoorbeeld in combinatie met geothermie). Ook hier verwacht ik voor het einde van het jaar een investeringsvoorstel.

- Electrificatie NAM platform – dit project gaat eind juni de FEED (engineering & design) fase in en ik verwacht in Q2 2019 een investeringsbeslissing te maken. We hebben begin dit jaar al een voorinvestering van €2,5 miljoen gedaan in de kabel van Nes naar de AME-1 land lokatie – dit wordt samen met het renoveren van het fietspad door 't Oerd dit najaar uitgevoerd.
- Doorrekening electriciteitsnet – op het plaatje wordt nog gesproken over een piekgenerator. Dit is een mogelijke, maar niet waarschijnlijke uitkomst. Gegeven de leeftijd van de huidige bekabeling en de verschillende beoogde projecten lijkt in elk scenario (dus ook als bijvoorbeeld het zonnepark of de electrificatie van NAM niet doorgaat) een onderhoudsbeurt nodig te zijn. We verwachten in september uitsluitsel te geven hierover.

Bovenstaande is met de bevolking van Ameland recent in een tweetal bewonersavonden gedeeld, met een zeer levendige en constructieve dialoog tot gevolg. De rapportage van die avonden volgt nog. Daarnaast willen we binnenkort weer met NGO's om tafel. Begin juli stond gepland maar moet waarschijnlijk verzet worden. Details volgen en jullie zijn uiteraard welkom.

Tot slot, en hopelijk ten overvloede, willen we met het momentum dat we nu hebben en de meer serieuze investeringen waar we tegenaan lopen, graag uitsluitsel over de AmvB. Alle updates hieromtrent zijn welkom, want het is al een tijdje stil en we hopen en verwachten dat in deze tijden van klimaatoverleg de overheid gecommiteerd blijft aan onze proeftuin Ameland.

Groet,

10.2.e

10.2.e

New Energy Delivery Manager
Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V.
Correspondentieadres: Postbus 28000, 9400 HH Assen
Kantoor: Schepersmaat 2, 9405 TA Assen
Mobiel: +31 (0)10.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

10.2.e

Van: 10.2.e @shell.com
Verzonden: dinsdag 26 juni 2018 14:02
Aan: 10.2.e @shell.com
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: Duurzaam Ameland

Beste 10.2.e,

De update van de 10.2.e is een globale planning. Interne planningen van diverse beslissingsstappen lopen iets anders.

Voor wat betreft de voorinvestering van de kabel in het fietspad waaraan je refereert kan ik je mededelen dat de netbeheerder Liander zorgt voor aanleg van de kabel en vergunningen. NAM is geen direct betrokken partij in dit traject.

Meer details over de aanpak, vervolgstappen, verschillende onderdelen door verschillende partijen, etc bespreken we natuurlijk graag volgende week maandag met je.

M.vr.grt. 10.2.e

From: 10.2.e [mailto:10.2.e @minez.nl]
Sent: maandag 25 juni 2018 12:35
To: 10.2.e JC NAM-LSUP/ON; 10.2.e M NAM-UPO/T/H
Cc: 10.2.e; 10.2.e
Subject: FW: Duurzaam Ameland

Beste 10.2.e en 10.2.e,

Volgende week (op 2 juli) spreken we onder andere over de electrificatie van het platform Ameland-Westgat. In de update van 10.2.e lees ik:

Electrificatie NAM platform – dit project gaat eind juni de FEED (engineering & design) fase in en ik verwacht in Q2 2019 een investeringsbeslissing te maken. We hebben begin dit jaar al een voorinvestering van €2,5 miljoen gedaan in de kabel van Nes naar de AME-1 land lokatie – dit wordt samen met het renoveren van het fietspad door 't Oerd dit najaar uitgevoerd.

Betekent dit dat er in de planning van de Nam deze zomer een afgeronde passende beoordeling is opgesteld en een vergunningaanvraag gereed zal zijn?

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Van: 10.2.e @shell.com
Verzonden: vrijdag 15 juni 2018 11:13
Aan: 10.2.e @minez.nl; 10.2.e - DGMI <10.2.e @minienm.nl>
cc: 10.2.e @shell.com; 10.2.e @ameland.nl
Onderwerp: Duurzaam Ameland

10.2.e, 10.2.e,

Het is al een tijdje geleden dat we contact hadden over Duurzaam Ameland. Ik wilde jullie per email een korte update geven en hoop elkaar binnenkort weer eens te spreken.

Komende week hebben we een stuurgroepvergadering voor Duurzaam Ameland – de laatste van burgemeester De Hoop. We hebben een mooi afscheidskado in de vorm van een overkoepelend plan voor het eiland waarvan we verwachten dat ze ‘no regret’ zijn (waarmee ik bedoel dat er geen deuren gesloten worden voor nieuwe/andere energie projecten), goed op elkaar aansluiten en een significante CO2 verlaging zullen geven. Ik voeg een schets van het eiland bij om een en ander te visualiseren en licht de componenten hieronder kort toe.

- Besparingspotentieel bewoners – er gebeurt al heel veel op het eiland en bij de helft van de bewoners zijn er al ‘achter de voordeur’ aanpassingen geweest om energieverbruik te minder en/of vergroenen. We hebben echter onderkent dat het totale verdere potentieel in de tijd, alsmede de prioriteitsrichtingen waarop we campagnes kunnen aanbieden, niet structureel in kaart gebracht is. Dit wordt nu projectmatig opgepakt.
- Zonnepark en biovergister Ballumerbocht – er is investeringsbereidheid bij een aantal betrokken partners (waaronder ook de Ameland Energiecoöperatie) om deze twee projecten te realiseren. We verwachten goede synergie en een additionele mogelijkheid om een waterstof conversie pilot toe te voegen na verloop van tijd (groene waterstof uit zonne energie, toe te voegen aan de vergister om groene methaan te produceren). Ik verwacht voor het einde van het jaar een investeringsvoorstel.
- Warmtenet Klein Vaarwater – dit project wordt met een aantal partners opgepakt samen met het bestuur van recreatiepark Klein Vaarwater. Het idee is om een grote brandstofcel te plaatsen en de warmte uit te nutten in een warmtenet op het park. Dit dient ook als pilot voor eventuele opschaling op de rest van het eiland (bijvoorbeeld in combinatie met geothermie). Ook hier verwacht ik voor het einde van het jaar een investeringsvoorstel.
- Electrificatie NAM platform – dit project gaat eind juni de FEED (engineering & design) fase in en ik verwacht in Q2 2019 een investeringsbeslissing te maken. We hebben begin dit jaar al een voorinvestering van €2,5 miljoen gedaan in de kabel van Nes naar de AME-1 land lokatie – dit wordt samen met het renoveren van het fietspad door 't Oerd dit najaar uitgevoerd.
- Doorrekening elektriciteitsnet – op het plaatje wordt nog gesproken over een piekgenerator. Dit is een mogelijke, maar niet waarschijnlijke uitkomst. Gegeven de leeftijd van de huidige bekabeling en de verschillende beoogde projecten lijkt in elk scenario (dus ook als bijvoorbeeld het zonnepark of de electrificatie van NAM niet doorgaat) een onderhoudsbeurt nodig te zijn. We verwachten in september uitsluitsel te geven hierover.

Bovenstaande is met de bevolking van Ameland recent in een tweetal bewonersavonden gedeeld, met een zeer levendige en constructieve dialoog tot gevolg. De rapportage van die avonden volgt nog. Daarnaast willen we binnenkort weer met NGO's om tafel. Begin juli stond gepland maar moet waarschijnlijk verzet worden. Details volgen en jullie zijn uiteraard welkom.

Tot slot, en hopelijk ten overvloede, willen we met het momentum dat we nu hebben en de meer serieuze investeringen waar we tegenaan lopen, graag uitsluitsel over de AmvB. Alle updates hieromtrent zijn welkom, want het is al een tijdje stil en we hopen en verwachten dat in deze tijden van klimaatoverleg de overheid gecommiteerd blijft aan onze proeftuin Ameland.

Groet,

10.2.e

10.2.e

New Energy Delivery Manager
Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V.
Correspondentieadres: Postbus 28000, 9400 HH Assen
Kantoor: Schepersmaat 2, 9405 TA Assen
Mobiel: +31 (0) 10.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

/O=CICWP/OU=EXCHANGE ADMINISTRATIVE GROUP (FYDIBOHF23SPDLT)/CN=RECIPIENTS

Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 5 juli 2018 17:19
Aan: 10.2.e @shell.com; 10.2.e @shell.com
CC: 10.2.e
Onderwerp: FW: Finale rapporten AWG-workover: natuurtoets en stikstofberekening

Beste 10.2.e en 10.2.e,

10.2.e van RVO heeft mij vanmiddag gebeld en mij laten weten dat zij intern-RVO zal gaan adviseren dat er een ontheffing soortenbescherming (H3 Wnb) voor de workover van AWG nodig is.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: woensdag 27 juni 2018 14:38
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: Finale rapporten AWG-workover: natuurtoets en stikstofberekening

Hallo 10.2.e ,

Ik heb op 2 juli een overleg met NAM, maar dat lijkt me een te krappe termijn en het is niet nodig voor dat overleg een gedetailleerd commentaar van jou te hebben.

Wel zou het goed zijn als ik zou kunnen aangeven of er ook een ontheffing nodig is, maar ik weet niet of dit voor jou haalbaar is. Zo niet, geef dan zelf aan wat een haalbare termijn is voor een meer gefundeerde reactie. Is dat werkbaar zo?

Groet, 10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: woensdag 27 juni 2018 12:32
Aan: 10.2.e
Onderwerp: FW: Finale rapporten AWG-workover: natuurtoets en stikstofberekening

Dag 10.2.e,

10.2.e heeft mij gevraagd dit op te pakken. Maar wat is de deadline voor het aanleveren van een commentaar?

Met vriendelijke groet,

10.2.e
 Adviseur Natuurwetgeving
 06-10.2.e
 10.2.e @rvo.nl

.....
 Team Advisering Natuurwetgeving

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
 Mandemaat 3 | 9405 TG | Assen
 Postbus 322 | 9400 AH | Assen

.....
 T 05 10.2.e
 10.2.e @rvo.nl

<http://www.rvo.nl>

Denk aan het milieu; dit mailtje printen is niet altijd nodig.

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: vrijdag 6 juli 2018 17:23
Aan: 10.2.e @shell.com; 10.2.e; 10.2.e @shell.com
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: Finale rapporten AWG-workover: natuurtoets en stikstofberekening

Beste 10.2.e en 10.2.e,

Tijdens ons overleg kwam nog even ter sprake of deze aanvragen niet onder de RCR vallen, maar dat is niet het geval. Ingevolge artikel 141a van de Mijnbouwwet is de RCR alleen van toepassing op de aanleg of uitbreiding van een mijnbouwwerk ten behoeve van opsporing of winning van koolwaterstoffen in of onder een Natura 2000 gebied. Het mijnbouwwerk wordt door de elektrificatie wel gewijzigd, maar niet uitgebreid.

Met vriendelijke groeten,

10.2.e
 Senior beleidsmedewerker mijnbouw & vergunningverlening

.....
Directie Energie en Omgeving
Directoraat-Generaal voor Energie, Telecom en Mededinging
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
 Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag
 Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

.....
 T 070 - 10.2.e
 F 070 - 10.2.e
 10.2.e @minez.nl / omgevingsvergunning@minez.nl

Van: 10.2.e @shell.com [mailto:10.2.e @shell.com]
Verzonden: vrijdag 6 juli 2018 14:24
Aan: 10.2.e @shell.com
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: Finale rapporten AWG-workover: natuurtoets en stikstofberekening

10.2.e, dank voor de aanvulling. Voor wat betreft het elektrificatieproject van AWG overleggen we intern nog een aantal zaken zoals besproken afgelopen maandag en komen daar binnenkort op terug.

Gr. 10.2.e

From: 10.2.e [mailto:10.2.e @minez.nl]
Sent: donderdag 5 juli 2018 17:19
To: 10.2.e JC NAM-LSUP/ON; 10.2.e M NAM-UPO/T/H
Cc: 10.2.e
Subject: FW: Finale rapporten AWG-workover: natuurtoets en stikstofberekening

Beste 10.2.e en 10.2.e,

10.2.e van RVO heeft mij vanmiddag gebeld en mij laten weten dat zij intern-RVO zal gaan adviseren dat er een ontheffing soortenbescherming (H3 Wnb) voor de workover van AWG nodig is.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Van: 10.2.e

Verzonden: woensdag 27 juni 2018 14:38

Aan: 10.2.e

CC: 10.2.e

Onderwerp: RE: Finale rapporten AWG-workover: natuurtoets en stikstofberekening

Hallo 10.2.e ,

Ik heb op 2 juli een overleg met NAM, maar dat lijkt me een te krappe termijn en het is niet nodig voor dat overleg een gedetailleerd commentaar van jou te hebben.

Wel zou het goed zijn als ik zou kunnen aangeven of er ook een ontheffing nodig is, maar ik weet niet of dit voor jou haalbaar is. Zo niet, geef dan zelf aan wat een haalbare termijn is voor een meer gefundeerde reactie. Is dat werkbaar zo?

Groet, 10.2.e

Van: 10.2.e

Verzonden: woensdag 27 juni 2018 12:32

Aan: 10.2.e

Onderwerp: FW: Finale rapporten AWG-workover: natuurtoets en stikstofberekening

Dag 10.2.e ,

10.2.e heeft mij gevraagd dit op te pakken. Maar wat is de deadline voor het aanleveren van een commentaar?

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Adviseur Natuurwetgeving

06-10.2.e

10.2.e @rvo.nl

Team Advisering Natuurwetgeving

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Mandemaat 3 | 9405 TG | Assen

Postbus 322 | 9400 AH | Assen

T 0510.2.e

10.2.e @rvo.nl

<http://www.rvo.nl>

Denk aan het milieu; dit mailtje printen is niet altijd nodig.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: dinsdag 10 juli 2018 10:41
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: FW: Agenda vergadering juridisch beraad Natura 2000 5 juli 2018
Bijlagen: AB 2018231 Mitigerende maatregelen. Prejudiciele vraag mogen mitigerende maatregelen worden meege Inspraak voor afgifte hrl vergunning.pdf

Beste 10.2.e, 10.2.e en 10.2.e ,

Vorige week hebben we met de NAM gesproken over de electrificatie en workover van het platform Ameland Westgat.

10.2.e gaf aan dat de uitvoering van de werkzaamheden van de vervanging van de gascompressor buiten de voor zwarte zee-eenden kwetsbare wintermaanden niet in een vergunning op grond van de Wnb hoeft te worden vastgelegd, omdat dit geen mitigerende maatregel zou zijn. Hij suggereerde dat er om die reden ook geen passende beoordeling voor de electrificatie (het gaat hier enkel om de vervanging van de gascompressor) hoeft te worden opgesteld en dat er ook geen vergunningaanvraag voor de electrificatie nodig zou zijn.

Bijgesloten ter kennisneming het Hofarrest People Over Wind en Sweetman (C-323/17) van 12 april 2018. Ik concludeer uit dit arrest – dat de lijn voortzet van de arresten Briels en Orleans - onder meer het volgende:

- mitigerende maatregelen zijn maatregelen ter voorkoming of beperking van (mogelijke) significante effecten van een plan of een project op de instandhoudingsdoelstelling van een kwalificerende habitat of soort. Bovenstaande maatregel voldoet mijns inziens wel aan deze omschrijving;
- mitigerende maatregelen mogen niet worden betrokken bij de beoordeling in het kader van een voortoets.

Omdat als gevolg van uitvoering van de beide projecten significante negatieve effecten niet zijn uit te sluiten, vind ik het verdedigbaar dat er passende beoordelingen worden opgesteld. Daarin moeten ook de cumulatieve effecten (dus mogelijk ook in relatie tot de winning in veld M09 vanaf AME-2, die gepland staat in het 4de kwartaal 2018) worden onderzocht: het gaat immers in beide gevallen om projecten. Voor de electrificatie geldt bovendien dat de vervanging van de gascompressor en de aanleg van de projectkabel vanaf AME-1 door de duinen, over het strand en door H1110 naar het platform onlosmakelijk met elkaar samenhangen: het zijn maatregelen die onderdeel uitmaken van een en hetzelfde project en deze activiteiten dienen op een samenhangende wijze passend te worden beoordeeld. Hoe dit PAS-technisch zit, ga ik nog uitzoeken.

Het leek me goed om jullie nog te informeren over mijn gedachtenvorming na onze bespreking met de NAM op 2 juli. Misschien is het ook verstandig om WJZ nog om advies te vragen hoe nu om te gaan met de al bij EZK ingediende aanvragen voor omgevingsvergunningen op grond van de Wabo voor beide projecten.

Vriendelijke groet,

10.2.e

Van: 10.2.e [mailto:10.2.e@gelderland.nl]
Verzonden: maandag 9 juli 2018 15:56
Aan: 10.2.e

@tfevoland.nl; 10.2.e

CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: Agenda vergadering juridisch beraad Natura 2000 5 juli 2018

Hallo allemaal,

Ik kwam deze uitspraak van het Europese hof van Justitie nog tegen. Inhoudelijk is het niet echt spannend. Procedureel daarentegen wel nu het Hof nogmaals het volgende aangeeft:

*“Bovendien ontlenen personen als verzoekers in het hoofdgeding aan artikel 6, lid 3, van de habitatrichtlijn met name een **recht op inspraak in een procedure voor de vaststelling van een besluit inzake een vergunningaanvraag** voor een plan of project dat aanzienlijke gevolgen voor het milieu kan hebben (zie in die zin arrest van 8 november 2016, Lesoochranárske zoskupenie VLK, C-243/15, ECLI:EU:C:2016:838, punt 49).”*

Natuurlijk kun je het in die overweging vermelde recht op inspraak op verschillende wijze vorm geven. Voor belanghebbenden dient wel duidelijk kenbaar te zijn wanneer en op welke wijze zij hun standpunt naar voren kunnen brengen. Doordat het Hof deze overweging ook in deze zaak herhaalt, kunnen we wel concluderen dat de uitspraak in de Tjechische zaak geen afzwaaijer/uitzonderlijke zaak betrof. Beetje jammer dat de noot daar niet op in gaat.

Groet,
10.2.e

Van: 10.2.e

Verzonden: maandag 2 juli 2018 11:31

Aan: 10.2.e

flevoland.nl; 10.2.e

cc: 10.2.e

Onderwerp: Agenda vergadering juridisch beraad Natura 2000 5 juli 2018

Goedemorgen,

Bijgevoegd vinden jullie de agenda en bijlagen voor ons overleg van a.s. donderdag 5 juli.

Mochten jullie nog nieuwe agendapunten willen inbrengen, ik ben vanmiddag, morgen en overmorgen niet meer op kantoor en ook niet in staat mijn email te lezen. Ik stel voor dat, mochten er nog onderwerpen zijn, deze dan in de rondvraag worden behandeld, de agenda is toch beperkt.

Tot donderdag.

Gr.,

10.2.e

**** [Disclaimer](#) ****

10.2.e

Van: 10.2.e @shell.com
Verzonden: vrijdag 13 juli 2018 10:27
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: PAS en Duurzaam Ameland

Beste 10.2.e,

Begeleid door LNV, werken we aan een Passende Beoordeling voor het leggen van de electriciteitskabel van de mijnbouwlocatie AME-1 naar het platform AWG en het uitwisselen van de compressor aldaar. Bij deze werkzaamheden komt NOx vrij (uitstoot door schepen e.d.). Het project "Duurzaam Ameland" leidt op termijn tot minder NOx depositie op de Duinen van Ameland, maar salderen is onder de PAS niet toegestaan.

Gezien het karakter van het project en de samenwerking met partijen, waaronder EZK en I&W, zou het passend kunnen zijn wanneer dit project op de prioritaire lijst zou komen te staan en als zodanig in het AERIUS-register zou worden ingevoerd. Dit zou helpen in de vergunningverlening.

Vanuit mijn betrokkenheid bij het RcR-project "Ternaard" begrijp ik dat mevrouw 10.2.e een rol heeft gespeeld bij de registratie van dat project in het AERIUS-register, of bij de communicatie daaromtrent. Als jullie ook denken dat plaatsing van dit project op de prioritaire lijst een goed idee is, dan hoor ik graag of en hoe ik dat officieel kan/moet aanvragen.

Hartelijke groeten, 10.2.e

/o=CICWP/ou=Exchange Administrative Group (FYDIBOHF23SPDLT)/cn=Recipients/cn=a8b1

Van: 10.2.e @minbzk.nl>
Verzonden: vrijdag 13 juli 2018 15:03
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e @shell.com)
Onderwerp: RE: PAS en Duurzaam Ameland

Dag 10.2.e ea,

Nee helaas, de Chw biedt op dit onderdeel geen extra mogelijkheden.

Mijn kennis over de PAS is beperkt, maar kan dit gezien worden als intern salderen? Hetgeen – in tegenstelling tot extern salderen - volgens mij wel toegestaan is. En verder is er nog vrije ontwikkelruimte in segment 2 beschikbaar? Wellicht kan de provincie Friesland daar een rol in spelen?

Groet,
 10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: vrijdag 13 juli 2018 14:42
Aan: 10.2.e
cc: 10.2.e @shell.com)
Onderwerp: RE: PAS en Duurzaam Ameland

Hoi 10.2.e, 10.2.e,

Ik heb weinig verstand van NOx-deposities en mijn collega 10.2.e is tot 6 augustus met vakantie.

@ 10.2.e: Kun jij vanuit de Wnb-vergunningverlening iets zeggen n.a.v. onderstaande mail van 10.2.e?

@ 10.2.e: Kan er binnen dit project, gegeven het feit dat het valt onder de CHW-experimenteerregeling, anders dan in andere gevallen worden omgegaan met deze tijdelijke extra NOx-depositie?

Groet,
 10.2.e

Van: 10.2.e @shell.com [mailto:10.2.e @shell.com]
Verzonden: vrijdag 13 juli 2018 10:27
Aan: 10.2.e
cc: 10.2.e
Onderwerp: PAS en Duurzaam Ameland

Beste 10.2.e,

Begeleid door LNV, werken we aan een Passende Beoordeling voor het leggen van de electriciteitskabel van de mijnbouwlocatie AME-1 naar het platform AWG en het uitwisselen van de compressor aldaar. Bij deze werkzaamheden komt NOx vrij (uitstoot door schepen e.d.). Het project "Duurzaam Ameland" leidt op termijn tot minder NOx depositie op de Duinen van Ameland, maar salderen is onder de PAS niet toegestaan.

Gezien het karakter van het project en de samenwerking met partijen, waaronder EZK en I&W, zou het passend kunnen zijn wanneer dit project op de prioritaire lijst zou komen te staan en als zodanig in het AERIUS-register zou worden ingevoerd. Dit zou helpen in de vergunningverlening.

Vanuit mijn betrokkenheid bij het RcR-project "Ternaard" begrijp ik dat mevrouw 10.2.e een rol heeft gespeeld bij de registratie van dat project in het AERIUS-register, of bij de communicatie daaromtrent. Als jullie ook denken dat plaatsing van dit project op de prioritaire lijst een goed idee is, dan hoor ik graag of en hoe ik dat officieel kan/moet aanvragen.

Hartelijke groeten, 10.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 16 juli 2018 12:14
Aan: RVO Wet natuurbescherming; 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: FW: Advies natuurtoetsen diverse projecten rondom AWG
Bijlagen: Rapport 1 - Natuurtoets Elektrificatie AWG + stikstofberekeningen.pdf

Beste 10.2.e,

Inderdaad, op 25 juni aan jullie gestuurd. Zie onderstaand bericht. Omdat 10.2.e al bezig is met een advies over een ander project op dezelfde locatie, de workover van het NAM-platform Ameland Westgat (AWG) heb ik in een gesprek met haar besproken dat dezelfde soort effecten kunnen optreden bij de vervanging van de gascompressor bij electrificatie van AWG.

Groeten, 10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 25 juni 2018 15:47
Aan: RVO Wet natuurbescherming
Onderwerp: FW: Advies natuurtoetsen diverse projecten rondom AWG

Beste 10.2.e,

Bijgesloten enkel rapport 1 over de electrificatie. Rapport 2 stuur ik niet mee, omdat je deze natuurtoets al hebt voorgelegd aan een van je collega's.
 Graag hoor ik of soortenbescherming in het geding kan zijn voor de vervanging van de gascompressor door een elektrische compressor. Ik heb op maandag 2 juli een overleg met twee medewerkers van de NAM hierover en over de workover op kantoor.

Vriendelijke groet,

10.2.e

Van: 10.2.e @shell.com [mailto:10.2.e @shell.com]
Verzonden: dinsdag 15 mei 2018 16:12
Aan: 10.2.e @shell.com
CC: 10.2.e
Onderwerp: Advies natuurtoetsen diverse projecten rondom AWG

Geachte heer 10.2.e,

Op verzoek van mijn collega 10.2.e stuur ik u bij deze de volgende rapporten:

- Rapport 1: Natuurtoets voor de toekomstige elektrificatie van het AWG platform (deel A: uitwisselen compressor en deel B: aanleggen e-kabel)
- Rapport 2: Natuurtoets voor het uitvoeren van groot onderhoud aan de bestaande putten op het AWG platform. (deel C)

Algemeen:

Alle activiteiten (A, B en C) zijn gescheiden van elkaar en volgen verschillende vergunningstrajecten. De mogelijke elektrificatie van het platform zal in 2 fases uitgevoerd worden, zijnde deel A het uitwisselen van de bestaande gascompressor op het platform voor een elektrische. En deel B het aanleggen van een middenspanningskabel van

het platform AWG naar onze landlocatie AME1. De exacte planning van deze werkzaamheden is nog niet bekend maar zullen naar verwachting gefaseerd in 2019/2020/2021 uitgevoerd worden.

Naast deze bovengenoemde technische aanpassing van het platform zal voor een veilige en verantwoorde gasproductie er regelmatig onderhoud nodig van de installaties en putten. Veel onderhoud kan op het platform zelf uitgevoerd worden maar bepaald groot onderhoud zal uitgevoerd moeten worden met een mobiel hefschip naast het platform. Voor dit grote putonderhoud heeft NAM ook door Anteagroup een natuurtoets laten uitvoeren.

Project 1: Elektrificatie AWG

Voor deel A (nl. het uitwisselen van de compressor op platform AWG) heeft NAM eind april een aanvraag voor een omgevingsvergunning ingediend bij het ministerie van EZK (contactpersoon 10.2.e). In deze Wabo-aanvraag is tevens een hoofdstuk "natuurtoets" opgenomen. Anteagroup concludeert voor het alleen uitwisselen van de compressor (dus zonder deel B "aanleggen kabel") dat op basis van berekeningen met geëmitteerd stikstof voor het installeren van de nieuwe compressor dat voor stikstof geen melding of vergunningaanvraag nodig is. Daarbij worden door Anteagroup significante negatieve effecten op de N2000-instandhoudingsdoelstellingen verder uitgesloten bij de vervanging van de compressor op het platform AWG. Op basis hiervan concluderen wij dat voor de toekomstige ombouw van de huidige gascompressor naar een elektrische compressor er geen separate Wet natuurbeschermingsvergunning aangevraagd zal hoeven worden.

Echter voor deel B het aanleggen van een nieuwe elektriciteitskabel tussen het platform AWG1 en de landlocatie Ameland-Oost-1 (AME1) is een apart project met een separaat vergunningen-traject, dat geen onderdeel uitmaakt van deze Wabo-aanvraag. De benodigde vergunningen en aanvullende toetsing van de natuurtoets voor deze kabel zullen later dit jaar plaatsvinden, zodra het exacte kabeltracé en de aanlegwijze vastgesteld is. Daarom is toetsing van de natuurtoets voor deel B (aanleggen kabel) nog niet nodig in de lopende Wabo-aanvraag.

Project 2: Groot putonderhoud AWG

Om aankomende jaren het nodige onderhoud op AWG te kunnen uitvoeren met een mobiel hefschip zal NAM een aparte Wabo-aanvraag indienen bij EZK. Deze Wabo-aanvraag zal ondersteund worden met een separate natuurtoets aangezien het eerder genoemde project (waarover nog een investeringsbeslissing genomen zal moeten worden) losstaat van het operationele onderhoud dat nodig is. Ook voor dit onderhoud heeft NAM een uitgebreide natuurtoets laten uitvoeren door Anteagroup waarbij geconcludeerd wordt dat significante negatieve effecten op de N2000-instandhoudingsdoelstellingen uitgesloten worden bij het tijdelijk uitvoeren van deze werkzaamheden.

Verzoek aan LNV

Na afstemming met EZK willen wij u verzoeken om de natuurtoetsen te beoordelen en ons te berichten of de natuurtoetsen volledig zijn en u de conclusies kunt onderschrijven. Met name voor deel A (uitwisselen compressor) willen wij u vragen om ons te berichten en advies te geven aan het ministerie van EZK aangezien voor dit onderdeel de omgevingsvergunningen reeds in procedure is. Ook onderdeel C (groot onderhoud) zal binnenkort aangevraagd worden en is advies van uw kant wenselijk.

Voor onderdeel B (aanleggen kabel) zijn nog een aantal zaken niet volledig duidelijk zoals de aanlegwijze en het exacte kabeltracé. Daarom is advies over dit onderdeel naar EZK nog niet noodzakelijk. Wel vernemen wij graag van u eventuele opmerkingen die we mee kunnen nemen in het vervolgtraject. Advies over deel B heeft daarom op dit moment een lagere prioriteit tov deel A en C.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en bij vragen kunt u altijd contact opnemen met 10.2.e of ondergetekende. Alvast dank.

M.vr.grt. 10.2.e

10.2.e

Senior adviseur Vergunningen & Omgevingsmanagement (ONEgas & Land-Oost/West)
Legal - Permits & Social Performance (LSUP/ON)

NAM

Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V.

Statutaire vestiging Den Haag - Handelsregister no. 0400869

Correspondentieadres: Postbus 28000, 9400 HH Assen

Bezoekadres: Schepersmaat 2, 9405 TA Assen

Tel: +31 (0)10.2.e

Mobiel: +31 (6)10.2.e

E-mail: 10.2.e@shell.com

Internet: <http://www.nam.nl>

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: dinsdag 31 juli 2018 16:48
Aan: 10.2.e
Onderwerp: Dit is hoe Ameland als eerste energieneutraal wil worden

Lees dit artikel uit NRC.next [Dit is hoe Ameland als eerste energieneutraal wil worden](https://www.nrc.nl/nieuws/2018/07/31/testeiland-voor-schone-energie-a1611663)

<https://www.nrc.nl/nieuws/2018/07/31/testeiland-voor-schone-energie-a1611663>

Verstuurd vanaf mijn iPhone

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: dinsdag 31 juli 2018 16:48
Aan: 10.2.e
Onderwerp: Fwd: Dit is hoe Ameland als eerste energieneutraal wil worden

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Begin doorgestuurd bericht:

Van: "10.2.e" <10.2.e@minez.nl>
Datum: 31 juli 2018 om 16:47:36 CEST
Aan: "10.2.e" <10.2.e@minez.nl>
Onderwerp: Dit is hoe Ameland als eerste energieneutraal wil worden

Lees dit artikel uit NRC.next [Dit is hoe Ameland als eerste energieneutraal wil worden](https://www.nrc.nl/nieuws/2018/07/31/testeiland-voor-schone-energie-a1611663)

<https://www.nrc.nl/nieuws/2018/07/31/testeiland-voor-schone-energie-a1611663>

Verstuurd vanaf mijn iPhone

/o=CICWP/ou=Exchange Administrative Group (FYDIBOHF23SPDLT)/cn=Recipients/cn=a8b1

Van: 10.2.e @shell.com
Verzonden: dinsdag 7 augustus 2018 12:44
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e @shell.com
Onderwerp: Elektrificatie platform AWG: update stand van zaken, projectomvang en planning
Bijlagen: Memo vergunningscan elektriciteitsleiding 090718.pdf; Project planning en onderdelen AWG.PDF; 20180731-420060-natuurtoets-compressor-platform-AWG-Ameland.pdf

Geachte heer 10.2.e , 10.2.e ,

Naar aanleiding van ons overleg d.d. 2 juli jl. met collega's van EZK inzake de elektrificatie van het platform AWG en de aanleg van een e-kabel, wil ik jullie graag informeren over de laatste stand van zaken.

Afgelopen 4 weken heeft NAM veelvuldig intern en met externe partijen overleg gehad over het elektrificatieproject en zijn een aantal zaken/uitgangspunten wellicht toch enigszins anders dan dat we met elkaar op 2 juli besproken hebben en zoals omschreven stonden in de natuurtoets die jullie beoordeeld hebben. Als gevolg hiervan willen wij graag het volledige plaatje aan jullie voorleggen om te bezien of dit mogelijk tot andere conclusies zal leiden. Hieronder zal ik kort de belangrijkste punten, die eerder onvoldoende ter sprake waren gekomen, benoemen.

Advies gemeente Ameland

Voor de omgevingsvergunning voor de aanleg van de middenspanningskabel (20 kV) heeft NAM uitgebreid contact gehad met de gemeente Ameland. Gezien de mogelijke complexiteit heeft de gemeente Ameland aan Rho Adviseurs opdracht gegeven om een vergunningscan te maken voor deze kabel. Bijgevoegd een zeer duidelijk vergunningenadvies dat wij ontvingen op 12 juli jl. van de gemeente. Hierin wordt voor de kabel Provincie Fryslân als bevoegd gezag aangemerkt voor de Wet natuurbescherming.

Overleg Liander

Naast het feit dat NAM een klein stukje kabel aanlegt van het platform AWG naar het eiland Ameland, zal de netbeheerder Liander het grootste deel van de kabel aanleggen op het eiland Ameland en uiteindelijk verbinden met het vaste net. Tevens wordt momenteel door Liander onderzocht of er nog een extra wadkabel (vanaf eiland naar vaste wal) benodigd is voor het gehele project. Voor de vergunningen van deze kabel hebben zij recentelijk een omgevingsvergunning aangevraagd bij de gemeente Ameland en voor de Wet natuurbescherming hebben zij de nodige stukken aangeleverd bij de provincie Provincie Fryslân als bevoegd gezag voor de kabel. Dus ook hier wordt de provincie aangemerkt als bevoegd gezag ihkv de Wet natuurbescherming.

Overleg Provincie Fryslân

Er is ook telefonisch contact geweest met de heer 10.2.e van de Provincie Fryslân. Hij zal dit punt ook nader bestuderen maar vond het een logische redenering dat zij voor de gehele aanleg van de kabel in het kader van de Wet Natuurbescherming bevoegd gezag zijn, gezien het Liander-traject waar zij momenteel bij betrokken zijn en het feit dat het een middenspanningskabel betrof (en geen mijnbouwwerk). Dit lijkt dus overeen te komen met de eerdere bevindingen van Rho Adviseurs aan de gemeente Ameland.

Planning diverse onderdelen

In ons overleg d.d. 2 juli jl. konden wij onvoldoende aangeven wat nu de exacte tijdsplanning was van de diverse projectonderdelen. Inmiddels is daar meer duidelijkheid over gekomen en blijkt dat geheel uit vele verschillende onderdelen bestaat die in verschillende jaren wordt aangelegd met een verscheidenheid aan bevoegde gezagen. De kabel wordt naar verwachting in 3 fases aangelegd over 3 jaar (najaar 2018/2019/2020) en pas daarna worden de werkzaamheden op het AWG-platform (najaar 2021) uitgevoerd. In overleg met de lokale partners worden de werkzaamheden zoveel mogelijk na het toeristenseizoen uitgevoerd. In bijgevoegde PDF is de huidige planning per onderdeel nog eens aangegeven over de verschillende jaren.

EZK brief aanvullende vragen

- Op 24 juli jl. heeft NAM van het ministerie van EZK een verzoek ontvangen voor aanvullingen op de omgevingsvergunningaanvraag AWG OLO 3421847 (onderdeel plaatsen E-compressor). Het verzoek luidde concreet: *“Ik wil u verzoeken om een toelichting aan te leveren op de omvang (de reikwijdte) van het gehele project Duurzaam Ameland, dat bestaat uit verschillende projectonderdelen. De toelichting dient te worden aangeleverd inclusief een planning.”* NAM zal binnenkort deze aanvulling aanleveren waarin bovengenoemde informatie gedeeld zal worden. Voor NAM wordt de E-compressor en het aanleggen van een kabel niet als één project gezien. De investeringsbeslissing tot het aankopen van de E-compressor moet al op korte termijn worden genomen, terwijl het tracé van de kabel (dat wil zeggen – het gedeelte van de kabel dat door NAM wordt aangelegd, van AWG naar het eiland) nog steeds niet definitief is. Daarnaast lopen de aanlegfases van de 4 verschillende onderdelen volkomen gescheiden – in het bijzonder de plaatsing van de E-compressor ligt in de tijd ver af van de aanleg van de kabel. Elke jaar wordt een onderdeel uitgevoerd met telkens de nodige maanden aan onderbrekingen vanwege o.a. broedseizoenen en toeristenseizoenen. Ook Liander is partner in de aanleg van de kabel en heeft hierover al veelvuldig contact met de provincie Fryslan als bevoegd gezag.
- NAM is ook van mening dat de kabel als zodanig niet bedoeld is om twee mijnbouwwerken (AME-1 en AWG) met elkaar te verbinden en dus ook geen (onderdeel van een) mijnbouwwerk is, of zou moeten gelden als een activiteit ten aanzien van het opsporen, winnen of opslaan van diepe delfstoffen (als bedoeld in art. 1.3 lid 1 sub b onder 3 Besluit natuurbescherming). De kabel zoals NAM die zal aanleggen is een verlenging van een veel langere kabel die door Liander wordt gelegd. De aanleg door Liander stopt bij een elektriciteitshuisje nabij de locatie AME-1, vanwaar NAM de kabel doortrekt naar AWG. Omdat voor het Liander-deel de provincie Fryslan reeds als bevoegd gezag optreedt en omdat de kabel geen mijnbouwwerk betreft, is het voor ons een logische en transparante keuze om het meest decentraal mogelijke bevoegd gezag een oordeel te laten vellen over de voorgenomen activiteit, zijnde provincie Fryslan. Het passeren van de provincie Fryslan in dezen door de kabel ‘onder te brengen’ bij de E-compressor lijkt ons dan ook niet wenselijk. Ook omdat de provincie reeds betrokken is bij de aanleg van alle nodige kabels voor dit project en zo scherp de bedoeling in beeld heeft.
- Volgens onze juristen heeft NAM formeel een omgevingsvergunning voor de activiteit ‘plaatsen van de E-compressor’ aangevraagd. Echter, de bijgevoegde natuurtoets bij de wabo-aanvraag bevatte ook de effecten van het aanleggen van de *kabel*. Om de aanvraag juridisch zuiver te houden, is het nodig om een passende natuurtoets bij de betreffende wabo aanvraag te voegen die alleen toeziet om de activiteit aangevraagd wordt. Daarom heeft NAM aan Anteagroup opdracht gegeven om de natuurtoets daarop aan te passen met alleen het onderdeel “Wijziging compressor AWG”. Omdat dit een activiteit is die van invloed kan zijn op de fysieke leefomgeving, is de aanvraag van een VVGB (natuurtoets) bij MinLNV bij de aanvraag aangehaakt (art. 2.1 lid 1 sub 1 Wabo jo. 2.2aa Bor). De scope van deze natuurtoets wordt bepaald door de aangevraagde activiteit, zelfs ongeacht de vraag of die activiteit onderdeel uitmaakt van een groter project. De aangepaste versie van de natuurtoets is ook toegevoegd aan deze mail en zal binnenkort ook toegevoegd worden bij de wabo-aanvraag ter vervanging van de eerdere natuurtoets.

Op basis van bovenstaande nieuwe informatie over de planning van het project, betrokkenheid en advies van vele andere partijen moeten we m.i. met elkaar de eerdere conclusies over de vervolgstappen van dit project herijken.

Na het vele overleg met andere partijen zien wij daarom dat de provincie Fryslan voor de gehele kabel tot aan het platform AWG voor wat betreft de Wet natuurbescherming bevoegd gezag is en dat de gemeente Ameland voor de omgevingsvergunning van de kabel bevoegd gezag is. Voor alles wat te maken heeft met het vervangen van de compressor blijven EZK en LNV bevoegd gezag, omdat dit te maken heeft met werkzaamheden aan een mijnbouwwerk. Zie hieronder het overzicht van de verschillende bevoegde gezagen van de verschillende onderdelen.

Onderdeel	Wettelijk kader	Bevoegd gezag	Activiteit
kabel	Waterwet	Rijkswaterstaat	Activiteiten in of nabij een waterkering (ku
kabel	Waterwet	Rijkswaterstaat	Plaatsen van kabels en leidingen op de No
kabel	Wabo	Gem. Ameland	Plaatsen van kabels en leidingen op eiland
kabel	Wet natuurbescherming	Provincie Fryslân	Activiteiten met mogelijke gevolgen voor c
compressor	Waterwet	Rijkswaterstaat	Plaatsen tijdelijk platform naast AWG
compressor	Wabo	min. EZK	Vervangen E-compressor
compressor	Wet natuurbescherming	min. LNV	Activiteiten met mogelijke gevolgen voor c

Aangezien er nu dus nieuwe inzichten zijn tov hetgeen besproken is op 2 juli jl. vernemen wij graag jullie visie hierop. Mocht deze anders zijn dan onze dan vernemen wij dat natuurlijk graag zodat we met eerdere genoemde partijen (opnieuw) in overleg kunnen treden voor de juiste aanpak van het vergunningentraject.

Alvast dank daarvoor en we betreuren het dat al deze informatie nog niet beschikbaar was tijdens het overleg d.d. 2 juli jl.

Gr. 10.2.e

10.2.e

Senior adviseur Vergunningen & Omgevingsmanagement (ONEgas & Land-Oost/West)
Legal - Permits & Social Performance (LSUP/ON)

Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V.
Statutaire vestiging Den Haag - Handelsregister no. 0400869
Correspondentieadres: Postbus 28000, 9400 HH Assen
Bezoekadres: Schepersmaat 2, 9405 TA Assen
Tel: +31 (0) 10.2.e
Mobiel: +31 (6) 10.2.e
E-mail: 10.2.e@shell.com
Internet: <http://www.nam.nl>

Please note that CC-mails are stored separately en read infrequently.

Disclaimer: The information in this e-mail is confidential and intended solely for the person to whom it is addressed. If this message is not addressed to you, please be aware that you have no authorization to read this e-mail, to copy it, to furnish it to any person other than the addressee, or to use or misuse its content in any way whatsoever.

Should you have received this e-mail by mistake, please bring this to the attention of the sender, after which you are kindly requested to destroy the original message.

MEMO

Druifstreek 72-c, Leeuwarden
 Telefoon: 058 10.2.e
 E-mail: 10.2.e@rho.nl

Aan:	Gemeente Ameland, de heer 10.2.e
Onderwerp:	Vergunningenscan elektriciteitsleiding NAM
Datum:	9 juli 2018
Referentie:	De heer 10.2.e
Projectnummer:	2018-0944
Bijlagen:	-

Aanleiding

Bij uw gemeente is een informele aanvraag ingediend voor de aanleg van een elektriciteitsleiding van een gasontvangstation naar een boorplatform van de NAM. U onderzoekt nu op verzoek van de NAM welke toestemmingen de gemeente Ameland hiervoor als bevoegd gezag moet verlenen. U heeft Rho Adviseurs gevraagd hierin een advies te geven.

Aanleg van de kabel op zee gebeurt met behulp van een kabellegschip en een lier. De lier staat op het strand en trekt eerst de hulplijn vanaf het kabellegschip aan, dat een paar honderd meter op zee ligt. Zodra de hulplijn aan land is, vaart het kabellegschip achteruit richting platform AWG. Gelijktijdig wordt de kabel ingegraven in de zeebodem m.b.v. een kabeltrencher. Dit is een zelfrijdend submarine voertuig met brede rupsbanden. Deze spuit met behulp van zeewater een smalle, circa 3 m diepe sleuf in de zeebodem en legt daarin direct de kabel. Door erosie en waterbeweging vult de sleuf zich zelf op. Voor het aansluiten van de kabel aan het AWG-platform dient 3 tot 4 m rockdump rondom één of twee van de poten verwijderd te worden.

Vergunningen en melding

Bouwen

Het aanleggen van een elektriciteitsleiding valt onder de activiteit bouwen. Uit de vergunningcheck blijkt dat deze leiding op deze plek vergunningvrij is voor wat betreft de omgevingsvergunning voor het bouwen. De aanleg van een elektriciteitsleiding valt onder artikel 2, onderdeel 18, onder d van bijlage II bij het Besluit omgevingsrecht (Bor): 'ondergrondse buis- en leidingstelsels'. Voor het aanleggen van de leiding is dus geen vergunning voor bouwen nodig.

Aanleggen

Vanuit de geldende planologische kaders is geen sprake van strijdigheid (zie hierna), maar wel is een omgevingsvergunning nodig voor de activiteit 'werk of werkzaamheden uitvoeren'. De cultuurhistorische, landschappelijke en natuurlijke waarden zijn hiervoor toetsingskader. Aanbevolen wordt om hiervoor een onderbouwing van de cultuurhistorische en landschappelijke waarden te eisen, alsmede een voortoets natuurbescherming (Natura 2000 / Nederlands Natuurnetwerk).

Milieueffectrapportage

Voor de aanleg van een ondergrondse hoogspanningsleiding met een spanning van 150 kV of meer en over een lengte van 5 kilometer of meer moet op grond van het Besluit m.e.r. beoordeeld worden of een milieueffectrapportage nodig is. Aangezien het hier gaat om een middenspanningsleiding (3 tot 25 kV) gaat, is deze beoordeling niet aan de orde.

Algemene plaatselijke verordening

Op grond van artikel 5:28 van de APV van Ameland is het verboden om waterstaatwerken te beschadigen. Het gaat hier ook om het aanbrengen van veranderingen in de toestand van onder andere openbare wateren, dijken, oeverbegroeiingen die bij de gemeente in beheer zijn. Het verbod is niet van toepassing op zaken waarin wordt voorzien in onder andere de Waterwet. Omdat de Waterwet van toepassing is op de aanvraag, is vervalt het verbod uit de APV.

Andere vergunningen en meldingen

Wanneer de grond in openbaar gebied wordt opengebroken moet in principe een WIOR-vergunning (Werken in de Openbare Ruimte) worden aangevraagd. Het gaat hier vooral om hinderlijke werkzaamheden, waarbij bijvoorbeeld de weg opengebroken moet worden. Verder moet een WION-melding (Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten) worden gedaan bij het Kadaster.

Ontgrondingen

Het Besluit ontgrondingen in rijkswateren eist geen ontgrondingsvergunning voor het leggen, plaatsen, onderhouden, wijzigen of opruimen van buizen, kabels, palen en dergelijke voorwerpen.

Ander bevoegd gezag

Naast de gemeentelijke bevoegdheden zijn ook de provincie en de rijksoverheid aan zet:

Wettelijk kader	Bevoegd gezag	Activiteit
Waterwet	Rijkswaterstaat	Melding voor activiteiten in of nabij een waterkering (kustfundament)
Waterwet	Rijkswaterstaat	Vergunning voor het plaatsen van kabels en leidingen op de Noordzee of op het strand
Wat natuurbescherming	Provincie Fryslân	Vergunning voor activiteiten met mogelijke gevolgen voor de natuur

Kaders beheersverordening

Voor het tracé zijn twee beheersverordeningen relevant, namelijk:

Beheersverordening Waddenzee en Noordzee (13-07-2015)

De leiding gepland is gepland naast de aangegeven leidingenstrook. De gronden zijn bestemd voor:

- Water;
- Waarde – Cultuurhistorische waarden.

NB: De leidingstrook regelt alleen bestaande leidingen, zodoende maakt het niet uit of deze in of naast de leidingstrook wordt aangelegd.

In de bestemming 'Water' wordt niets geregeld ten aanzien van leidingen. In 'Water' is opgenomen dat het gebruik van de diepe ondergrond (dieper dan Normaal Amsterdams Peil (- 50 m) niet in de bestemming is begrepen, met uitzondering van bestaand gebruik.

In 'Waarde – Cultuurhistorische waarden' is opgenomen dat voor het aanbrengen van ondergrondse transport-, energie- of telecommunicatieleidingen, drainage en soortgelijke leidingen en de daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur een omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden aangevraagd moet worden. Deze wordt slechts verleend indien:

- op basis van cultuurhistorisch onderzoek is aangetoond dat geen cultuurhistorische waarden aanwezig zijn, of
- op basis van het cultuurhistorisch onderzoek is aangetoond dat de cultuurhistorische waarden door de werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden niet onevenredig worden geschaad, of

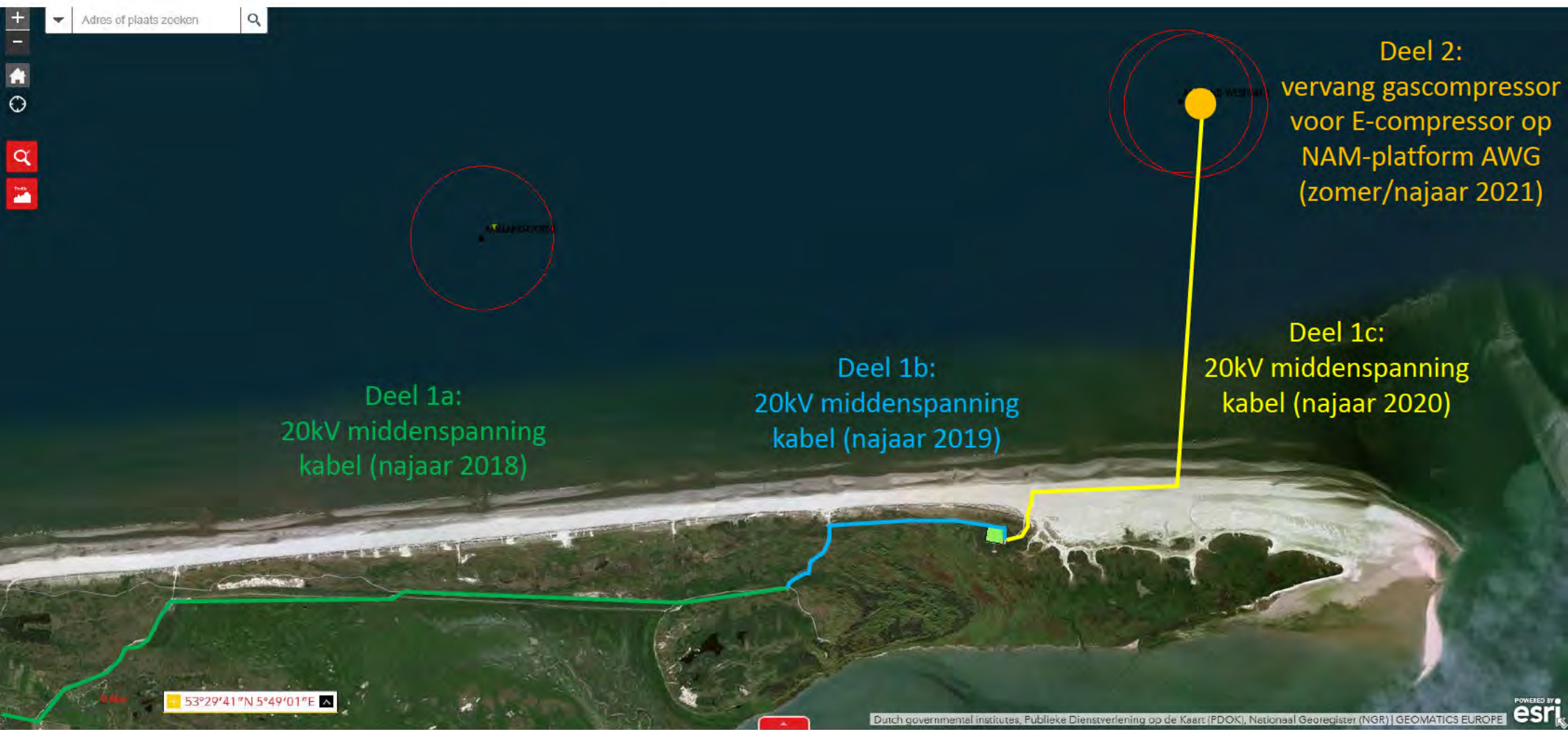
Beheersverordening Buitengebied (24-06-2013)

Bestemd als Natuurgebied. Binnen deze bestemming geldt een aanlegvergunningstelsel voor o.a. het aanleggen van ondergrondse en bovengrondse transport- energie- en telecommunicatieleidingen en daarmee verband houdende constructies, installaties en apparatuur. Daarmee is de leiding dus niet strijdig, maar wel is een omgevingsvergunning nodig voor werken en werkzaamheden.

Aanvullend geldt de aanduiding 'Ecologische hoofdstructuur'. Ook hierin een vergunningplicht voor werken en werkzaamheden, maar dan met als toetsingskader dat geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de landschappelijke, de natuurlijke waarden.

= = =

Projectscope elektrificatieproject AWG-platform

Natuurtoets

**Wijziging compressor NAM-platform AWG
Ameland Noordzeekustzone**

projectnummer 420060
definitief revisie 01
31 juli 2018

Natuurtoets

Wijziging compressor NAM-platform AWG Ameland Noordzeekustzone

projectnummer 14207-420060

definitief revisie 01
31 juli 2018

Auteurs

10.2.e

Opdrachtgever

Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V.
Postbus 28000
9400 HH Assen

datum vrijgave
31-07-2018

beschrijving revisie 01
definitief

goedkeuring
10.2.e

10.2.e

vrijgave
10.2.e

10.2.e

Inhoudsopgave

Blz.

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel en onderzoeksvragen	1
2	Wet- en regelgeving	4
2.1	Algemeen	4
2.2	Gebiedsbescherming: Natura 2000	4
2.3	Gebiedsbescherming: Natuur Netwerk Nederland	4
2.4	Soortbescherming	5
3	Voorgenomen activiteit	7
3.1	Uitvoeringswijze	7
4	Informatie beschermde gebieden	9
4.1	Ligging plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden	9
4.2	Aanwezige natuurwaarden	10
4.2.1	Habitattypen	11
4.2.2	Habitatsoorten	14
4.2.3	Broedvogels	17
4.2.4	Niet-broedvogels	20
4.3	Resumerend	24
5	Effectbeoordeling gebieden	26
5.1	Afbakening storingsfactoren Natura 2000-gebieden	26
5.1.1	Effectenindicator Ministerie van EZK	26
5.2	Beoordeling Natura 2000-gebieden per storingsfactor	28
5.2.1	Oppervlakteverlies	28
5.2.2	Verzuring en vermesting	28
5.2.3	Verstoring door geluid en trillingen boven water / land	29
5.2.4	Verstoring door onderwatergeluid	34
5.2.5	Verstoring door licht	35
5.2.6	Verstoring door mensen / visuele verstoring	36
5.3	Concluderend	37
5.3.1	Effecten op zee	37
5.3.2	Effecten op land	39
6	Beschermde soorten	40
6.1	Inleiding	40
6.2	Methodiek	40
6.2.1	Bureauonderzoek	40
6.2.2	Terreinbezoek	41

6.2.3	Vogels	42
6.2.4	Zoogdieren	45
6.2.5	Vissen	48
6.2.6	Samenvatting beschermde soorten	50
7	Effectbeoordeling soorten	51
7.1	Inleiding	51
7.2	Afbakening effecten	51
7.3	Beoordeling soorten	52
7.3.1	Effecten op vogels	52
7.3.2	Effecten op zoogdieren	54
7.3.3	Effecten op vissen	55
8	Conclusies	56
8.1	Conclusies: Beschermde gebieden	56
8.2	Conclusies: Beschermde soorten	57
	Literatuur	59
 Bijlage 1 Wettelijk kader		
 Bijlage 2 Effectenindicatoren Natura 2000-gebieden		
 Bijlage 3 Aanwezige Natura 2000 waarden		
	Natura 2000-gebied Noordzeekustzone	73
	Natura 2000-gebied Duinen Ameland	75
	Natura 2000-gebied Waddenzee	78

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V. (NAM) heeft het voornemen om de aardgas aangedreven compressor op het platform Ameland-Westgat (AWG) te vervangen door een elektrische compressor.

Het platform AWG is gesitueerd op een afstand van circa 2,5 km uit de kust ten noorden van Ameland, in het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone (zie figuur 1.1 en verder ook figuur 4.1 in hoofdstuk 4). Op de AWG locatie zal tijdelijk een mobiele installatie (hefplatform) worden geplaatst om de werkzaamheden uit te voeren.

Voor het in bedrijf nemen van de nieuwe compressor op het AWG platform zal stroom benodigd zijn die afkomstig is van diverse bronnen op zowel het eiland (bijvoorbeeld zonnepark Ameland, brandstofcel, etc.) als vaste wal. De benodigde infrastructuur hiervoor zal in de komende jaren aangelegd worden door diverse partijen in diverse aanlegperiodes (2018 t/m 2020). In de zomer/najaar van 2021 zal dan de bestaande gascompressor vervangen worden door een elektrisch aangedreven compressor. Omdat het aanleggen van de verschillende kabeltracés onderdeel uitmaken van diverse andere projecten die nog nader vastgesteld moeten worden, is in deze natuurtoets alleen het vervangen van de compressor in de zomer/najaar 2021 in beschouwing genomen.

Er dient onderzocht te worden of de geplande ingreep effect heeft op beschermde soorten of beschermde gebieden (Wet natuurbescherming en Natuurnetwerk Nederland). Ontwikkelingen mogen niet zonder meer plaatsvinden indien deze negatieve gevolgen hebben voor beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties. Dit wordt gedaan op basis van een Natuurtoets. In deze rapportage zijn de resultaten van de Natuurtoets beschreven.

1.2 Doel en onderzoeksvragen

Het doel van voorliggende Natuurtoets is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen ingreep met de beschermde soorten en beschermde gebieden (Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland) en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing/vergunning noodzakelijk is.

Om hiertoe te komen, worden onder andere de volgende vragen beantwoord:

- Komen in de beïnvloedingszone van het plangebied beschermde natuurgebieden voor? Zo ja, welke zijn dit en wat zijn de effecten hierop?
- Dienen vervolgstappen in de vorm van een uitwerking- of een compensatieplan opgesteld te worden?
- Welke in het kader van de Wnb beschermde soorten komen voor in het beïnvloedingsgebied van de voorgenomen ontwikkeling?
- Vinden er als gevolg van de ontwikkeling effecten plaats op deze soorten en worden daarbij verbodsbepalingen overtreden?

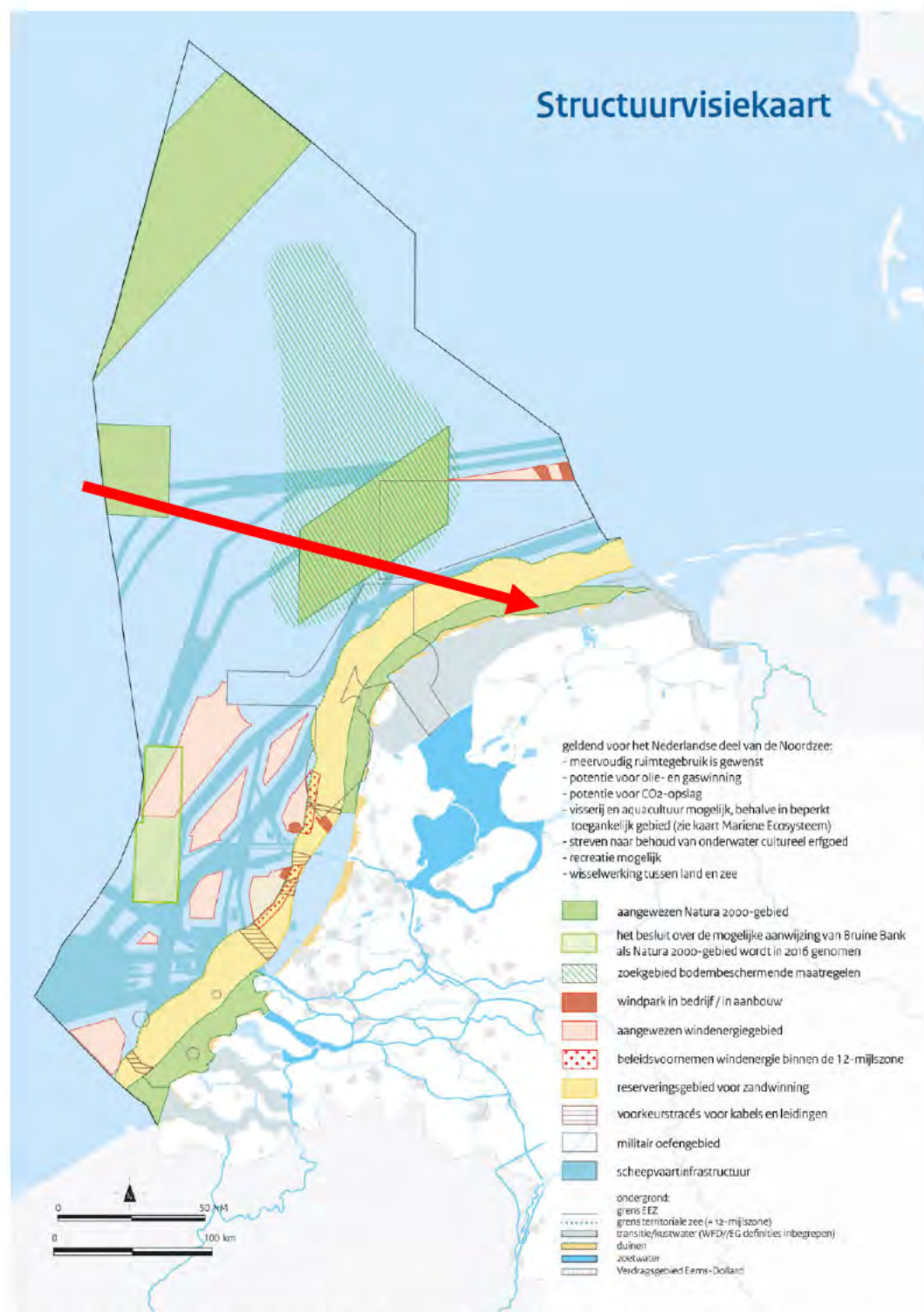
- Is het noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen en welke zijn dit?
- Dient in het kader van de Wnb een ontheffing en/of een vergunning aangevraagd te worden?

Op bovenstaande vragen wordt in hoofdstuk 4, 5, 6 en 7 een antwoord gegeven (zie ook de leeswijzer).

1.3 Leeswijzer

De Natuurtoets is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 1 geeft de aanleiding van de Natuurtoets;
- Hoofdstuk 2 beschrijft beknopt het wettelijk kader;
- Hoofdstuk 3 beschrijft het projectvoornemen;
- Hoofdstuk 4 beschrijft de Natura 2000-gebieden inclusief instandhoudingsdoelen en beschrijft de relevante storingsfactoren;
- Hoofdstuk 5 toetst de activiteiten aan gebiedenbescherming;
- Hoofdstuk 6 beschrijft de in het gebied aanwezige soorten;
- Hoofdstuk 7 toetst de activiteiten aan soortbescherming;
- Hoofdstuk 8 eindigt met conclusies.

Figuur 1.1: Situering locatie platform AWG (indicatief met rode pijl) op Structuurvisiekaart.
Bron: Beleidsnota Noordzee 2016-2021; bijlage 2 bij het Nationaal Waterplan 2016-2021.

2 Wet- en regelgeving

2.1 Algemeen

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden. In voorliggende rapportage wordt niet ingegaan op de bescherming van houtopstanden. Houtopstanden zijn niet aanwezig in het plangebied. Naast bescherming vanuit de Wnb, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Het betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN).

2.2 Gebiedsbescherming: Natura 2000

Natura 2000-gebieden zijn natuurgebieden van groot internationaal belang. Deze gebieden zijn aangewezen onder de Europese Habitat- en / of Vogelrichtlijn. Voor de gebieden en de daarbij aangewezen soorten en habitattypen zijn instandhoudingsdoelstellingen opgesteld. Een activiteit mag niet leiden tot significant negatieve effecten op deze doelen of tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken. Indien op voorhand significante effecten niet uitgesloten kunnen worden dient een Passende beoordeling opgesteld te worden.

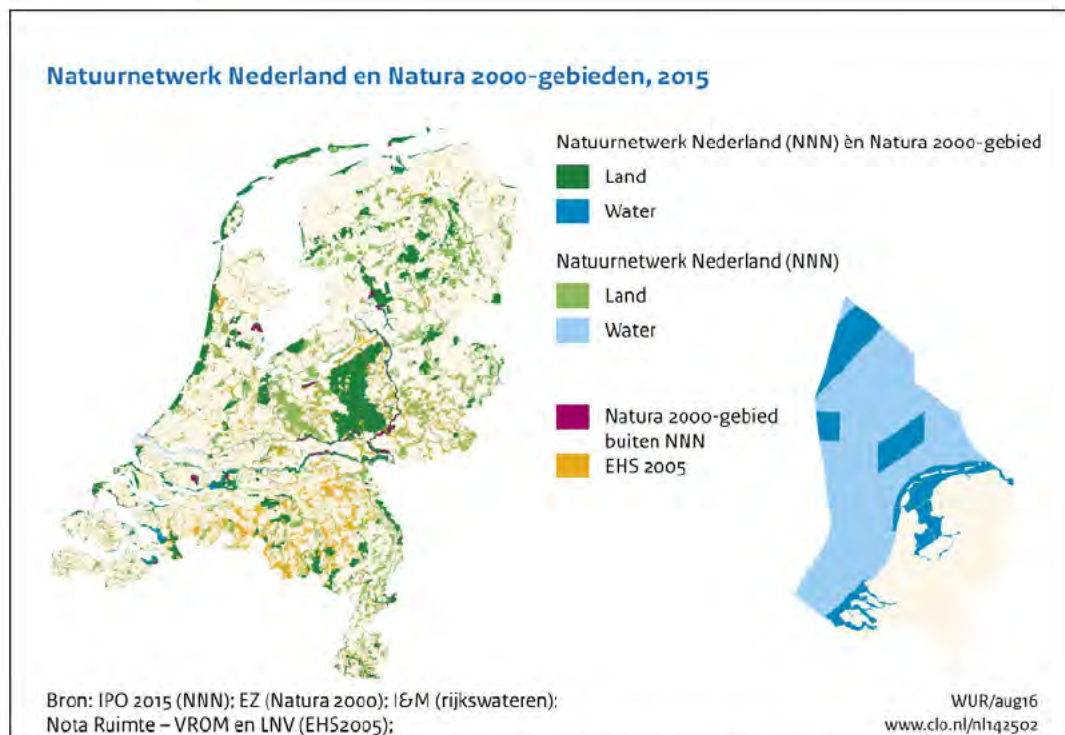
2.3 Gebiedsbescherming: Natuur Netwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een stelsel van ecologisch hoogwaardige natuurgebieden; de Natura 2000-gebieden maken daar deel van uit. Naast de Natura 2000-gebieden bevat het NNN ook overige leefgebieden van soorten en – om isolatie te voorkomen - gebieden die een verbinding vormen tussen natuurgebieden. Alle Rijkswateren zijn onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland. Het plangebied valt daarmee in het NNN, zie ook figuur 2.1.

De Rijkswateren en de natuur in de Rijkswateren zijn geen onderdeel geweest van de decentralisatie van het natuurbeleid naar de provincies geweest. De natuurwaarden van de Rijkswateren vallen onder de verantwoordelijkheid van het Rijk. Er zijn geen duidelijke kaders gesteld ten aanzien van NNN op de Noordzee. In de beleidsnota Noordzee 2016 – 2021 wordt dit beleid niet genoemd; er is slechts een verwijzing naar overig beleid (zie Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR)). Daarin wordt vermeld dat de Noordzee en grote wateren tot het NNN behoren en onder de verantwoordelijkheid van het Rijk vallen. Enkel voor het NNN in de Waddenzee is in de Structuurvisie Waddenzee een specifiek regime uitgewerkt.

De Waddenzee (inclusief de Eems en de Dollard), het IJsselmeergebied, de Deltawateren en de grote rivieren zijn wel beschermd onder de Vogel- en Habitatrichtlijn. Voor delen van de Noordzee geldt hetzelfde. Het regime uit de Wet natuurbescherming is onverkort op deze gebieden van toepassing. De overige delen van de Noordzee kennen geen specifiek planologisch regime en vallen onder het integrale Noordzeebeleid en -beheer (uitgewerkt in het Nationaal Waterplan).

Aangezien duidelijke kaders ten aanzien van het NNN ontbreken en omdat wordt getoetst op zowel gebiedenbescherming als soortenbescherming van de Wet natuurbescherming wordt er van uitgegaan dat door de toetsing tegelijkertijd voldoende rekening wordt gehouden met de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. Daarom wordt in de voorliggende rapportage niet nader ingegaan op het NNN.

Figuur 2.1: NNN-gebieden in Nederland, met rechtsonder NNN-gebied Noordzee in combinatie met Natura 2000-gebieden (Compendium voor de Leefomgeving, 2017).

2.4 Soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving.

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet, indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding (zie artikel 3.1 in tekstkader in de bijlage).

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod op om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding. Daarbij dient opgemerkt te worden dat een aantal vogelsoorten ook vallen onder artikel 3.5 en daarom niet verstoord mogen worden.

Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in Bijlage A en B van de Wnb. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren, opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Met betrekking tot de 'andere soorten' heeft het Rijk een vrijstelling opgesteld voor een deel van deze soorten d.m.v. een AMvB (Regeling natuurbescherming, bijlage 10). Deze landelijke vrijstelling geldt voor projecten die genoemd zijn in artikel 1.3 lid 1 van het Besluit natuurbescherming, waaronder onderdeel b onder 3 van hetzelfde artikel (opsporen, winnen of opslaan van diepe delfstoffen, bedoeld in artikel 1 van de Mijnbouwwet).

Indien bij het voornemen gestelde verboden in artikel 3.1, 3.5 of 3.10 worden overtreden, dient gewerkt te worden conform een gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij RVO. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie. Zie de bijlage voor verdere toelichting.

3 Voorgenomen activiteit

Zoals genoemd, is het voornemen om de aardgas aangedreven compressor op het platform Ameland-Westgat (AWG) te vervangen door een elektrisch aangedreven compressor. Het platform AWG ligt ongeveer 2,5 km uit de kust.

Dit voornemen wordt uitgewerkt in het kader van het consortium Duurzaam Ameland waarin de gemeente Ameland, NAM, Eneco, Gastera en Philips actief sinds 2007 zijn.

3.1 Uitvoeringswijze

Op het platform AWG wordt de bestaande gascompressor verwijderd en vervangen door een elektrisch aangedreven compressor. Voor de uitvoering van de werkzaamheden op/aan het platform AWG (figuur 3.1) wordt tijdelijk een mobiel platform bijgeplaatst (waarschijnlijk Seafox-4; zie figuur 3.2). Dit werkplatform zal circa 3 maanden aanwezig zijn.

Deze mobiele installatie wordt met ingetrokken poten door sleepboten op de juiste locatie gemanoeuvreed. De poten worden neergelaten en het werkplatform wordt tot de gewenste hoogte opgevijseld. Het plaatsen van een werkplatform is afhankelijk van goede weersomstandigheden en de stroming van het water.

Ter voorbereiding van het plaatsen van de installatie wordt de zeebodem rond de locatie gecontroleerd op aanwezigheid van pijpleidingen, wrakken of andere mogelijke obstakels. Na het plaatsen van de mobiele installatie wordt met camera's gecontroleerd in welke mate erosie rond de poten van het platform optreedt. Het storten van stenen rond de poten is wellicht nodig ter voorkoming van erosie.

Er is continue een standby schip aanwezig in de directe omgeving van het platform gedurende de duur van de werkzaamheden.

Na afronding van de werkzaamheden worden de poten van het werkplatform ingetrokken en verlaat deze de locatie.

Transport

Voor het transport van bemanning en materiaal is regelmatig transport noodzakelijk. Dit betreft:

- Helikopters: gemiddeld 5 bezoeken per week;
- Bevoorradingsboot: gemiddeld 2-3 bezoeken per week.

Figuur 3.1: Platform(complex) AWG

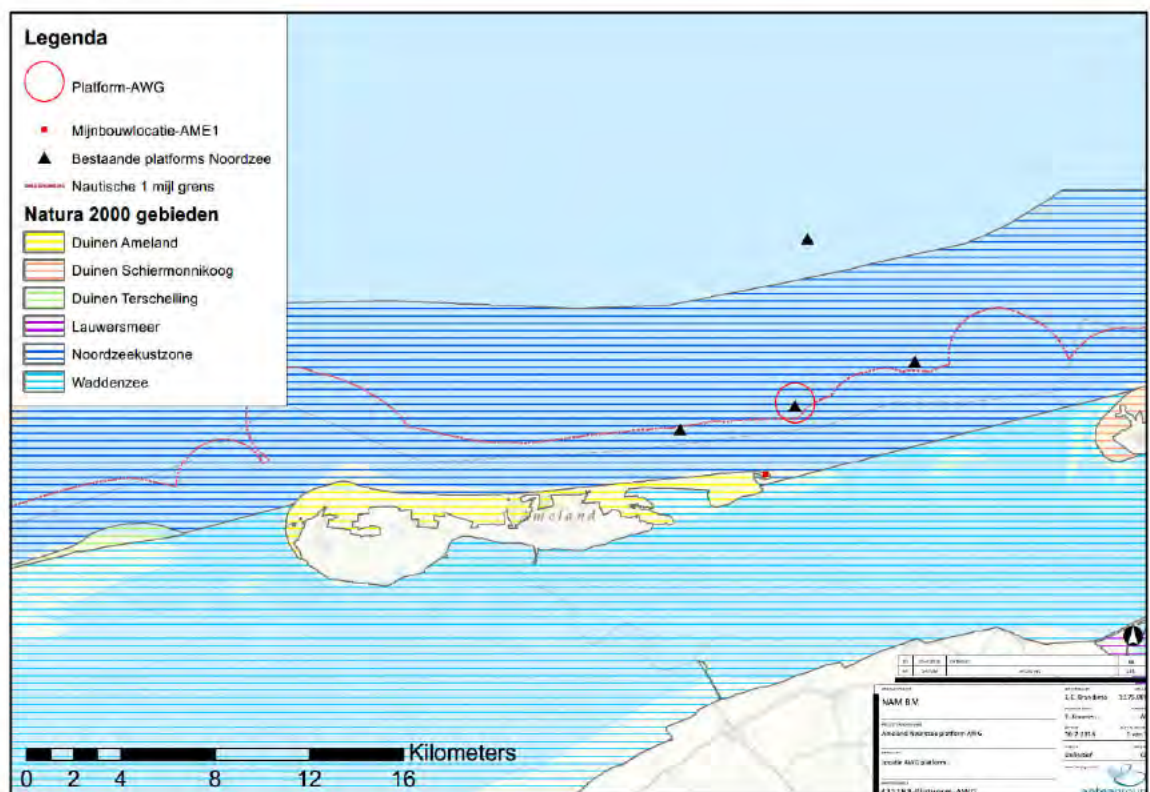
Figuur 3.2: Seafox 4 (Accommodation & Multi-support Unit; www.workfox.com)

4 Informatie beschermde gebieden

4.1 Ligging plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden

Het platform AWG ligt op circa 2,5 km ten noorden van Ameland en ligt daarmee in het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone. De waterdiepte ter plaatse is ongeveer 5 - 10 m (Waterdiepte NCP-ArcGIS, Noordzeeatlas). De begrenzing van de Noordzeekustzone loopt van de Eems (Groningen) tot aan Bergen (Noord-Holland) en bestaat uit kustwateren. De NAP-20 m dieptelijn wordt doorgaans als de zeewaartse grens beschouwd. De grens langs de kust is voor de Waddeneilanden gedefinieerd als het strand tot aan de duinvoet; deze grens is daarmee enigszins dynamisch en afhankelijk van aangroei en afslag van het duin (Beheerplan Noordzeekustzone, 2016). Op het eiland Ameland zelf ligt eveneens een Natura 2000-gebied, namelijk 'Duinen Ameland'.

De oostelijke punt van het eiland (ook wel de Hon genoemd) behoort niet tot Duinen van Ameland, maar tot de Natura 2000-gebieden Noordzeekustzone en Waddenzee. De Noordzeekustzone gaat aan de zuidzijde naadloos over in het Natura 2000-gebied Waddenzee. Zie ook figuur 4.1.

Figuur 4.1: Natura 2000-gebieden ten opzichte van locatie platform AWG (rood omcirkelde driehoek). Noordzeekustzone en Waddenzee zijn gescheiden via een rechte lijn. Duinen van Ameland is aangegeven in geel.

4.2 Aanwezige natuurwaarden

De Noordzeekustzone, Waddeneilanden en Waddenzee grenzen aan elkaar en zijn onderling verbonden. Alle drie gebieden worden sterk beïnvloed door eb en vloed en de daarmee samenhangende (sterke) getijstroom. In bijlage 3 is een beschrijving opgenomen van elk Natura 2000-gebied met zijn instandhoudingsdoelen en aanwezige natuurwaarden in en in de directe omgeving van het plangebied.

De Natura 2000-gebieden Noordzeekustzone, Duinen van Ameland en de Waddenzee zijn aangewezen als Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebied (Ministerie van EZK, 2018). Voor elk Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelen opgesteld voor habitattypen, habitatsoorten en broedvogels. Voor de Noordzeekustzone en de Waddenzee zijn ook instandhoudingsdoelen opgesteld voor niet-broedvogels.

Aangezien een groot aantal van de aangewezen soorten overlap vertonen met die van de twee andere gebieden, wordt per groep (habitattypen, habitatsoorten, broedvogels, niet-broedvogels) de instandhoudingsdoelen van de drie Natura 2000-gebieden in één tabel weergegeven (zie tabel 4.1, 4.2, 4.3 en 4.4).

Binnenkort wordt een update verwacht van de N2000-doelstellingen. Het betreft toevoeging van enkele habitattypen en –soorten aan de N2000-gebieden. Hiervan is al een ontwerp-wijzigingsbesluit habitatrichtlijngebieden gepubliceerd. Hieruit blijkt dat het voor deze drie N2000-gebieden gaat om de volgende habitattypen en soorten:

- H1330 (subtype A): Atlantische schorren (*Glauco-Puccinellietalia maritimae*);
- H2170: Duinen met *Salix repens* ssp. *argentea* (*Salicion arenariae*);
- H1340: Noordse woelmuis (*Microtus oeconomus arenicola*);
- H1351: Bruinvis (*Phocoena phocoena*);
- H1364: Grijze zeehond (*Halichoerus grypus*);
- H1903: Groenknolorchis (*Liparis loeselii*).

Deze soorten zijn allen reeds meegenomen in deze toetsing. Met uitzondering van de Noordse woelmuis betreft het habitattypen of –soorten die reeds bij één van deze drie N2000-gebieden als regulier instandhoudingsdoel benoemd waren. De Noordse woelmuis komt niet voor op Ameland (www.zoogdiervereniging.nl).

Er is in beeld is gebracht welke habitattypen en soorten in het plangebied of de omgeving voorkomen. De focus heeft daarbij gelegen op de oostpunt van Ameland en kustzone boven Ameland. Daarbinnen is onderscheid gemaakt in verschillende zones, namelijk:

- buitenste duinenrij (embryonale en witte duinen);
- strand;
- ondiepe kuststrook (d.w.z. bij eb droogvallende deel);
- de diepere zee (kuststrook tot en met directe omgeving van platform AWG).

Daarnaast zijn ook de kwelders van de Hon en het Oerd (duinen) opgenomen in de bureaustudie, evenals de zandplaten in het zeegat tussen Ameland en Schiermonnikoog.

Wadvogels verzamelen zich bij hoogwater op specifieke plekken om te wachten tot het weer eb wordt, de zogenaamde hoogwatervluchtplaatsen (HVP's). Op deze locaties zijn met enige regelmaat grote concentraties vogels aanwezig. In beeld is gebracht welke vogelsoorten gebruik maken van de HVP's op de oostpunt van Ameland. Een voorbeeld hiervan zijn de HVP's van de scholekster in figuur 4.2.

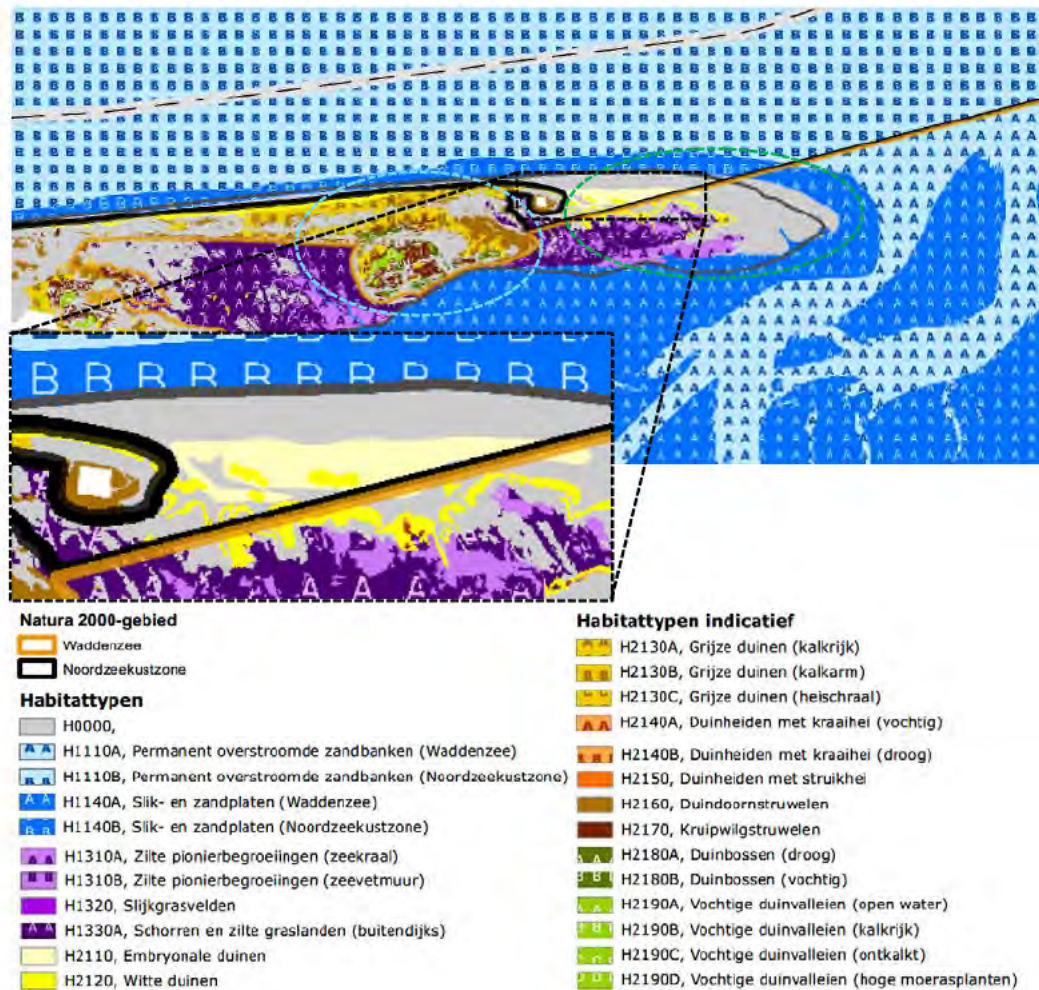
Figuur 4.2: Locaties hoogwatervluchtplaatsen (HVP's) op Ameland. Groene cirkel zijn de HVP's waar in deze rapportage de focus op ligt. Bron: RVO, 2016.

4.2.1 Habitattypen

Ter plaatse van het AWG-platform is het habitatype H1110B Permanent overstroomde zandbanken (Noordzeekustzone) aanwezig. Dit habitatype is aanwezig in vrijwel de gehele Noordzeekustzone (140 duizend hectare). De bij eb droogvallende zone langs het strand van Ameland behoort tot het habitatype H1140B, Slik- en zandplaten (Noordzeekustzone) (zie ook figuur 4.3). Het Noordzeestrand van Ameland kwalificeert niet als habitatype. De duinen in het Oerd (blauwe cirkel figuur 4.3.) behoren tot de habitatype witte of grijze duinen, afgewisseld met duindoornstruwelen (H2160) en op kleine schaal vochtige bossen (H2180B).

Aanwezigheid habitattypen

In tabel 4.1 is een overzicht opgenomen welke habitattypen voorkomen in of nabij het plangebied. Het platform is boven het habitatype 'Permanent overstroomde zandbanken (Noordzeekustzone)' gepositioneerd; op de overgang naar het strand komt het habitatype Slik- en zandplaten (Noordzeekustzone, H1140) voor. Het strand zelf kwalificeert niet als habitatype. Langs het strand liggen de habitattypen embryonale duinen en witte duinen. Zie tabel 4.1 voor alle habitattypen in de buurt van het plangebied, inclusief de Hon en het Oerd.

Figuur 4.3: Habitattypenkaart voor Ameland en aangrenzende delen Noordzeekustzone en Waddenzee. Zie ook legenda. Groene cirkel geeft de eilandstaart de Hon aan. Lichtblauwe cirkel geeft het Oerd aan. Bron: Kaartenbijlage Natura 2000-beheerplan Waddenzee, Min. IenM, 2016.

Tabel 4.1. Voorkomende habitattypen van de Natura 2000-gebieden 'Noordzeekustzone' (NZK), 'Duinen Ameland' (DA), 'Waddenzee' (WZ). Daarbij is de dichtstbijzijnde locatie waarin het habitatype voorkomt aangegeven in de kolom 'Waar aanwezig'. * Volgens beheerplan gelden instandhoudingsdoelen voor dit habitatype in de aangegeven locatie.

Codering	Soort	NZK	DA	WZ	Waar aanwezig	Welk onderdeel plangebied?
H1110A	Permanent overstroomde zandbanken (getijdengebied)			X	Waddenzee	Geen
H1110B	Permanent overstroomde zandbanken (Noordzeekustzone)	X			Plangebied en omgeving	Platform AWG
H1130	Estuaria			X	Wordt ontwikkeld bij Eems-Dollard	Geen
H1140A	Slik- en zandplaten (getijdengebied)			X	Langs de Hon, Friesche zeegat	Geen
H1140B	Slik- en zandplaten (Noordzeekustzone)	X			Langs Noordzeestrand Ameland	Geen
H1310A	Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	X		X	De Hon*	Geen
H1310B	Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	X		X	De Hon*	Geen
H1320	Slijkgrasvelden			X	De Hon*	Geen
H1330A	Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	X		X	Zuidzijde de Hon	Geen
H1330B	Schorren en zilte graslanden (binnendijks)			X	Waddenzee – vaste wal	Geen
H2110	Embryonale duinen	X		X	De Hon	Geen
H2120	Witten duinen		X	X	De Hon	Geen
H2130A	Grijze duinen (kalkrijk)		X	X	De Hon*	Geen
H2130B	Grijze duinen (kalkarm)		X	X	Het Oerd	Geen
H2130C	Grijze duinen (heischraal)		X		Het Oerd	Geen
H2140A	Duinheiden met kraaihei (vochtig)		X		Het Oerd*	Geen
H2140B	Duinheiden met kraaihei (droog)		X		Het Oerd*	Geen
H2150	Duinheiden met struikhei		X		Westelijk duingebied Ameland	Geen
H2160	Duindoornstruwelen		X	X	De Hon*	Geen
H2170	Kruipwilgstruwelen		X		Het Oerd	Geen
H2180A	Duinbossen (droog)		X		Het Oerd	Geen
H2180B	Duinbossen (vochtig)		X		Het Oerd en de Hon	Geen
H2180C	Duinbossen (binnenduinarand)		X		Westelijk duingebied Ameland	Geen
H2190A	Vochtige duinvalleien (open water)		X		Westelijk duingebied Ameland	Geen
H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	X	X	X	De Hon*	Geen
H2190C	Vochtige duinvalleien (ontkalkt)		X		Westelijk duingebied Ameland	Geen
H1190D	Vochtige duinvalleien (hoge moerasplanten)		X		Eilandkop	Geen
H6230	Heischrale graslanden		X		Westelijk duingebied Ameland	Geen

4.2.2 Habitatsoorten

Planten

De groenknolorchis is een landplant en komt voor in het duingebied van Ameland, met name delen onder invloed van basenrijk grondwater (zoals duinvaleien). Een dergelijke locatie ligt op de overgang van het Oerd naar de Hon aan de noordzijde van het eiland.

Slakken

De nauwe korfslak komt voor op vochtige, min of meer kalkrijke terreinen in de aanwezigheid van bomen. De soort is in het Natura 2000-gebied Waddenzee alleen waargenomen op Rottumeroog en –plaat en op Schiermonnikoog (in lage duintjes op de kwelders). Aanwezigheid van de nauwe korfslak in de (ruime) omgeving van het plangebied kan derhalve uitgesloten worden. Bovendien geldt voor Duinen Ameland geen instandhoudingsdoel voor de nauwe korfslak.

Vissen

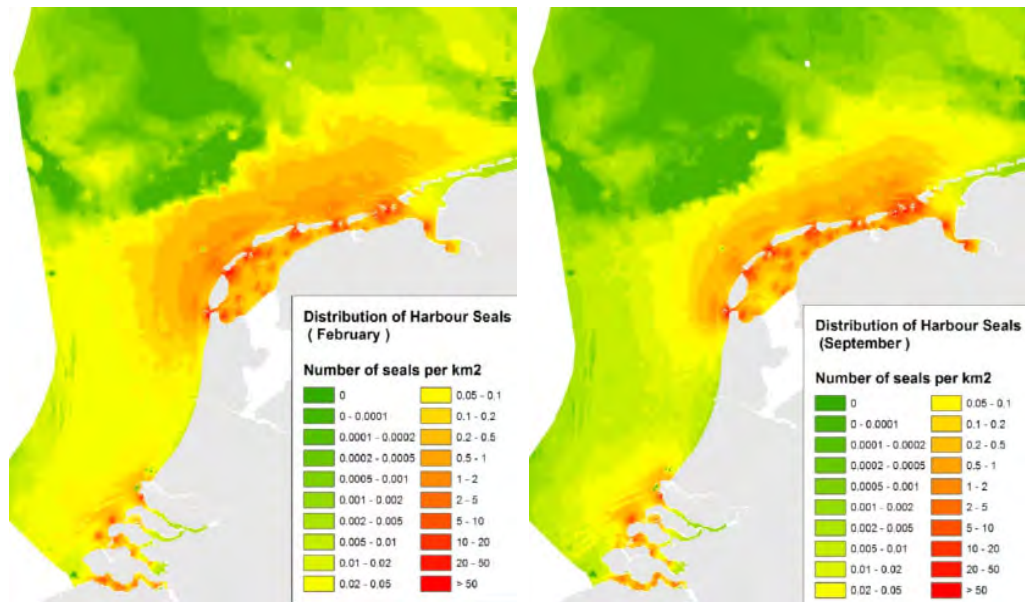
De anadrome vissoorten zeeprik, rivierprik en fint leven voor een groot gedeelte in kustzones, waaronder de Noordzeekustzone. De zeeprik en rivierprik leven in die periode als parasiet op andere vissen. De zeeprik trekt in de periode februari-juni de rivier op om in juni-juli te paaien. De rivierprik trekt in het najaar de rivieren op en paait van maart tot en met mei. Na 2 tot 5 jaar trekken de jonge vissen naar zee. Rivierprik doet dit in de zomer (mei-oktober) en jonge zeeprikken trekken in december en januari naar zee, waar zij vervolgens verder opgroeien. Ook de fint blijft in de kustgebieden, waaronder de Noordzeekustzone en zal in april-mei naar zoetwatergetijdengebieden trekken om te paaien.

Zeezoogdieren

Zeehonden leven van vis, schaaldieren, weekdieren en dergelijke. Daarbij kunnen zij lange foerageertochten van wel meerdere dagen maken, waarbij ze ver de zee op trekken. In de zomermaanden blijven zeehonden dichtbij de zandplaten, waar zij op rusten, jongen krijgen en ruien. De zee rondom Ameland, zowel de Waddenzee als Noordzeekustzone, vormen een belangrijk onderdeel van het foerageergebied. De hoogste dichtheden zeehonden zijn te vinden in de zeegaten en buitendelta's tussen de Waddeneilanden. Zie ook figuur 4.4 voor de dichtheid van de gewone zeehond in de Waddenzee en Noordzee. Daarbij is te zien dat de dichtheid van de gewone zeehond vooral hoog is in de buurt van ligplaatsen (zandplaten) en het deel van de Noordzee tot 30 meter diepte. Vanaf een toenemende diepte boven de 30 meter nemen de dichtheden weer geleidelijk af. Daarnaast is af te leiden dat de soort in de wintermaanden zich op grotere afstand bevinden van de ligplaatsen dan in de zomermaanden (Aarts et al., 2016). De soort brengt circa 80% van zijn tijd in zee door om te foerageren, paren en te slapen (RVO, 2016).

Zoals genoemd maken zeehonden frequent gebruik van ligplaatsen om uit te rusten (zandplaten). De dichtstbijzijnde ligplaatsen – in het Friesche Zeegat – bevinden zich op circa 2 tot 3 km afstand van de planlocatie (zie ook figuur 4.5). Deze worden uitsluitend gebruikt door de gewone zeehond. Deze rustplaatsen dienen ook als voortplantingsplaats. Voortplanting vindt plaats in de periode mei-juli. De jongen kunnen meteen na de geboorte zwemmen. Afhankelijk van de leeftijd verharen zeehonden in de vroeger zomer of (de moederdieren) aan het einde van de zomer (augustus). In deze periode brengen de dieren ook meer tijd door op de ligplaatsen.

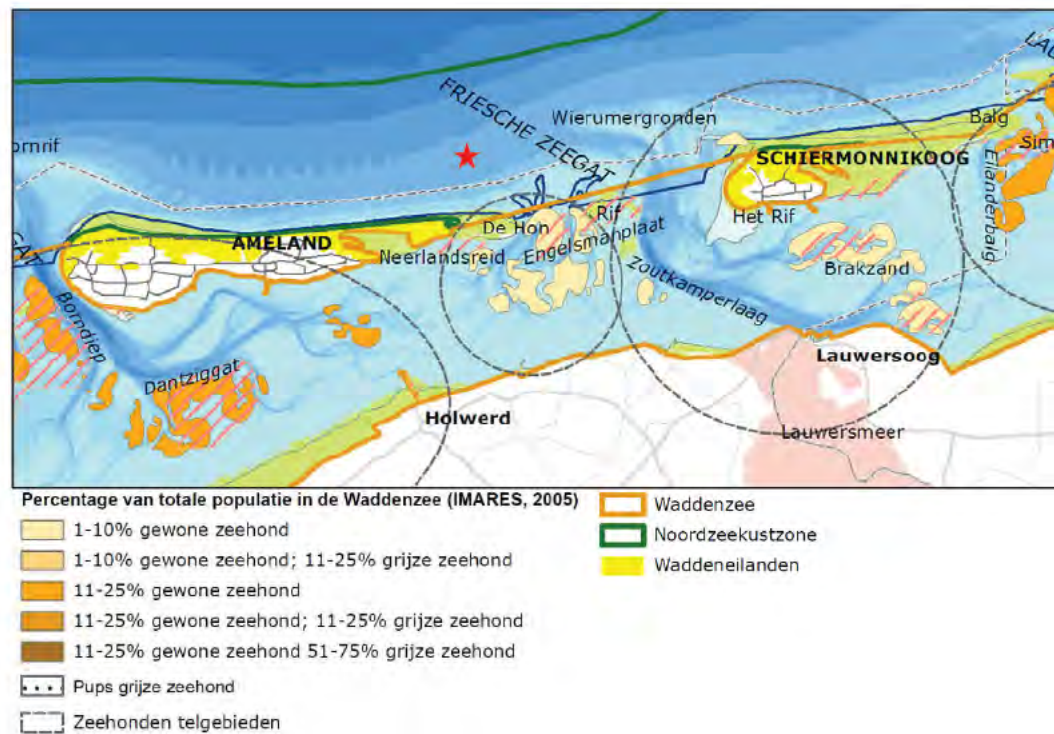
De grijze zeehond maakt vooral gebruik van de meer westelijk gelegen gebieden (Razende Bol en Engelse hoek; respectievelijk ten zuidwesten van Texel en ten westen van Terschelling). Grijze zeehonden zullen daarom slechts incidenteel in de omgeving van de projectlocatie voorkomen.

Figuur 4.4. Voorspelde verspreiding en dichtheid gewone zeehond in februari (links) en september (rechts) op basis van een habitatmodel in combinatie met data loggers geplaatst op gewone zeehond. Bron: Aarts et al., 2016.

De bruinvis komt in het hele Nederlandse deel van de Noordzee voor. Dieren leven daarbij solitair of in kleine groepjes van enkele dieren. Sinds halverwege de jaren '90 van de vorige eeuw neemt het aantal waarnemingen van de bruinvis in de Nederlandse kustwateren exponentieel toe. Ook spoelen er vaker (dode) bruinvissen aan; dit is ook voor Ameland het geval (www.walvis-strandingen.nl). Wat hier de oorzaak van is, is niet duidelijk. Het lijkt eerder verband te houden dat bruinvissen wat meer in het zuidelijke deel van de Noordzee voorkomen dan dat de populatie daadwerkelijk is toegenomen. Het plangebied en omgeving zijn dan ook onderdeel van het leefgebied van de bruinvis.

In tabel 4.2 is weergegeven welke soorten gebruik maken van het projectgebied en de omgeving daarvan. Daarbij is onderscheid gemaakt naar de eerder genoemde zonering.

Figuur 4.5. Zeehondenligplaatsen ten opzichte van globale locatie AWG (rode ster). Zie ook tabel. Bron: kaart nr. 7 bijlage Beheerplan Natura 2000-gebied Noordzeekustzone (versie december 2016).

Tabel 4.2. Voorkomende habitatsoorten van de Natura 2000-gebieden 'Noordzeekustzone' (NZK), 'Duinen Ameland' (DA), 'Waddenzee' (WZ). Daarbij is per locatie aangegeven of de soort gebruik maakt van de locatie als leefgebied (L), foerageergebied (F), lig- (S) en of voortplantingsplaats (V) of niet (-). *met uitzondering van voortplanting

Codering	Soort	NZK	DA	WZ	Diepere kustzee	Ondiepe kustzone	Strand	Eerste duinenrij (embryonale en witte)	Zandplaten Friesche zeegat
H1014	Nauwe korfslak			X	-	-	-	-	-
H1095	Zeeprik	X		X	L*	-	-	-	-
H1099	Rivierprik	X		X	L*	-	-	-	-
H1103	Fint	X		X	L*	-	-	-	-
H1351	Bruinvis	X			F	-	-	-	-
H1364	Grijze zeehond	X		X	F (incidenteel)	-	-	-	-
H1365	Gewone zeehond	X		X	F	-	-	-	S, V
H1903	Groenknolorchis		X		-	-	-	-	-

foerageergebied (F), lig- (S) en of voortplantingsplaats (V) of niet (-). *met uitzondering van voortplanting

Aanwezigheid habitatsoorten

Uit tabel 4.2 blijkt dat een aantal habitatsoorten gebruik maakt van de diepere kustzee ten noorden van Ameland. Het betreft de vissoorten zeeprik, rivierprik en fint, waarvoor de gehele Noordzeekustzone kan worden aangemerkt als leefgebied. De zeezoogdieren bruinvis, gewone zeehond en grijze zeehond kunnen hier foerageren. De zandplaten in het Friesche Zeegat vormen een belangrijke ligplaats voor de gewone zeehond. Gewone zeehond zal dan ook veelvuldig in of nabij het projectgebied foerageren. De ligplaatsen van de grijze zeehond liggen op grote afstand van het plangebied. Incidenteel kunnen foeragerende individuen van deze soort nabij het plangebied voorkomen. Bruinvissen hebben een groot leefgebied, waarvan het projectgebied een klein onderdeel is. De bruinvis kan incidenteel voorkomen in het projectgebied, maar er zijn geen aanwijzingen dat het projectgebied of directe omgeving van specifiek belang is voor de soort.

4.2.3 Broedvogels

Voor de broedvogels geldt dat deze broeden op de eilanden en het vaste land. Van de eider, bontbekplevier, kleine mantelmeeuw en grote stern is bekend dat zij broeden in onder andere de embryonale en witte duinen op het oostelijk deel van Ameland. De bontbekplevier kan op het strand broeden. Van afgelopen jaren zijn broedgevallen bekend van het Noordzeestrand van de Hon. Het Noordzeestrand van de oostpunt van Ameland is in verband daarmee specifiek aangewezen als 'beschermingszones kustbroedvogels'. Deze beschermingszone houdt in dat bepaalde delen van het strand (en ook voorste duinenrijen) afgesloten zijn zodat de vogels rustig kunnen broeden. De locatie van deze beschermingszone kan jaarlijks variëren.

Op de Hon broedt de lepelaar, in twee grote kolonies op de kwelder (Krol et al., 2017). Daarnaast broeden ook eider, kluut, kleine mantelmeeuw, grote stern, visdief, velduil en rietzanger op de kwelders van de Hon. Bruine kiekendief, tapuit en rietzanger broeden in duinen zoals het Oerd. Van roerdomp, porseleinhoen, grauwe klauwier, strandplevier en dwergstern zijn sinds 2000 geen broedgevallen meer bekend op Oost-Ameland (IFG, 2013). Daarnaast zijn op de zandplaten in het Friesche Zeegat ook broedkolonies aanwezig van grote stern, visdief, noordse stern en dwergstern (bijlagekaart 8, beheerplan Waddenzee 2016). Ook eider en strandplevier broeden hier wel (NDFF, geraadpleegd op 27 februari 2018).

Veel van de broedvogels zijn slechts in de zomerperiode aanwezig in het Waddengebied en Noordzeekustzone. Het grote gros van de soorten vertrekt in augustus – september; andere vertrekken in oktober. De grote stern blijft tot in november rond de Waddenzee en Waddeneilanden hangen en trekt dan deels weg naar zuidelijke delen in Nederland en deels verder weg.

Van roerdomp, eider, blauwe kiekendief, kluut en velduil blijft (een deel van) de broedvogels overwinteren in Nederland. Van de bruine kiekendief, bontbekplevier, kleine mantelmeeuw en grote stern blijft een klein deel van de populatie overwinteren in Nederland. Van deze soorten foerageren eider, kleine mantelmeeuw en grote stern op zee (vogelbescherming.nl); Bontbekplevier foerageert langs de waterlijn.

Aanwezigheid broedvogels

In tabel 4.3 is weergegeven welke broedvogelsoorten gebruik maken van het projectgebied en directe omgeving.

De bontbekplevier broedt op het strand van Ameland-Oost. De locaties kunnen van jaar tot jaar verschillen; mogelijk broedt de soort ook op/nabij het tracé van route 1. In de eerste duinenrij broeden eider, bontbekplevier, kleine mantelmeeuw en grote stern. De dichtstbijzijnde locatie waar strandplevier en dwergstern broeden zijn de zandplaten in het zeegat tussen Ameland en Schiermonnikoog. Ook eider, grote stern, visdief en noordse stern broeden op deze zandplaten. Op de kwelders van de Hon broeden lepelaar, eider, kluut, kleine mantelmeeuw, grote stern, visdief, velduil en rietzanger op de kwelders van de Hon. In het Oerd broedt de lepelaar, eider, bruine kiekendief, kleine mantelmeeuw, velduil, tapuit en rietzanger.

Deze broedvogels foerageren in de omgeving van hun nestlocaties. Eider, kleine mantelmeeuw, grote stern, visdief en noordse stern foerageren op zee. Op het strand en de zand- en slikplaten foerageren bontbekplevieren. Eider, lepelaar en kluut foerageren voornamelijk op het wad. De overige broedvogelsoorten (roerdomp, bruine kiekendief, blauwe kiekendief, porseleinhoen, velduil, tapuit, rietzanger en grauwe klauwier) foerageren in de duinen, kwelders of op grotere afstand.

Tabel 4.3. Voorkomende broedvogelsoorten van de Natura 2000-gebieden 'Noordzeekustzone' (NZK), 'Duinen Ameland' (DA), 'Waddenzee' (WZ). Daarbij is per zonering aangegeven of de soort gebruik maakt van de locatie als foerageergebied (F), broedgebied (B) of niet (-). Indien het foerageergebied en/of broedgebied tussen haakjes aangegeven wordt, betreft dit een suboptimale variant van het daarvoor betreffende gebied. Daarbij is aangegeven in welke periode deze aanwezig zijn in de Noordzeekustzone / Waddengebied. * Een deel van de broedvogels trekken weg, het andere deel blijft in de Noordzeekustzone / Waddengebied.

Code	Soort	NZK	DA	WZ	Diepe zee	Ondiep kustzone	Strand	1 ^e duinenrij	Kwelers van de Hon	Het Oerd	Zandplaten Friesche Zeegat	Periode aanwezigheid
A021	Roerdomp		X		-	-	-	-	-	-	-	Jaarrond*
A034	Lepelaar			X	-	(F)	-	-	F,B	(B)	F	Maart – 'in' oktober
A063	Eider		X	X	F	(F)	-	B	B	B	B	Jaarrond*
A081	Bruine Kiekendief		X	X	-	-	-	(F)	F	B	-	15 maart – begin oktober*
A082	Blauwe Kiekendief		X	X	-	-	-	(F)	F	F	-	Jaarrond*
A119	Porselein-hoen		X		-	-	-	-	-	-	-	15 maart – 15 oktober
A132	Kluut			X	-	(F)	(F)	-	B	F	F	Jaarrond*
A137	Bontbek-plevier	X		X	-	F	(B)	(B)	F	-	F	Maart – oktober in wintermaanden schaars
A138	Strandplevier	X		X	-	-	-	-	-	-	B	April – september
A183	Kleine Mantelmeeuw			X	F	-	-	B	B	B	-	Mei-september*
A191	Grote stern			X	F	-	-	(B)	(B)	-	B	Maart - 15 november*
A193	Visdief			X	F	-	-	-	B	-	B	Maart – begin oktober
A194	Noordse Stern			X	F	-	-	-	-	-	B	April – begin oktober
A195	Dwergstern	X		X	-	-	-	-	-	-	B	April – September
A222	Velduil		X	X	-	-	-	(F)	B	B	-	Jaarrond*
A277	Tapuit		X		-	-	-	F	F	B	(F)	Maart – begin oktober
A295	Rietzanger		X		-	-	-	-	(B)	B	-	Maart - oktober
A338	Grauwe Klauwier		X		-	-	-	-	-	-	-	Mei – oktober

4.2.4 Niet-broedvogels

De Waddenzee en Noordzeekustzone vormen voor veel soorten een belangrijk gebied waar ze gedurende korte of langere tijd verblijven om op te vetten voor de verdere trek, opgroeigebied voor de jongen of om te ruïen.

De niet-broedvogels kunnen grofweg in twee categorieën worden opgedeeld: vogels die op of boven het open water leven en foerageren op vis of tweekleppigen (roodkeelduiker, parelduiker, fuut, aalscholver, lepelaar, bergeend, dwergmeeuw, eider, zwarte zee-eend, brilduiker, middelste zaagbek en grote zaagbek) en vogels die vooral gebonden zijn aan de stranden, platen en kwelders en leven van bodemdieren (voornamelijk steltloper) of de vegetatie afgrazen (ganzen).

De roodkeelduiker verblijft buiten het broedseizoen voornamelijk op de kustwateren van de Noordzee en mijdt daarbij het binnenland en zoet water. De roodkeelduiker verblijft doorgaans tot 20 kilometer uit de kust en komt voor in losse groepsverbanden. De soort foerageert ook in zeegaten en geulen tussen de Waddeneilanden en in kleinere aantallen in de Waddenzee zelf (profieldocument, Min. LNV). De parelduiker, die sterk op de roodkeelduiker lijkt, geldt eveneens dat deze vooral voorkomt in de kustwateren en zeer schaars is op open zee. In tegenstelling tot de roodkeelduiker, komt de parelduiker in kleine aantallen voor op grote binnenwateren.

Hoewel de fuut broedt in zoetwatergebieden, maakt de soort ook gebruik van de Noordzeekustzone in de winter en kan daarbij in grote aantallen voorkomen (vogelbescherming.nl). De soort foerageert daarbij op 2 tot 4 m diepte.

De aalscholver gebruikt de Noordzeekustzone zowel als foerageergebied als slaap- en hoogwatervluchtplaatsen. De aalscholver is een goede duiker en kan grote vliegafstanden afleggen (de soort is bijv. waargenomen in een windmolenpark op 10 tot 18 km uit de kust, www.noordzeewind.nl).

De lepelaar foerageert in oppervlakkig water en is daarbij (binnen de Natura 2000-gebieden) vooral gebonden aan het getijdengebied.

Kleine zwaan gebruikt tijdens de winterstop in Nederland vooral gebieden met ondiep water (vooral Lauwersmeer, Veluwemeer en IJsselmeer) en stappen later over op graslanden en akkers. Ook de toendrarietgans maakt gebruik van meren en vennen, maar dan om op te slapen en foerageert op akkers en graslanden (www.vogelbescherming.nl).

Van de brandgans en rotgans is het niet bekend waar deze slapen, maar waarschijnlijk op de kwelder of het wad. Deze soorten foerageren op de kwelders en binnendijkse graslanden. De brandgans en rotgans zijn het talrijkst aan de zuidzijde van Ameland. De grauwe gans heeft slaapplekken in kwelders en polders. De noordzeekustzijde van Ameland heeft derhalve geen specifieke functie voor de brandgans, rotgans en grauwe gans.

De bergeend komt vooral voor langs de kust van Europa en een deel trekt in de winter naar het zuiden. Ze zijn vaak te vinden op open, ondiep zout water. Rustgebieden bevinden zich op het strand, zo ook op die van Ameland. De hoogste aantallen bergeend worden geteld op de oostelijke kwelders; daar foerageren en slapen zij.

Ook de hoogste aantallen van de smient worden daar geteld. De soorten kunnen gebruik maken van het getijdengebied om te foerageren en/of slapen. De smient foerageert 's nachts ook op binnendijkse graslanden.

Krakeend, wintertaling, wilde eend, pijlstaart, slobbeend en toppereend foerageren al grondelend en zullen daarom niet tot nauwelijks duiken. Hierdoor zijn zij gebonden aan ondiepe wateren. De pijlstaart en topper kan nog wel eens dieper duiken, tot respectievelijk circa 1 m en 5 m diepte. De krakeend mijdt zoute wateren en ook de slobbeend maakt vooral gebruik van zoete wateren. De wintertaling, wilde eend, pijlstaart en toppereend maakt wel gebruik van (ondiepe) zoute wateren. De topper blijft daarbij vooral beperkt tot het IJsselmeergebied en de westelijke Waddenzee (profiel Vogelrichtlijnsoorten, Ministerie EZK).

De eider komt jaarrond voor, maar heeft in de Noordzeekustzone een piek in de periode oktober tot en met april. De noordzeekustzone is vooral van belang als uitwijklocatie in het geval van onvoldoende voedselbeschikbaarheid in de Waddenzee. De soort foerageert en rust op het water.

De zwarte zee-eend komt vrijwel uitsluitend voor in de zone ten noorden van de Waddeneilanden. Vroeger werden de hoogste aantallen boven Ameland en Terschelling geteld, maar door het verdwijnen van de schelpdierbanken zijn de zwarte zee-eenden afgelopen jaren hier verdwenen (beheerplan Noordzeekustzone, Ministerie I&M, 2016). Uit recente tellingen blijkt echter dat de zwarte zee-eend weer in grote aantallen aanwezig is boven Ameland en Terschelling (Lilipaly et al., 2017).

De brilduiker komt voor op wateren dichtbij de kust en die minder dan 10 m diep zijn. Hoewel de soort het meest wordt gevonden op grote meren, plassen en in estuaria, kan de soort ook voorkomen in de Noordzeekustzone. De Middelste zaagbek houdt meer van zout dan van zoet water, maar overwinteren doet de soort op zee (Vogelbescherming.nl). Deze soort foerageert tot op 3,5 – 7,0 m diepte. De grote zaagbek maakt zelden gebruik van zout water, bijvoorbeeld tijdens strenge vorst. De soort komt voor in wateren tot 10 m diepte.

De slechtvalk jaagt op vogels, met name middelgrote watervogels als eenden en steltlopers. De soort gebruikt daarbij een jachtterritorium van gemiddeld 360 ha groot (soortprofiel, Min EZ). Aangezien (groepen) watervogels worden verwacht in de Noordzeekustzone, kan de slechtvalk ook daar voorkomen.

De volgende vogels zoeken hun voedsel op stranden, platen, kwelders en duinen of gebruiken dergelijke gebieden als rustgebied: scholekster, kluut, bontbekplevier, goudplevier, zilverplevier, kievit, kanoet, drieteenstrandloper, krombekstrandloper (alleen aanwezig juli-september), bonte strandloper, grutto, rosse grutto, wulp, zwarte ruiter, tureluur, groenpootruiter en steenloper. Het betreffen voornamelijk steltlopers. Daar foerageren zij op schelpdieren, wormen en insecten. Deze vogelsoorten komen uitsluitend voor langs de kust en droogvallende wadplaten. Deze soorten komen niet voor op open zee.

De dwergmeeuw maakt vooral gebruik van de Noordzeekustzone tijdens zijn trek (april-mei en oktober-november). De Noordzeekustzone fungeert daarbij als foerageergebied. 's Winters trekt de soort naar grote open wateren en vooral naar zee. Daar foerageert hij op prooien dicht op het oppervlak.

Zwarte stern heeft een voorkeur voor grote zoetwatermeren als het IJsselmeergebied, maar de soort leeft in zowel zoet als zout water. De soort maakt gebruik van schaars begroeide kwelders en schorren en drooggevallen zandbanken en slikken om op te slapen, maar slaapt ook wel eens op binnendijkse akkers en rietmoerassen. Een belangrijke slaapplek in de Waddenzee is het ten zuidwesten van Texel gelegen Balgzand (soortprofiel, Min. EZK). Ook Wieringen (tussen Balgzand en Noord-Holland) en de Kreupel (in IJsselmeergebied) zijn bekende slaapplekken (SOVON). De soort foerageert op insecten en spiering.

Aanwezigheid niet-broedvogels

In tabel 4.4 is weergegeven welke niet-broedvogelsoorten gebruik (kunnen) maken van het platform AWG en omgeving.

Van de niet-broedvogels maken de volgende soorten gebruik van de open zee ten noorden van Ameland: roodkeelduiker, parelduiker, fuut, aalscholver, eider, zwarte zee-eend, brilduiker, middelste zaagbek, grote zaagbek, slechtvalk en dwergmeeuw (zie ook tabel 4.4). Van deze soorten zijn roodkeelduiker, parelduiker en zwarte zee-eend geheel afhankelijk van de Noordzeekustzone. Zij maken namelijk geen (tot nauwelijks) gebruik van andere gebieden, zoals het Waddengebied. Bij gebrek aan voldoende voedsel in de Waddenzee wijkt de eider uit naar de Noordzeekustzone.

Fuut, aalscholver, brilduiker, middelste zaagbek, grote zaagbek, slechtvalk en dwergmeeuw maken vooral gebruik van andere gebieden, zoals de Waddenzee en het IJsselmeer, en zijn daardoor in eerste instantie minder afhankelijk van de Noordzeekustzone.

Op de slik- en zandplaten langs het Noordzeestrand van Ameland wordt gevoerageerd door: zwarte zee-eend, bontbekplevier, rosse grutto, steenloper en dwergmeeuw. Ook lepelaar, rotgans, bergeend, smient, wintertaling, wilde eend, pijlstaart, eider, kluut en zilverplevier kunnen hier foerageren, maar zullen vooral gebruik maken van de wadplaten.

Het noordzeestrand van de Hon heeft voor scholekster en drieteenstrandloper een specifieke functie als HVP; scholekster maakt daarbij alleen gebruik van deze locatie tijdens extreem hoog tij. De kwelders en zuidelijke deel van de Hon worden als HVP gebruikt door: aalscholver, lepelaar, bergeend, smient, eider, scholekster, kluut, bontbekplevier, zilverplevier, kanoet, drieteenstrandloper, bonte strandloper, rosse grutto, wulp, tureluur, groenpootruiter, zwarte ruiter en steenloper. Tijdens extreem tij maken eider, scholekster, zilverplevier, kanoet, drieteenstrandloper, bonte strandloper, rosse grutto en steenloper gebruik van het strand en de embryonale duinen om te overtuigen.

Tabel 4.4. Voorkomende niet-broedvogelsoorten van de Natura 2000-gebieden 'Noordzeekustzone' (NZK), 'Duinen Ameland' (DA), 'Waddenzee' (WZ). Daarbij is per zonering aangegeven of de soort gebruik maakt van de locatie als foerageergebied (F), als hoogwatervluchtplaats (HVP), slaapplek (S) of niet (-). Indien het foerageergebied en/of slaapplek tussen haakjes aangegeven wordt, betreft dit een suboptimale variant van het daarvoor betreffende gebied. * Voor deze soorten zijn als bron gebruikt: SOVON, profieldocumenten LNV, en vogelbescherming.nl

Code	Soort	NZK	DA	WZ	AWG- platform	Slik- en sand- platen	Strand	Embry- onale en witte duinen	De Hon	Het Oerd	Zand- platen Friesche Zeegat
A001	Roodkeel- duiker*	X			F en S	-	-	-	-	-	-
A002	Parelduiker*	X			F en S	-	-	-	-	-	-
A005	Fuut*			X	F	-	-	-	-	-	Pleisteren
A017	Aalscholver	X		X	F	(S)	(S)	-	HVP	-	
A034	Lepelaar			X	-	(F)	-	-	HVP	-	F
A037	Kleine Zwaan*			X	-	-	-	-	-	-	-
A039b	Toendrariet- gans*			X	-	-	-	-	-	-	-
A043	Grauwe Gans			X	-	-	-	-	(F)	-	Pleisteren
A045	Brandgans			X	-	-	-	-	-	-	Pleisteren
A046	Rotgans			X	-	(F)	-	-	(F)	-	F
A048	Bergeend	X		X	-	(F)	-	-	HVP	-	Pleisteren en F
A050	Smient			X	-	(F)	-	-	HVP	-	Pleisteren
A051	Krakeend*			X	-	-	-	-	-	-	-
A052	Wintertaling *			X	-	(F)	-	-	(F)	-	Pleisteren
A053	Wilde eend*			X	-	(F)	-	-	(F)	-	Pleisteren
A054	Pijlstaart*			X	-	(F)	-	-	(F)	-	Pleisteren
A056	Slobeend*			X	-	-	-	-	-	-	-
A062	Toppereend*	X		X	-	-	-	-	-	-	Pleisteren
A063	Eider	X		X	F	(F)	(HVP)	-	HVP	-	Pleisteren
A065	Zwarte zee- eend*	X			F, S	F	-	-	-	-	-
A067	Brilduiker*			X	(F)	-	-	-	-	-	Pleisteren
A069	Middelste Zaagbek*			X	F	-	-	-	-	-	Pleisteren
A070	Grote Zaagbek*			X	(F)	-	-	-	-	-	Pleisteren
A103	Slechtvalk*			X	(F)	F	F	F	F	F	F
A130	Scholekster	X		X	-	HVP	HVP	-	HVP	HVP	Pleisteren
A132	Kluut	X		X	-	(F)	-	-	HVP	-	Pleisteren
A137	Bontbek- plevier	X		X	-	F	-	-	HVP	-	Pleisteren
A140	Goudplevier			X	-	-	-	-	F	-	F
A141	Zilverplevier	X		X	-	(F)?	HVP	-	HVP	-	Pleisteren
A142	Kievit			X	-	-	-	-	(F)	-	(F)
A143	Kanoet	X		X	-	-	HVP	-	HVP	-	Pleisteren
A144	Drieteenstra- ndloper	X		X	-	HVP	HVP	-	HVP	HVP	Pleisteren
A147	Krombekstra- ndloper			X	-	-	-	-	-	-	F
A149	Bonte strandloper	X		X	-	-	HVP	-	HVP	-	Pleisteren
A156	Grutto			X	-	-	-	-	-	-	-
A157	Rosse grutto	X		X	-	F (NDFF)	HVP	-	HVP	-	Pleisteren
A160	Wulp	X		X	-	-	-	-	HVP	-	Pleisteren

Code	Soort	NZK	DA	WZ	AWG- platform	Slik- en zand- platen	Strand	Embry- onale en witte duinen	De Hon	Het Oerd	Zand- platen Friesche Zeegat
A161	Zwarte ruiter*			X	-	-	-	-	(HVP)	-	F
A162	Tureluur			X	-	-	-	-	HVP	-	F (pleistere n)
A164	Groenpoot- ruiter			X	-	-	-	-	HVP	-	Pleisteren
A169	Steenloper	X		X	-	F (NDFF)	HVP	-	HVP	-	Pleisteren
A177	Dwerg- meeuw*	X			F	(F NDFF)	-	-	-	-	(F)
A197	Zwarte Stern*			X	-	-	-	-	-	-	F

4.3 Resumerend

Uit voorgaande paragrafen blijkt dat in, dan wel in de omgeving van het plangebied, diverse habitattypen of soorten aanwezig (kunnen) zijn waarvoor instandhoudingsdoelen geformuleerd zijn voor Noordzeekustzone, Waddenzee of Duinen van Ameland. In onderstaande tabel 4.5 zijn de aanwezige waarden kort samengevat.

Tabel 4.5 Aanwezige natuurwaarden in plangebied onderverdeeld naar het zee-gedeelte en het land-gedeelte

Categorie	Platform AWG / diepere zee (open water)	Ondiepe kustzone (slik- en zandplaten)	Land (strand, duinen, kwelder)
Habitattypen	Permanent overstromde zandbanken	Slik- en zandplaten	-
Habitatsoorten	Zeeprik, rivierprik, fint, bruinvis, grijze zeehond, gewone zeehond	Zeeprik, rivierprik, fint, bruinvis, grijze zeehond, gewone zeehond	-
Broedvogels	Eider, kleine mantelmeeuw, grote stern, visdief, noordse stern;	Bontbekplevier (eider, lepelaar, kluut)	<u>Broedend strand</u> : bontbekplevier; <u>Broedend eerste duinenrij</u> : eider, bontbekplevier, kleine mantelmeeuw en grote stern; <u>Broedend kwelder</u> : lepelaar, eider, kluut, kleine mantelmeeuw, grote stern, visdief, velduil en rietzanger

Tabel 4.5 Aanwezige natuurwaarden in plangebied onderverdeeld naar het zee-gedeelte en het land-gedeelte

Categorie	Platform AWG / diepere zee (open water)	Ondiepe kustzone (slik- en zandplaten)	Land (strand, duinen, kwelder)
Niet-broedvogel	Roodkeelduiker, parelduiker, fuut, aalscholver, eider, zwarte zee-eend, brilduiker, middelste zaagbek, grote zaagbek, slechtvalk en dwergmeeuw.	Zwarte zee-eend, slechtvalk, bontbekplevier, rosse grutto, steenloper en dwergmeeuw (lepelaar, rotgans, bergeend, smient, wintertaling, wilde eend, pijlstaart, eider, kluut en zilverplevier kunnen ook voorkomen, maar zullen vooral gebruik maken van het wad). Scholekster en drieteenstrandloper gebruikt de slik- en zandplaten als HVP.	<u>Strand en embryonale duinen:</u> Tijdens extreem tij maken eider, scholekster, zilverplevier, kanoet, drieteenstrandloper, bonte strandloper, rosse grutto en steenloper gebruik van het strand en de embryonale duinen om te overtijen. Drieteenstrandloper gebruikt deze locatie ook als HVP tijdens minder hoog tij. <u>Kwelders en zuidelijk deel Hon</u> gebruikt als HVP door: Aalscholver, lepelaar, bergeend, smient, eider, scholekster, kluut, bontbekplevier, zilverplevier, kanoet, drieteenstrandloper, bonte strandloper, rosse grutto, wulp, tureluur, groenpootruiter, zwarte ruiter en steenloper.

5 Effectbeoordeling gebieden

5.1 Afbakening storingsfactoren Natura 2000-gebieden

5.1.1 Effectenindicator Ministerie van EZK

Voor de effectbepaling van het voornemen (hoofdstuk 3) is het van belang om eerst de relevante storingsfactoren in beeld te brengen die als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen optreden. Bij de effectbepaling wordt onderscheid gemaakt in effecten als gevolg van:

- de uitvoering van de werkzaamheden (vervanging compressor);
- toekomstig gebruik van de compressor.

De voorgenomen activiteiten kunnen in principe een breed scala van effecten op Natura 2000-gebieden veroorzaken. De effectenindicator van het Ministerie van EZK die hiervoor is ontwikkeld, geeft een eerste indicatie van de factoren die een rol kunnen spelen en de mate van gevoeligheid van habitattypen en beschermde soorten voor deze factoren. Deze zijn per gebied opgenomen in bijlage 2.

Het optreden van een groot aantal effecten uit de effectenindicator kan op voorhand uitgesloten worden. De volgende effecten kunnen buiten beschouwing worden gelaten (zie ook tabel 5.1):

- Versnippering: het plangebied ligt weliswaar in het Natura 2000-gebied, maar is in verhouding dusdanig klein dat deze de Noordzeekustzone niet opdeelt (versnipperd) in kleinere delen. Het betreft bovendien een kortdurend project, waarbij de uitgangssituatie na uitvoering van de werkzaamheden zo goed mogelijk hersteld wordt;
- Verzoeting, verzilting, verdroging, vernatting, verandering stroomsnelheid en verandering overstromingsfrequentie: de werkzaamheden hebben geen invloed op de zuurgraad en het saliniteitsgehalte van het zeewater en er is geen sprake van veranderingen in de zeespiegel (en hiermee gerelateerde overstromingsfrequentie). Verandering in stroomsnelheid en golfbewegingen door aanwezigheid van het werkplatform of schepen is dermate gering dat dit niet aantoonbaar is. Ecologische effecten hiervan kunnen uitgesloten worden.
- Verontreiniging: Bij de werkzaamheden zullen geen verontreinigende stoffen vrijkomen. Negatieve effecten hiervan op beschermde soorten worden uitgesloten. Deze storingsfactor zal daarom niet meer aan de orde komen bij de toetsing van effecten op beschermde soorten.
- Verandering dynamiek substraat: het plaatsen van het tijdelijke hefplatform kan leiden tot beroering van de zeebodem. Dit betreft echter een tijdelijk en lokaal effect. Bovendien is de Noordzeekustzone van nature ook al troebel. Dit tijdelijke effect is daarom niet van betekenis voor de primaire productie en daarmee voedselbeschikbaarheid voor de hogere trofische niveaus.
- Bewuste verandering soortensamenstelling en verandering in populatiedynamiek worden in Nederland bij de activiteit olie- en gaswinning als niet relevant beschouwd (Min. EZ, 2018). Dit project zal niet bewust een nieuwe soort introduceren of verandering in populatiedynamiek aanbrengen. Dit aspect wordt derhalve niet verder beoordeeld in dit rapport.

Hierna worden de storingsfactoren beschreven die wel relevant (kunnen) zijn voor het project.

Relevante storingsfactoren

Uit de lijst van potentiële storingsfactoren (aan de hand van de effectenindicator) blijft een beperkt aantal factoren over die mogelijk relevant zijn en waaraan het project dient te worden getoetst (zie ook tabel 5.1). Het betreft de mogelijke effecten van de volgende storingsfactoren:

1. Oppervlakteverlies;
2. Verzuring en vermessing;
3. Verstoring door geluid en trilling;
4. Verstoring door licht;
5. Verstoring door mensen/visuele verstoring.

Tabel 5.1 Overzicht storende factoren uit de effectenindicator van het ministerie van LNV. In de drie rechterkolom de relevantie van de storende factoren voor elektrificatie platform AWG; X = effecten niet van toepassing.

Groepen storende factoren	Storende factor	AWG - Noordzeekustzone	Duinen Ameland	Waddenzee
Achteruitgang kwantiteit van habitatype en leefgebied	- Verlies oppervlak	Relevant	X	X
Achteruitgang kwaliteit habitatype en leefgebied; chemische factoren	- Verzuring	Relevant	Relevant	Relevant
	- Vermesting	Relevant	Relevant	Relevant
	- Verzoeting	X	X	X
	- Verzilting	X	X	X
Achteruitgang kwaliteit habitatype en leefgebied; fysische factoren	- Verontreiniging	X	X	X
	- Verdroging	X	X	X
	- Vernatting	X	X	X
	- Verandering stroomsnelheid	X	X	X
	- Verandering overstromingsfrequentie	X	X	X
	- Verandering dynamiek substraat	X	X	X
	- Verandering in populatiedynamiek	X	X	X
Achteruitgang kwaliteit leefgebied; verstorende factoren	- Bewuste verandering soortensamenstelling	X	X	X
	- Geluid	Relevant	Relevant	Relevant
	- Licht	Relevant	Relevant	Relevant
	- Trillingen	Relevant	Relevant	Relevant
Achteruitgang kwaliteit leefgebied; ruimtelijke factoren	- Mensen	Relevant	Relevant	Relevant
	- Mechanische effecten (betreding, luchtwervelingen, golfslag)	X	X	X
Achteruitgang kwaliteit leefgebied; ruimtelijke factoren	- Barrièrewerking	X	X	X
	- Versnippering	X	X	X

5.2 Beoordeling Natura 2000-gebieden per storingsfactor

5.2.1 Oppervlakteverlies

Zee

Aangezien het platform AWG reeds aanwezig is, zal hierdoor in het kader van de elektrificatie geen oppervlakteverlies optreden. Plaatsing van het werkplatform leidt lokaal tot een tijdelijk verlies van oppervlak voor het habitatype Permanent overstromde zandbanken. Na beëindiging van de werkzaamheden zal dit habitatype zich snel weer herstellen. Het verlies aan het habitatype is daarmee zeer beperkt in zowel de ruimte als tijd. De instandhoudingsdoelstelling voor het habitatype Permanent overstromde zandbanken in de Noordzeekustzone komt hierdoor in zowel de realisatiefase als gebruiksfase niet in gevaar. Dit tijdelijke effect wordt daarom beoordeeld als een niet-significant effect. De op grotere afstand gelegen Slik- en zandplaten vallen buiten het plangebied en zullen derhalve zeker geen negatieve effecten ondervinden als gevolg van oppervlakteverlies.

Land

Op land treedt geen oppervlakteverlies op van habitatypes. Oppervlakteverlies op land en daarmee negatieve effecten op de aldaar gelegen habitatypes treden derhalve niet op.

5.2.2 Verzuring en vermisting

De uitstoot van stikstof samenhangend met de voorgenomen activiteiten tijdens het installeren van de compressor (ten gevolge van de emissie van verbrandingsgassen en door transportactiviteiten) kan, afhankelijk van de uitgestoten hoeveelheid, leiden tot een verhoogde stikstofdepositie ter plaatse van daarvoor gevoelige habitats. Dit kan leiden tot verzuring en vermisting van habitats. Zowel in N2000-gebied Duinen van Ameland als de Waddenzee zijn stikstofgevoelige habitats aanwezig, zoals Grijze duinen en Duinen met kraaihei. Ook de Waddenzee bevat een aantal stikstofgevoelige habitats (Grijze duinen en Vochtige duinvalleien).

Om te verifiëren of in dit kader effecten kunnen optreden tijdens de aanlegfase, zijn met het daarvoor bedoelde model AERIUS stikstofdepositieberekeningen uitgevoerd. Op basis van berekeningen met geëmitteerd stikstof voor het installeren van de nieuwe compressor blijkt dat voor stikstof geen melding of vergunningaanvraag nodig is (zie separate bijlage rapportage stikstofdepositie Antea Group; "Rapportage berekeningen stikstofdepositie Elektrificatie NAM-platform AWG Ameland Noordzeekustzone", projectnr. 420060, 11 april 2018).

Op basis van berekeningen met geëmitteerd stikstof voor het installeren van de nieuwe compressor blijkt dat voor stikstof geen melding of vergunningaanvraag nodig is.

De elektrisch aangedreven compressor stoot geen stikstofgassen uit, in tegenstelling tot de aardgas aangedreven compressor. Vervangen van de compressor draagt daarmee in de gebruiksfase bij aan het verminderen van de emissie van stikstof vanaf het platform AWG.

5.2.3 Verstoring door geluid en trillingen boven water / land

De grootste bronnen van geluid en trilling boven water zijn afkomstig van het werkplatform, standby-schip, bevoorradingschepen en het laagvliegen van helikopters nabij het platform. Geluidemissies afkomstig van verbrandingsmotoren op het platform en scheepsmotoren, zijn vergelijkbaar met geluidsemissie van reeds bestaande scheepvaartverkeer (waaronder visserij). ARBO regels ten aanzien van de gezondheid van het personeel borgen de beperkte omvang van deze emissies.

In de gebruiksfase is de geluidsemissie van de compressor lager dan in de huidige situatie.

Zee

Bevoorradingschepen doen het platform aan, waarbij ze gebruik maken van bestaande vaarroutes. Deze loopt ten noorden van het platform.

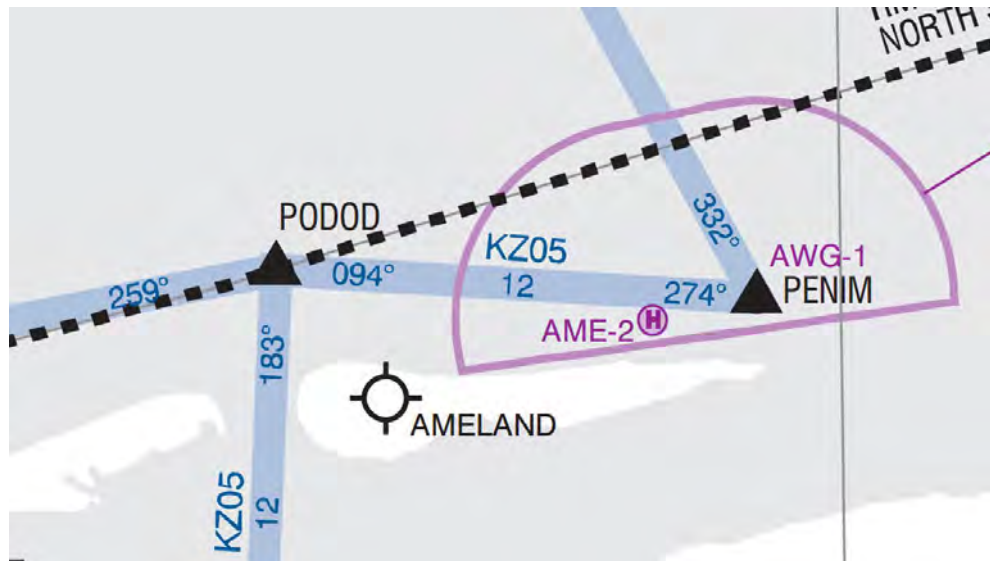
Voor helikopters zijn specifieke vliegroutes vastgesteld. Er lopen diverse reguliere vliegroutes voor helikopters door/over de Natura 2000-gebieden (www.ais-Netherlands.nl). Eén van deze vliegroutes loopt langs platform AWG. Voor de aan- en afvoer van personeel en materieel zal gemiddeld 7 keer per week een helikopter naar het platform vliegen.

Verstoring door geluiden boven water is voor de habitattypen niet relevant. De bruinvis is niet gevoelig voor boven water geluid (Tamis et al., 2011) doordat de soort zich voor het grootste gedeelte van de tijd onder water bevindt. Ditzelfde geldt voor de vissoorten zee-prik, rivierprik, fint. Effecten van geluid op foeragerende zeehonden en (water)vogels komen aan de orde in de paragraaf onderwatergeluid.

Helikopters

Helikopters kunnen bij een vlieghoogte tussen 35 tot 140 m vogels verstoren, tot op een afstand van circa 1.400 m (Blankendaal et al., 2012). Laagvliegen is alleen van toepassing bij de landing en bij het opstijgen, en beslaat daarom alleen het gebied rondom het platform. Bovendien is deze verstoring kort durend van aard (tijdsbestek van minuten / kwartieren).

Vogelsoorten die foerageren of rusten op zee ten noorden van Ameland (eider, kleine mantelmeeuw, grote stern, roodkeelduiker, parelduiker, fuut, aalscholver, eider, zwarte zee-eend, brilduiker, middelste zaagbek, grote zaagbek, slechtvalk en dwergmeeuw) zullen opgeschrikt worden door de naderende helikopter. Zij zullen hun foerageroute aanpassen (meeuwen, sterns) of vluchtgedrag vertonen (eenden, futen, duikers).

Figuur 5.1. Helikopter routes in en in de omgeving van het plangebied (AWG-1). Bron: Air Traffic Control the Netherlands, 2017.

Grijze en gewone zeehond zijn vooral langere tijd boven water als zij uitrusten op de zandbanken. De zandbanken van de gewone zeehond liggen op circa 3,5 km afstand van het platform. Op deze afstand zijn effecten als gevolg van laagvliegende helikopters uitgesloten. Op open zee, tijdens hun foerageertochten, zwemmen ze grote afstanden en zijn dan zeer mobiel. Gelet op het grote onderscheid in foerageertochten (Brasseur et al., 2008), zowel tussen individuen als binnen één individu, zijn zeehonden uitermate flexibel in hun foerageergedrag. Een kortstondige verstoring van een klein deel van het foerageergebied rondom het platform zal dan ook geen effecten op populatieniveau hebben. Negatieve effecten als gevolg van geluid boven water op zeezoogdieren zijn daarom uitgesloten.

Schepen

Als gevolg van het voornemen neemt het aantal scheepvaartbewegingen van/naar het platform vanuit de scheepvaartroute toe met gemiddeld 2 tot 3 extra bezoeken per week. Dit betekent dat er extra sprake is van verstoring in het gebied ten noorden van het platform. De werkzaamheden worden begeleid door een standby schip.

Gedurende de uitvoering van de werkzaamheden is er daarom sprake van een aantal extra scheepvaartbewegingen / aanwezigheid van schepen. De afstand tot de zeehondenligplaatsen is dermate dat het vrijkomend geluid van de scheepsmotoren niet hoorbaar is.

De zeehonden liggen aan de waterrand, vlak bij de branding. Als gevolg van de branding (dicht bij de kust) varieert als gevolg van het breken van de golven de geluidsintensiteit reeds van circa 60 dB bij 0,4 m golfhoogte tot 78 dB bij 2,0 m golfhoogte (Bolin & Abom, 2010). Om dezelfde reden zullen langs de kustlijn foeragerende vogels en vogels op de HVP's geen hinder ondervinden van vrijkomende geluiden als gevolg van de scheepsmotoren.

Een aantal vogelsoorten foerageert/rust op de Noordzee en mogelijk in de omgeving van het plangebied. Het betreft eider, kleine mantelmeeuw, grote stern, noordse stern (alleen in oktober), roodkeelduiker, parelduiker, fuut, aalscholver, zwarte zee-eend, brilduiker, middelste zaagbek, grote zaagbek, slechtvalk en dwergmeeuw. Extra vaarbewegingen en aanwezigheid van het standby schip leidt tot verstoring van op het water rustende of foeragerende vogels. De vaarbewegingen zullen ertoe leiden dat of bevoorradingschip vogels vluchten bij het naderen van het schip, of een zone rondom het schip zullen vermijden. Dit gedeelte van hun foerageergebied is gedurende een periode van circa 3 maand niet of minder beschikbaar.

Van de roodkeelduiker, parelduiker, futen en andere genoemde eenden-soorten is het gebruik van de zee ten noorden van Ameland minder goed bekend, maar deze soorten komen niet in grote groepen voor. Beide duikersoorten zijn behoorlijk schuw. Vluchtafstanden voor schepen worden gerapporteerd voor meer dan 500 m voor individuen tot meer dan 1 km voor groepjes (Krijgsveld et al., 2013). Verstoringafstanden voor de overige soorten zijn minder groot. Mogelijk is er sprake van een tijdelijke en plaatselijk beperking van hun foerageermogelijkheden, maar omdat deze soorten niet in duidelijke clusters voorkomen en voor hun voedsel minder specifiek gebonden zijn aan bepaalde plekken dan de schelp-etende vogels, kunnen deze soorten uitwijken naar niet-verstoorde delen. Aangezien het om een beperkt aantal individuen gaat zal dit niet leiden tot voedselconcurrentie en effecten op populatieniveau.

Zwarte zee-eend en eider

De verspreiding van Zwarte zee-eend en eider wordt bepaald door de beschikbaarheid van voedsel en rust. Beide soorten zijn zeer verstoringgevoelig, met vluchtafstanden van 1 à 2 km afstand voor naderende schepen (Leopold et al., 2013; Krijgsveld et al., 2008) en lange terugkeertijden van 2 tot 4 uur. Beide soorten zijn jaarrond aanwezig. Zwarte zee-eend is daarbij in de periode juni-augustus beperkt aanwezig (< 5% van de aantallen in het winterhalfjaar); eider is met grote aantallen aanwezig in het Waddengebied in de periode november-maart.

Ruimtelijke verspreiding

Bij tellingen in november 2016 naar onder andere zwarte zee-eend bleek dat 82% van het totaal aantal zwarte zee-eenden (circa 26.000 stuks) langs de Waddeneilanden verbleef, en dan met name ten noorden van Terschelling en ten noorden van Schiermonnikoog. Er waren geen groepen bekend boven Ameland. In januari 2017 werden wel groepen waargenomen ten noorden van Ameland, maar dit waren kleinere groepen (circa 300 stuks) (Lilipaly et al, 2017). De tellingen van het jaar ervoor laten echter andere resultaten zien, hier zaten de grootste groepen in november boven Terschelling en Ameland (Arts et al., 2016). In januari bevond de grootste concentratie zich zelfs bij de oostpunt van Ameland.

In hetzelfde onderzoek werd geconcludeerd dat de zwarte zee-eend gebruikt maakt van de Waddenkust van Terschelling tot aan de Duitse grens en dat dit overeenkomt met het beeld van de voorgaande jaren.

Volgens het beheerplan van de Noordzeekustzone komen de hoogste aantallen voor boven Ameland en Terschelling. De ruimtelijke verdeling van de zwarte zee-eend kan dus erg variëren, en hangt nauw samen met het voedselaanbod. Geconcludeerd kan worden dat met enige regelmaat grote aantallen waargenomen ten noorden van de oostpunt van Ameland. Waarnemingen zijn bekend van zwarte zee-eenden op soms korte afstand van het platform AME-2 (zie figuur 5.2).

De eider komt jaarrond voor, maar heeft in de Noordzeekustzone een piek in de periode oktober tot en met april. De noordzeekustzone is voor de eider vooral van belang als uitwijklocatie vanwege onvoldoende voedselbeschikbaarheid in de Waddenzee. Daarbij gebruiken ze met name de zone met een diepte tot 20 m om te foerageren op tweekleppigen. Eiders worden over de gehele Noordzeekustzone aangetroffen, met grote concentraties ten noorden van Terschelling en Ameland, in het zeegat tussen deze eilanden (Jak et al., 2014).

Figuur 5.2: Waarnemingen van een grote groep zwarte zee-eenden nabij het onbemande platform voor de kust van Ameland, waargenomen op 15 maart 2012 vanaf het schip de Krukel (bron: Leopold et al., 2013).

Ontwikkeling voedsel

De zwarte zee-eend foerageert bij voorkeur op de halfgeknotte strandschelp (*Spisula subtruncata*), maar is door de relatief lage hoeveelheden hiervan in de afgelopen jaren ook gaan foerageren op de minder geprefereerde Amerikaanse zwaardschede en andere soorten mesheften (profieldocument Zwarte zee-eend, Min. LNV, 2008). De eider foerageert bij voorkeur op mosselen in de ondiepe kustzone, maar zal – indien genoodzaakt – ook foerageren op alternatieve prooien als strandkrabben, zeesterren, kokkels en halfgeknotte strandschelpen (profieldocument Eider).

Onderzoek dat jaarlijk wordt uitgevoerd door Wageningen Marine Research (WMR) toont aan dat de hoeveelheid halfgeknotte strandschelp in 2017 sterk is toegenomen. Er werd in 2017 zelfs de hoogste biomassa ooit (sinds 1995) waargenomen. In dit onderzoek is onderscheid gemaakt in kleine (< 19 mm) en grote (> 19 mm) individuen van de halfgeknotte strandschelp. Zwarte zee-eenden prefereren met name de kleinere maat. De hoogste *dichtheid* aan kleine halfgeknotte strandschelpen is gevonden tussen Terschelling en Ameland, zo'n 17 km uit de kust.

Het blijkt dat relatief hoge dichtheden van kleine (< 19 mm) halfgeknotte strandschelpen voorkomen in het plangebied. Van grote individuen komen relatief lage dichtheden voor. Boven Terschelling en (westelijk deel van) Ameland komen de meest grote hoeveelheden en hoge biomassa voor. In hetzelfde rapport wordt genoemd dat een groot deel (82%) van het totale bestand van halfgeknotte strandschelpen buiten de Natura 2000-gebieden (Noordzeekustzone, Voordelta, Vlake van de Raan en Westerscheldemonding) liggen.

Ook de mesheften hadden een goed jaar in 2017: er was nog nooit een zo hoog bestand gemeten sinds 1995 (in aantallen) (Trootst et al., 2017).

Op de droogvallende platen in de Waddenzee zijn steeds grotere hoeveelheden mosselbanken aanwezig. Door een goede zaadval in het najaar van 2016, in combinatie met een goede winteroverleving, zijn in 2017 veel nieuwe mosselbanken ontstaan: maar liefst een verdubbeling ten opzichte van 2016 (Ende et al., 2017). Deze nieuwe mosselbanken zijn vooral ontstaan in de westelijke Waddenzee, maar ook in de oostelijke Waddenzee zijn een aantal nieuwe banken gevormd. Ondanks dat het aantal meerjarige mosselen ten opzichte van 2016 is afgenomen, is door de toename in zaadval de totale biomassa aan mosselen toegenomen (Van den Ende et al. 2017). Daarnaast was 2017, ondanks dat het totale bestand aan kokkels in de Waddenzee met een derde is afgenomen ten opzichte van 2016, aan te merken als een kokkelrijk jaar. Dit komt doordat het oogstbaar bestand (vlees van kokkels) hoger was dan de ondergrens van 21 miljoen kg vlees op 1 september (Troost et al. 2017b).

Ecologische consequenties in relatie tot projectvoornemen

Uit voorgaande blijkt dat de hoeveelheid voedsel voor Zwarte zee-eend en eider in 2017 fors is toegenomen. De verwachting is dat in 2018 daarom voldoende voedsel beschikbaar is voor zowel zwarte zee-eend als eider. De eider foerageert in de Waddenzee; bij voedseltekort wordt uitgeweken naar de Noordzeekustzone. Als gevolg van de toename van de voedselbeschikbaarheid in de Waddenzee zal de eider niet uit hoeven te wijken naar de Noordzeekustzone. Dat betekent ook dat als gevolg van het projectvoornemen geen verstoring optreedt van groepen eiders. Bij uitvoering van werkzaamheden na 2018/2019 dient vooraf geverifieerd te worden of de voedselsituatie voldoende positief is gebleven.

De voedselsituatie voor zwarte zee-eend en eider is nu goed. Bij uitvoering van werkzaamheden na 2018/2019 dient vooraf geverifieerd te worden of de voedselsituatie voldoende positief is gebleven.

De verspreiding van de zwarte zee-eend over de Noordzeekustzone is afhankelijk van voedselaanbod en rust. Toename van het voedselaanbod betekent dat er minder voedselconcurrentie optreedt. De zwarte zee-eend kan makkelijker uitwijken naar alternatieve locaties, zonder dat dit de fitness van de individuen vermindert. Zwarte zee-eenden zijn gewend om regelmatig flinke afstanden te vliegen; als gevolg van getijde beweging treedt 's nachts drift op van hun voedsellocaties, waardoor ze 's morgens weer terug moeten vliegen naar hun foerageerlocaties. Daarbij vliegen ze afstanden van meerdere kilometers. Ook vinden regelmatig verplaatsingen plaats over grotere afstanden, bijvoorbeeld van de westelijke Waddeneilanden naar de oostelijke eilanden.

Tijdelijke verstoring van zwarte zee-eenden door vlieg- en scheepvaartbewegingen leidt daarom niet tot significant negatieve effecten op deze soort. Na afronding van de werkzaamheden zal het plangebied weer beschikbaar zijn als foerageergebied voor de zwarte zee-eend.

Land

Op het strand, duinen en kwelders kunnen broedvogels en wintergasten voorkomen. De geluiden voortkomend uit transport- en/of scheepvaartbewegingen zal niet tot nauwelijks reiken tot aan het strand, de duinen of de kwelder. Mocht enig geluid toch het strand bereiken, dan is er sprake van maskering van de werkgeluiden door natuurlijk achtergrondgeluid (de branding, circa 60 dB bij 0,4 m golfhoogte tot 78 dB bij 2,0 m golfhoogte (Bolin & Abom, 2010)). Als gevolg van een lagere geluidsemissie zal ook in de gebruiksfase de compressor niet leiden tot negatieve effecten als gevolg van geluid. Negatieve effecten op broedvogels en niet-broedvogels als gevolg van geluidsbelasting zijn daarmee uitgesloten.

5.2.4 Verstoring door onderwatergeluid

Onderwatergeluid kan gegenereerd worden door onder andere het (standby schip en de bevoorradingsschepen. Onderwatergeluiden beperken zich tot het zeegedeelte van het projectvoornemen.

Zee

Zeehonden zijn gevoelig voor onderwatergeluiden. De aanwezigheid van de schepen en het plaatsen van het tijdelijke platform kan betekenen dat dit deel van hun foerageergebied niet of minder intensief benut zal worden. Deze werkzaamheden duren naar verwachting 3 maanden.

In de voortplantingstijd en de periode waarin ze verharen zijn zeehonden gebonden aan hun ligplaatsen. In deze periode zullen ze daarom ook meer foerageren in de directe omgeving van deze ligplaatsen. Op een afstand van 3,5 km bevinden zich ligplaatsen van de gewone zeehond. In deze tijd zijn mogelijke effecten op de gewone zeehond het grootste, indien dan een substantieel deel van hun (in die periode kleinere) foerageergebied niet of verminderd bereikbaar is. Vanuit de gewone zeehond heeft het daarom de voorkeur om de werkzaamheden buiten de voortplantings- en verhaartijd (mei – augustus) uit te voeren. Buiten deze periode zijn de gewone zeehonden flexibel in hun foerageergedrag, waarbij regelmatig grote afstanden afgelegd worden. Negatieve effecten buiten de voortplantings- en verhaartijd voor gewone zeehond blijven daarom beperkt tot tijdelijk vermijdingsgedrag van een klein deel van hun foerageergebied.

De overige in het plangebied mogelijk aanwezige soorten (onder water, namelijk: zeeprik, rivierprik, fint, bruinvis, grijze zeehond) zullen het plangebied mijden tijdens de werkzaamheden. Het betreffen alle mobiele soorten met een groot foerageergebied, waardoor zij op afstand kunnen blijven van de werklocaties. Het betreft een tijdelijk effect. Na de werkzaamheden kunnen deze soorten weer gebruik maken van het werkgebied. Doordat het flexibele soorten betreffen zijn negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van deze habitatsoorten uitgesloten.

5.2.5 Verstoring door licht

Kunstmatige verlichting van de nachtelijke omgeving kan tot verstoring van het normale gedrag van soorten leiden. Het mobiele werkplatform dient ten behoeve van scheep- en luchtvaart door middel van verlichting adequaat gemarkeerd te zijn. Dit is vergelijkbaar met het huidige AWG-platform. Naast deze veiligheids- en signaalverlichting is bij het installeren van de elektrische compressor continu de werkverlichting ingeschakeld. Door toename van transportbewegingen neemt de hoeveelheid licht ook (tijdelijk) toe.

Omdat de werkzaamheden aan de compressor een doorlopend proces is, is continue verlichting van de werkvloer op het platform noodzakelijk voor de uitvoering van het werk en de persoonlijke veiligheid van de werknemers. Voor alle verstoringen als gevolg van lichtuitstraling geldt dat deze moeilijk kwantificeerbaar is, omdat deze sterk afhankelijk is van de weersomstandigheden.

Bij helder weer is de verlichting van schepen en platforms 's nachts op grote afstand zichtbaar, bij mist of storm slechts op relatief korte afstand. In de huidige situatie is reeds sprake van verlichting op het bestaande platform.

Zee

Aangezien planten en daarmee habitattypen niet gevoelig zijn voor verlichting, zijn negatieve effecten als gevolg van verlichting op groenknolorchis en de habitattypes in en in de omgeving van het plangebied uitgesloten.

In de directe omgeving van het verlichte mobiele platform kunnen zeeprik, rivierprik, fint, bruinvis, grijze zeehond en gewone zeehond voorkomen. De verlichting die van het mobiele platform afkomt (alsmede de kortstondige helikopter- en scheepvaartbezoeken) kunnen leiden tot vermijdingsgedrag van voorgenoemde soorten.

Door de afstand tot de zeehondenligplaatsen (circa 3,5 km) leidt de extra verlichting naar verwachting niet tot negatieve effecten op de zandplaten in het Friesche Zeegat. De gewone zeehond foerageert echter in de omgeving van hun voortplantings- en rustgebieden, zo ook in het plangebied. In de winter trekken zij verder weg om te foerageren (zoogdiervereniging.nl). Indien een zeehond niet voldoende kan foerageren, kan dit leiden tot verminderde fitness of zelfs verminderd voortplantingssucces. Om negatieve effecten op de gewone zeehond en hun jongen zoveel mogelijk te voorkomen dienen de werkzaamheden buiten de voortplantings- en verharingsperiode (mei t/m augustus) plaats te vinden. Significant negatieve effecten zijn dan uitgesloten.

Verlichting leidt tot verstoring en tijdelijke vermijding door foeragerende zeehonden. Indien buiten de voortplantings- en verharingsperiode (mei t/m augustus) van de gewone zeehond wordt gewerkt, zijn de ecologische effecten op zeehonden gering. Significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen zijn dan uitgesloten.

De extra lichtuitstraling zal niet leiden tot significant negatieve effecten op vogels. Het platform AWG wordt namelijk al verlicht. Bovendien ligt het platform op korte afstand van Ameland, waar eveneens enige lichtuitstraling zal optreden (vanuit de dorpen). De op zee voorkomende vogels, zoals zwarte zee-eend zullen door de verlichting op afstand blijven, wat leidt tot een kleiner foerageergebied. Door lichtuitstraling naar buiten toe zoveel mogelijk te vermijden (conform regelgeving Besluit algemene regels milieu mijnbouw artikelen 47), worden de negatieve effecten op soorten als gevolg van lichtuitstraling zo veel mogelijk beperkt.

Land

Op het strand, duinen en kwelders kunnen broedvogels en wintergasten voorkomen. De verlichting voortkomend uit transport en/of het platform zal niet tot verstoring leiden tot aan het strand, duinen of de kwelder. Negatieve effecten op broedvogels en niet-broedvogels op land (inclusief HVP) als gevolg van verlichting is uitgesloten.

5.2.6 Verstoring door mensen / visuele verstoring

De aanwezigheid van mensen, voertuigen en/of een (mobiel) werkplatform kan tot verstoring van het normale gedrag van soorten leiden. In de huidige situatie treedt reeds visuele verstoring op door Amelanders en/of werklieden die met auto's over het strand mogen rijden - voornamelijk tussen 1 september en 1 mei - maar ook door wandelende mensen over het strand.

Daarbij dient de opmerking geplaatst te worden dat de hoeveelheid verstoring door mensen in de huidige situatie relatief laag is op Oost-Ameland, doordat hier zich geen fietspaden of andere wegen zich bevinden. Hieronder zal in gegaan worden op eventuele negatieve effecten voortkomend uit visuele verstoring.

Zee

Boven water – op zandplaten – worden gewone zeehonden verstoord tot circa 800 meter (Dekker, 2016). Aangezien de afstand tot de dichtstbijzijnde zandplaat circa 3,5 km is, kan verstoring als gevolg van visuele aanwezigheid van mensen, machines en/of voertuigen uitgesloten worden. De gewone zeehond foerageert echter in de omgeving van haar voortplantings- en rustgebieden, zo ook in het plangebied. In de winter trekken zij verder weg om te foerageren (zoogdiervereniging.nl).

Indien een zeehond niet voldoende kan foerageren, kan dit leiden tot verminderde fitness of zelfs verminderd voortplantingssucces. Om negatieve effecten op de gewone zeehond en hun jongen zoveel mogelijk te voorkomen dienen de werkzaamheden buiten de voortplantings- en verharingsperiode (mei t/m augustus) plaatst te vinden.

Voor de zeeprik, rivierprik, fint, bruinvis en grijze zeehond geldt dat er genoeg alternatief leefgebied beschikbaar is. Het zijn alle mobiele soorten. Negatieve effecten als gevolg van tijdelijke visuele verstoring zijn verwaarloosbaar.

Dit geldt ook voor de broedvogel- en niet-broedvogelsoorten die op zee/in de omgeving van het platform AWG foerageren. Met uitzondering van zwarte zee-eend en eider, die in grote groepen van meerdere duizenden individuen voor kunnen komen, komen deze soorten in kleine groepen of als verspreide individuen voor.

Aangezien het om kleine groepen gaat is voor deze soorten voldoende alternatief leefgebied beschikbaar. Het zijn bovendien mobiele soorten. Significant negatieve effecten als gevolg van visuele verstoring zijn uitgesloten.

De grote groepen zwarte zee-eenden en eiders kunnen – als zij het plangebied vermijden door de visuele verstoring – gebruik maken van de hoge biomassa's ten noorden van Terschelling en (westelijk) Ameland. Na de werkzaamheden kunnen de soorten terugkeren in het plangebied.

Land

Zoals hiervoor genoemd zal visuele verstoring van de gewone zeehond op de zandplaatsen niet optreden door de relatief grote afstand (circa 3,5 km). Negatieve effecten op broed- en niet-broedvogels op land als gevolg van visuele verstoring zal eveneens niet optreden door de afstand van het platform tot het eiland (circa 2,5 km).

5.3 Concluderend

Het projectvoornemen houdt in dat er op het AWG platformcomplex een compressor wordt vervangen. Ecologische effecten zijn beperkt tot de aanlegfase van de installatie van de elektrische compressor (zie onderstaande alinea's). Ecologische effecten als gevolg van het toekomstige gebruik van de elektrische compressor kunnen met zekerheid worden uitgesloten.

5.3.1 Effecten op zee

Plaatsing van het werkplatform leidt tot een beperkte en tijdelijke aantasting van het habitattype Permanent overstromde zandbanken. Na vertrek van het platform, na afronding van de werkzaamheden, zal snel herstel optreden. Significant negatieve effecten op habitattypen in zee kunnen daarom worden uitgesloten.

De uitvoering van de werkzaamheden leidt tot verstoring van foeragerende zeezoogdieren. Bruinvis en grijze zeehond zijn incidenteel aanwezig; exemplaren die aanwezig zijn van deze soorten zijn mobiel en beschikken over een groot foerageergebied. Verstoorde individuen zullen tijdelijk het plangebied en directe omgeving mijden, zonder dat dit gevolgen heeft voor deze dieren. Negatieve effecten op beide soorten zijn daarmee uitgesloten.

Ligplaatsen van de gewone zeehond liggen op een afstand van circa 3,5 kilometer afstand van AWG. Vanwege deze afstand, in relatie tot natuurlijke achtergrondgeluiden als de branding, treedt geen verstoring op van deze ligplaatsen. Echter, in de voortplantingstijd en de periode waarin ze verharren zijn zeehonden gebonden aan hun ligplaatsen. In deze periode zullen ze daarom ook meer foerageren in de directe omgeving van deze ligplaatsen.

In deze tijd zijn effecten op de gewone zeehond daarom het grootste, indien dan een substantieel deel van hun (in die periode kleinere) foerageergebied niet of verminderd bereikbaar is. Buiten de voortplantings- en verharingsperiode zijn zeehonden veel flexibeler in hun foerageergedrag, waarbij regelmatig grote afstanden afgelegd worden van tientallen kilometers. Buiten de voortplantings- en verharingsperiode zijn significant negatieve effecten op de gewone zeehond daarom uitgesloten.

De werkzaamheden leiden tot verstoring van zeehonden en tijdelijke vermijding van een deel van hun foerageergebied. Indien buiten de voortplantings- en verharingsperiode (mei t/m augustus) van de gewone zeehond wordt gewerkt, zijn de ecologische effecten op zeehonden gering. Significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen zijn dan uitgesloten.

De in het plangebied mogelijk aanwezige vissoorten (zeeprik, rivierprik) zullen het plangebied mijden tijdens de werkzaamheden. Het betreffen alle mobiele soorten, waardoor zij op afstand kunnen blijven van de werklocaties. Het betreft een tijdelijk effect. Na de werkzaamheden kunnen deze soorten weer gebruik maken van het werkgebied. Doordat het flexibele soorten betreffen zijn negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van deze habitatsoorten uitgesloten.

Een aantal vogelsoorten foerageert/rust op de Noordzee en mogelijk in de omgeving van het plangebied. Extra vaarbewegingen en helikoptervluchten, licht en geluiden geproduceerd tijdens de werkzaamheden leiden tot verstoring. De vogels zullen als gevolg van deze activiteiten vluchtgedrag vertonen, en mogelijk het plangebied tijdelijk vermijden. Met uitzondering van zwarte zee-eend en eider, die in grote groepen van meerdere duizenden individuen voor kunnen komen, komen deze soorten in kleine groepen of als verspreide individuen voor. Voor deze soorten zijn er voldoende uitwijkmogelijkheden. Effecten op de instandhoudingsdoelen van deze soorten is daarbij verwaarloosbaar en zeker niet significant.

De verspreiding van zwarte zee-eend en eider wordt bepaald door de beschikbaarheid van voedsel en rust. Beide soorten zijn zeer verstoringgevoelig en jaarrond aanwezig in het Waddengebied. Tellingen laten zien dat in de Noordzee boven de oostpunt van Ameland met enige regelmaat grote aantallen zwarte zee-eenden aanwezig zijn. De ruimtelijke verdeling kan echter erg variëren, en hangt nauw samen met het voedselaanbod. De eider komt jaarrond voor, maar heeft in de Noordzeekustzone een piek in de periode oktober tot en met april. De Noordzeekustzone, waaronder het gedeelte boven de oostpunt van Ameland, is voor de eider vooral van belang als uitwijklocatie vanwege onvoldoende voedselbeschikbaarheid in de Waddenzee.

Beperkte beschikbaarheid van voedsel voor zwarte zee-eend en Eider is een beperkende factor voor hun aantallen. Uit recent onderzoek is gebleken dat de hoeveelheid voedsel voor Zwarte zee-eend en eider in 2017 fors is toegenomen. Vanwege na-ijl effecten is daarom de verwachting dat in 2018 voldoende voedsel beschikbaar is voor zowel zwarte zee-eend als eider.

Als gevolg van de toename van de voedselbeschikbaarheid in de Waddenzee zal de eider niet uit hoeven te wijken naar de Noordzeekustzone. Dat betekent ook dat als gevolg van het projectvoornemen geen verstoring optreedt van groepen eiders. Bij uitvoering van werkzaamheden na 2018/2019 dient vooraf geverifieerd te worden of de voedselsituatie voldoende positief is gebleven.

De verspreiding van de zwarte zee-eend over de Noordzeekustzone is afhankelijk van voedselaanbod en rust. Toename van het voedselaanbod betekent dat er minder voedselconcurrentie optreedt. De zwarte zee-eend kan makkelijker uitwijken naar alternatieve locaties, zonder dat dit de fitness van de individuen vermindert.

Zwarte zee-eenden zijn gewend om regelmatig flinke afstanden te vliegen; als gevolg van getijde beweging treedt 's nachts drift op van hun voedsellocaties, waardoor ze 's morgens weer terug moeten vliegen naar hun foerageerlocaties. Daarbij vliegen ze afstanden van meerdere kilometers. Ook vinden regelmatig verplaatsingen plaats over grotere afstanden, bijvoorbeeld van de westelijke Waddeneilanden naar de oostelijke eilanden. Tijdelijke verstoring van zwarte zee-eenden met vliegbewegingen tot gevolg leidt daarom niet tot significant negatieve effecten op deze soort. Na afronding van de werkzaamheden zal het plangebied weer beschikbaar zijn als foerageergebied voor de zwarte zee-eend.

5.3.2 Effecten op land

De afstand van de werkzaamheden tot aan Oost-Ameland is dusdanig dat de aldaar aanwezige broedvogels, niet-broedvogels en overige (habitat)soorten geen negatieve effecten ervaren als gevolg van de werkzaamheden. Er treedt geen oppervlakteverlies op. Er is eveneens geen sprake van verstoring door licht, geluid of menselijke bewegingen. Dit geldt eveneens voor de op grotere afstand gelegen zeehondenligplaatsen. (Significant) negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van broedvogels, niet-broedvogels en overige aangewezen soorten op land zijn derhalve uitgesloten.

6 Beschermde soorten

6.1 Inleiding

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten is opgebouwd uit twee onderdelen:

1. Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedssfeer van het project;
2. Terreinbezoek Ameland-oost naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

In de eerstvolgende paragraaf wordt de methodiek omschreven van de bureaustudie en het veldbezoek.

6.2 Methodiek

6.2.1 Bureauonderzoek

Afbakening beschermde soorten

In het bureauonderzoek wordt specifiek gekeken naar soorten uit de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), soorten van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5) en 'andere' beschermde soorten (artikel 3.10). Bij vogels zal met name speciale aandacht geschonken worden aan soorten die in het projectgebied een essentieel leefgebied kunnen hebben. Voorgenoemde soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn bijlage IV-soorten, bijlage II Verdrag van Bern en bijlage I Verdrag van Bonn) en moeten worden getoetst op voorkomen en het projecteffect. Treden effecten op, of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er maatregelen nodig om deze effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Wnb.

Een aantal soorten is door het Ministerie van EZ (heden LNV) vrijgesteld en zijn opgenomen in de ministeriële vrijstelling (zie tabel C en D in de bijlage). Deze zijn niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in het land dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt met het voorliggende project. Wel geldt de algemene zorgplicht. Door het uitvoeren van een aantal zorgplicht gerelateerde maatregelen, wordt voldaan aan de zorgplicht en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd. Hierbij kan gedacht worden aan het rekening houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten en de manier van werken (zoals het aanhouden van vaste rijroutes en het zorgen voor vluchtmogelijkheden voor de soorten).

Bronnen

Om een beeld te krijgen van de verspreiding en (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten op het eiland Ameland, wordt de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Hierbij wordt nagegaan of er in de periode 2013-2018 beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het projectgebied. Aan de hand van de resultaten van de bureaustudie wordt een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het projectgebied voor zouden kunnen komen.

Het overgrote deel van de (in Nederland voorkomende) soorten die onder de Wet natuurbescherming zijn beschermd, zijn terrestrische soorten of soorten die alleen in zoet water voorkomen. De enkele beschermde soorten die voorkomen in de Noordzeekustzone worden daarom op basis van recente literatuur behandeld.

6.2.2 Terreinbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van voorgenoemde bureaustudie is middels een terreinbezoek bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat. Naast directe waarnemingen kan dan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de verwachte aanwezige beschermde soorten die een relatie kunnen hebben met de activiteiten bij het AWG platform. Dit is noodzakelijk omdat enkele seizoensgebonden soorten flora en fauna mogelijk niet kunnen worden waargenomen. Aan de hand van het aangetroffen biotoop en habitatvoorkeur(en) kunnen echter wel indicaties worden gegeven van het mogelijk voorkomen van deze soorten op de locatie. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

Op 14 maart 2018 is vanaf circa 11:00 uur een terreinbezoek uitgevoerd door een deskundig ecooloog van Antea Group bij onbewolkt weer met een temperatuur van circa 8 C° (knmi.nl). Tijdens het terreinbezoek is het projectgebied te voet belopen.

Dit betreft de omgeving van de NAM locatie AME-1 en het gebied ten oosten daarvan.

Uit de recente verspreidingsinformatie blijkt dat in of nabij het projectgebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn waargenomen (binnen een straal van circa 2,5 km). Dit betreft de beschermde soorten genoemd in Habitatrichtlijn (bijlage IV onderdeel a en b) en de niet-vrijgestelde 'andere soorten' uit bijlage I (onderdeel a en b) van de Wet natuurbescherming en de vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest. De soorten zijn weergegeven in tabel 6.1.

Tabel 6.1. Overzicht beschermde soorten (Habitatrichtlijn (HR), lijsten A en B behorende bij artikel 3.10) en vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest aangegeven met een 'X', in de directe omgeving van het projectgebied en kust Ameland (2,5 kilometer, NDFF, 2013-2018).

Soortgroep	Soort	JRB	HR	A/B
Vogels met een jaarrond beschermd nest*	Boomvalk	X		
	Buizerd	X		
	Havik	X		
	Huismus	X		
	Ransuil	X		
Zoogdieren	Bruinvis		X	
	Gewone zeehond			X
	Grijze zeehond			X
Amfibieën	Rugstreeppad		X	
Reptielen	Geen waarnemingen			
Vissen	Houting		X	
	Steur		X	
Planten	Groenknolorchis		X	
Insecten - Dagvlinders	Duinparelmoervlinder			X
	Kommavlinder			X
Insecten - Libellen	Geen waarnemingen			
Overige soortgroepen	Geen waarnemingen			

*Categorie 5: de afweging of er sprake is van een jaarrond beschermd nest uit categorie 5 wordt gemaakt bij de beschrijving van de resultaten van het terreinbezoek (paragraaf 4.2.2).

Afbakening relevante soorten

Gezien de activiteiten op en rond het AWG platform is in de effectbescherming rekening gehouden met vogels, zeezoogdieren, vleermuizen en vissen. Deze worden hierna besproken.

Overige landzoogdieren, amfibieën, reptielen en overige soortgroepen als kevers, kreeftachtigen, vlinders, libellen, mieren, slakken, alsmede planten zijn gezien de afstand van het AWG platform tot de kust (circa 2,5 km) niet relevant (eventuele effecten uitgesloten).

6.2.3 Vogels

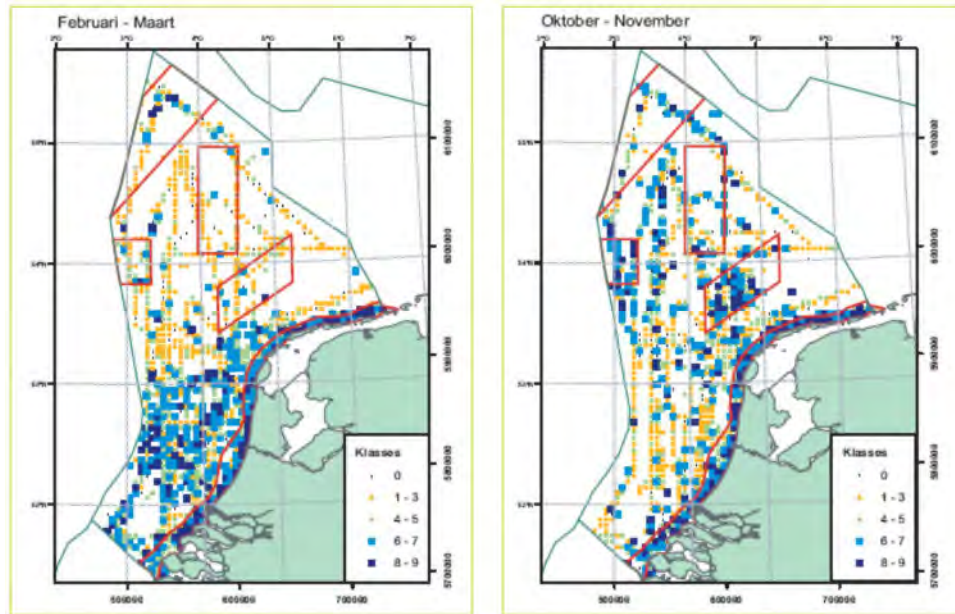
Soorten met jaarrond beschermd nest (categorie 1 t/m 4, alsmede categorie 5)

Jaarrond beschermde nesten op Ameland zijn niet van belang voor de effecten van de werkzaamheden op en bij het AWG platform.

Algemene vogelsoorten (artikel 3.1 en 3.5)

Het Nederlands deel van de Noordzee heeft voor zeer uiteenlopende vogelsoorten een functie. Het gebied is een belangrijk overwinteringsgebied voor vele vogelsoorten (zie figuur 6.1). Een aantal soorten broedt in het kustgebied. Daarnaast maken veel vogels die op doortocht zijn gebruik van het NCP en lopen over het NCP verschillende trekroutes van niet-zeevogels.

Vogels boven zee kunnen worden onderverdeeld in verschillende groepen. Volgens Baptist (2000) kan er onderscheid worden gemaakt tussen: Pelagische zeevogels Noordzee, Kustvogels Noordzee, Steltlopers Noordzee, Zangvogels en Niet-Zeevogels.

Figuur 6.1 Berekende vogelwaarden voor de maanden februari-maart (links) en oktober-november (rechts). De waarden zijn berekend uit een combinatie van RIKZ en ESAS gegevens uit de periode 1991 t/m 2002 (Bron: Lindeboom et al, 2005)

Pelagische zeevogels Noordzee

Dit betreft soorten die buiten het broedseizoen gewoonlijk ver vanaf de kust, op volle zee, verblijven. Het belangrijkste voedsel is vis. De meest algemene soorten zijn: Jan-van-gent, Zeekoet/Alk, Noordse stormvogel en de Drieteenmeeuw. Minder algemeen zijn de Noordse en Grauwe pijlstormvogel, Rosse franjepoot, diverse soorten jagers, Grote burgemeester, Noordse stern, Papegaaiduiker en de Kleine alk (Baptist, 2000). Uit de dichtheden en verspreiding in figuur 6.1 valt af te leiden dat locatie AWG in de omgeving van gebieden ligt met zowel hoge dichtheden in het voorjaar als hoge dichtheden in het najaar.

Kustvogels Noordzee

In Nederland broeden Aalscholver, Zilvermeeuw, Kleine mantelmeeuw, Stormmeeuw, Kokmeeuw, Grote stern, Visdief, Noordse stern en Dwergstern langs de kust en foerageren op zee. Dit zijn algemeen bekende soorten langs de kust en op open zee. Soorten die vooral in het binnenland broeden maar buiten het broedseizoen aan de kust leven zijn Kokmeeuw, Zwartkopmeeuw en Dwergmeeuw. Tijdens het veldbezoek zijn rustende zilvermeeuwen en kleine mantelmeeuwen waargenomen.

De Grote mantelmeeuw overwintert langs de Nederlandse kust. De Eidereend broedt aan zoute wateren, zo ook op Oost-Ameland. Andere eenden komen gedurende de trek en in de winter voor op zout kustwater (voorbeelden hiervan zijn: Zwarte zee-eend, Grote zee-eend en Brilduiker). Dit zijn bodemdiereters (Baptist, 2000).

Steltlopers Noordzee

Een klein aantal soorten steltlopers is specifiek zeevogel. De Drieteenstrandloper, Paarse Strandloper en Steenloper zijn kustgebonden soorten. De Strandplevier is een in Nederland broedende kustvogel (Baptist, 2000). Tijdens het veldbezoek zijn foeragerende scholeksters waargenomen op het strand langs de Noordzeekustzone.

Zangvogels Noordzee/ zoute wateren

Verschillende in noordelijke streken broedende zangvogels (Frater, Standleeuwerik, IJsgors en Sneeuwgorst) zijn bij het overwinteren in West-Europa vrijwel geheel gebonden aan kusten (Baptist, 2000). Tijdens het veldbezoek zijn zingende rietzangers waargenomen in de embryonale duinen langs de Noordzeekustzone.

Niet-zeevogels Noordzee

Dit zijn met name trekvogels. Bijvoorbeeld: Spreeuwen, Kieviten en zoutwatersteltlopers trekken massaal over de Noordzee heen en weer tussen Engeland en Nederland (Baptist, 2000). Met name de Waddenzee(kust) wordt gebruikt als rust- en foerageergebied voor trekvogels. Het fungeert als 'tussenstop' gebied. Bepaalde soorten overwinteren in het kustgebied van de Waddenzee en langs de Hollandse kustzone.

Vogeltrek

Het Waddengebied vormt een belangrijk tussenstation tijdens de trekperiode. Een aantal soorten wordt specifiek aangetrokken door het wetland, zoals steltlopers, eenden en ganzen. Andere soorten volgen de kustlijn, en vliegen zodoende over het Waddengebied. Andere soorten komen aanvliegen over de Noordzee vanuit Scandinavië of het Verenigd Koninkrijk.

In Lensink & Van der Winden (1997) zijn voor niet-zeevogels trekroutes weergegeven. De meeste hiervan (9 van de 10) lopen over of langs de Noordzee. Het gaat hier voornamelijk om trek van broedplaatsen naar overwinteringsgebieden en vice versa. Belangrijke soorten bij deze trek zijn Spreeuw, Vink en Veldleeuwerik (elk >10 miljoen exemplaren). Ook Kokmeeuw, Merel, Zanglijster en Koperwiek spelen een belangrijke rol (met 1-10 miljoen exemplaren).

In het rapport van 'Vogeltrek boven de Noordzee' (SBNO, 1999) wordt ingegaan op trek van zangvogels en steltlopers, maar ook van zee- en watervogels alsmede prooivogels en meeuwachtigen. Uit bovengenoemde rapporten komt naar voren, dat vogelbewegingen het grootst zijn in voor- en najaar, respectievelijk ongeveer van medio maart tot begin mei en van medio augustus tot begin november. Lensink en Van der Winden (1997) noemen overigens voor herfsttrek alleen de maand oktober.

6.2.4 Zoogdieren

Vleermuizen

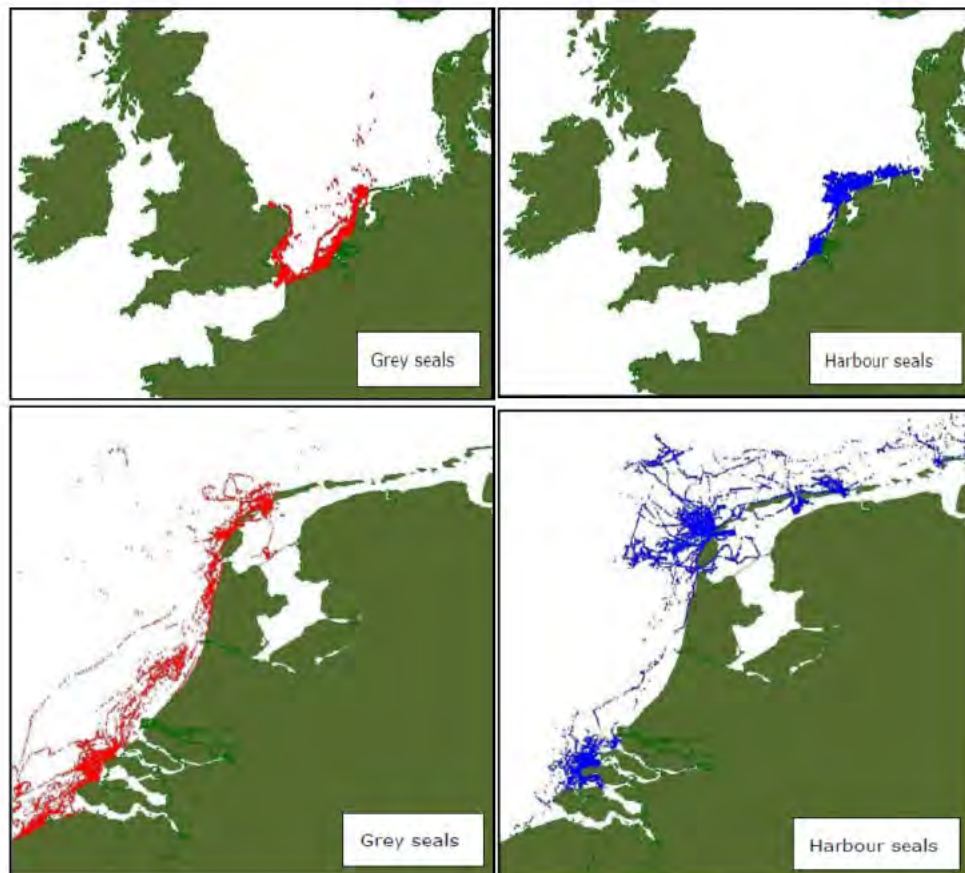
Op het westelijk deel van Ameland komen vleermuizen voor (welke alle beschermd zijn). Het betreft gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis en watervleermuis. Door de begroeiing van duindoornstruweel rondom de AME-1 locatie zullen naar verwachting enkele vleermuizen op Oost-Ameland kunnen foerageren. De soort zal naar verwachting niet foerageren op het afgelegen AWG platform. Mochten vleermuizen gebruik maken van het AWG platform, dan zal het door het ontbreken van struweel - en daarmee insecten - gaan om een sub-optimaal foerageergebied.

Zeezoogdieren

Zeehonden

In het Nederlands deel van de Noordzee komen twee soorten zeehonden voor; de Gewone zeehond (*Phoca vitulina*) en de Grijze zeehond (*Halichoerus grypus*) (Leopold & Dankers, 1997; Kirkwood et al. 2014). Zeehonden worden het meest waargenomen in de buurt van de Waddenzee en het Deltagebied. De zandbanken in deze gebieden worden gebruikt om te rusten en jongen te zogen.

Vanuit deze gebieden worden foerageertochten ondernomen, waarbij ze ver de Noordzee kunnen optrekken. De dichtheden aan zeehonden zijn daarbij het hoogste rondom de verblijfplaatsen en nemen met toenemende afstand snel af. Bij hun foerageertochten kunnen ze daarbij soms tot wel meer dan 200 km van hun ligplaatsen trekken (Brasseur, et al., 2008). Het leefgebied van beide soorten lijkt dan ook de gehele Noordzee te beslaan. De Grijze zeehond trekt daarbij verder de Noordzee op dan de Gewone zeehond, en maakt langere tochten (zie figuur 6.2). Uit onderzoek met gezenderde zeehonden is gebleken dat er daarbij sprake is van grote individuele verschillen tussen de dieren. Uit figuur 6.2 blijkt dat het AWG-gebied weinig bezocht/gepasseerd wordt door grijze zeehonden en dat vooral gewone zeehonden gebruik maken van het plangebied (en/of het passeren). Zie ook figuur 4.4 in hoofdstuk 4 voor de dichtheden van gewone zeehond.

Figuur 6.2: Geregistreerde locaties van Grijze zeehond ("Grey seals") en Gewone zeehond ("Harbour seals") in 2013 bij monitoring onderzoek door Alterra voor het Luchterduinen windpark. Bron: Kirkwood et al. 2014.

Walvisachtigen

Binnen de Noordzeekustzone wordt regelmatig één van de beschermde walvissoorten gezien: de Bruinvis (Lindeboom et al., 2005; Van der Meij & Camphuysen, 2006; Hammond P.S. et al. 2017). Zie ook figuur 6.3. Overige walvisachtigen worden slechts incidenteel waargenomen en dan hoofdzakelijk in het Nederlands Continentaal Plat (NCP).

De bruinvis is de meest algemene en de kleinste walvisachtige op het NCP en in de Noordzeekustzone. Naar schatting komen er 15.000 exemplaren voor, vooral tussen januari en april (Leopold & Dankers, 1997; Camphuysen & Leopold, 1998). Sinds halverwege de jaren '90 van de vorige eeuw neemt het aantal waarnemingen van de bruinvis in de Nederlandse kustwateren exponentieel toe. Ook spoelen er vaker (dode) bruinvissen aan; dit is ook voor Ameland het geval (www.walvisstrandingsen.nl). Dit lijkt eerder veroorzaakt te worden door een meer zuidelijke verspreiding van de bruinvis in de Noordzee dan een forse toename van de populatie (Camphuysen, 2004).

Er zijn onvoldoende gegevens voorhanden om patronen in de ruimte of tijd vast te stellen (Brasseur et al., 2008). In de Zuidelijke bocht was de soort eerder schaars, maar recentere tellingen voor de kust van Noord-Holland laten hoge dichtheden zien (Hammond et al. 2017), vooral in de winter en het voorjaar (Camphuysen, 2004). Wat de exacte oorzaak hiervan is, is tot dusverre nog onduidelijk. Mogelijk spelen veranderingen in het voedselaanbod hierbij een rol.

Zie figuur 6.3 voor de meest recente verspreiding van de bruinvis. Volgens het beheerplan komen de hoogste dichtheden bruinvis in de Noordzeekustzone vooral voor in december tot en met maart (Min. lenM, 2016). De bruinvis leeft in kleine groepjes van meestal 2 tot 10 individuen en heeft een zeer goed gehoor. De soort maakt gebruik van onder andere echolocatie voor het vinden van voedsel, navigatie en ontwijken van vijanden (Zoogdierverseniging.nl).

Figuur 6.3
Zichtwaarnemingen van bruinvis
(harbour porpoise). Bron: Hammond
P.S. et al. (2017).

Overige zeezoogdieren

Overige soorten zeezoogdieren (bultrug, dwergpotvis, dwergvinvis, gestreepte dolfijn, gewone dolfijn, gewone spitsdolfijn, gewone vinvis, griend, grijze dolfijn, hille (butskop), kleine zwaardvis, narwal, noordse vinvis, orca, potvis, spitsdolfijn van gray, tuimelaar, witte dolfijn, witflankdolfijn, witsnuitdolfijn) worden slechts incidenteel aangetroffen. Voor deze soorten zijn het plangebied en directe omgeving geen essentieel onderdeel van hun leefgebied.

6.2.5 Vissen

Geen van de beschermde zoetwatervissoorten komt voor op Ameland. Aanwezigheid van zoetwatervissen in het duingebied kan derhalve worden uitgesloten. In de Wet natuurbescherming zijn echter ook twee zoutwatervissen opgenomen, die voorkomen op het NCP en de Noordzeekustzone. Het betreft de steur en houting, beide anadrome vissoorten. Dit zijn vissoorten die verblijven in de zee, en om zich voort te planten de rivieren en/of zoete wateren optrekken om te paaien.

Steur

De Atlantische steur behoort tot de beenvissen. Individuen van deze soort kunnen meer dan 30 jaar oud worden, en daarbij een lengte bereiken van 3,5 meter. Het is een anadrome vissoort, die voor de voortplanting in het voorjaar vanuit zee de rivier optrekt. De larven groeien enkele jaren op in de rivier. Op een leeftijd van 3 tot 5 jaar trekken ze naar zee. Op een leeftijd van 10 tot 15 jaar zijn ze pas geslachtsrijp. De adulte steur eet voornamelijk benthische ongewervelde dieren, zoals weekdieren, wormen, garnalen en kleine kreeften. Ook kleine vissen zoals ansjovis, zandspiering en grondels worden gegeten. De Steur heeft daarvoor een onderstandig bek voorzien van vier bekdraden.

De Atlantische steur (*Acipenser sturio*) kwam van oorsprong in vrijwel geheel Europa voor. Aan het einde van de 20e eeuw was de soort bijna uitgestorven. Dankzij een actief beschermings- en herintroductie-programma is de soort in de Franse Gironde-estuarium (nabij de golf van Biskaje) behouden. Dit is momenteel de enige locatie in West-Europa waar een levensvatbare populatie van de Atlantische steur voorkomt.

In Georgië is (zeer waarschijnlijk) nog een kleine populatie aanwezig. Deze vormt een afzonderlijke populatie. Tussen beide populaties vindt geen uitwisseling plaats. In 2012 is de Steur geherintroduceerd in de Waal bij Kekerdom (Gelderland) en de Nieuwe Maas bij Rotterdam (Zuid-Holland).

Figuur 6.4: Huidige verspreiding van de Atlantische Steur in West-Europa. Voortplanting vindt plaats in enkele rivieren in Frankrijk. Deze dieren verspreiden zich langs de kust van Frankrijk, de westkust van Engeland en de Zuidelijke Noordzee (bron: Houben et al., 2012)

Over de verspreiding van de Steur op zee is weinig bekend. Gegevens betreffen voornamelijk meldingen van bijvangst van vissers op bodemdieren (platvissen, kreeftachtigen). Waarschijnlijk zal dit geen compleet beeld geven van de verspreiding. Voor de verspreiding lijkt vooral de diepte belangrijk te zijn. De jongere dieren van 3 tot 8 jaar maken vooral gebruik van de ondiepe kustzone met een diepte van 20 tot 30 meter (Houben et al., 2012). Oude en grote dieren gaan naar dieper water: deze gebruiken de zone van 20 tot 50 meter, maar vangsten zijn bekend van dieptes van 110 tot 130 meter. Incidentele vangsten nabij IJsland, waar de Steur zich niet voortplant, wijzen erop dat de Steur ook in de diepzee kan voorkomen.

Uit meldingen door vissers blijkt dat steuren afkomstig van het Gironde-estuarium (een groot aantal dieren is voorzien van een merkje, en daarom herkenbaar) zich langs de gehele Franse kust, het Kanaal en het zuidelijke deel van de Noordzee verspreiden (zie figuur 6.4). Daarbij blijven de jonge dieren dicht bij het Gironde-estuarium. Naarmate de dieren ouder worden, zwermen ze verder uit. In de Noordzee zijn vooral dieren gevangen met een lengte van 100 tot 145 cm, d.w.z. circa 5 tot 8 jaar oud.

Uit een analyse van vangstgegevens van de Steur door Rochard (1996, in Houben et al., 2012) blijkt dat het merendeel van de vangsten op zee wordt gedaan in de periode januari - juli. Het is niet bekend wat hiervan de reden is. Dit kan zijn doordat er buiten deze periode minder of op een andere wijze wordt gevestigd, dan wel doordat de Steuren tussen juli en januari naar een ander, dieper deel van de zee trekken waar niet wordt gevestigd. Meldingen (n=15) uit de Noordzee zijn uitsluitend afkomstig uit de periode februari tot juni.

Van de herintroductie in de Waal en Nieuwe Maas in 2012 en 2015 zijn terugmeldingen bekend van de Zeeuwse en Zuid- en Noord-Hollandse kust (Vis & Bruin, 2012; Vis et al., 2015). Deze dieren zijn op korte afstand van de kust gevangen.

Tevens is een individu gevangen in de Waddenzee, nabij Den Oever. Bij deze onderzoeken zijn tevens enkele en dood individuen langs de Waal gevonden. Een aanvaring met een scheepsschroef is de waarschijnlijke doodsoorzaak. Aanvaringen met scheepsschroeven wordt ook uit Amerika gemeld als doodsoorzaak voor steuren.

Houting

De Houting is eveneens een anadrome vissoort. De volwassen dieren trekken in het najaar vanuit zee de rivieren op om te paaien. Tot het oorspronkelijke verspreidingsgebied van deze soort behoren de kustzones, inclusief de Waddenzee en Zuiderzee. In de Noordzee verblijft de Houting met name in de estuaria. Slechts bij uitzondering wordt het mariene milieu opgezocht (OSPAR commission, 2010).

In de loop van de 20e eeuw is de Houting in West-Europa nagenoeg verdwenen; enkel in Denemarken resteerde nog een populatie. Dankzij een grootschalige herintroductie in Duitsland in de periode 1996-2005 wordt deze soort inmiddels weer aangetroffen in Nederland. Vastgesteld is dat er sprake is van een zich op een natuurlijke wijze voortplantende populatie van de Houting in het Rijnstroomgebied (Borcherding, 2010).

Onderzoek in het IJsselmeer heeft aangetoond dat slechts een klein deel (ca. 10%) van de juvenielen opgegroeid is in zout water (Winter et al., 2008). Een eveneens klein deel is op latere leeftijd doorgetrokken naar zee. De overgrote meerderheid van de exemplaren (72%) is uitsluitend in zoetwater opgegroeid; deze individuen zijn nooit doorgetrokken naar zee.

Uit ditzelfde onderzoek blijkt dat de Houting nog relatief zeldzaam is. Het gemiddelde aantal gevangen individuen uitgezet tegen de vanginspanning bedraagt nog geen 0,1 individuen per fuik per etmaal. Dit is vergelijkbaar met andere zeldzame soorten, zoals Rivierprik, Zalm en Zeeforel (ter vergelijking, voor soorten als Bot en Aal worden gemiddeld zo'n 10 individuen gevangen per fuik per etmaal. Van algemene soorten als Driedoornige stekelbaars en Spiering worden tot meer dan 100 individuen per fuik per etmaal gevangen).

Gevolgen van het project op voorgenoemde vissoorten worden in het volgende hoofdstuk behandeld.

6.2.6 Samenvatting beschermde soorten

Uit het terreinbezoek is gebleken dat de soorten weergegeven in Tabel 6.2 en die een beschermde status hebben in de Wet natuurbescherming mogelijk voor kunnen komen in de omgeving van het AWG platform. In hoofdstuk 7 wordt nader op deze soorten in gegaan.

Tabel 6.2. Mogelijk aanwezige beschermde soorten in de omgeving van het AWG platform.

Soort	Beschermingsregime	Aanwezigheid	Toelichting
Broedvogels en overige vogels	Artikel 3.1 // Artikel 3.5	Oost-Ameland / Noordzeekustzone	Broedlocaties in embryonale duinen, witte duinen, duindoornstruweel en mogelijk ook strand. Foeragerende vogels in plangebied.
Vleermuizen	Artikel 3.5	Nog onduidelijk	Kan foerageren rondom platform
Bruinvis	Artikel 3.5	Aanwezig	Leefgebied in Noordzeekustzone
Grijze- en gewone zeehond	Artikel 3.10	Aanwezig	Foerageergebied Noordzeekustzone, grijze zeehond incidenteel
Houting en steur	Artikel 3.5	Waarschijnlijk	Zeer lage dichtheden

7 Effectbeoordeling soorten

7.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt getoetst of de in de omgeving van het plangebied voorkomende soorten negatieve effecten ondervinden van de werkzaamheden. De storingsfactoren waarop getoetst worden, komen grotendeels overeen met de storingsfactoren voor beschermde gebieden (hoofdstuk 4 en 5), genoemd in tabel 5.1. Het gaat om de volgende storingsfactoren:

- Oppervlakteverlies;
- Verstoring door geluid en trillingen;
- Verstoring door licht;
- Verstoring door mensen.

Reeds in paragraaf 5.3 is geconcludeerd dat van het toekomstig gebruik van elektrische compressor negatieve effecten op natuurwaarden zijn uitgesloten. Daarom wordt in onderstaande paragrafen alleen ingegaan op mogelijke effecten van de plaatsing van de nieuwe compressor op het platform.

7.2 Afbakening effecten

Enkele storingsfactoren zijn niet aan de orde of zodanig klein dat zij als niet relevant beoordeeld kunnen worden zonder deze op soortniveau te onderzoeken. Dit geldt voor de storingsfactoren oppervlakteverlies en optische verstoring.

Door het tijdelijk plaatsen van het mobiele werkplatform zullen de poten een geringe oppervlakte van de zeebodem (Noordzeekustzone) tijdelijk in beslag nemen. Doordat in de omgeving voldoende alternatief foerageergebied is – zoals elders in de Noordzeekustzone – zal het oppervlakteverlies geen effect hebben op beschermde soorten.

Optische verstoring (verstoring door aanwezigheid van mens en materieel) zijn van een dergelijk kleine aard dat deze in het niet vallen ten opzichte van andere effecten als helikopter- en scheepvaartverkeer. De meeste antropogene effecten zijn bovendien al opgenomen in de overige genoemde effecten als geluid en licht. Indien een beschermd zeezoogdier, vogel of vis toch – ondanks de aanwezige geluiden - in de buurt komt van het werkzaamheden/platform en verstoord wordt door menselijke bewegingen, zullen deze soorten weg kunnen zwemmen of vliegen. Negatieve effecten als gevolg van verstoring door mensen is daarom niet aan de orde.

Per soortgroep wordt getoetst of de overgebleven drie storingsfactoren (verstoring door licht, geluid & trillingen) van invloed zijn op de soort.

7.3 Beoordeling soorten

7.3.1 Effecten op vogels

Geluid

De grootste bronnen van geluid en trilling boven water zijn afkomstig van het platform, standby schip, bevoorradingschepen en het laagvliegen van helikopters nabij het boorplatform. Geluidsemissies afkomstig van verbrandingsmotoren op het platform en scheepsmotoren, zijn vergelijkbaar met geluidsemissie van reeds bestaande scheepvaartverkeer (waaronder visserij). ARBO regels ten aanzien van de gezondheid van het personeel borgen de beperkte omvang van deze emissies.

Zee

Geluid ten gevolge van helikopterbezoeken vormt de grootste geluidsproductie van alle activiteiten op het platform. Het treedt echter slechts gedurende een kortdurende periode op. Het 60 dB(A) geluidsniveau van een helikopter, vliegend op een hoogte tussen 35 en 180 m, ligt op 1.400 m afstand. Vliegend op een hoogte van 600 m bedraagt deze afstand 1.300 m (Haskoning, 1995). Vogels zullen opgeschrikt worden door de naderende helikopter en zullen hun foerageerroute aanpassen of vluchtgedrag tonen.

Daarnaast zullen de extra vaarbewegingen en aanwezigheid van het standby-schip leiden tot verstoring van op het water rustende of foeragerende vogels. Dit kan leiden tot het vluchten van vogels, of het vermijden van foerageergebied.

Locatie AWG en omgeving heeft – ten opzichte van zijn directe omgeving - geen specifieke functie om te foerageren, ruien of hun jongen groot te brengen. Vogels zijn mobiel en zullen door het geproduceerde geluid op afstand blijven. Dit betreft een tijdelijk effect.

Na de werkzaamheden kunnen de vogels weer gebruik maken van locatie AWG. Dit komt overeen met de conclusies uit het hoofdstuk 'Bedreigingen en kansen' van het basisdocument (Baptist (red.), 2000) in het kader van de Ecosysteendoelen Noordzee.

Land

De werkzaamheden vinden op een dusdanige afstand van Oost-Ameland plaats (circa 2,5 km) dat er geen versturende effecten optreden op broedvogels aldaar. Overige rustende vogels op land (zoals HVP's) zullen – gezien de afstand - eveneens niet verstoord worden door de werkzaamheden.

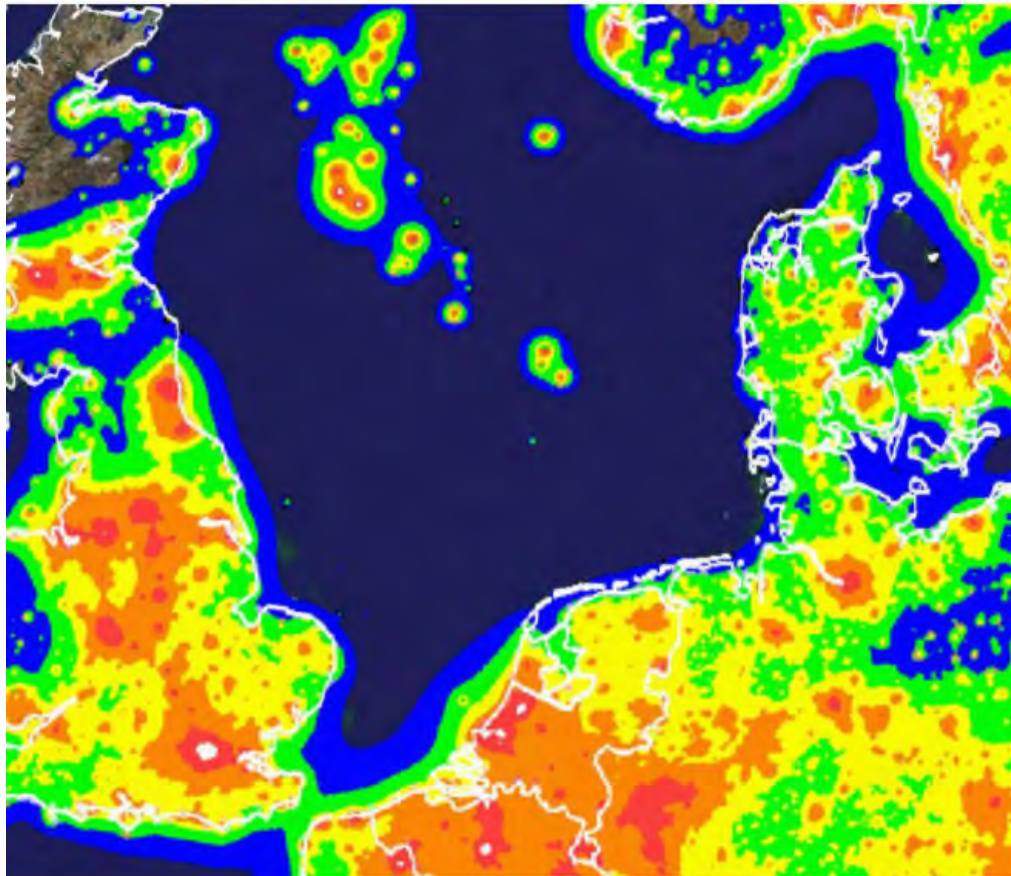
Licht

Het mobiele platform zal, enerzijds voor uitvoering van het werk en anderzijds voor navigatie en veiligheid, verlicht zijn. Omdat de werkzaamheden een 24 uurs-proces betreft, is continue verlichting van het mobiele platform noodzakelijk voor de uitvoering van het werk en de persoonlijke veiligheid van de werknemers. De verlichting zal zodanig uitgevoerd worden dat onnodige lichtuitstraling naar buiten toe zoveel mogelijk wordt vermeden. Daarnaast is verlichting noodzakelijk voor een adequate markering ten behoeve van scheepvaart en luchtverkeer. Wettelijk dient aan iedere zijde van het platform navigatieverlichting aanwezig te zijn en verder dient het naambord van het platform verlicht te zijn.

Verlichting op zee kan een grote aantrekkingskracht hebben op (trek)vogels. Door vermoeidheid kan een deel daarbij omkomen in zee of zich te pletter vliegen tegen het platform. Het huidige platform staat echter relatief dicht bij Ameland. Vanuit de woonkernen treedt daar ook enige lichtuitstraling op, waardoor vogels aangetrokken worden (figuur 7.1). Desoriëntatie als gevolg van het reeds aanwezige AWG platformcomplex en tijdelijke werkplatform is daarmee in vergelijking nihil.

Wadvogels hebben waarschijnlijk weinig last van desoriëntatie door verlichting, omdat ze langere tijd in het gebied aanwezig zijn. Door de terreinkennis die ze hebben, maken ze geen gebruik van kompas oriëntatie. Verlichting heeft dan geen invloed op hun oriëntatievermogen.

Door de tijdelijke toegenomen lichtuitstraling naar buiten toe zoveel mogelijk te vermijden, zijn – mede door de reeds aanwezige verlichting op het platform en het eiland Ameland - negatieve effecten op soorten beperkt en worden zeker op populatieniveau negatieve effecten voorkomen.

Figuur 7.1: Lichtverontreiniging voor Noordwest-Europa en de Noordzee. De kleuren blauw, groen, geel, oranje, rood en wit staat voor een toenemende mate van helderheid (Uit: Smit et al., 2009).

7.3.2 Effecten op zoogdieren

Geluid

Zoals hiervoor vermeld, is de grootste bron van geluid en trilling afkomstig van helikopter-bezoeken en schepen nabij het platform.

Zee

Geluid ten gevolge van helikopterbezoeken vormt de grootste geluidsproductie van alle activiteiten op het platform. Het treedt echter slechts gedurende een kortdurende periode op. Het 60 dB(A) geluidsniveau van een helikopter, vliegend op een hoogte tussen 35 en 180 m, ligt op 1.400 m afstand. Vliegend op een hoogte van 600 m bedraagt deze afstand 1.300 m (Haskoning, 1995).

De afstand waarbinnen scheepvaartgeluiden een waarschijnlijke verstoring van zeezoogdieren kan veroorzaken, varieert tussen enkele meters en 150 m, afhankelijk van het type schip of type organisme (walvisachtige/zeehond) (CATO & TNO-TPD, 1991).

Uit diverse onderzoeken (Haskoning, 1995a; Leopold & Dankers, 1997; Camphuysen et al., 1999) blijkt dat bruinvissen schepen al op grote afstand kunnen waarnemen (600 m voor vissersboten tot 15 km voor snelle veerboten) en dat op kleinere afstand hinder ontstaat of dat ze vluchtgedrag vertonen.

Grijze en gewone zeehond zijn vooral langere tijd boven water als zij uitrusten op de zandbanken. De zandbanken liggen op grote afstanden (minstens 3,5 km) en zullen derhalve niet worden verstoord door geluiden van helikopterbewegingen (60 dB(A)-controur reikt circa 1.400 m). In de huidige situatie is in de ruime omgeving van AWG sprake van scheepvaartverkeer door visserij en andere schepen. De meeste geluiden die geproduceerd worden tijdens het plaatsen van het hefschip en de uitvoering van de werkzaamheden zijn vergelijkbaar met "reguliere" scheepvaartgeluiden. Bovendien zijn de werkzaamheden tijdelijk van aard. Het betreffen mobiele soorten met een groot foerageergebied, waardoor zij op afstand kunnen blijven van de schepen (en helikopters). Bovendien foerageren de gewone- en grijze zeehond ook verder op zee in de winterperiode. Het betreft bovendien een tijdelijk effect. Na de werkzaamheden kunnen de zoogdieren weer gebruik maken van locatie AWG en de ondiepe kustzone.

Land

Zoals hierboven vermeld, zal verstoring door helikopterverkeer niet reiken tot aan de zandbanken of Ameland-Oost. Mogelijk dat een enkele vleermuis in de directe omgeving van AWG verstoord kan worden door de werkzaamheden. Het platform op zee betreft echter geen essentieel leefgebied. De vleermuis is een mobiele soort en kan – als hij hinder heeft van de werkzaamheden – weggelopen. Na de werkzaamheden kunnen vleermuizen weer gebruik maken van het niet essentiële foerageergebied.

Licht

Door de afstand (circa 3,5 km) leidt de extra verlichting vanaf het platform naar verwachting niet tot negatieve effecten op de zandplaten in het Friesche Zeegat. De vaste rust- en verblijfplaatsen van zeehonden wordt daardoor niet ongeschikt.

In de huidige situatie is reeds sprake van verlichting van het platform. De bruinvis, maar ook grijze en gewone zeehond, kan het mobiele platform en ondiepe kustzone tijdens de werkzaamheden tijdelijk mijden. Het plangebied is niet van speciale betekenis ten opzichte van de omgeving en is daardoor niet aan te merken als essentieel leefgebied. Het betreffen mobiele soorten welke tijdelijk elders kunnen foerageren. Negatieve effecten op de bruinvis, grijze zeehond en gewone zeehond als gevolg van verlichting zijn uitgesloten.

De enkele vleermuis zal het plangebied tijdelijk mijden en elders foerageren. Aangezien het geen essentieel leefgebied betreft heeft dit geen negatieve effecten op de op Ameland aanwezige vleermuissoorten.

7.3.3 Effecten op vissen

Geluid

Voor de meeste onderzochte mariene vissoorten geldt dat zij gevoelig zijn voor geluiden van 0,1 tot 2 kHz. Lage geluiden (< 1 kHz) worden door vissen mogelijk opgevangen door hun zijlijnorgaan. Bij sommige soorten is de zwemblaas verbonden met de gehoorstructuren. Dergelijke soorten worden beschouwd als hoor-specialisten. Deze kunnen geluiden tot 3 kHz opvangen, en zijn extra gevoelig voor beschadigingen.

Ook over de reacties van vissen op antropogene geluiden zijn weinig gegevens voorhanden. Door Andersson (2011) zijn observaties gedaan aan in een grote kooi opgesloten vissen naar het optreden van reacties onder invloed van geluidspulsen. Daaruit blijkt dat de vissen meer zwembewegingen vertonen. Na verloop van tijd treedt er ook gewenning op. In een ander experiment zijn (in de Noordzee) vissen in een metalen kooi op 45 m afstand van een te heien paal onder water gebracht. Het betrof de geluidsgevoelige zeebaars. Uit het onderzoek bleek dat de geluidsimpact van het heien niet tot dodelijke gevolgen leidt, wat voorheen wel altijd aangenomen werd (G. Riebbels, 2015). Of het heien ook tot verwondingen, gedragsveranderingen en stress bij vissen kan leiden werd in dit onderzoek niet behandeld. Tijdens het voorliggend project wordt echter niet geheid.

In de huidige situatie is in de omgeving van AWG sprake van scheepvaartverkeer door visserij en andere schepen. De meeste geluiden die geproduceerd worden tijdens het plaatsen van het hefschip en de uitvoering van de werkzaamheden zijn vergelijkbaar met "reguliere" scheepvaartgeluiden.

De bewezen aanwezigheid van bruinvissen bij platforms (Todd et al., 2007), duidt op aanwezigheid van prooien, waaronder vis (Todd, 2015). Dit komt waarschijnlijk voort uit het positieve effect dat een platform teweeg kan brengen: het creëert een refugium voor vele soorten, waaronder vissen. Of dit ook geldt voor de steur of houting is niet bekend. Aangezien de geluiden onder water als gevolg van de werkzaamheden vergelijkbaar zijn met reguliere scheepvaart en deze daar reeds voorkomen wordt geen tot nauwelijks additionele verstoring veroorzaakt.

In de omgeving aanwezige vissen kunnen, als ze hinder ondervinden, het verstoringgebied tijdig en tijdelijk verlaten. Na het beëindigen van de activiteiten zal het verstoorde gebied weer door de vissen gebruikt kunnen worden.

8 Conclusies

NAM is voornemens om op het AWG platformcomplex de bestaande aardgas aangedreven compressor te vervangen door een elektrische. Door middel van voorliggende natuurtoets is dit voornemen getoetst aan de Wet natuurbescherming. Daarvoor is inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en beschermde gebieden binnen de invloedsfeer van het projectgebied en de effecten hierop. In dit hoofdstuk is het advies opgenomen dat voortkomt uit de conclusies van de uitgevoerde Natuurtoets.

De toetsing is opgesteld voor:

- de uitvoering van de werkzaamheden (vervanging compressor);
- toekomstig gebruik de compressor.

8.1 Conclusies: Beschermde gebieden

Het projectgebied ligt in het Natura2000-gebied Noordzeekustzone en nabij de Waddenzee en Duinen Ameland. Ecologische effecten zijn beperkt tot de aanlegfase van de installatie van de elektrische compressor (zie onderstaande alinea's). Ecologische effecten als gevolg van het toekomstige gebruik van de elektrische compressor kunnen met zekerheid worden uitgesloten doordat de elektrische compressor minder geluid en stikstof emitteert.

Werkzaamheden op zee

Het plaatsen van het werkplatform leidt tot tijdelijk oppervlakteverlies van het habitattype H1110B Permanent overstroomde zandbanken (Noordzeekustzone). Het habitattype H1140B, Slik- en zandplaten (Noordzeekustzone) en overige habitattypen liggen buiten het plangebied. Het verlies aan het habitattype is zeer beperkt in zowel de ruimte als tijd. Vanwege de geringe omvang treedt weer snel herstel op, zodat er geen sprake is van significant negatieve effecten.

Ten aanzien van verzuring en vermesting is berekend dat voor het installeren van de nieuwe compressor geen melding of vergunning nodig is. Negatieve effecten als gevolg van verzuring en vermesting zijn daardoor eveneens uitgesloten.

Werkzaamheden op zee leiden daarnaast tot verstoring van zeezoogdieren en watervogels. Gewone zeehond komt vanwege de beperkte afstand tot de ligplaatsen hier veelvuldig foeragerend voor. In het voortplantings- en verharingsseizoen (mei t/m augustus) is deze soort sterker gebonden aan de ligplaatsen dan in de rest van het jaar. Ecologische impact van de werkzaamheden is dan het grootst. In de periode september t/m april is de gewone zeehond zeer flexibel in zijn foerageergedrag. Indien de werkzaamheden in deze periode worden uitgevoerd blijft de ecologische impact op de gewone zeehond beperkt, en leidt dit zeker niet tot significant negatieve effecten op het instandhoudingsdoel.

De werkzaamheden leiden tot verstoring van zeehonden en tijdelijke vermijding van een deel van hun foerageergebied. Indien buiten de voortplantings- en verharingsperiode (mei t/m augustus) van de gewone zeehond wordt gewerkt, zijn de ecologische effecten op zeehonden gering. Significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen zijn dan uitgesloten.

Zwarte zee-eend is in het grootste deel van het jaar in grote aantallen aanwezig; zwarte zee-eend is zeer verstoringgevoelig. Gezien de gunstige ontwikkeling van de hoeveelheid voedsel voor de zwarte zee-eend zal het tijdelijk niet beschikbaar zijn van een beperkt deel van het foerageergebied van deze soort niet tot significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van deze soort leiden.

Voor de eider is het projectgebied mogelijk van belang als uitwijklocatie vanuit de Waddenzee. Gezien de gunstige voedselsituatie van afgelopen jaren in de Waddenzee is de verwachting dat de eider ook komende jaren niet uit zal hoeven te wijken naar de Noordzeekustzone. Verstoring van de eider is dan niet aan de orde.

De voedselsituatie voor zwarte zee-eend en eider is nu goed. Bij uitvoering van werkzaamheden na 2018/2019 dient vooraf geverifieerd te worden of de voedselsituatie voldoende positief is gebleven.

Bruinvis en grijze zeehond zijn incidenteel aanwezig; vogelsoorten zijn verspreid aanwezig in kleine groepjes of verspreide individuen. Ditzelfde geldt voor de vissen houting en steur. Ecologische effecten op deze soorten zijn niet aan de orde.

Werkzaamheden op land

De afstand van de werkzaamheden tot aan Oost-Ameland is dusdanig dat de aldaar aanwezige broedvogels, niet-broedvogels en overige (habitat)soorten geen negatieve effecten ervaren als gevolg van de werkzaamheden. Er treedt geen oppervlakteverlies op. Er is eveneens geen sprake van verstoring door licht, geluid of menselijke bewegingen. Dit geldt eveneens voor de op grotere afstand gelegen zeehondenligplaatsen. (Significant) negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van broedvogels, niet-broedvogels en overige aangewezen soorten op land zijn derhalve uitgesloten.

8.2 Conclusies: Beschermde soorten

Uit de bureaustudie in combinatie met het terreinbezoek is gebleken dat (leefgebied van) de volgende in het kader van de Wet natuurbescherming beschermde soorten aanwezig zijn en/of mogelijk verwacht worden in/nabij het projectgebied:

- *Algemene (broed)vogels;*
- *Diverse vleermuizen;*
- *Gewone zeehond (zee is onderdeel foerageergebied, relatief hoge dichtheden i.v.m. nabijheid ligplaatsen);*
- *Grijze zeehond en bruinvis (zee is onderdeel foerageergebied, lage dichtheden);*
- *Houting en Steur (zee is onderdeel leefgebied, lage dichtheden).*

In de onderstaande tabel is aangegeven welke gevolgen de aanwezigheid van (het leefgebied van) deze soorten heeft voor het voorliggende project. Aangegeven is of een nader onderzoek nodig is, of er sprake is van een overtreding van de Wet Natuurbescherming, of dit middels maatregelen voorkomen kan worden en of bij de uitvoering van het project een ontheffing nodig is. Ecologische effecten zijn beperkt tot de aanlegfase van de installatie van de elektrische compressor (zie onderstaande alinea's). Ecologische effecten als gevolg van het toekomstige gebruik van de elektrische compressor kunnen met zekerheid worden uitgesloten doordat de elektrische compressor minder geluid en stikstof emitteert.

Tabel 7.1: Overzicht beschermde soorten

Soort (groep)	Algemene (broed)vogels	Zeezoogdieren (Gewone zeehond)	Zeezoogdieren (Grijze zeehond en Bruinvis)	Vissen (Houting en Steur)
Essentieel leefgebied in projectgebied?	Aanwezigheid kust- en zeevogels	Ja, foerageergebied	Ja, foerageergebied	Ja, leefgebied
Nader onderzoek nodig?	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Ontheffing noodzakelijk	Nee, mits lichtuitstraling naar buiten toe zoveel mogelijk wordt vermeden	Nee, mits werken buiten voortplantings- en verharingsperiode (mei - augustus)	Nee	Nee

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is een zorgplicht opgenomen. In het tekstkader in bijlage I staat het wetsartikel uitgeschreven. De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. De initiatiefnemer/uitvoerder is verantwoordelijk voor een adequate naleving van de algemene zorgplicht tijdens de uitvoering van de werkzaamheden.

Literatuur

Aarts, G., Cremer, J., Kirkwood, R., Van der Wal, J.T., Matthiopoulos, J. & Brasseur, S., 2016. Spatial distribution and habitat preference of harbour seals (*Phoca vitulina*) in the Dutch North Sea. Wageningen University & Research Report C118/16.

Arts, F.A., Lilipaly S., Wolf P.A. en Wijnants, L., 2016. Midwintertelling van zee-eenden in de Waddenzee en Nederlandse kustwateren in november 2015 en januari 2016. Rapport RWS, BM 16.07.

Andersson, M.H., 2011. Offshore wind farms – ecological effects of noise and habitat alteration on fish. Doctoral dissertation, Stockholm University.

Baptist (red.), 2000. Ecosysteendoelen Noordzee: Vogels. Werkdocument RIKZ/OS/2000.817X

Baveco, J.M., 1988. Vissen in troebel water. De effecten op visuele predatoren van verhoogde troebelheid en zwevendestofgehalten als gevolg van baggerwerkzaamheden. Literatuuronderzoek in opdracht van Rijkswaterstaat/DGW. RDD aquatic ecosystems. Groningen.

BIJ12, 2017. Kennisdocument Rugstreeppad Bufo calamita. Versie 1.0, juli 2017.

Blankendaal, V.G., J.E. Tamis, J.T. van der Wal, H. van der Brugh & J.A. van Dalfsen, 2012. CUMULEO v 2.0: Integratie van andere gebruiksfuncties. Rapport C124/11.

Borcherding, J., M. Heynen, T. Jager-Kleinicke, H.V. Winter & R. Eckmann, 2010. Re-establishment of the North Sea houting in the River Rhine. Fisheries Management and Ecology 17: 291-293.

Bolin, K., Abom, M., 2010. Air-borne sound generated by sea waves. The Journal of the Acoustical Society of America. Mei 2010: 127(5):2771-9.

Brasseur, S.M.J.M., M. Scheidat, G.M. Arts, J.S.M. Cremer & O.G. Bos, 2008. Distribution of marine mammals in the North Sea for the generic appropriate assesment of future offshore wind farms. Wageningen, Imares. Report nr. C046/08.

Camphuysen, C.J. & M.F. Leopold, 1998. Kustvogels, zeevogels en bruinvissen in het Hollandse kustgebied. NIOZ-Report 1998-4, IBN-rapport 354, CSR Rapport 1998-2. Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee, Instituut voor Bos- en Natuuronderzoek & CSR Consultancy. Texel.

Camphuysen, C.J., M.S.S. Lavaleye & M.F. Leopold, 1999. Vogels, zeezoogdieren en macrobenthos bij het zoekgebied voor gaswinning in mijnbouwvak Q4 (Noordzee). NIOZ-rapport 1999-4. NIOZ, Texel.

Camphuysen, C.J., 2004. The return of the harbor porpoise (*Phocoena phocoena*) in Dutch coastal waters. Lutra 47: 135-144.

CATO & TNO-TPD, 1991. Integrale Risico Analyse Achtergronddocument 2: Onderzoek naar Acoustische Verstoring. Een Afdelings Breed Concreet Project van de afdeling CZB van de Directie Noordzee van Rijkswaterstaat. Deltares, 2008. Development of a framework for appropriate assessments of Dutch off shore wind farms. Deltares-rapport. In opdracht van Waterdienst, Rijkswaterstaat.

Dekker, D.H.J., 2016. De verstoringafstanden van rustende zeehonden op de Roggenplaat. Een onderzoek naar de reacties, op verstoring door aanwezigheid van een meetploeg, van de rustende gewone zeehondenpopulaties (*Phoca vitulina*) aan de West- en Middengeul op de Roggenplaat, gedurende het voorjaar van 2016 in verband met toekomstige zandsuppletie. Stagebedrijf: Rijkswaterstaat Zee en Delta. Datum publicatie: 17 juni 2016. Versie 1.0.

Deltares, 2008. Development of a framework for appropriate assessments of Dutch off shore wind farms. Deltares-rapport. In opdracht van Waterdienst, Rijkswaterstaat.

Geelhoed S., M. Scheidat, R. van Bemmelen & G. Aarts, 2013. Abundance of harbour porpoises (*Phocoena phocoena*) on the Dutch Continental Shelf, aerial surveys in July 2010-March 2011. Lutra 56(1): 45-57.

Hammond P.S., C Lacey, A Gilles, S Viquerat, P Börjesson, H Herr, K Macleod, V Ridoux, MB Santos, M Scheidat, J Teilmann, J Vingada, N Øien, 2017. Estimates of cetacean abundance in European Atlantic waters in summer 2016 from the SCANS-III aerial and shipboard surveys.

Haskoning, 1995a. Milieu-effectrapport Proefboringen naar aardgas in de Noordzeekustzone en op Ameland. Met bijdragen van Dienst Landbouwkundig Onderzoek - Instituut voor Bos- en Natuuronderzoek en Staring Centrum, TNO

Haskoning, 1996. Onderbouwing milieu-effectrapport. Proefboringen naar aardgas in de Noordzeekustzone en op Ameland. Onderdeel: Geluidmaatregelen voor proefboringen op zee. In opdracht van NAM B.V. Assen.

Houben, B., L. Linnartz & J. Quak, 2012. De steur terug in de Rijn. De atlantische steur als kroon op het werk aan levende rivieren. Rapport ARK Natuurontwikkeling & Sportvisserij Nederland.

It Fryske Gea (IFG), 2013. Beheervisie Oost-Ameland 2013-2038. Bureau Molenaar/It Fryske Gea. Gytsjerk/Olterterp.

Jak, R.G., R.S.A. van Bemmelen, W.E. van Duin, S.C.V. Geelhoed & J.E. Tamis (2014). Natura 2000-doelen in de Noordzeekustzone, van doelen naar opgaven voor natuurbescherming. Bijlagerapport. In opdracht van: Rijkswaterstaat Noordzee. Bijlage bij Imares-rapport C123/14.

Kirkwood R., O. Bos & S. Brasseur, 2014. Seal monitoring and evaluation for the Luchterduinen offshore wind farm 1. T0 - 2013 report. Imares Report number C067/14.

Krijgsveld, K.L., R.R. Smits & J. van der Winden, 2008. Verstoringsgevoeligheid van vogels. Update literatuurstudie naar de reacties van vogels op recreatie. Bureau Waardenburg, rapport nr. 08-173

Krijgsveld, K.L., 2014. Avoidance behaviour of birds around offshore wind farms. Overview of knowledge including effects of configuration. Rapport Bureau Waardenburg bv.

Krol, J., C. Kampichler & B.J. Ens, 2017. 30 jaar monitoring bodemdaling Ameland. Effect van bodemdaling op situering, hoogteligging en overstromingsrisico van broedkolonies op De Hon en Neerlands Reid. Poster Natuur Centrum Ameland.

Leopold, M.F., Baptist, H.J.B., Wolf, P.A., Offringa, H.R., 1995. De zwarte zeeëend *Melanitta nigra* in Nederland. Limosa 68 (1995): 49-64

Leopold, M.F. & N.M.J.A. Dankers, 1997. Natuur in zoute wateren. Natuurverkenning '97 Achtergrond-document 2c. Informatie- en KennisCentrum Natuurbeheer, Wageningen.

Leopold, M.F., R. van Bemmelen, J. Perdon, M. Poot, C. Heunks, D. Beuker, R.J. Jonkvorst & J. de Jong, 2013. Zwarte Zee-eenden in de Noordzeekustzone benoorden de Wadden: verspreiding en aantallen in relatie tot voedsel en verstoring. Imares. Rapportnummer C023/13.

Leopold, M.F., Baptist, M.J. 2016. De buitengewone biologie van de buitendelta's van de Nederlandse Waddenzee. 27 juli 2016. IMARES Wageningen UR.

Lensink, R. & J. van der Winden, 1997. Trek van niet-zeevogels langs en over de Noordzee: een verkenning. Bureau Waardenburg. In opdracht van Rijkswaterstaat, Rijksinstituut voor Kust en Zee. Rapport nr. 97.023. Culemburg.

Lilipaly, S., Arts, F.A., Sluijter, M. & Wolf, P.A., 2017. Midwintertelling van zee-eenden in de Waddenzee en Nederlandse kustwateren in November 2016 en januari 2017. RWS, rapport 2017-BM 17.26.

Lindeboom, H., J.G. van Kessel & L. Berkenbosch, 2005. Gebieden met bijzondere ecologische waarden op het Nederlands Continentaal Plat.

Ministerie van Economische Zaken (Min. EZ), 2014. Profieldocument H1110 Permanent overstromde zandbanken. Versie 2014.

Ministerie van Infrastructuur en Milieu, 2016. Kaartenbijlage Natura 2000-beheerplan Waddenzee. Periode 2016-2022. Juli 2016.

OSPAR commission, 2010. 2003 Case Report for the OSPAR List of threatened and/or declining species and habitats. QUALITY STATUS REPORT 2010.

Riebbels, G., 2015. Sterke geluidsgolven onder water niet dodelijk. *Hippocampus* sept/okt. 2015. Blz. 90/91.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2016. Natura 2000-geb. heerplan Ameland (5). Definitief beheerplan, juni 2016.

Smit, C. J., M.J. Baptist, I.G. De Mesel & T.J.W. Ysebaert, 2009. De betekenis van lichtverontreiniging voor vogels in kustgebieden en de Noordzee. Een Helpdeskvraag over nut en noodzaak van toepassing van groen licht rond de Waddenzee en in de Noordzee. Imares. Rapport C122/09

Stap van der, T., Coolen, J.W.P., Lindeboom, H.J., 2016. Marine fouling assemblages on offshore gas platforms in the Southern North Sea: effects of depth and distance from shore on biodiversity. *PLOS*, januari 8, 2016.

Stuijtzand, S., 2015. Monitoringplan ten behoeve van het Natura 2000-beheerplan Noordzeekustzone. Rijkswaterstaat, 29 november 2015. Uitgevoerd door Suzanne (RWS) Informatie Suzanne.stuijtzand@rws.nl Met medewerking van Alma de Groot, Jaap de Vlas, Hans Lammers, Gerard Janssen, Maarten Platteeuw (RWS), Sies Krap (DLG).

SBNO, 1999. Laar, F.J.T. van de. Vogeltrek boven de Noordzee, Stichting ter Bevordering van Natuurwetenschappelijk Onderzoek, Amsterdam.

Tamis, J.E., C.C. Karman, P. de Vries, R.G. Jak & C. Klok, 2011. Offshore olie- en gasactiviteiten en Natura 2000; Inventarisatie van mogelijke gevolgen voor de instandhoudingsdoelen van de Noordzee. Imares rapport C144/10).

Todd, V.L.G., Lepper, P.A. and Todd, I.B., 2007. Do harbour porpoises target offshore installations as feeding stations? IN: Proceedings of the IADC Environmental Conference and Exhibition, Amsterdam, Netherlands, 3 April 2007.

Todd, V.L.G., 2015. Mitigation of underwater anthropogenic noise and marine mammals: the 'death of a thousand' cuts and/or mundane adjustment? *Marine Pollution Bulletin* 102 (2016) 1-3.

Troost, K., Perdon, K.J., Van Zwol, J., Jol, J. & Van Asch, M. 2017. Schelpdierbestanden in de Nederlandse kustzone in 2017. Stichting Wageningen Research Centrum voor Visserijonderzoek (CVO). Projectnummer: 4311208013. WOT-05-001-008. Publicatiedatum 13 september 2017.

Troost, K., Van Asch, M., Brummelhuis, E.B.M., Van den Ende, D. & Van Zweeden, C. 2017. Het kokkelbestand in de Nederlandse kustwateren in 2017. Stichting Wageningen Research Centrum voor Visserijonderzoek (CVO). Projectnummer: 4311208012. WOT-05-001-008. Publicatiedatum 14 augustus 2017.

Van den Ende, D., Troost, K., Van Asch, M., Brummelhuis, E., Perdon, J. & Van Zweeden, C. 2017. Mosselbanken en oesterbanken op droogvallende platen in de Nederlandse kustwateren in 2017: bestand en arealen. Stichting Wageningen Research Centrum voor Visserijonderzoek (CVO). Projectnummer 4311208011. BAS code: WOT-05-001-008. Publicatiedatum December 2017.

Van der Meij, S.E.T. & C.J. Camphuysen 2006. Distribution and diversity of whales and dolphins (Cetacea) in the Southern North Sea: 1970-2005. *Lutra* 49: 3-28.

Verboom, B., Musters K. & Van der Lugt, A. 2009. Rugstreeppad *Bufo calamita*. In: Nederlandse Fauna 9: 174-185

Vis H. & Q.A.A. de Bruijn, 2012. Onderzoek naar het migratiegedrag van de Atlantische steur (*Acipenser sturio*) in de Rijn. Rapport: VA2011_43. Opgesteld in opdracht van: Sportvisserij Nederland.

Vis. H, J.H. Kemper, N.W.P Brevé, A.W. Breukelaar, B. Houben & E. Blom, 2016. Migration behaviour and habitat preference of 3-5 year old European Sturgeon (*Acipenser sturio*) in the Rhine River 2015. VisAdvies BV, Nieuwegein. Project number VA2015_11, 33 pag.

Bijlage 1 Wettelijk kader

Bijlage 1 Wettelijk kader

Soortbescherming

Een van de doelen van de Wet natuurbescherming is de bescherming van inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden toegebracht aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Hieronder wordt uitgelegd welke verbodsbepalingen gelden, welke vrijstellingen er gelden en op welke gronden ontheffingen kunnen worden aangevraagd.

Verbodsbepalingen soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die onder andere zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. In het tekstkader van deze Bijlage (zie volgende pagina) staan de wetsartikelen uitgeschreven. Het gaat om de volgende drie categorieën:

- soorten van de Vogelrichtlijn;
- soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
- 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora'), oftewel de Nationale soorten.

Voor alle soorten vallend onder bovenstaande beschermingsregimes geldt dat ze niet (opzettelijk) gedood en verstoord mogen worden, ook verblijfplaatsen mogen niet vernietigd worden. Bij Vogelrichtlijnsoorten is opgenomen dat verstoring is toegestaan indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort. Dit geldt echter niet voor Habitatrichtlijnsoorten, inclusief bijlage I en II Bern en bijlage I Bonn. Voor de 'andere soorten' geldt dat verstoring is toegestaan.

Vrijstellingen

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Wnb. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied en de provincie waarin de activiteit plaatsvindt. Het Rijk heeft ook een vrijstellingslijst opgesteld voor projecten die vallen onder het bevoegd gezag van het Rijk. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming artikel 3.1, 3.5 en 3.10

Artikel 3.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.5 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.10 Beschermingsregime andere soorten

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
 - c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
 - h. in het algemeen belang.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 de zorgplicht opgenomen. In het tekstkader hieronder staat het wetsartikel uitgeschreven.

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Natura 2000-gebieden

In de Wnb zijn bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn verwerkt. De Europese richtlijnen verplichten de lidstaten gebieden aan te wijzen met speciale beschermingszones (de Natura 2000-gebieden). Het doel hiervan is om de aangewezen habitattypes en habitats van soorten in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen.

De lidstaten moeten maatregelen treffen om de kwaliteit van deze habitats en habitats van soorten niet te laten verslechteren of te voorkomen dat er geen storende factoren optreden voor de soorten waarvoor de zones zijn aangewezen.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het Ministerie van Economische Zaken dit.

Bestaand gebruik

Voor handelingen die op 31 maart 2010 bekend waren bij het gevoegd gezag en die sinds deze datum niet meer in betekenende mate zijn gewijzigd is het niet meer noodzakelijk om een vergunning aan te vragen. Deze datum kan van een later tijdstip zijn indien een Natura 2000-gebied na 31 maart 2010 is aangewezen als beschermd gebied. Zie ook artikel 2.9 lid 2.

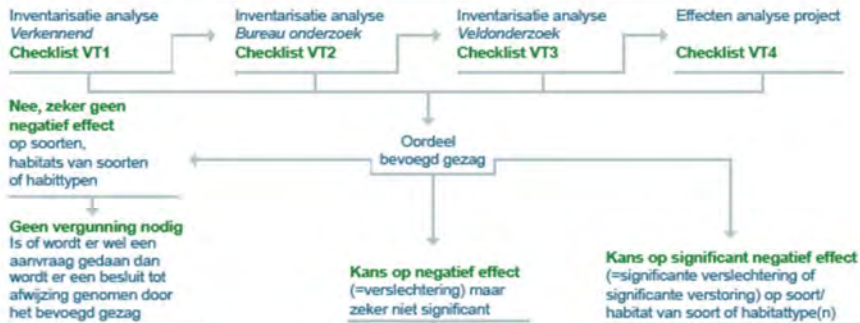
Overgangsrecht

In artikel 9.4 van de Wet natuurbescherming is opgenomen dat de vergunningen afgegeven onder het oude recht, gelden als vergunningen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

Het volgende schema toont de vergunningprocedure in het kader van de Natuurbeschermingswet. Een Voortoets geeft aan of er wel of geen (negatieve) negatieve effecten zijn te verwachten. Zijn er geen negatieve effecten te verwachten, dan hoeft er geen vergunning beschermde gebieden aangevraagd te worden. Indien er kans is op negatieve effecten, kan een habitattoet een verdiepingsslag geven om aan te tonen hoe groot deze negatieve effecten zijn. Mocht er kans zijn op significant negatieve effecten, is het mogelijk om een ADC-toets uit te voeren. Wordt er voldaan aan de eisen, dan kan er een vergunning worden afgegeven met voorschriften en beperkingen.

VOORTOETS

INVENTARISATIE VOORTOETS: De voortoets is niet verplicht maar wel verstandig om uit te voeren. Alle fasen VT1 t/m VT4 kunnen onderdeel zijn van de voortoets. Het kan ook zijn dat al na fase VT1 de effecten bekend zijn. Het bevoegd gezag moet die conclusie trekken.

HABITATTOETS

ADC-TOETS

Bijlage 2 Effectenindicator

Bijlage 2 Effectenindicatoren Natura 2000-gebieden

Noordzeekustzone

	Bewuste verandering soortensamenstelling Verandering in populatiedynamiek Verstoring door mechanische effecten Optische verstoring Verstoring door trilling Verstoring door licht Verstoring door geluid Verandering dynamiek substraat Verandering overstromingsfrequentie Verandering stroomsnelheid Vermatting Verdroging Verontreiniging Verruiging Verzoeking Vermesting door N-depositie uit de lucht Verzuuring door N-depositie uit de lucht Versnippering Oppervlakteverlies																		
Storingsfactor	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Permanent overstroomde zandbanken	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Slik- en zandplaten	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Zilte pionierbegroeiingen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Schorren en zilte graslanden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Embryonale duinen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Vochtige duinvalleien	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Bruinvis	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Fint	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Gewone zeehond	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Grijze zeehond	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Rivierprik	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Zeeprik	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Aalscholver (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Bergeend (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Bontbekplevier (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Bontbekplevier (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Bonte strandloper (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Drieteenstrandloper (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Dwergmeeuw (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Dwergstern (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Eider (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kanoet (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kluut (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Parelduiker (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Roodkeelduiker (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Rosse grutto (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Scholekster (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Steenloper (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Strandplevier (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Toppereend (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Wulp (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Zilverplevier (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Zwarte zee-eend (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

■ zeer gevoelig
 ■ gevoelig
 ■ niet gevoelig
 ■ n.v.t.
 ... onbekend

[illegible]

Bijlage 3 Aanwezige Natura 2000 waarden

Bijlage 3 Aanwezige Natura 2000 waarden

Natura 2000-gebied Noordzeekustzone

Beschrijving

Het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone omvat een gebied van 144.475 hectare en grenst aan de Natura 2000-gebieden Waddeneilanden en de Waddenzee. De Noordzeekustzone bestaat uit kustwateren, ondiepten, enkele zandbanken en de stranden van noordelijk Noord-Holland en de Waddeneilanden.

De hoge stroomsnelheden, sterke schommelingen in zoutgehalten (mede onder invloed van de rivieren) en sterke temperatuurwisselingen maken de Noordzeekustzone een dynamisch gebied. Tijdens eb- en vloed stroomt het zeewater in de Noordzee in noordelijke richting langs de Hollandse kust en vervolgens naar het oosten boven de Waddeneilanden. Het water wisselt weinig uit met de diepere delen van de Noordzee en kan daarom gezien worden als een 'kustrivier'. Als gevolg van menging met rivierwater uit de Rijn, het IJsselmeer en de Eems is het water minder zout dan in de Noordzee zelf. Door aanvoer van voedingsstoffen en slib uit rivieren is het water daarnaast voedselrijker en anders van temperatuur dan de Noordzee (Ministerie van EZ, 2018).

De dynamische omstandigheden in de Noordzeekustzone maakt dat vooral pioniersoorten zich thuis voelen in het kustgebied. Weinig soorten hebben zich aan deze extreme condities aangepast, maar zijn wel in hoge dichtheden aanwezig (de kustzone heeft de hoogste biomassa aan benthos van het hele Nederlands Continentaal Plat).

Instandhoudingsdoelen

De Noordzeekustzone is op 26 februari 2009 definitief aangewezen als Natura 2000-gebied. Het gebied is aangewezen zowel als Vogelrichtlijn- als Habitatrichtlijngebied. Op 27 december 2010, 4 oktober 2012 en 18 oktober 2012 zijn wijzigingsbesluiten vastgesteld waarin de begrenzing, instandhoudingsdoelen en toelichting op de instandhoudingsdoelstelling zijn aangepast (Ministerie van EZ, 2018). Zie figuur 4.1 voor de begrenzing.

De begrenzing van de Noordzeekustzone loopt van de Eems (Groningen) tot aan Bergen (Noord-Holland) en bestaat uit kustwateren. De NAP -20 meter dieptelijn wordt doorgaans als de zeewaartse grens beschouwd. De grens langs de kust bestaat in provincie Noord-Holland uit de met water bedekte kustzone (laagwaterlijn). Langs de Waddeneilanden geven de stranden tot aan de duinvoet de grens van de Noordzeekustzone aan en is daarmee dynamisch (Beheerplan Noordzeekustzone, 2016). Ten oosten van Schiermonnikoog loopt de grens zoals die is getrokken in de Planologische Kernbeslissing Waddenzee.

Voor de Noordzeekustzone gelden instandhoudingsdoelen voor 7 habitattypen, 6 habitatsoorten, 3 broedvogels en 18 niet-broedvogels. Deze zijn weergegeven in tabel III.1. Voor de overgrote meerderheid geldt een doelstelling voor behoud van zowel omvang als kwaliteit van het leefgebied. Alleen voor permanent overstroomde zandbanken (Noordzee-kustzone), bruinvis, strandplevier en dwergstern geldt een verbeterdoelstelling voor de kwaliteit van het leefgebied (en gedeeltelijk omvang). Daarnaast geldt voor zeeprik, rivierprik en fint een aanvullende doelstelling voor vergroting van de populatie (Ministerie van EZ, 2018).

Tabel III.1 Instandhoudingsdoelen voor habitattypen, habitatsoorten, broed- en niet-broedvogels van het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone. Aangegeven zijn de landelijke staat van instandhouding (LSVI), de doelstelling oppervlakte (Opp.) en kwaliteit (Kwal) van het leefgebied. Daarnaast zijn van de soorten nog aanvullend een doelstelling van de populatie (Pop.) of de draagkracht voor het aantal vogels en aantal paren in de Noordzeekustzone geformuleerd. Legenda: '+' = gunstig, '-' = matig gunstig, '--' = zeer ongunstig, '>' = uitbreiding, '=' = behoud (Bron: Ministerie van EZ, 2018).

Instandhoudingsdoelstellingen		LSVI	Opp.	Kwal.	Pop.	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren
Habitattypen							
H1110B	Permanent overstromde zandbanken (Noordzeekustzone)	-	=	>			
H1140B	Slik- en zandplaten (Noordzeekustzone)	+	=	=			
H1310A	Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	-	=	=			
H1310B	Zilte pionierbegroeiingen (zevetmuur)	+	=	=			
H1330A	Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	-	=	=			
H2110	Embryonale duinen	+	=	=			
H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	-	=	=			
Habitatsoorten							
H1095	Zeeprrik	-	=	=	>		
H1099	Rivierprrik	-	=	=	>		
H1103	Fint	--	=	=	>		
H1351	Bruinvis	--	=	>	=		
H1364	Grijze zeehond	-	=	=	=		
H1365	Gewone zeehond	+	=	=	=		
Broedvogels							
A137	Bontbekplevier	--	=	=			20
A138	Strandplevier	--	>	>			30
A195	Dwergstern	--	>	>			20
Niet-broedvogels							
A001	Roodkeelduiker	-	=	=		behoud	
A002	Parelduiker	?	=	=		behoud	
A017	Aalscholver	+	=	=		1900	
A048	Bergeend	+	=	=		520	
A062	Toppereend	--	=	=		behoud	
A063	Eider	--	=	=		26200	
A065	Zwarte zee-eend	-	=	=		51900	
A130	Scholekster	--	=	=		3300	
A132	Kluut	-	=	=		120	
A137	Bontbekplevier	+	=	=		510	
A141	Zilverplevier	+	=	=		3200	
A143	Kanoet	-	=	=		560	
A144	Drieteenstrandloper	-	=	=		2000	
A149	Bonte strandloper	+	=	=		7400	
A157	Rosse grutto	+	=	=		1800	
A160	Wulp	+	=	=		640	
A169	Steenloper	--	=	=		160	
A177	Dwergmeeuw	-	=	=		behoud	

Broedvogels

De broedvogels bontbekplevier, strandplevier en dwergstern broeden op de groene/schelpenrijke stranden en platen en primaire duinen van de Noordzeekustzone. De bontbekplevier en strandplevier foerageren in de buurt van hun nest op vloedlijnen en intergetijdengebieden. Deze bevinden zich op grote afstand van het plangebied. De dwergstern foerageert op maximaal 3 km van de kolonie of een nest op kleine vis en garnaalachtigen in helder zout of zoet water van 25-100 cm diepte. Aangezien de diepte van het plangebied circa 5 tot 10 meter bedraagt, zal het plangebied geen geschikt foerageergebied zijn voor de broedvogels bontbekplevier, strandplevier en dwergstern. Bovendien zijn de soorten in de uitvoeringsperiode (1 oktober-15 maart) (de hoogste aantallen van bontbekplevier zijn in augustus en september tijdens najaartrek – bron: beheerplan en Sovon) voor overwintering naar het zuiden getrokken en zullen derhalve tijdens de werkzaamheden op nog grotere afstand verkeren (Jak et al. 2014). Aanwezigheid van en negatieve effecten op de broedvogels bontbekplevier, strandplevier en dwergstern in de omgeving van het plangebied zijn derhalve uitgesloten.

Natura 2000-gebied Duinen Ameland

Beschrijving

Het Natura 2000-gebied Duinen Ameland kenmerkt zich door een uitgestrekt duingebied van circa 2055 ha. Ameland bestaat uit drie duinboogcomplexen welke door stuifdijken in de afgelopen eeuwen aaneengegroeid zijn tot één groot duingebied. Het gaat om het duinboogcomplex van Hollum – Ballum (west zijde), duinboogcomplex van Nes-Buren (mid) en de Oerderduinen (oostzijde). De duinboogcomplex van Oerderduinen is nooit volledig ontwikkeld. Het oostelijk deel van de duinen zijn relatief kalkrijk en kent een hoge verstuiwingsdynamiek. De hier gelegen Kooiduinen en Oerderduinen zijn hierdoor soortenrijk (beheerplan).

Tussen het duinboogcomplex Nes-Buren en de Oerderduinen is het Neerlands Reid ontstaan. Dit is een begraasde eilandkwelder met lage (zeekraal) en hoge delen (zilte graslanden). Het is van groot belang voor vogels als broedplaats, foerageergebied, slaapplaats en hoogwatervluchtplaats (beheerplan). Het duingebied geeft in combinatie met enkele aanwezige slenken een grote variatie aan hoogteverschillen en groeiplaatsen.

Ten oosten van Oerderduinen ligt de Hon. Tot circa 1950 was dit een kale zandplaat, maar deze raakt steeds meer begroeid met opgestoven duinen en kweldervegetaties.

De polder behoort niet tot het Natura 2000-gebied Duinen Ameland.

Net als het gehele Waddengebied kent Ameland een dynamisch karakter, welke met name de basis legt voor kale of schaars begroeide stranden, duinen, duinvalleien en kwelders.

Instandhoudingsdoelen

Duinen Ameland is op 26 februari 2009 definitief aangewezen als Natura 2000-gebied. Het gebied is aangewezen zowel als Vogelrichtlijn- als Habitatrichtlijngebied (Ministerie van EZ, 2018). Zie figuur 4.1 voor de begrenzing. Voor Duinen Ameland gelden instandhoudingsdoelen voor 17 habitattypen, 1 habitatsoort en 9 broedvogels. Deze zijn weergegeven in tabel III.2. Voor de soorten geldt een behoud of een verbeterdoelstelling.

Tabel III.2 Instandhoudingsdoelen voor habitattypen, habitatsoorten en broedvogels van het Natura 2000-gebied Duinen Ameland. Aangegeven zijn de landelijke staat van instandhouding (LSVI), de doelstelling oppervlakte (Opp.) en kwaliteit (Kwal) van het leefgebied. Daarnaast zijn van de soorten nog aanvullend een doelstelling van de populatie (Pop.) of de draagkracht voor het aantal paren vogels in Duinen Ameland geformuleerd. Legenda: '+' = gunstig, '-' = matig gunstig, '--' = zeer ongunstig, '>' = uitbreiding, '=' behoud (Bron: Ministerie van EZ, 2018).

Instandhoudingsdoelstellingen		LSVI	Opp.	Kwal.	Pop.	Draagkracht aantal paren
Habitattypen						
H2120	Witten duinen	-	=	=		
H2130A	Grijze duinen (kalkrijk)	--	=	=		
H2130B	Grijze duinen (kalkarm)	--	>	>		
H2130C	Grijze duinen (heischraal)	--	>	>		
H2140A	Duinheiden met kraaihei (vochtig)	-	=	>		
H2140B	Duinheiden met kraaihei (droog)	-	=	=		
H2150	Duinheiden met struikhei	+	=	=		
H2160	Duindoornstruwelen	+	=	=		
H2170	Kruipwilgstruwelen	+	= (<)	=		
H2180A	Duinbossen (droog)	+	=	=		
H2180B	Duinbossen (vochtig)	-	=	=		
H2180C	Duinbossen (binnenduinarand)	-	=	=		
H2190A	Vochtige duinvalleien (open water)	-	=	=		
H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	-	>	>		
H2190C	Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	-	=	>		
H1190D	Vochtige duinvalleien (hoge moerasplanten)	-	=	=		
H6230	Heischrale graslanden	--	>	>		
Habitatsoorten						
H1903	Groenknolorchis	--	>	>	>	
Broedvogels						
A021	Roerdomp	--	=	=		2
A063	Eider	--	>	>		100
A081	Bruine Kiekendief	+	=	=		40
A082	Blauwe Kiekendief	--	>	>		20
A119	Porseleinhoen	--	=	=		2
A222	Velduil	--	>	>		20
A277	Tapuit	--	>	>		100
A295	Rietzanger	-	=	=		230
A338	Gauwe Klauwier	--	>	>		5

Voorkomen en verspreiding

Sommige habitattypen, -soorten en broedvogels zijn gebonden aan het Natura 2000-gebied, andere kunnen buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied voorkomen. Zo zijn de habitattypen sessiel (kunnen zich niet voortbewegen) en komen derhalve alleen voor binnen de grenzen van Duinen Ameland. De bevindingen in het beheerplan Duinen Ameland (Min. EZ, 2016) zijn hieronder weergegeven.

Habitatsoorten

Aangezien de habitatsoort eveneens een plant is (groenknolorchis) en deze voorkomt op onbemeste grond onder invloed van basenrijk grondwater, zal de soort niet voorkomen in het plangebied zelf. De soort groeit in het oostelijk deel van Ameland. Door ontwatering, waterwinning en voorgaande successie in combinatie met het ontbreken van nieuwe groeiplaatsen (jonge uitgestoven of afgesnoerde duinvalleien) gaat het aantal groenknolorchis achteruit.

Broedvogels

Voor broedvogels geldt dat tijdens het broeden vooral gebruik gemaakt wordt van het eiland en het vaste land. Het plangebied zelf is niet geschikt als broedlocatie. Per broedvogel wordt hieronder ingegaan of deze ook broedt op het deel van het eiland dat het dichtst bij het plangebied ligt (oostelijk deel van Ameland). Vervolgens wordt gekeken of de soort ook gebruik maakt van het plangebied om te foerageren.

De roerdomp broedt in waterrijke landschappen met een brede zone overjarig riet en overgangen van riet naar water en/of grasland. De soort foerageert in ondiep water tussen het waterriet en langs de randen ervan. Het kan daarnaast ook gebruik maken van vochtige en vaak wat ruige graslanden. De broedparen die bekend zijn (2 tot 6 paren), zijn aanwezig in het westelijk deel van Ameland en komen daarmee ruimschoots voor ten opzichte van de draagkracht (2 paren). Aangezien de soort gebonden is aan ruige vegetatie – ook tijdens het foerageren-, zal de soort niet voorkomen in de omgeving van het plangebied.

De eider komt jaarrond voor langs de kustzone en is voor Duinen Ameland (en de Waddenzee overigens ook) aangewezen als broedvogel. Daar maken zij nestplaatsen bij voorkeur in duinvegetaties met voldoende openheid in combinatie met open struweel, maar zullen ook broeden op kwelders, dijken, pieren en weilanden. De eider broedt vaak in kolonieverband, vaak nabij meeuwen en sterns. De meeste broedterritoria (circa 50) zijn te vinden aan de oostzijde van Ameland. Aangezien de doelstelling 100 stuks bedraagt, geldt er een verbeterdoelstelling voor oppervlakte en kwaliteit van het broedgebied van de eider. De soort foerageert op prooien doorgaans tot een diepte van 5 meter. Het komt daarnaast voor dat de eider kan duiken tot 15 of 20 meter diepte, maar dit is minder gebruikelijk. Zoals eerder vermeld zal de eider vooral gebruik maken van het plangebied/Noordzeekustzone zodra het voedsel in de Waddenzee niet meer toereikend is.

Net als de roerdomp zal de bruine kiekendief vooral broeden in rietmoerassen van enige omvang, soms zal de bruine kiekendief echter ook gebruik maken van smalle rietkragen langs sloten of drogere nesthabitats (als duinvalleien en graanvelden). De soort broedt op zowel de oostelijke als de westelijke helft van Ameland met dusdanig grote aantallen (circa 40) dat de doelstelling wordt gehaald. De bruine kiekendief foerageert tot circa 7 km rondom zijn nest in rietmoerassen als daaromheen liggende agrarische gebieden. Ondanks dat de soort het plangebied zou kunnen bereiken, zal deze dat naar verwachting niet doen doordat het plangebied geen geschikt foerageergebied betreft. Aanwezigheid van bruine kiekendief in het plangebied is uitgesloten.

De blauwe kiekendief broedt in vochtige duinvalleien, verruigde rietmoerassen met gevarieerde vegetatiestructuur en enige opslag van struiken. De soort broedde in het verleden zowel in het westelijk deel als (noord)oostelijk deel van Ameland, maar is na 2009 niet meer broedend waargenomen. De soort foerageert op enkele kilometers rondom het nest in duingebieden, kwelders en graslanden. Aanwezigheid van dergelijk kenmerken en daarmee de aanwezigheid van blauwe kiekendief in het plangebied zijn uitgesloten.

De porseleinhoen broedt in het westelijk deel Ameland met een klein aantal broedparen in open moerassige terreinen. Foerageert onder dekking van weelderige (maar lage) vegetatie. Aanwezigheid van porseleinhoen in plangebied is uitgesloten.

De velduil broedt in rustige, laaggelegen, schaars begroeide open terreinen als duinen, heidevelden en natte ruigten. De soort laat grote fluctuaties zien in aantallen, welke samenhangen met de aantallen woelmuizen (zijn prooi).

De soort broedt op de Hon en it Oerd in het oostelijk deel van Ameland (en mogelijk ook westelijk deel). Aangezien de soort foerageert op muizen, kan aanwezigheid van de soort in het plangebied uitgesloten worden.

De tapuit broedt in open, schaars begroeide, doorgaans zandig terrein met kale plekken. De soort maakt zijn nest in holtes in de grond, vaak konijnenholen maar ook in steenhopen, onder takkenbossen of stobben. Op Ameland komt de soort dan ook voor in open duinen met voldoende aanbod van konijnenholen. Aangezien het aantal broedparen afneemt, gaat het slecht met de tapuit. In het verleden is de soort zowel op het westelijk als het oostelijk deel van Ameland broedend waargenomen (in afgelopen jaren alleen oostelijk deel). Foerageren doet de soort in dezelfde open duingebieden of intensief begraasde terreinen. Aanwezigheid van tapuit in plangebied is uitgesloten.

De rietzanger broedt in overjarige rietkragen en foerageert in de onder- en bovenlaag van rietland, kruidenrijk grasland, ruigtezones en houtopslag. De soort komt zowel westelijk als oostelijk broedend voor. Aanwezigheid in plangebied is uitgesloten.

De grauwe klauwier broedt in halfopen, structuurrijke landschappen zoals gevarieerde duinlandschappen. De soort is echter niet meer broedend waargenomen sinds 1998. De soort foerageert in laagblijvende, kruidenrijke vegetaties op grote insecten als kevers, bijen en hommels. Dergelijke kenmerken zijn niet aanwezig in het plangebied. Aanwezigheid van grauwe klauwier is derhalve uitgesloten.

Al met al komt van alle aangewezen soorten alleen de eider mogelijk (foeragerend) voor in het plangebied. Alle overige soorten zijn gebonden aan het eiland Ameland. Daarbij dient opgemerkt te worden dat de volgende soorten kunnen broeden in het oostelijk deel van Ameland: eider, bruine kiekendief, velduil, tapuit en rietzanger. Overige soorten broeden op grotere afstand of zijn niet recent meer broedend waargenomen.

Natura 2000-gebied Waddenzee

Stroming, golfslag en getij zorgen in de Waddenzee voor steeds wisselende omstandigheden in ruimte en tijd. Het resultaat van deze natuurlijke processen is een mozaïek van hoog gelegen en laag gelegen, meer of minder vaak droogvallende wadplaten, doorsneden door diepe en minder diepe geulen en prielen, met een slikkige dan wel zandige bodem. Aan de randen wordt dit mozaïek omzoomd door kwelders en duinen. Waar zoet water naar zee stroomt, ontwikkelen zich brakke biotopen. Dit complexe ecosysteem wordt in stand gehouden door een evenwicht tussen sedimentatie en erosie. De fysische processen die het landschap hebben gevormd, zijn tevens de sleutel tot het behoud van de Waddenzee met haar diversiteit aan levensgemeenschappen (Min. EZ, 2018).

De Waddenzee is, met zijn grootte van 271.771 hectare, in internationaal opzicht het belangrijkste Natura 2000-gebied in ons land. De droogvallende wadplaten bieden een grote hoeveelheid voedsel aan vogels in de vorm van schelpdieren, wormen en kreeftachtigen. Tijdens de trek naar het zuiden maken enorme aantallen vogels gebruik van de wadplaten. In het voorjaar en zomer broeden grote hoeveelheden vogels op de kwelders, stranden en duinen. Ook biedt de Waddenzee leefgebied aan een groot deel van de populatie zeehonden in ons land (Min. EZ, 2018). Het Natura 2000-gebied is daarom zowel aangewezen als Vogelrichtlijn- als Habitatrichtlijngebied.

Voor elk Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelen opgesteld. Tabel III.3 geeft de instandhoudingsdoelen weer van de Waddenzee. Dit beschermde gebied heeft instandhoudingsdoelen voor habitattypen, habitatsoorten, broedvogels en niet-broedvogels.

Voor het overgrote deel geldt een behoudoelstelling, voor enkele soorten geldt een verbeterdoelstelling voor kwaliteit en - in het geval van strandplevier en dwergstern – ook een verbeterdoelstelling voor oppervlakte.

Tabel III.3 Instandhoudingsdoelen voor habitattypen, -soorten, broedvogels en niet-broedvogels van het Natura 2000-gebied Waddenzee. Aangegeven zijn de landelijke staat van instandhouding (LSVI) en de doelstelling omvang (DO), kwaliteit (DK), populatie (Pop) van het leefgebied. Daarnaast is aangegeven wat de draagkracht is voor de hoeveelheid vogels (# vogels) of hoeveelheid paren (# paren). Legenda: '+' = gunstig, '-' = matig gunstig, '--' = zeer ongunstig, '>' = uitbreiding, '=' behoud. Bron: synbiosys.alterra.nl.

		LSVI	DO	DK	Pop	# vogels	# paren
Habitattypen							
H1110A	Permanent overstroomde zandbanken (getijdengebied)	-	=	>			
H1130	Estuaria	--	=	>			
H1140A	Slik- en zandplaten (getijdengebied)	-	=	>			
H1310A	Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	-	=	=			
H1310B	Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	+	=	=			
H1320	Slijmgrasvelden	--	=	=			
H1330A	Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	-	=	>			
H1330B	Schorren en zilte graslanden (binnendijks)	-	=	=			
H2110	Embryonale duinen	+	=	=			
H2120	Witte duinen	-	=	=			
H2130A	*Grijze duinen (kalkrijk)	--	=	=			
H2130B	*Grijze duinen (kalkarm)	--	=	>			
H2160	Duindoornstruwelen	+	=	=			
H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	-	=	=			
Habitatsoorten							
H1014	Nauwe korflak	-	=	=	=		
H1095	Zeeprk	-	=	=	>		
H1099	Rivierprk	-	=	=	>		
H1103	Fint	--	=	=	>		
H1364	Grijze zeehond	-	=	=	=		
H1365	Gewone zeehond	+	=	=	>		
Broedvogels							
A034	Lepelaar	+	=	=			430
A063	Eider	--	=	>			5000
A081	Bruine Kiekendief	+	=	=			30
A082	Blauwe Kiekendief	--	=	=			3
A132	Kluut	-	=	>			3800
A137	Bontbekplevier	--	=	=			60
A138	Strandplevier	--	>	>			50
A183	Kleine Mantelmeeuw	+	=	=			19000
A191	Grote stern	--	=	=			16000
A193	Visdief	-	=	=			5300
A194	Noordse Stern	+	=	=			1500
A195	Dwergstern	--	>	>			200
A222	Velduil	--	=	=			5
Niet-broedvogels							
A005	Fuut	-	=	=		310	
A017	Aalscholver	+	=	=		4200	
A034	Lepelaar	+	=	=		520	
A037	Kleine Zwaan	-	=	=		1600	
A039b	Toendrarietgans	+	=	=		geen	

		LSVI	DO	DK	Pop	# vogels	# paren
A043	Grauwe Gans	+	=	=		7000	
A045	Brandgans	+	=	=		36800	
A046	Rotgans	+	=	=		26400	
A048	Bergeend	+	=	=		38400	
A050	Smient	+	=	=		33100	
A051	Krakeend	+	=	=		320	
A052	Wintertaling	-	=	=		5000	
A053	Wilde eend	+	=	=		25400	
A054	Pijlstaart	-	=	=		5900	
A056	Slobeend	+	=	=		750	
A062	Toppereend	--	=	>		3100	
A063	Eider	--	=	>		90000-115000	
A067	Brilduiker	+	=	=		100	
A069	Middelste Zaagbek	+	=	=		150	
A070	Grote Zaagbek	--	=	=		70	
A103	Slechtvalk	+	=	=		40	
A130	Scholekster	--	=	>		140000-160000	
A132	Kluut	-	=	=		6700	
A137	Bontbekplevier	+	=	=		1800	
A140	Goudplevier	--	=	=		19200	
A141	Zilverplevier	+	=	=		22300	
A142	Kievit	-	=	=		10800	
A143	Kanoet	-	=	>		44400	
A144	Drieteenstrandloper	-	=	=		3700	
A147	Krombekstrandloper	+	=	=		2000	
A149	Bonte strandloper	+	=	=		206000	
A156	Grutto	--	=	=		1100	
A157	Rosse grutto	+	=	=		54400	
A160	Wulp	+	=	=		96200	
A161	Zwarte ruiter	+	=	=		1200	
A162	Tureluur	-	=	=		16500	
A164	Groenpootruiter	+	=	=		1900	
A169	Steenloper	--	=	>		2300-3000	
A197	Zwarte Stern	--	=	=		23000	

Habitatsoorten

Nauwe korfslak komt voor op vochtige, min of meer kalkrijke terreinen in de aanwezigheid van bomen. Gezien het ontbreken van dergelijke kenmerken in het projectgebied en directe omgeving kan aanwezigheid nauwe korfslak worden uitgesloten. Zoals geconcludeerd tijdens de bespreking van soorten die zijn aangewezen voor de Noordzeekustzone, kunnen zeeprik, rivierprik, fint, grijze zeehond en gewone zeehond voorkomen in de directe omgeving van het projectgebied. Aangezien de paaipplaatsen van zeeprik, rivierprik en fint landinwaarts (rivieren) liggen zijn negatieve effecten op jonge prikken en jonge fint uitgesloten. Doordat de voortplantingsplaatsen van de grijze zeehond eveneens op grote afstand (circa 35 km en verder) liggen zijn effecten op de voortplanting van grijze zeehond uitgesloten. De voortplantingsplaatsen van de gewone zeehond liggen zich dichterbij (circa 6,5 km), maar worden vooral in mei-juli gebruikt voor de voortplanting.

Aangezien de werkzaamheden buiten deze periode plaatsvinden worden effecten op voortplantingsplaatsen van gewone zeehond eveneens uitgesloten. In de winterperiode trekt de gewone zeehond vooral naar de Noordzee en verblijft dan in het kustgebied. Aangezien de soort daarnaast circa 80% van zijn tijd in zee doorbrengt om te foerageren, paren en te slapen kunnen gewone zeehonden voorkomen in het plangebied.

Broedvogels

De meeste voor de Waddenzee aangewezen broedvogels broeden binnen de grenzen van het Natura 2000-gebied Waddenzee en Duinen Ameland. Zoals geconcludeerd in voorgaande paragrafen foerageren bontbekplevier, strandplevier, dwergstern, bruine kiekendief, blauwe kiekendief en velduil niet in de buurt van het plangebied. Eider kan wel foeragerend voorkomen in de directe omgeving van het plangebied.

De kluut broedt vooral langs de vastelandskust, maar het is bekend dat de soort ook wel broedt op Ameland (oostelijk als westelijk). Aangezien de foerageergebieden bestaan uit ondiepe wateren met slibrijke bodem waar zij op zoek gaan naar kleine kreeftachtigen, insecten en wormen wordt de soort niet verwacht in het plangebied.

De lepelaar broedt in duinvalleien en kwelders, zo ook op de Hon op Ameland. De soort kan tot 40 kilometer van de broedkolonie foerageren en doet dat in ondiepe wateren en getijdengebieden. Het plangebied is echter niet aan te merken als ondiep en aanwezigheid van lepelaar in het plangebied kan worden uitgesloten.

Een belangrijke broedplaats voor de kleine mantelmeeuw is de Hon op Ameland. De soort broedt in kolonies. Het voedsel van de soort bestaat uit onder andere mariene prooidieren (vooral vis) en kan grote afstanden (circa 135 km) afleggen om te foerageren. De meeste individuen trekken weg tussen half juli – eind september tot begin maart – eind mei. De enkele individuen die blijven kunnen in principe foerageren in het plangebied.

Grote stern, visdief en noordse stern zijn koloniebroedvogels en broeden op rustige, schaars begroeide zandplaten en soms kwelders. Favoriete locaties zijn geïsoleerde eilanden en hoge zandplaten zonder predatoren. Belangrijke broedplaatsen liggen dan ook op Griend. De oostelijke zijde van Ameland kent een kleine broedkolonie (circa 0-50 broedparen), de westelijke zijde kent een uitgebreide kolonie van circa 101-500 broedparen (kaart 8, bijlage beheerplan Waddenzee, 2016). Ook de oostelijk gelegen zandplaat 'Rif' kent een aantal kleine kolonies. De sterns zijn bovendien zomergasten en trekken augustus-september tot begin oktober weg uit Nederland. Aangezien de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden, zijn negatieve effecten op broedende sterns uitgesloten.

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Tolhuisweg 57
8443 DV HEERENVEEN
Postbus 24
8440 AA HEERENVEEN

E. info.nl@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2018

Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd en/of openbaar worden
gemaakt door middel van druk, fotokopie,
elektronisch of op welke wijze dan ook,
zonder schriftelijke toestemming van de
auteurs.

/O=CICWP/OU=EXCHANGE ADMINISTRATIVE GROUP (FYDIBOHF23SPDLT)/CN=RECIPIENTS

Van: 10.2.e @shell.com
Verzonden: vrijdag 10 augustus 2018 11:13
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e @shell.com
Onderwerp: Telefonisch vervolgoverleg AWG project

Beste 10.2.e,

Via mijn contactpersoon bij Liander begreep ik dat jullie deze week contact hebben gehad met de provincie Fryslan. Nu begreep ik ook dat er gesproken is over wie nu bevoegd gezag dient te zijn voor de kabel (inclusief het hele Liander deel).

Wellicht is het goed dat we met elkaar even bellen begin volgende week om eea nog even bespreken om standpunten en uitgangspunten nog even goed met elkaar te bespreken. Dit ter voorkoming van misverstanden en bepaalde aannames door partijen met mogelijk grote project consequenties voor diverse partijen.

Heb jij maandag of dinsdag ruimte in je agenda voor een telefonisch overleg? Ik hoor graag van je.

Gr. 10.2.e

10.2.e

Senior adviseur Vergunningen & Omgevingsmanagement (ONEgas & Land-Oost/West)
 Legal - Permits & Social Performance (LSUP/ON)

Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V.
 Statutaire vestiging Den Haag - Handelsregister no. 0400869
 Correspondentieadres: Postbus 28000, 9400 HH Assen
 Bezoekadres: Schepersmaat 2, 9405 TA Assen
 Tel: +31 (0) 10.2.e
 Mobiel: +31 (6) 10.2.e
 E-mail: 10.2.e @shell.com
 Internet: <http://www.nam.nl>

Please note that CC-mails are stored seperately en read infrequently.

Disclaimer: The information in this e-mail is confidential and intended solely for the person to whom it is addressed. If this message is not addressed to you, please be aware that you have no authorization to read this e-mail, to copy it, to furnish it to any person other than the addressee, or to use or misuse its content in any way whatsoever.

Should you have received this e-mail by mistake, please bring this to the attention of the sender, after which you are kindly requested to destroy the original message.

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 13 augustus 2018 13:58
Aan: 10.2.e @fryslan.frl
CC: 10.2.e
Onderwerp: FW: Telefonisch vervolgoverleg AWG project

Beste 10.2.e,

Hierbij ter informatie mijn bericht aan NAM over de elektrificatie van Ameland-Westgat. Hopelijk kunnen we hier snel een afgestemd standpunt over innemen zodat NAM ook verder kan.

Groet,

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 13 augustus 2018 13:57
Aan: '10.2.e @shell.com'
CC: 10.2.e @shell.com; 10.2.e
Onderwerp: RE: Telefonisch vervolgoverleg AWG project

Beste 10.2.e,

10.2.e heeft mij inderdaad gebeld. Ik heb met hem besproken dat de beantwoording van twee vragen voor ons van belang zijn.

Bevoegdheid

In jouw mail van 7 augustus staat dat 'NAM (...) ook van mening (is) dat de kabel als zodanig niet bedoeld is om twee mijnbouwwerken (AME-1 en AWG) met elkaar te verbinden en dus ook geen (onderdeel van een) mijnbouwwerk of zou moeten gelden als een activiteit' als bedoeld in artikel 1.3 lid 1 en sub b en onder 3 van het Besluit natuurbescherming. Afgezien van het gegeven dat er feitelijke verbinding met een middenspanningkabel tussen deze twee mijnbouwwerken wordt aangelegd, is dit voor de bevoegdheidstoedeling niet relevant. Het gaat hier om een activiteit ten aanzien van het winnen van diepe delfstoffen als bedoeld in de ruime omschrijving artikel 1.3 van het Besluit natuurbescherming. Ik lees in jouw mail geen argumenten waarom de aanleg van de middenspanningkabel niet onder deze wettelijke omschrijving zou vallen. Wellicht kan dit dan door NAM nog beter worden uitgelegd.

Projectbegrip

Als ik het goed begrijp is de aanleg van de middenspanningkabel over het eiland naar AME 1 (deel 1a en deel 1b (en deel 1c)) enkel bedoeld om de elektrificatie van AWG mogelijk te maken. De vergunningaanvraag moet betrekking hebben op het gehele project. De vraag die moet worden beantwoord is of het opknippen van de aanleg van de middenspanningkabel in drie delen (deel 1a, 1 b en 1c) toegestaan is en of deze activiteiten niet zozeer met elkaar verbonden zijn dat deze samen één project zijn. Naar mijn mening zijn deze activiteiten met elkaar verbonden in dit geval en kunnen passende beoordelingen niet worden beperkt tot steeds een enkel deel van de aanleg van de middenspanningkabel. De aanleg van de gehele middenspanningkabel en de vervanging van de gascompressor door een elektrisch aangedreven compressor vormen ook één project, omdat deze activiteiten delen van een samenhangende activiteit zijn die noodzakelijk zijn om AWG door de realisatie van de elektrificatie te blijven exploiteren. Alle activiteiten dienen dan in één passende beoordeling te worden getoetst en de vergunningaanvraag dient dan op het gehele project betrekking te hebben met alle genoemde activiteiten. Wij volgen hier de rechtspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Ook hier geldt dat beter moet worden uitgelegd waarom hier dan volgens NAM sprake kan zijn van activiteiten, die afzonderlijk passend beoordeeld en vergund kunnen worden.

Vorige week heb ik met 10.2.e van de provincie Fryslan gesproken. Hij gaf aan dat hij de vraag naar de bevoegdheid aan het uitzoeken is en dat hij daar bij mij op terug zou komen. Voor de goede orde: doorgaans nemen de bevoegde gezagen contact met elkaar op als er vragen en twijfels bestaan over de bevoegdheidstoedeling. Ik zal mijn mail aan jou ook aan hem doorsturen.

Ik ontvang graag een nadere onderbouwing van jouw bericht van 7 augustus ten aanzien van deze twee vragen. Hopelijk kunnen we hier in afstemming met de gemeente Ameland en de provincie Fryslan op korte termijn duidelijkheid over geven.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e

senior beleidsmedewerker
Team natuurvergunningen

.....

Directie Natuur en Biodiversiteit
Directoraat Agro en Natuur
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag | C-passage 4
Correspondentieadres:
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

.....

T +31 (0)10.2.e
M +31 (0)10.2.e
e-mail 10.2.e@minez.nl

.....

Van: 10.2.e@shell.com [mailto:10.2.e@shell.com]
Verzonden: maandag 13 augustus 2018 11:31
Aan: 10.2.e
Onderwerp: Re: Telefonisch vervolgoverleg AWG project

Hallo 10.2.e, ik bel je toch even wat later vandaag of anders 10.2.e als hij tijd heeft (hij is weer terug van vakantie). Ik zit momenteel met een spoedgeval hier dat nu even onze aandacht nodig heeft. Excuses.

Gr. 10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 13 aug. 2018 om 08:01 heeft 10.2.e <10.2.e@minez.nl> het volgende geschreven:

Beste 10.2.e,

Vandaag ben ik vanaf 10 uur op kantoor. Vanmorgen komt het beste uit.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 10 aug. 2018 om 11:13 heeft

"10.2.e @shell.com<mailto:10.2.e @shell.com>"
<10.2.e @shell.com<mailto:10.2.e @shell.com>> het volgende geschreven:

Beste 10.2.e,

Via mijn contactpersoon bij Liander begreep ik dat jullie deze week contact hebben gehad met de provincie Fryslan. Nu begreep ik ook dat er gesproken is over wie nu bevoegd gezag dient te zijn voor de kabel (inclusief het hele Liander deel).

Wellicht is het goed dat we met elkaar even bellen begin volgende week om eea nog even bespreken om standpunten en uitgangspunten nog even goed met elkaar te bespreken. Dit ter voorkoming van misverstanden en bepaalde aannames door partijen met mogelijk grote project consequenties voor diverse partijen.

Heb jij maandag of dinsdag ruimte in je agenda voor een telefonisch overleg? Ik hoor graag van je.

Gr. 10.2.e

10.2.e

Senior adviseur Vergunningen & Omgevingsmanagement (ONEgas & Land-Oost/West)
Legal - Permits & Social Performance (LSUP/ON)

Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V.

Statutaire vestiging Den Haag - Handelsregister no. 0400869

Correspondentieadres: Postbus 28000, 9400 HH Assen

Bezoekadres: Schepersmaat 2, 9405 TA Assen

Tel: +31 (0) 10.2.e

Mobiel: +31 (6) 10.2.e

E-mail: 10.2.e @shell.com<mailto:10.2.e @shell.com>

Internet:

10.2.e

Please note that CC-mails are stored separately en read infrequently.

Disclaimer: The information in this e-mail is confidential and intended solely for the person to whom it is addressed. If this message is not addressed to you, please be aware that you have no authorization to read this e-mail, to copy it, to furnish it to any person other than the addressee, or to use or misuse its content in any way whatsoever.

Should you have received this e-mail by mistake, please bring this to the attention of the sender, after which you are kindly requested to destroy the original message.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch

verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: woensdag 15 augustus 2018 08:27
Aan: 10.2.e
Onderwerp: Fwd: Telefonisch vervolgoverleg AWG project

Dan zouden we de kabel niet hoeven te vergunnen, maar het lijkt toch wel een project te blijven.

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Begin doorgestuurd bericht:

Van: "10.2.e" <10.2.e@minez.nl>
Datum: 15 augustus 2018 om 08:07:18 CEST
Aan: "10.2.e" <10.2.e@minez.nl>
Onderwerp: Antw.:^[FSI] Telefonisch vervolgoverleg AWG project^[PDI]

Ha 10.2.e,

De kabel is naar mijn mening 11.1

Laat 10.2.e het maar even toelichten.

Als de vvgb-procedure wordt gestart, volgt er een uitgebreide procedure gelet op 3.10, 1^e lid onder e Wabo.

Groet, 10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 13 augustus 2018 13:57
Aan: 10.2.e @shell.com'
CC: 10.2.e @shell.com; 10.2.e

Onderwerp: RE: Telefonisch vervolgoverleg AWG project

Beste 10.2.e,

10.2.e heeft mij inderdaad gebeld. Ik heb met hem besproken dat de beantwoording van twee vragen voor ons van belang zijn.

Bevoegdheid

In jouw mail van 7 augustus staat dat 'NAM (...) ook van mening (is) dat de kabel als zodanig niet bedoeld is om twee mijnbouwwerken (AME-1 en AWG) met elkaar te verbinden en dus ook geen (onderdeel van een) mijnbouwwerk of zou moeten gelden als een activiteit' als bedoeld in artikel 1.3 lid 1 en sub b en onder 3 van het Besluit natuurbescherming. Afgezien van het gegeven dat er feitelijke verbinding met een middenspanningskabel tussen deze twee mijnbouwwerken wordt aangelegd, is dit voor de bevoegdheidstoedeling niet relevant. Het gaat hier om een activiteit ten aanzien van het winnen van diepe delfstoffen als bedoeld in de ruime omschrijving artikel 1.3 van het Besluit natuurbescherming. Ik lees in jouw mail geen argumenten waarom de aanleg van de middenspanningskabel niet onder deze wettelijke omschrijving zou vallen. Wellicht kan dit dan door NAM nog beter worden uitgelegd.

Projectbegrip

Als ik het goed begrijp is de aanleg van de middenspanningskabel over het eiland naar AME 1 (deel 1a en deel 1b (en deel 1c)) enkel bedoeld om de elektrificatie van AWG mogelijk te maken. De vergunningaanvraag moet betrekking hebben op het gehele project. De vraag die moet worden beantwoord is of het opknippen van de aanleg van de middenspanningskabel in drie delen (deel 1a, 1 b en 1c) toegestaan is en of deze activiteiten niet zozeer met elkaar

verbonden zijn dat deze samen één project zijn. Naar mijn mening zijn deze activiteiten met elkaar verbonden in dit geval en kunnen passende beoordelingen niet worden beperkt tot steeds een enkel deel van de aanleg van de middenspanningskabel. De aanleg van de gehele middenspanningskabel en de vervanging van de gascompressor door een elektrisch aangedreven compressor vormen ook één project, omdat deze activiteiten delen van een samenhangende activiteit zijn die noodzakelijk zijn om AWG door de realisatie van de elektrificatie te blijven exploiteren. Alle activiteiten dienen dan in één passende beoordeling te worden getoetst en de vergunningaanvraag dient dan op het gehele project betrekking te hebben met alle genoemde activiteiten. Wij volgen hier de rechtspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Ook hier geldt dat beter moet worden uitgelegd waarom hier dan volgens NAM sprake kan zijn van activiteiten, die afzonderlijk passend beoordeeld en vergund kunnen worden.

Vorige week heb ik met 10.2.e van de provincie Fryslan gesproken. Hij gaf aan dat hij de vraag naar de bevoegdheid aan het uitzoeken is en dat hij daar bij mij op terug zou komen. Voor de goede orde: doorgaans nemen de bevoegde gezagen contact met elkaar op als er vragen en twijfels bestaan over de bevoegdheidstoedeling. Ik zal mijn mail aan jou ook aan hem doorsturen.

Ik ontvang graag een nadere onderbouwing van jouw bericht van 7 augustus ten aanzien van deze twee vragen. Hopelijk kunnen we hier in afstemming met de gemeente Ameland en de provincie Fryslan op korte termijn duidelijkheid over geven.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e

senior beleidsmedewerker
Team natuurvergunningen

.....

Directie Natuur en Biodiversiteit

Directoraat Agro en Natuur

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag | C-passage 4

Correspondentieadres:

Postbus 20401

2500 EK Den Haag

.....

T +31 (0)10.2.e

M +31 (0)10.2.e

e-mail 10.2.e @minez.nl

.....

Van: 10.2.e @shell.com [mailto:10.2.e @shell.com]

Verzonden: maandag 13 augustus 2018 11:31

Aan: 10.2.e

Onderwerp: Re: Telefonisch vervolgoverleg AWG project

Hallo 10.2.e, ik bel je toch even wat later vandaag of anders 10.2.e als hij tijd heeft (hij is weer terug van vakantie). Ik zit momenteel met een spoedgeval hier dat nu even onze aandacht nodig heeft. Excuses.

Gr. 10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 13 aug. 2018 om 08:01 heeft 10.2.e <10.2.e@minez.nl> het volgende geschreven:

Beste 10.2.e,

Vandaag ben ik vanaf 10 uur op kantoor. Vanmorgen komt het beste uit.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 10 aug. 2018 om 11:13 heeft

"10.2.e <10.2.e@shell.com<<mailto:10.2.e@shell.com>>"
<10.2.e@shell.com<<mailto:10.2.e@shell.com>>> het volgende geschreven:

Beste 10.2.e,

Via mijn contactpersoon bij Liander begreep ik dat jullie deze week contact hebben gehad met de provincie Fryslan. Nu begreep ik ook dat er gesproken is over wie nu bevoegd gezag dient te zijn voor de kabel (inclusief het hele Liander deel).

Wellicht is het goed dat we met elkaar even bellen begin volgende week om eea nog even bespreken om standpunten en uitgangspunten nog even goed met elkaar te bespreken. Dit ter voorkoming van misverstanden en bepaalde aannames door partijen met mogelijk grote project consequenties voor diverse partijen.

Heb jij maandag of dinsdag ruimte in je agenda voor een telefonisch overleg? Ik hoor graag van je.

Gr. 10.2.e

10.2.e

Senior adviseur Vergunningen & Omgevingsmanagement (ONEgas & Land-Oost/West)
Legal - Permits & Social Performance (LSUP/ON)

Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V.

Statutaire vestiging Den Haag - Handelsregister no. 0400869

Correspondentieadres: Postbus 28000, 9400 HH Assen

Bezoekadres: Schepersmaat 2, 9405 TA Assen

Tel: +31 (0) 10.2.e

Mobiel: +31 (6) 10.2.e

E-mail: 10.2.e <10.2.e@shell.com<<mailto:10.2.e@shell.com>>

Internet:

10.2.e

Please note that CC-mails are stored separately and read infrequently.

Disclaimer: The information in this e-mail is confidential and intended solely for the person to whom it is addressed. If this message is not addressed to you, please be aware that you have no authorization to read this e-mail, to copy it, to furnish it to any person other than the addressee, or to use or misuse its content in any way whatsoever.

Should you have received this e-mail by mistake, please bring this to the attention of the sender, after which you are kindly requested to destroy the original message.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

/O=CICWP/OU=EXCHANGE ADMINISTRATIVE GROUP (FYDIBOHF23SPDLT)/CN=RECIPIENTS

Van: 10.2.e
Verzonden: woensdag 15 augustus 2018 08:50
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: Telefonisch vervolgoverleg AWG project

Ha 10.2.e ,

Dat is wel interessant. Het Mijnbouwbesluit stelt in artikel 2 de inrichting centraal en het Besluit natuurbescherming de activiteit. Toezicht is dus ook nog een extra punt. Het andere lastige punt is dat de activiteiten in het licht van de jurisprudentie van de Afdeling als een project moeten worden aangemerkt. Ik zie niet zo goed hoe je daar anders over kunt denken. Overigens aanvaardt de Afdeling ook dat er verschillende initiatiefnemers voor een enkel project moeten zijn en daarnaast is onze praktijk dat we in een enkel geval ook wel samen met een provincie een besluit schrijven, zoals dat voor de versterking van de primaire waterkering Afsluitdijk (EZ) en het maken van een vispassage in de primaire waterkering (Fryslan). Goed dat we er zorgvuldig naar kijken. Het moet wel kunnen worden uitgelegd waarom er bepaalde keuzen worden gemaakt.

Groet, 10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: woensdag 15 augustus 2018 8:07
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: Telefonisch vervolgoverleg AWG project

Ha 10.2.e ,

De kabel is naar mijn mening geen mijnbouwwerk, 11.1

Laat 10.2.e het maar even toelichten.

Als de vvgb-procedure wordt gestart, volgt er een uitgebreide procedure gelet op 3.10, 1^e lid onder e Wabo.

Groet, 10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 13 augustus 2018 13:57
Aan: '10.2.e@shell.com'
CC: 10.2.e@shell.com; 10.2.e
Onderwerp: RE: Telefonisch vervolgoverleg AWG project

Beste 10.2.e ,

10.2.e heeft mij inderdaad gebeld. Ik heb met hem besproken dat de beantwoording van twee vragen voor ons van belang zijn.

Bevoegdheid

In jouw mail van 7 augustus staat dat 'NAM (...) ook van mening (is) dat de kabel als zodanig niet bedoeld is om twee mijnbouwwerken (AME-1 en AWG) met elkaar te verbinden en dus ook geen (onderdeel van een) mijnbouwwerk of zou moeten gelden als een activiteit' als bedoeld in artikel 1.3 lid 1 en sub b en onder 3 van het Besluit natuurbescherming. Afgezien van het gegeven dat er feitelijke verbinding met een middenspanningskabel tussen deze twee mijnbouwwerken wordt aangelegd, is dit voor de bevoegdheidstoedeling niet relevant. Het gaat hier om een activiteit ten aanzien van het winnen van diepe delfstoffen als bedoeld in de ruime omschrijving artikel 1.3 van het Besluit natuurbescherming. Ik lees in jouw mail geen argumenten waarom de aanleg van de middenspanningskabel niet onder deze wettelijke omschrijving zou vallen. Wellicht kan dit dan door NAM nog beter worden uitgelegd.

Projectbegrip

Als ik het goed begrijp is de aanleg van de middenspanningskabel over het eiland naar AME 1 (deel 1a en deel 1b (en deel 1c)) enkel bedoeld om de elektrificatie van AWG mogelijk te maken. De vergunningaanvraag moet betrekking hebben op het gehele project. De vraag die moet worden beantwoord is of het opknippen van de

aanleg van de middenspanningkabel in drie delen (deel 1a, 1 b en 1c) toegestaan is en of deze activiteiten niet zozeer met elkaar verbonden zijn dat deze samen één project zijn. Naar mijn mening zijn deze activiteiten met elkaar verbonden in dit geval en kunnen passende beoordelingen niet worden beperkt tot steeds een enkel deel van de aanleg van de middenspanningkabel. De aanleg van de gehele middenspanningkabel en de vervanging van de gascompressor door een elektrisch aangedreven compressor vormen ook één project, omdat deze activiteiten delen van een samenhangende activiteit zijn die noodzakelijk zijn om AWG door de realisatie van de elektrificatie te blijven exploiteren. Alle activiteiten dienen dan in één passende beoordeling te worden getoetst en de vergunningaanvraag dient dan op het gehele project betrekking te hebben met alle genoemde activiteiten. Wij volgen hier de rechtspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Ook hier geldt dat beter moet worden uitgelegd waarom hier dan volgens NAM sprake kan zijn van activiteiten, die afzonderlijk passend beoordeeld en vergund kunnen worden.

Vorige week heb ik met 10.2.e van de provincie Fryslan gesproken. Hij gaf aan dat hij de vraag naar de bevoegdheid aan het uitzoeken is en dat hij daar bij mij op terug zou komen. Voor de goede orde: doorgaans nemen de bevoegde gezagen contact met elkaar op als er vragen en twijfels bestaan over de bevoegdheidstoedeling. Ik zal mijn mail aan jou ook aan hem doorsturen.

Ik ontvang graag een nadere onderbouwing van jouw bericht van 7 augustus ten aanzien van deze twee vragen. Hopelijk kunnen we hier in afstemming met de gemeente Ameland en de provincie Fryslan op korte termijn duidelijkheid over geven.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e

senior beleidsmedewerker
Team natuurvergunningen

.....

Directie Natuur en Biodiversiteit
Directoraat Agro en Natuur
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag | C-passage 4
Correspondentieadres:
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

.....

T +31 (0)10.2.e
M +31 (0)10.2.e
e-mail 10.2.e @minez.nl

.....

Van: 10.2.e @shell.com [mailto:10.2.e @shell.com]

Verzonden: maandag 13 augustus 2018 11:31

Aan: 10.2.e

Onderwerp: Re: Telefonisch vervolgoverleg AWG project

Hallo 10.2.e, ik bel je toch even wat later vandaag of anders 10.2.e als hij tijd heeft (hij is weer terug van vakantie). Ik zit momenteel met een spoedgeval hier dat nu even onze aandacht nodig heeft. Excuses.

Gr. 10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 13 aug. 2018 om 08:01 heeft 10.2.e <10.2.e@minez.nl> het volgende geschreven:

Beste 10.2.e,

Vandaag ben ik vanaf 10 uur op kantoor. Vanmorgen komt het beste uit.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 10 aug. 2018 om 11:13 heeft

"10.2.e <10.2.e@shell.com> <10.2.e@shell.com>"
<10.2.e@shell.com> het volgende geschreven:

Beste 10.2.e,

Via mijn contactpersoon bij Liander begreep ik dat jullie deze week contact hebben gehad met de provincie Fryslan. Nu begreep ik ook dat er gesproken is over wie nu bevoegd gezag dient te zijn voor de kabel (inclusief het hele Liander deel).

Wellicht is het goed dat we met elkaar even bellen begin volgende week om eea nog even bespreken om standpunten en uitgangspunten nog even goed met elkaar te bespreken. Dit ter voorkoming van misverstanden en bepaalde aannames door partijen met mogelijk grote project consequenties voor diverse partijen.

Heb jij maandag of dinsdag ruimte in je agenda voor een telefonisch overleg? Ik hoor graag van je.

Gr. 10.2.e

10.2.e

Senior adviseur Vergunningen & Omgevingsmanagement (ONEgas & Land-Oost/West)
Legal - Permits & Social Performance (LSUP/ON)

Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V.

Statutaire vestiging Den Haag - Handelsregister no. 0400869

Correspondentieadres: Postbus 28000, 9400 HH Assen

Bezoekadres: Schepersmaat 2, 9405 TA Assen

Tel: +31 (0) 10.2.e

Mobiel: +31 (6) 10.2.e

E-mail: 10.2.e@shell.com <10.2.e@shell.com>

Internet:

10.2.e

Please note that CC-mails are stored separately and read infrequently.

Disclaimer: The information in this e-mail is confidential and intended solely for the person to whom it is addressed. If this message is not addressed to you, please be aware that you have no authorization to read this e-mail, to copy it, to furnish it to any person other than the addressee, or to use or misuse its content in any way whatsoever.

Should you have received this e-mail by mistake, please bring this to the attention of the sender, after which you are kindly requested to destroy the original message.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: woensdag 15 augustus 2018 12:40
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: Advies natuurtoetsen diverse projecten rondom AWG

Hoi 10.2.e,

Omdat er nog veel discussie is kan dit zeker nog wachten tot na haar vakantie.
 Voor een goed begrip: het gaat bij zowel de electrificatie als de workover van Ameland Westgat om een advies over de gebieds-/Natura 2000-aspecten.
 Maar daarnaast is het van belang dat RVO zich ook een mening vormt over de vraag of er voor beide projecten al dan niet een ontheffing nodig zal zijn.
 Ik weet niet precies hoe dit intern werkt binnen RVO, maar ook soortenbescherming is van belang.

Groet,
 10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: woensdag 15 augustus 2018 12:31
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: Advies natuurtoetsen diverse projecten rondom AWG

Hoi 10.2.e,

Ik heb het wel met 10.2.e gehad over advies hiervoor geven.

Echter heeft ze nu vakantie en ik weet niet of ze er nog aan toe is gekomen.
 Heb jij een advies gehad? Anders leg ik dit even bij iemand anders neer.

groet,

10.2.e

10.2.e

Coördinator Ruimtelijke Ingrepen – Wet Natuurbescherming
 T: 06-10.2.e
 @10.2.e [@rvo.nl](mailto:10.2.e@rvo.nl)

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 16 juli 2018 12:14
Aan: RVO Wet natuurbescherming; 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: FW: Advies natuurtoetsen diverse projecten rondom AWG

Beste 10.2.e,

Inderdaad, op 25 juni aan jullie gestuurd. Zie onderstaand bericht. Omdat 10.2.e al bezig is met een advies over een ander project op dezelfde locatie, de workover van het NAM-platform Ameland Westgat (AWG) heb ik in een gesprek met haar besproken dat dezelfde soort effecten kunnen optreden bij de vervanging van de gascompressor bij electrificatie van AWG.

Groeten, 10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 25 juni 2018 15:47
Aan: RVO Wet natuurbescherming
Onderwerp: FW: Advies natuurtoetsen diverse projecten rondom AWG

Beste 10.2.e,

Bijgesloten enkel rapport 1 over de electrificatie. Rapport 2 stuur ik niet mee, omdat je deze natuurtoets al hebt voorgelegd aan een van je collega's.

Graag hoor ik of soortenbescherming in het geding kan zijn voor de vervanging van de gascompressor door een elektrische compressor. Ik heb op maandag 2 juli een overleg met twee medewerkers van de NAM hierover en over de workover op kantoor.

Vriendelijke groet,

10.2.e

Van: 10.2.e @shell.com [mailto:10.2.e @shell.com]
Verzonden: dinsdag 15 mei 2018 16:12
Aan: 10.2.e @shell.com
CC: 10.2.e
Onderwerp: Advies natuurtoetsen diverse projecten rondom AWG

Geachte heer 10.2.e,

Op verzoek van mijn collega 10.2.e stuur ik u bij deze de volgende rapporten:

- Rapport 1: Natuurtoets voor de toekomstige elektrificatie van het AWG platform (deel A: uitwisselen compressor en deel B: aanleggen e-kabel)
- Rapport 2: Natuurtoets voor het uitvoeren van groot onderhoud aan de bestaande putten op het AWG platform. (deel C)

Algemeen:

Alle activiteiten (A, B en C) zijn gescheiden van elkaar en volgen verschillende vergunningstrajecten. De mogelijke elektrificatie van het platform zal in 2 fases uitgevoerd worden, zijnde deel A het uitwisselen van de bestaande gascompressor op het platform voor een elektrische. En deel B het aanleggen van een middenspanningskabel van het platform AWG naar onze landlocatie AME1. De exacte planning van deze werkzaamheden is nog niet bekend maar zullen naar verwachting gefaseerd in 2019/2020/2021 uitgevoerd worden.

Naast deze bovengenoemde technische aanpassing van het platform zal voor een veilige en verantwoorde gasproductie er regelmatig onderhoud nodig van de installaties en putten. Veel onderhoud kan op het platform zelf uitgevoerd worden maar bepaald groot onderhoud zal uitgevoerd moeten worden met een mobiel hefschip naast het platform. Voor dit grote putonderhoud heeft NAM ook door Anteagroup een natuurtoets laten uitvoeren.

Project 1: Elektrificatie AWG

Voor deel A (nl. het uitwisselen van de compressor op platform AWG) heeft NAM eind april een aanvraag voor een omgevingsvergunning ingediend bij het ministerie van EZK (contactpersoon 10.2.e). In deze Wabo-aanvraag is tevens een hoofdstuk "natuurtoets" opgenomen. Anteagroup concludeert voor het alleen uitwisselen van de compressor (dus zonder deel B "aanleggen kabel") dat op basis van berekeningen met geëmitteerd stikstof voor het installeren van de nieuwe compressor dat voor stikstof geen melding of vergunningaanvraag nodig is. Daarbij worden door Anteagroup significante negatieve effecten op de N2000-instandhoudingsdoelstellingen verder uitgesloten bij de vervanging van de compressor op het platform AWG. Op basis hiervan concluderen wij dat voor de toekomstige ombouw van de huidige gascompressor naar een elektrische compressor er geen separate Wet natuurbeschermingsvergunning aangevraagd zal hoeven worden.

Echter voor deel B het aanleggen van een nieuwe elektriciteitskabel tussen het platform AWG1 en de landlocatie Ameland-Oost-1 (AME1) is een apart project met een separaat vergunningen-traject, dat geen onderdeel uitmaakt van deze Wabo-aanvraag. De benodigde vergunningen en aanvullende toetsing van de natuurtoets voor deze kabel zullen later dit jaar plaatsvinden, zodra het exacte kabeltracé en de aanlegwijze vastgesteld is. Daarom is toetsing van de natuurtoets voor deel B (aanleggen kabel) nog niet nodig in de lopende Wabo-aanvraag.

Project 2: Groot putonderhoud AWG

Om aankomende jaren het nodige onderhoud op AWG te kunnen uitvoeren met een mobiel hefschip zal NAM een aparte Wabo-aanvraag indienen bij EZK. Deze Wabo-aanvraag zal ondersteund worden met een separate natuurtoets aangezien het eerder genoemde project (waarover nog een investeringsbeslissing genomen zal moeten worden) losstaat van het operationele onderhoud dat nodig is. Ook voor dit onderhoud heeft NAM een uitgebreide natuurtoets laten uitvoeren door Anteagroup waarbij geconcludeerd wordt dat significante negatieve effecten op de N2000-instandhoudingsdoelstellingen uitgesloten worden bij het tijdelijk uitvoeren van deze werkzaamheden.

Verzoek aan LNV

Na afstemming met EZK willen wij u verzoeken om de natuurtoetsen te beoordelen en ons te berichten of de natuurtoetsen volledig zijn en u de conclusies kunt onderschrijven. Met name voor deel A (uitwisselen compressor) willen wij u vragen om ons te berichten en advies te geven aan het ministerie van EZK aangezien voor dit onderdeel de omgevingsvergunningen reeds in procedure is. Ook onderdeel C (groot onderhoud) zal binnenkort aangevraagd worden en is advies van uw kant wenselijk.

Voor onderdeel B (aanleggen kabel) zijn nog een aantal zaken niet volledig duidelijk zoals de aanlegwijze en het exacte kabeltracé. Daarom is advies over dit onderdeel naar EZK nog niet noodzakelijk. Wel vernemen wij graag van u eventuele opmerkingen die we mee kunnen nemen in het vervolgtraject. Advies over deel B heeft daarom op dit moment een lagere prioriteit tov deel A en C.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en bij vragen kunt u altijd contact opnemen met 10.2.e of ondergetekende. Alvast dank.

M.vr.grt. 10.2.e

10.2.e

Senior adviseur Vergunningen & Omgevingsmanagement (ONEgas & Land-Oost/West)
Legal - Permits & Social Performance (LSUP/ON)

NAM

Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V.

Statutaire vestiging Den Haag - Handelsregister no. 0400869

Correspondentieadres: Postbus 28000, 9400 HH Assen

Bezoekadres: Schepersmaat 2, 9405 TA Assen

Tel: +31 (0) 10.2.e

Mobiel: +31 (6) 10.2.e

E-mail: 10.2.e@shell.com

Internet: <http://www.nam.nl>

10.2.e

Van: 10.2.e @shell.com
Verzonden: vrijdag 17 augustus 2018 12:39
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e @shell.com; 10.2.e @shell.com
Onderwerp: vergunningverlening electrificatieproject
Bijlagen: Kabeltrace - bevoegd gezag Nbw.pdf

Beste 10.2.e en 10.2.e,

Na intern overleg zijn we van mening dat we conform jullie advies, voor het electrificatieproject bij Ameland één Wnb-vergunning bij LNV willen aanvragen. Daarin beschouwen we dan de aanpassingen op AME-1, aanleg van de kabel van AME-1 naar AWG en het verwisselen van de compressor op AWG. We hopen dat we het aanleggen van de nutsaansluiting door Liander als afzonderlijk mogen beschouwen. Gezien vanuit de instandhoudingsdoelstellingen lijkt ons dat verdedigbaar, vooral omdat dit in 2018 gepland is en ons werk pas in 2020 zal starten. Als jullie hiermee akkoord kunnen gaan, zullen wij door Anthea voor deze scoop een PB laten opstellen.

Bijgevoegd vinden jullie een kaartje waarop de NAM-scope en Liander-scope zijn weergegeven.

Vriendelijke groeten, 10.2.e, 10.2.e en 10.2.e

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 23 augustus 2018 10:39
Aan: 10.2.e @shell.com'; 10.2.e @shell.com'; 10.2.e @shell.com'
CC: 10.2.e
Onderwerp: FW: vergunningverlening electrificatieproject
Bijlagen: Kabeltrace - bevoegd gezag Nbw.pdf

Beste 10.2.e, 10.2.e en 10.2.e ,

Bedankt voor jullie bericht. NAM zal dus een vergunning bij het ministerie van LNV aanvragen voor de aanpassingen op de locatie AME-1, de aanleg van de kabel van AME-1 naar het platform Ameland-Westgat (AWG) en het verwisselen van de compressor op AWG (de vervanging van een gascompressor door een elektrisch aangedreven compressor). NAM verzoekt om het aanleggen van de nutsaansluiting door Liander als afzonderlijk project te mogen beschouwen en voert daartoe aan dat dit vanuit de instandhoudingsdoelstellingen verdedigbaar is, vooral omdat de aanleg van deze nutsaansluiting in 2018 gepland is en de andere activiteiten pas in 2020 zal starten. Daartoe wordt een afzonderlijke passende beoordeling opgesteld.

Over de aanleg van de middenspanningsleiding door Liander heb ik eergisteren gesproken met mevrouw 10.2.e van de Provincie Fryslân. In dit gesprek is door ons beiden onderkend dat in het geval van mogelijke juridische procedures tegen de aanleg van de aansluiting door Liander en/of tegen de aanpassingen op AME-1 en AWG de op voorhand niet kansloze beroepsgrond kan worden ingebracht dat het gaat om activiteiten, die delen zijn van een samenhangende activiteit zijn en die noodzakelijk zijn om AWG door de realisatie van de elektrificatie te blijven exploiteren. De provincie Fryslân neemt het standpunt in dat de middenspanningsleiding door Liander op het eiland een afzonderlijk project is en dat de provincie bevoegd is om dit project te beoordelen. Hoewel ik NAM eerder persoonlijk anders heb geadviseerd op grond van de bestaande jurisprudentie, stem ik er nu alsnog mee in dat provincie bevoegdheid aanneemt voor de aanleg van middenspanningsleiding door Liander, gelet op de eerder door NAM en Liander, de gemeente Ameland en de provincie Fryslân gemaakte keuzen. Daarbij weegt voor mij zwaar dat er al een vergunningaanvraag op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht is ingediend bij de gemeente Ameland en dat er een uitgewerkte planning bestaat, waarmee onder meer financiële belangen van partijen gemoeid zijn. Niettemin wil ik er op wijzen dat Liander en NAM dit voor eigen risico doen en vertrouw ik er op dat het mijn departement in een later stadium van de besluitvormingsprocedure niet zal worden tegengeworpen als in eventuele rechtszaken besluiten van de gemeente Ameland dan wel het ministerie van LNV voor dit project/deze projecten zullen worden vernietigd om de hierboven genoemde reden.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e
 senior beleidsmedewerker
 Team natuurvergunningen

.....
Directie Natuur en Biodiversiteit
Directoraat Agro en Natuur
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
 Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag | C-passage 4
 Correspondentieadres:
 Postbus 20401
 2500 EK Den Haag

.....
 T +31 (0)70 10.2.e
 M +31 (0)6 10.2.e
 e-mail 10.2.e @minez.nl

.....

Van: 10.2.e [mailto:10.2.e]@shell.com [mailto:10.2.e]@shell.com]
Verzonden: vrijdag 17 augustus 2018 12:39
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e [mailto:10.2.e]@shell.com; 10.2.e [mailto:10.2.e]@shell.com
Onderwerp: vergunningverlening electrificatieproject

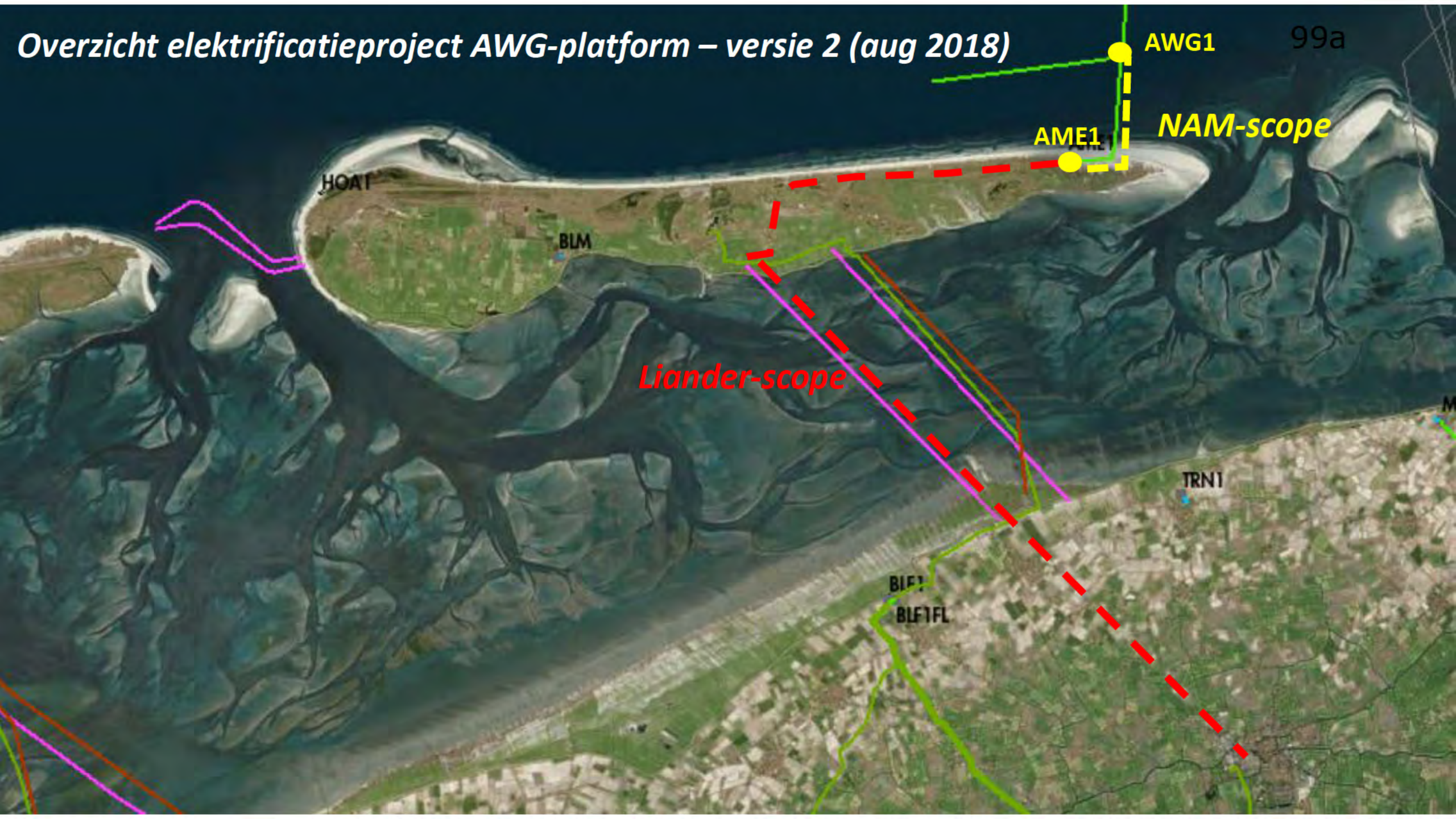
Beste 10.2.e en 10.2.e,

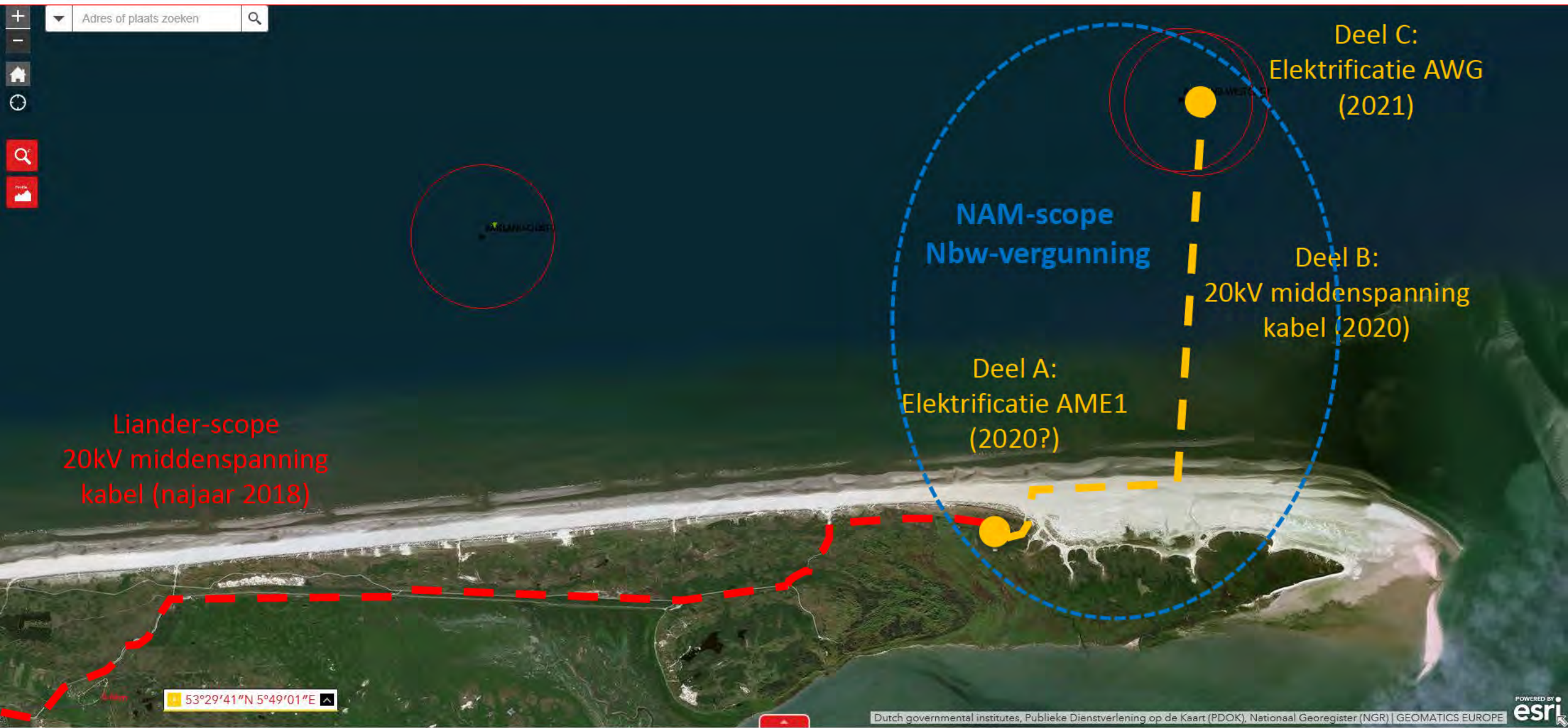
Na intern overleg zijn we van mening dat we conform jullie advies, voor het electrificatieproject bij Ameland één Wnb-vergunning bij LNV willen aanvragen. Daarin beschouwen we dan de aanpassingen op AME-1, aanleg van de kabel van AME-1 naar AWG en het verwisselen van de compressor op AWG. We hopen dat we het aanleggen van de nutsaansluiting door Liander als afzonderlijk mogen beschouwen. Gezien vanuit de instandhoudingsdoelstellingen lijkt ons dat verdedigbaar, vooral omdat dit in 2018 gepland is en ons werk pas in 2020 zal starten. Als jullie hiermee akkoord kunnen gaan, zullen wij door Anthea voor deze scope een PB laten opstellen.

Bijgevoegd vinden jullie een kaartje waarop de NAM-scope en Liander-scope zijn weergegeven.

Vriendelijke groeten, 10.2.e, 10.2.e en 10.2.e

Overzicht elektrificatieproject AWG-platform – versie 2 (aug 2018)

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: dinsdag 21 augustus 2018 11:42
Aan: 10.2.e
Onderwerp: FW: Kabelverbinding Liander Ameland

[Fryslan neemt bevoegdheid aan voor de kabel Liander.](#)

Van: 10.2.e [mailto:10.2.e@fryslan.nl]
Verzonden: dinsdag 21 augustus 2018 10:22
Aan: 10.2.e
Onderwerp: Kabelverbinding Liander Ameland
 Beste 10.2.e

Telefonisch krijg ik u op het moment niet te pakken. Ik zou graag contact willen hebben over de bevoegdheidsvraag ten aanzien van de aanleg van de kabelverbinding van Liander op Ameland. Zover ik heb begrepen is er contact geweest met 10.2.e van de NAM.

Kunt u mij hierover bellen. Ik ben bereikbaar op 06-10.2.e. Alvast bedankt.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Vergunningverlener flora en fauna

Team Groene Regelgeving

Werkdagen ma | di | wo | do

06-10.2.e

10.2.e@fryslan.nl

provinsje fryslân
 provincie fryslân

Tweebaksmarkt 52 (bezoekersadres)
 Postbus 20120, 8900 HM Leeuwarden

www.fryslan.nl

Tink oan it miljeu foar't jo beslute dizze mail te printsjen / Denk aan het milieu voor u besluit deze mail te printen

<< Disclaimer >>

Persoonsgegevens en privacy

De provinsje Fryslân giet sekuer mei jo persoonsgegevens om en hannelet neffens de Algemene verordening gegevensbescherming en de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming. Lês [hier](#) ús Privacyferklearring.

Persoonsgegevens en privacy

De provincie Fryslân gaat zorgvuldig om met uw persoonsgegevens en handelt overeenkomstig de Algemene verordening gegevensbescherming en de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming. Lees [hier](#) onze Privacyverklaring.

/o=CICWP/ou=Exchange Administrative Group (FYDIBOHF23SPDLT)/cn=Recipients/cn=a8b1

Van: 10.2.e
Verzonden: dinsdag 21 augustus 2018 11:52
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: Kabelverbinding Liander Ameland

Ja, 10.2.e stuurt ons een mail met de argumentatie over hun bevoegdheid. Blijft een risico, maar dat wil zij ook NAM en Liander gaan voorhouden.

Van: 10.2.e
Verzonden: dinsdag 21 augustus 2018 11:51
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: Kabelverbinding Liander Ameland
 Mooi, LNV de rest?

Van: 10.2.e
Verzonden: dinsdag 21 augustus 2018 11:42
Aan: 10.2.e
Onderwerp: FW: Kabelverbinding Liander Ameland
 Fryslan neemt bevoegdheid aan voor de kabel Liander.

Van: 10.2.e [mailto:10.2.e@fryslan.nl]
Verzonden: dinsdag 21 augustus 2018 10:22
Aan: 10.2.e
Onderwerp: Kabelverbinding Liander Ameland

Beste 10.2.e,
 Telefonisch krijg ik u op het moment niet te pakken. Ik zou graag contact willen hebben over de bevoegdheidsvraag ten aanzien van de aanleg van de kabelverbinding van Liander op Ameland. Zover ik heb begrepen is er contact geweest met 10.2.e van de NAM.
 Kunt u mij hierover bellen. Ik ben bereikbaar op 06-10.2.e. Alvast bedankt.
 Met vriendelijke groet,

10.2.e
 Vergunningverlener flora en fauna
 Team Groene Regelgeving
 Werkdagen ma | di | wo | do
 06-110.2.e
 10.2.e@fryslan.nl

provinsje fryslân
 provincie fryslân
 Tweebaksmarkt 52 (bezoekersadres)
 Postbus 20120, 8900 HM Leeuwarden
www.fryslan.nl

Tink oan it miljeu foar't jo beslute dizze mail te printsjen / Denk aan het milieu voor u besluit deze mail te printen

<< Disclaimer >>

Persoansgegevens en privacy
 De provinsje Fryslân giet sekuer mei jo persoonsgegevens om en hannelet neffens de Algemene verordening gegevensbescherming en de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming. Lês [hier](#) ús Privacyferklearring.

Persoansgegevens en privacy
 De provincie Fryslân gaat zorgvuldig om met uw persoonsgegevens en handelt overeenkomstig de Algemene verordening gegevensbescherming en de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming. Lees [hier](#) onze Privacyverklaring.

10.2.e

Van: 10.2.e @fryslan.frl>
Verzonden: dinsdag 21 augustus 2018 14:54
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: bevoegdheid behandelen verzoek middenspanningsleiding Ameland Liander

Beste 10.2.e,

Naar aanleiding van ons telefonische overleg over de middenspanningsleiding die wordt aangelegd door Liander op het eiland Ameland zijn we van mening dat het gezien kan worden als een afzonderlijk project en de provincie bevoegd is om het project te beoordelen. Het gaat hier om een 20 kV verbinding naar de installatie van de NAM op het oostelijk deel van het eiland. Deze aanleg staat los van de overige werkzaamheden van de NAM op het platform om de volgende reden:

- Liander voert de werkzaamheden uit op grond van haar wettelijke taak als netbeheerder. De NAM heeft om een aansluiting verzocht, Liander heeft een wettelijke plicht deze aansluiting te realiseren. Liander legt de verbinding tot het inkoopstation bij AME-1 ('de meterkast'). Klanten mogen vervolgens zelf bepalen hoe ze hun eigen netwerk vormgeven na die 'meterkast'. Hierover mag en kan Liander geen zeggenschap hebben.
- De verbinding heeft tot doel om een aansluiting te realiseren bij AME-1. Hiermee zal de elektrificatie van AME-1 kunnen worden gerealiseerd. Ook als de NAM de verbinding naar het platform niet zou realiseren, dan is de verbinding altijd nog nodig om AME-1 van elektrische energie te voorzien.

Daarnaast vinden de werkzaamheden van Liander plaats in de nazomer van 2018, de werkzaamheden die de NAM wil uitvoeren in zee en nabij het platform zijn later gepland (2020/2021). Door de werkzaamheden uit te voeren in de nazomer van 2018 kan ook aansluiting worden gevonden met de vervanging van een fietspad door de gemeente Ameland door het Natura 2000 gebied Duinen Ameland. De negatieve effecten op aanwezige soorten en Natura 2000 habitats van de aanleg van de kabel kan hierdoor worden beperkt tot nul (geen overtreding van verbodsbepalingen). Indien de kabel later wordt aangelegd, kan de situatie ontstaan dat de kabel door kwetsbaar gebied wordt getrokken en er effecten op Natura 2000 en aanwezige soorten zijn.

Graag hoor ik of jullie het hier mee eens zijn, dan handelen wij het verzoek van Liander hier verder af.

Met vriendelijke groet,
10.2.e

Vergunningverlener flora en fauna
 Team Groene Regelgeving
 Werkdagen ma | di | wo | do
 06-10.2.e
 10.2.e @fryslan.nl

provinsje fryslân
 provincie fryslân

Tweebaksmarkt 52 (bezoekersadres)
 Postbus 20120, 8900 HM Leeuwarden
www.fryslan.nl

Tink oan it miljeu foar 't jo beslute dizze mail te printsjen / Denk aan het milieu voor u besluit deze mail te printen

<< Disclaimer >>

Persoonsgegevens en privacy

De provinsje Fryslân giet sekuer mei jo persoangegevens om en hannelet neffens de Algemene verordening gegevensbescherming en de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming. Lês [hier](#) ús Privacyferklearring.

Persoonsgegevens en privacy

De provincie Fryslân gaat zorgvuldig om met uw persoonsgegevens en handelt overeenkomstig de Algemene verordening gegevensbescherming en de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming. Lees [hier](#) onze Privacyverklaring.

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: dinsdag 21 augustus 2018 16:27
Aan: 10.2.e
Onderwerp: Fwd: bevoegdheid behandelen verzoek middenspanningsleiding Ameland Liander

Ter info

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Begin doorgestuurd bericht:

Van: "10.2.e" <10.2.e@fryslan.frl>
Datum: 21 augustus 2018 om 14:53:39 CEST
Aan: "10.2.e" <10.2.e@minlnv.nl>
Kopie: "10.2.e" <10.2.e@fryslan.frl>, "10.2.e" <10.2.e@fryslan.frl>
Onderwerp: bevoegdheid behandelen verzoek middenspanningsleiding Ameland Liander

Beste 10.2.e,

Naar aanleiding van ons telefonische overleg over de middenspanningsleiding die wordt aangelegd door Liander op het eiland Ameland zijn we van mening dat het gezien kan worden als een afzonderlijk project en de provincie bevoegd is om het project te beoordelen. Het gaat hier om een 20 kV verbinding naar de installatie van de NAM op het oostelijk deel van het eiland. Deze aanleg staat los van de overige werkzaamheden van de NAM op het platform om de volgende reden:

- Liander voert de werkzaamheden uit op grond van haar wettelijke taak als netbeheerder. De NAM heeft om een aansluiting verzocht, Liander heeft een wettelijke plicht deze aansluiting te realiseren. Liander legt de verbinding tot het inkoopstation bij AME-1 ('de meterkast'). Klanten mogen vervolgens zelf bepalen hoe ze hun eigen netwerk vormgeven na die 'meterkast'. Hierover mag en kan Liander geen zeggenschap hebben.
- De verbinding heeft tot doel om een aansluiting te realiseren bij AME-1. Hiermee zal de elektrificatie van AME-1 kunnen worden gerealiseerd. Ook als de NAM de verbinding naar het platform niet zou realiseren, dan is de verbinding altijd nog nodig om AME-1 van elektrische energie te voorzien.

Daarnaast vinden de werkzaamheden van Liander plaats in de nazomer van 2018, de werkzaamheden die de NAM wil uitvoeren in zee en nabij het platform zijn later gepland (2020/2021). Door de werkzaamheden uit te voeren in de nazomer van 2018 kan ook aansluiting worden gevonden met de vervanging van een fietspad door de gemeente Ameland door het Natura 2000 gebied Duinen Ameland. De negatieve effecten op aanwezige soorten en Natura 2000 habitats van de aanleg van de kabel kan hierdoor worden beperkt tot nul (geen overtreding van verbodsbepalingen). Indien de kabel later wordt aangelegd, kan de situatie ontstaan dat de kabel door kwetsbaar gebied wordt getrokken en er effecten op Natura 2000 en aanwezige soorten zijn. Graag hoor ik of jullie het hier mee eens zijn, dan handelen wij het verzoek van Liander hier verder af.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Vergunningverlener flora en fauna

Team Groene Regelgeving

Werkdagen ma | di | wo | do

06-10.2.e

10.2.e@fryslan.nl

provinsje fryslân
 provincie fryslân

Tweebaksmarkt 52 (bezoekersadres)

Postbus 20120, 8900 HM Leeuwarden

www.fryslan.nl

.....

Tink oan it miljeu foar 't jo beslute dizze mail te printsjen / Denk aan het milieu voor u besluit deze mail te printen

<< Disclaimer >>

Persoansgegevens en privacy

De provinsje Fryslân giet sekuer mei jo persoonsgegevens om en hannelet neffens de Algemene verordening gegevensbescherming en de Uitvoeringswet

Algemene verordening gegevensbescherming. Lês [hier](#) ús Privacyferklearring.

Persoansgegevens en privacy

De provincie Fryslân gaat zorgvuldig om met uw persoonsgegevens en handelt overeenkomstig de Algemene verordening gegevensbescherming en de Uitvoeringswet

Algemene verordening gegevensbescherming. Lees [hier](#) onze Privacyverklaring.

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 20 augustus 2018 08:19
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: Fwd: vergunningverlening electrificatieproject
Bijlagen: Kabeltrace - bevoegd gezag Nbw.pdf; ATT00001.htm

Goedemorgen 10.2.e,

Dit vast ter informatie. Inhoudelijk kom ik er deze week niet aan toe om er in te duiken, maar ik zal wel met de provincie Fryslân bellen om af te stemmen over de bevoegdheidsvragen. Opmerkelijk dat 11.1

Groet, 10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Begin doorgestuurd bericht:

Van: <10.2.e@shell.com>
Datum: 17 augustus 2018 om 12:39:04 CEST
Aan: <10.2.e@minez.nl>, <10.2.e@minez.nl>
Kopie: <10.2.e@shell.com>, <10.2.e@shell.com>
Onderwerp: vergunningverlening electrificatieproject

Beste 10.2.e en 10.2.e,

Na intern overleg zijn we van mening dat we conform jullie advies, voor het electrificatieproject bij Ameland één Wnb-vergunning bij LNV willen aanvragen. Daarin beschouwen we dan de aanpassingen op AME-1, aanleg van de kabel van AME-1 naar AWG en het verwisselen van de compressor op AWG. We hopen dat we het aanleggen van de nutsaansluiting door Liander als afzonderlijk mogen beschouwen. Gezien vanuit de instandhoudingsdoelstellingen lijkt ons dat verdedigbaar, vooral omdat dit in 2018 gepland is en ons werk pas in 2020 zal starten. Als jullie hiermee akkoord kunnen gaan, zullen wij door Anthea voor deze scoop een PB laten opstellen.

Bijgevoegd vinden jullie een kaartje waarop de NAM-scope en Liander-scope zijn weergegeven.

Vriendelijke groeten, 10.2.e, 10.2.e en 10.2.e

/O=CICWP/OU=EXCHANGE ADMINISTRATIVE GROUP (FYDIBOHF23SPDLT)/CN=RECIPIENTS

Van: 10.2.e
Verzonden: woensdag 29 augustus 2018 10:35
Aan: 10.2.e @shell.com; 10.2.e @shell.com; 10.2.e @shell.com
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: vergunningverlening electrificatieproject

Beste 10.2.e,
 Duidelijk. Ik heb de collega's van de provincie Friesland ook nog even geïnformeerd over de afspraken en mevrouw 10.2.e zou Liander ook nog op de processuele risico's wijzen.
 We horen graag jullie planning is voor de onderdelen die bij LNV aangevraagd gaan worden.
 Verder ben ik benieuwd naar de planning voor de workover van AWG.
 Met vriendelijke groet,
 10.2.e

Van: 10.2.e @shell.com [mailto:10.2.e @shell.com]
Verzonden: maandag 27 augustus 2018 11:33
Aan: 10.2.e @shell.com; 10.2.e @shell.com
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: vergunningverlening electrificatieproject

Beste 10.2.e,
 Dank voor je mail. We hebben inmiddels Anteagroup opdracht gegeven om voor de betreffende NAM onderdelen een passende beoordeling op te stellen.
 Daarnaast hebben we met Liander contact gehad en afgesproken dat iedere partij voor de eigen onderdelen de benodigde vergunningen zal aanvragen en daarover zelf contact zal onderhouden met de betreffende bevoegde gezagen.
 Ik zal jullie op de hoogte houden van onze verdere voortgang mbt de Nbw-aanvraag voor het NAM deel van dit project.
 M.vr.grt. 10.2.e

From: 10.2.e
Sent: donderdag 23 augustus 2018 10:39
To: 10.2.e JC NAM-LSUP/ON; 10.2.e JW NAM-LSUP/ON; 10.2.e M NAM-UPO/T/H
Cc: 10.2.e; 10.2.e; 10.2.e
Subject: FW: vergunningverlening electrificatieproject

Beste 10.2.e, 10.2.e en 10.2.e,
 Bedankt voor jullie bericht. NAM zal dus een vergunning bij het ministerie van LNV aanvragen voor de aanpassingen op de locatie AME-1, de aanleg van de kabel van AME-1 naar het platform Ameland-Westgat (AWG) en het verwisselen van de compressor op AWG (de vervanging van een gascompressor door een elektrisch aangedreven compressor). NAM verzoekt om het aanleggen van de nutsaansluiting door Liander als afzonderlijk project te mogen beschouwen en voert daartoe aan dat dit vanuit de instandhoudingsdoelstellingen verdedigbaar is, vooral omdat de aanleg van deze nutsaansluiting in 2018 gepland is en de andere activiteiten pas in 2020 zal starten. Daartoe wordt een afzonderlijke passende beoordeling opgesteld.
 Over de aanleg van de middenspanningsleiding door Liander heb ik eergisteren gesproken met mevrouw 10.2.e van de Provincie Fryslân. In dit gesprek is door ons beiden onderkend dat in het geval van mogelijke juridische procedures tegen de aanleg van de aansluiting door Liander en/of tegen de aanpassingen op AME-1 en AWG de op voorhand niet kansloze beroepsgrond kan worden ingebracht dat het gaat om activiteiten, die delen zijn van een samenhangende activiteit zijn en die noodzakelijk zijn om AWG door de realisatie van de elektrificatie te blijven exploiteren. De provincie Fryslân neemt het standpunt in dat de middenspanningsleiding door Liander op het eiland een afzonderlijk project is en dat de provincie bevoegd is om dit project te beoordelen. Hoewel ik NAM eerder persoonlijk anders heb geadviseerd op grond van de bestaande jurisprudentie, stem ik er nu alsnog mee in dat provincie bevoegdheid aanneemt voor de aanleg van middenspanningsleiding door Liander, gelet op de eerder door NAM en Liander, de gemeente Ameland en de provincie Fryslân gemaakte keuzen. Daarbij weegt voor mij zwaar dat er al een vergunningaanvraag op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht is ingediend bij de gemeente Ameland en dat er een uitgewerkte planning bestaat, waarmee onder meer financiële belangen van partijen gemoeid zijn. Niettemin wil ik er op wijzen dat Liander en NAM dit voor eigen risico doen en vertrouw ik er op dat het mijn departement in een later stadium van de besluitvormingsprocedure niet zal worden tegengeworpen als in eventuele rechtszaken besluiten van de gemeente Ameland dan wel het ministerie van LNV voor dit project/deze projecten zullen worden vernietigd om de hierboven genoemde reden.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e

senior beleidsmedewerker
Team natuurvergunningen

.....

Directie Natuur en Biodiversiteit
Directoraat Agro en Natuur
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag | C-passage 4
Correspondentieadres:
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

.....

T +31 (0)10.2.e
M +31 (0)10.2.e
e-mail 10.2.e [@minez.nl](mailto:10.2.e@minez.nl)

.....

Van: 10.2.e [@shell.com](mailto:10.2.e@shell.com) [<mailto:10.2.e@shell.com>]

Verzonden: vrijdag 17 augustus 2018 12:39

Aan: 10.2.e

CC: 10.2.e [@shell.com](mailto:10.2.e@shell.com); 10.2.e [@shell.com](mailto:10.2.e@shell.com)

Onderwerp: vergunningverlening electrificatieproject

Beste 10.2.e en 10.2.e,

Na intern overleg zijn we van mening dat we conform jullie advies, voor het electrificatieproject bij Ameland één Wnb-vergunning bij LNV willen aanvragen. Daarin beschouwen we dan de aanpassingen op AME-1, aanleg van de kabel van AME-1 naar AWG en het verwisselen van de compressor op AWG. We hopen dat we het aanleggen van de nutsaansluiting door Liander als afzonderlijk mogen beschouwen. Gezien vanuit de instandhoudingsdoelstellingen lijkt ons dat verdedigbaar, vooral omdat dit in 2018 gepland is en ons werk pas in 2020 zal starten. Als jullie hiermee akkoord kunnen gaan, zullen wij door Anthea voor deze scoop een PB laten opstellen.

Bijgevoegd vinden jullie een kaartje waarop de NAM-scope en Liander-scope zijn weergegeven.

Vriendelijke groeten, 10.2.e, 10.2.e en 10.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

/O=CICWP/OU=EXCHANGE ADMINISTRATIVE GROUP (FYDIBOHF23SPDLT)/CN=RECIPIENTS

Van: 10.2.e
Verzonden: woensdag 29 augustus 2018 10:35
Aan: 10.2.e @shell.com; 10.2.e @shell.com; 10.2.e @shell.com
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: vergunningverlening electrificatieproject

Beste 10.2.e,

Duidelijk. Ik heb de collega's van de provincie Friesland ook nog even geïnformeerd over de afspraken en mevrouw 10.2.e zou Liander ook nog op de processuele risico's wijzen. We horen graag jullie planning is voor de onderdelen die bij LNV aangevraagd gaan worden. Verder ben ik benieuwd naar de planning voor de workover van AWG.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Van: 10.2.e @shell.com [mailto:10.2.e @shell.com]
Verzonden: maandag 27 augustus 2018 11:33
Aan: 10.2.e @shell.com; 10.2.e @shell.com
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: vergunningverlening electrificatieproject

Beste 10.2.e,

Dank voor je mail. We hebben inmiddels Anteagroup opdracht gegeven om voor de betreffende NAM onderdelen een passende beoordeling op te stellen.

Daarnaast hebben we met Liander contact gehad en afgesproken dat iedere partij voor de eigen onderdelen de benodigde vergunningen zal aanvragen en daarover zelf contact zal onderhouden met de betreffende bevoegde gezagen.

Ik zal jullie op de hoogte houden van onze verdere voortgang mbt de Nbw-aanvraag voor het NAM deel van dit project.

M.vr.grt. 10.2.e

From: 10.2.e
Sent: donderdag 23 augustus 2018 10:39
To: 10.2.e JC NAM-LSUP/ON; 10.2.e JW NAM-LSUP/ON; 10.2.e M NAM-UPO/T/H
Cc: 10.2.e
Subject: FW: vergunningverlening electrificatieproject

Beste 10.2.e, 10.2.e en 10.2.e,

Bedankt voor jullie bericht. NAM zal dus een vergunning bij het ministerie van LNV aanvragen voor de aanpassingen op de locatie AME-1, de aanleg van de kabel van AME-1 naar het platform Ameland-Westgat (AWG) en het verwisselen van de compressor op AWG (de vervanging van een gascompressor door een elektrisch aangedreven compressor). NAM verzoekt om het aanleggen van de nutsaansluiting door Liander als afzonderlijk project te mogen beschouwen en voert daartoe aan dat dit vanuit de instandhoudingsdoelstellingen verdedigbaar is, vooral omdat de aanleg van deze nutsaansluiting in 2018 gepland is en de andere activiteiten pas in 2020 zal starten. Daartoe wordt een afzonderlijke passende beoordeling opgesteld.

Over de aanleg van de middenspanningsleiding door Liander heb ik eergisteren gesproken met mevrouw 10.2.e van de Provincie Fryslân. In dit gesprek is door ons beiden onderkend dat in het geval van mogelijke juridische procedures tegen de aanleg van de aansluiting door Liander en/of tegen de aanpassingen op AME-1 en AWG de op voorhand niet kansloze beroepsgrond kan worden ingebracht dat het gaat om activiteiten, die delen zijn van een samenhangende activiteit zijn en die noodzakelijk zijn om AWG door de realisatie van de elektrificatie te blijven exploiteren. De provincie Fryslân neemt het standpunt in dat de middenspanningsleiding door Liander op het eiland een afzonderlijk project is en dat de provincie bevoegd is om dit project te beoordelen. Hoewel ik NAM eerder persoonlijk anders heb geadviseerd op grond van de bestaande jurisprudentie, stem ik er nu alsnog mee in dat provincie bevoegdheid aanneemt voor de aanleg van middenspanningsleiding door Liander, gelet op de eerder door NAM en Liander, de gemeente Ameland en de provincie Fryslân gemaakte keuzen. Daarbij weegt voor mij zwaar dat er al een vergunningaanvraag op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht is ingediend bij de gemeente Ameland en dat er een uitgewerkte planning bestaat, waarmee onder meer financiële belangen van partijen gemoeid zijn. Niettemin wil ik er op wijzen dat Liander en NAM dit voor eigen risico doen en vertrouw ik er op dat het mijn departement in een later stadium van de besluitvormingsprocedure niet zal worden tegengeworpen als in eventuele rechtszaken besluiten van de gemeente Ameland dan wel het ministerie van LNV voor dit project/deze projecten zullen worden vernietigd om de hierboven genoemde reden.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e

senior beleidsmedewerker
Team natuurvergunningen

.....

Directie Natuur en Biodiversiteit
Directoraat Agro en Natuur
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag | C-passage 4
Correspondentieadres:
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

.....

T +31 (0)10.2.e
M +31 (0)10.2.e
e-mail 10.2.e [@minez.nl](mailto:10.2.e@minez.nl)

.....

Van: 10.2.e [@shell.com](mailto:10.2.e@shell.com) [<mailto:10.2.e@shell.com>]
Verzonden: vrijdag 17 augustus 2018 12:39
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e [@shell.com](mailto:10.2.e@shell.com); 10.2.e [@shell.com](mailto:10.2.e@shell.com)
Onderwerp: vergunningverlening electrificatieproject

Beste 10.2.e en 10.2.e,

Na intern overleg zijn we van mening dat we conform jullie advies, voor het electrificatieproject bij Ameland één Wnb-vergunning bij LNV willen aanvragen. Daarin beschouwen we dan de aanpassingen op AME-1, aanleg van de kabel van AME-1 naar AWG en het verwisselen van de compressor op AWG. We hopen dat we het aanleggen van de nutsaansluiting door Liander als afzonderlijk mogen beschouwen. Gezien vanuit de instandhoudingsdoelstellingen lijkt ons dat verdedigbaar, vooral omdat dit in 2018 gepland is en ons werk pas in 2020 zal starten. Als jullie hiermee akkoord kunnen gaan, zullen wij door Anthea voor deze scoop een PB laten opstellen.

Bijgevoegd vinden jullie een kaartje waarop de NAM-scope en Liander-scope zijn weergegeven.

Vriendelijke groeten, ^{10.2.e}, ^{10.2.e} en ^{10.2.e}

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: dinsdag 25 september 2018 15:33
Aan: 10.2.e
Onderwerp: Fwd: NAM-platform AWG-1: natuurtoets klein onderhoud gasputten
Bijlagen: 20180831-431183-rap-NAM-natuurtoets-coiled-tubing-AWG-Ameland .pdf; ATT00001.htm; 20180831-431183-rap-NAM-Coiled Tubing-AWG-Noordzee-dep.pdf; ATT00002.htm

10.2.e, kunnen we de uitkomsten onderschrijven?

Groet, 10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Begin doorgestuurd bericht:

Van: "wetnatuurbescherming" <10.2.e@ds.local>
Aan: "10.2.e" <10.2.e@minez.nl>, "10.2.e" <10.2.e@minez.nl>
Onderwerp: FW: NAM-platform AWG-1: natuurtoets klein onderhoud gasputten

Van: 10.2.e@shell.com [mailto:10.2.e@shell.com]

Verzonden: maandag 24 september 2018 12:00

Aan: wetnatuurbescherming

Onderwerp: NAM-platform AWG-1: natuurtoets klein onderhoud gasputten

Urgentie: Hoog

Geachte medewerker(ster) van het loket Natuurvergunningen,

Naar aanleiding van het voornemen van NAM om klein onderhoud uit te voeren op ons bestaande gasproductieplatform Ameland-Westgat-1 (AWG-1), gelegen in de Noordzee ten noorden van Ameland, bericht ik u het volgende.

Op het platform AWG-1 heeft onze maatschappij binnenkort klein onderhoud gepland aan de bestaande gasputten. Bij dit onderhoud (ook wel "coiled tubing" genaamd) worden werkzaamheden verricht die tot doel hebben om de toestroming van gas te verbeteren in de bestaande gasproductieputten. Alle gebruikte apparatuur zal op het bestaande platform geplaatst worden. Er zullen dus geen extra hefeilanden of andere installaties naast het platform geplaatst worden die van afstand zichtbaar zijn.

Om de effecten van deze werkzaamheden op de omliggende natuur inzichtelijk te maken heeft NAM aan Anteagroup de opdracht gegeven om een natuurtoets inclusief stikstofdepositie-berekening op te stellen. De betreffende rapporten zijn bijgevoegd aan deze mail.

Anteagroup heeft geconcludeerd dat uit de berekeningen met geëmitteerd stikstof voor de geplande activiteiten blijkt dat voor stikstof geen melding of vergunningaanvraag nodig is. Tevens wordt geconcludeerd dat er geen sprake is van extra effecten in vergelijking met de reguliere bedrijfssituatie van het AWG platform, zodat een Wet natuurbeschermingsvergunning ook niet nodig zou zijn.

Omdat NAM naast deze natuurtoets tevens een BARMM-melding zal doen bij het bevoegd gezag EZK voor deze activiteiten, is afgesproken met het ministerie van EZK dat NAM de natuurtoets van

dergelijke activiteiten tevens voorlegt aan het ministerie van LNV en de reactie van LNV toevoegt aan de genoemde BARMM melding. Daarom vernemen wij graag van u een reactie op de door Antegroup uitgevoerde natuurtoets.

Mochten er nog vragen zijn dan vernemen wij die graag van u.

M.vr.grt. 10.2.e

10.2.e

**Senior adviseur Vergunningen & Omgevingsmanagement (ONEgas & Land-Oost/West)
Legal - Permits & Social Performance (LSUP/ON)**

Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V.

Statutaire vestiging Den Haag - Handelsregister no. 0400869

Correspondentieadres: Postbus 28000, 9400 HH Assen

Bezoekadres: Schepersmaat 2, 9405 TA Assen

Tel: +31 (0) 10.2.e

Mobiel: +31 (6) 10.2.e

E-mail: 10.2.e@shell.com

Internet: <http://www.nam.nl>

Please note that CC-mails are stored separately en read infrequently.

Disclaimer: The information in this e-mail is confidential and intended solely for the person to whom it is addressed. If this message is not addressed to you, please be aware that you have no authorization to read this e-mail, to copy it, to furnish it to any person other than the addressee, or to use or misuse its content in any way whatsoever.

Should you have received this e-mail by mistake, please bring this to the attention of the sender, after which you are kindly requested to destroy the original message.

Natuurtoets

"coiled tubing" platform AWG Ameland

projectnummer 431183
concept revisie 0A
31 augustus 2018

Natuurtoets

"coiled tubing" platform AWG Ameland

projectnummer 14207-431183

concept revisie 0A
31 augustus 2018

Opdrachtgever

Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V.
Postbus 28000
9400 HH Assen

datum vrijgave	beschrijving revisie 0A	goedkeuring	10.2.e	vrijgave	10.2.e
31-08-2018	concept	10.2.e		10.2.e	

Inhoudsopgave

Blz.

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel en onderzoeksvragen	1
2	Wet- en regelgeving	4
2.1	Algemeen	4
2.2	Gebiedsbescherming: Natura 2000	4
2.3	Gebiedsbescherming: Natuur Netwerk Nederland	4
2.4	Soortbescherming	5
3	Voorgenomen activiteit	7
4	Informatie beschermde gebieden	8
4.1	Ligging plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden	8
4.2	Aanwezige natuurwaarden	9
4.2.1	Habitattypen	10
4.2.2	Habitatsoorten	12
4.2.3	Broedvogels	15
4.2.4	Niet-broedvogels	16
4.3	Afbakening storingsfactoren Natura 2000-gebieden	22
4.3.1	Effectenindicator Ministerie van EZK	22
5	Effectbeoordeling gebieden	24
5.1	Inleiding	24
5.2	Becoördeling Verzuring en vermesting	25
5.3	Concluderend	25
6	Beschermde soorten	26
6.1	Inleiding	26
6.2	Aanwezigheid soorten	26
6.2.1	Zeezoogdieren	26
6.2.2	Vissen	29
6.2.3	Vogels	31
7	Effectbeoordeling soorten	34
8	Conclusies	36
	Literatuur	38

Bijlage 1 Wettelijk kader

Bijlage 2 Effectenindicatoren Natura 2000-gebieden

Bijlage 3 Aanwezige Natura 2000 waarden

Natura 2000-gebied Noordzeekustzone	51
Natura 2000-gebied Duinen Ameland	53
Natura 2000-gebied Waddenzee	56

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V. (NAM) heeft het voornemen om een "coiled tubing job" uit te voeren op drie putten van het platform AWG in de Noordzeekustzone bij Ameland. Dit platform is gesitueerd op een afstand van circa 2,5 km uit de kust ten noorden van Ameland, in het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone (zie figuur 1.1). Op het AWG platform zal tijdelijk een mobiele installatie worden geplaatst om de werkzaamheden uit te voeren.

Er dient onderzocht te worden of de geplande ingrepen effect hebben op beschermde soorten of beschermde gebieden (Wet natuurbescherming en Natuurnetwerk Nederland). Ontwikkelingen mogen niet zonder meer plaatsvinden indien deze negatieve gevolgen hebben voor beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties. Dit wordt gedaan op basis van een Natuurtoets. In deze rapportage zijn de resultaten van de Natuurtoets beschreven.

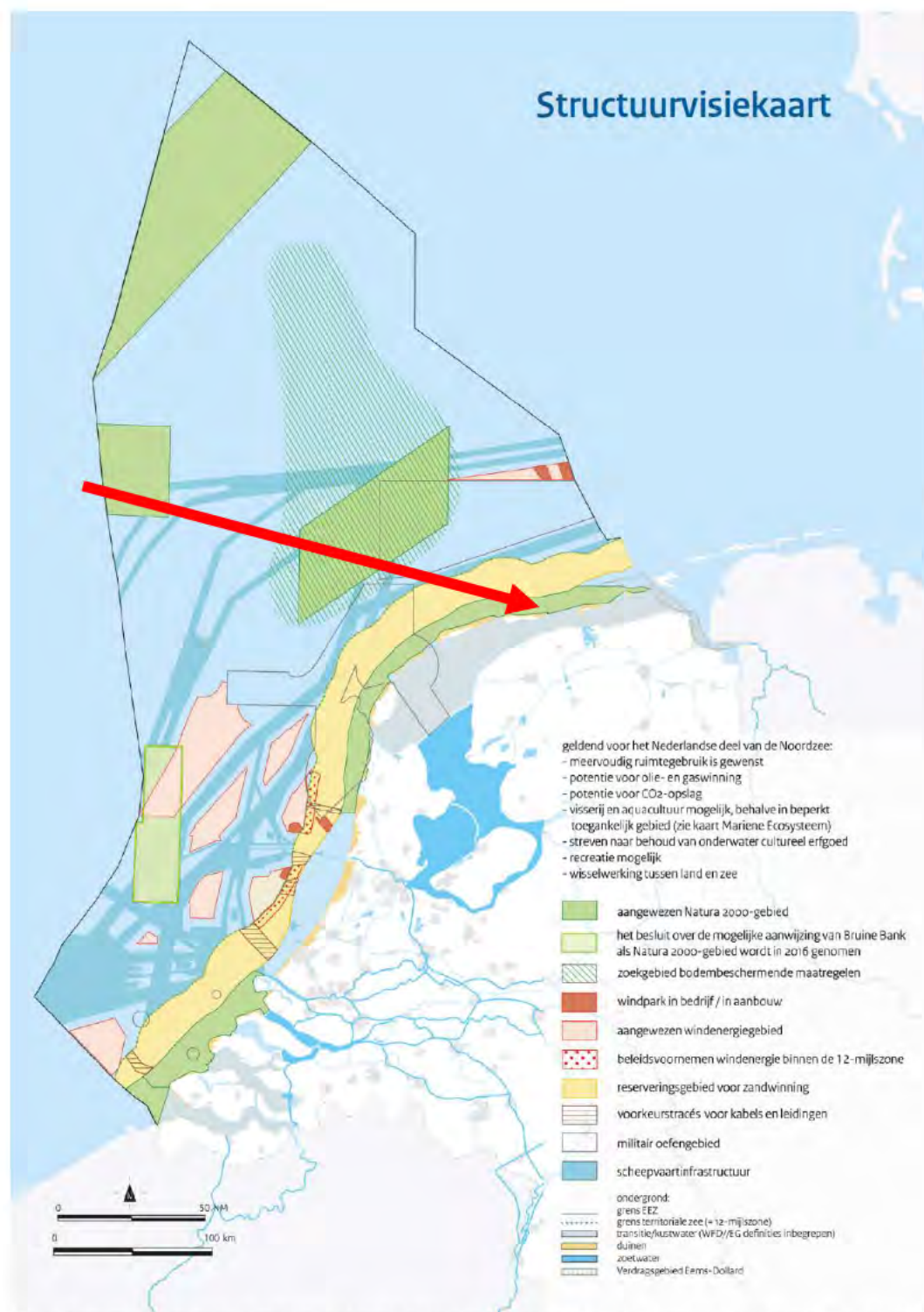
1.2 Doel en onderzoeksvragen

Het doel van voorliggende Natuurtoets is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen ingreep met de beschermde soorten en beschermde gebieden (Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland) en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing/vergunning noodzakelijk is.

Om hiertoe te komen worden onder andere de volgende vragen beantwoord:

- Komen in de beïnvloedingszone van het plangebied beschermde natuurgebieden voor? Zo ja, welke zijn dit en wat zijn de effecten hierop?
- Dienen vervolgstappen in de vorm van een uitwerking- of een compensatieplan opgesteld te worden?
- Welke in het kader van de Wnb beschermde soorten komen voor in het beïnvloedingsgebied van de voorgenomen ontwikkeling?
- Vinden er als gevolg van de ontwikkeling effecten plaats op deze soorten en worden daarbij verbodsbepalingen overtreden?
- Is het noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen en welke zijn dit?
- Dient in het kader van de Wnb een ontheffing aangevraagd te worden?

Op bovenstaande vragen wordt in hoofdstuk 4, 5, 6 en 7 een antwoord gegeven (zie ook de leeswijzer).

Figuur 1.1: Situering locatie platform AWG (indicatief met rode pijl) op Structuurvisiekaart. Bron: Beleidsnota Noordzee 2016-2021; bijlage 2 bij het Nationaal Waterplan 2016-2021.

1.3 Leeswijzer

De Natuurtoets is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 1 geeft de aanleiding van de Natuurtoets;
- Hoofdstuk 2 beschrijft beknopt het wettelijk kader;
- Hoofdstuk 3 beschrijft het projectvoornemen;
- Hoofdstuk 4 beschrijft de Natura 2000-gebieden inclusief instandhoudingsdoelen en beschrijft de relevante storingsfactoren;
- Hoofdstuk 5 toetst de activiteiten aan gebiedenbescherming;
- Hoofdstuk 6 beschrijft de in het gebied aanwezige soorten;
- Hoofdstuk 7 toetst de activiteiten aan soortbescherming;
- Hoofdstuk 8 eindigt met conclusies.

2 Wet- en regelgeving

2.1 Algemeen

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden. In voorliggende rapportage wordt niet ingegaan op de bescherming van houtopstanden. Houtopstanden zijn niet aanwezig in het plangebied. Naast bescherming vanuit de Wnb, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Het betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN).

2.2 Gebiedsbescherming: Natura 2000

Natura 2000-gebieden zijn natuurgebieden van groot internationaal belang. Deze gebieden zijn aangewezen onder de Europese Habitat- en / of Vogelrichtlijn. Voor de gebieden en de daarbij aangewezen soorten en habitattypen zijn instandhoudingsdoelstellingen opgesteld. Een activiteit mag niet leiden tot significant negatieve effecten op deze doelen of tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken. Indien op voorhand significante effecten niet uitgesloten kunnen worden dient een Passende beoordeling opgesteld te worden.

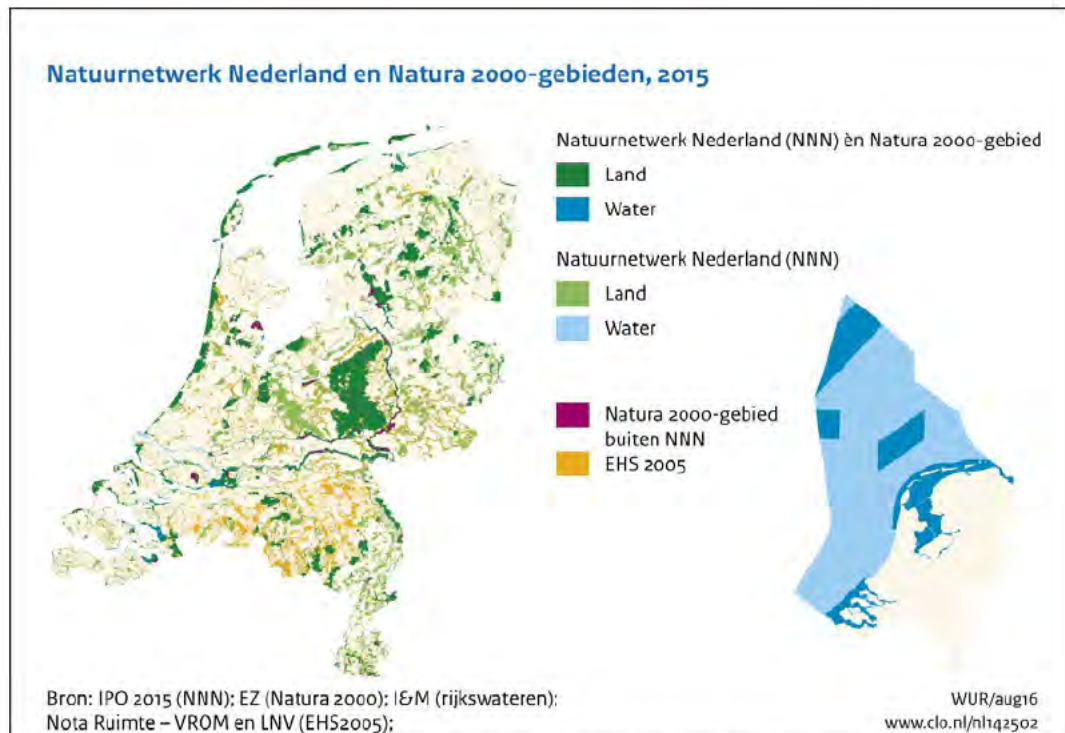
2.3 Gebiedsbescherming: Natuur Netwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een stelsel van ecologisch hoogwaardige natuurgebieden; de Natura 2000-gebieden maken daar deel van uit. Naast de Natura 2000-gebieden bevat het NNN ook overige leefgebieden van soorten en – om isolatie te voorkomen - gebieden die een verbinding vormen tussen natuurgebieden. Alle Rijkswateren zijn onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland. Het plangebied valt daarmee in het NNN, zie ook figuur 2.1.

De Rijkswateren en de natuur in de Rijkswateren zijn geen onderdeel geweest van de decentralisatie van het natuurbeleid naar de provincies geweest. De natuurwaarden van de Rijkswateren vallen onder de verantwoordelijkheid van het Rijk. Er zijn geen duidelijke kaders gesteld ten aanzien van NNN op de Noordzee. In de beleidsnota Noordzee 2016 – 2021 wordt dit beleid niet genoemd; er is slechts een verwijzing naar overig beleid (zie Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR)). Daarin wordt vermeld dat de Noordzee en grote wateren tot het NNN behoren en onder de verantwoordelijkheid van het Rijk vallen. Enkel voor het NNN in de Waddenzee is in de Structuurvisie Waddenzee een specifiek regime uitgewerkt.

De Waddenzee (inclusief de Eems en de Dollard), het IJsselmeergebied, de Deltawateren en de grote rivieren zijn wel beschermd onder de Vogel- en Habitatrichtlijn. Voor delen van de Noordzee geldt hetzelfde. Het regime uit de Wet natuurbescherming is onverkort op deze gebieden van toepassing. De overige delen van de Noordzee kennen geen specifiek planologisch regime en vallen onder het integrale Noordzeebeleid en -beheer (uitgewerkt in het Nationaal Waterplan).

Aangezien duidelijke kaders ten aanzien van het NNN ontbreken en omdat wordt getoetst op zowel gebiedenbescherming als soortenbescherming van de Wet natuurbescherming wordt er van uitgegaan dat door de toetsing tegelijkertijd voldoende rekening wordt gehouden met de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. Daarom wordt in de voorliggende rapportage niet nader ingegaan op het NNN.

Figuur 2.1: NNN-gebieden in Nederland, met rechtsonder NNN-gebied Noordzee in combinatie met Natura 2000-gebieden (Compendium voor de Leefomgeving, 2017).

2.4 Soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving.

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet, indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding (zie artikel 3.1 in tekstkader in de bijlage).

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod op om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding. Daarbij dient opgemerkt te worden dat een aantal vogelsoorten ook vallen onder artikel 3.5 en daarom niet verstoord mogen worden.

Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in Bijlage A en B van de Wnb. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren, opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en onwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Met betrekking tot de 'andere soorten' heeft het Rijk een vrijstelling opgesteld voor een deel van deze soorten d.m.v. een AMvB (Regeling natuurbescherming, bijlage 10). Deze landelijke vrijstelling geldt voor projecten die genoemd zijn in artikel 1.3 lid 1 van het Besluit natuurbescherming, waaronder onderdeel b onder 3 van hetzelfde artikel (opsporen, winnen of opslaan van diepe delfstoffen, bedoeld in artikel 1 van de Mijnbouwwet).

Indien bij het voornemen gestelde verboden in artikel 3.1, 3.5 of 3.10 worden overtreden, dient gewerkt te worden conform een gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij RVO. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie. Zie de bijlage voor verdere toelichting.

3 Voorgenomen activiteit

Coiled tubing installatie

Een "coiled tubing" (CT) installatie is een installatie waarmee een stalen buis in de productieput gebracht wordt om werkzaamheden in de productieput te kunnen verrichten. De opgerolde stalen buis (zgn. coil) wordt langzaam van een haspel gerold en in de productieput gebracht totdat de gewenste werkdiepte is bereikt. Op de werkdiepte worden met behulp van hulpstukken die aan het uiteinde van de stalen buis bevestigd zijn, spoelwerkzaamheden of mechanische ingrepen (bijvoorbeeld uitwisselen van veiligheidskleppen) verricht.

De energievoorziening van de CT-unit wordt verkregen van een dieselmotor. Daarnaast wordt ook gebruik gemaakt van een stikstof-pompunit om stikstof door de holle stalen buis te kunnen pompen voor het schoonmaken van de productieput, alsmede van een vloeistofpomp (beide eveneens met diesel als brandstof).

Te verrichten werkzaamheden

Met behulp van de "coiled tubing" installatie en de bestaande productie installatie worden werkzaamheden verricht die tot doel hebben om de toestroming van gas te verbeteren in de productieputten AWG 102, 107 en 108. De "coiled tubing" installatie gebruikt stikstof en vloeistof om de productieputten schoon te maken. Na deze schoonmaakwerkzaamheden wordt de desbetreffende put schoon geproduceerd via de permanente productie-installatie op het platform. Er wordt geen gebruik gemaakt van een affakkel-installatie. Het werk vindt overdag en in de nacht plaats omdat de hoofdactiviteiten niet onderbroken kunnen worden. Transporten zullen per schip plaatsvinden (geen helikopters) en zullen zoveel mogelijk plaatsvinden tijdens de dagperiode.

De werkzaamheden op het platform duren circa 5 dagen per put (totaal twee weken op het platform).

Transport

Uitgangspunt is dat het personeel mee vliegt met het reguliere transport per helikopter (geen extra vluchten).

Voor het transport van materiaal en materieel voor de werkzaamheden wordt uitgegaan van totaal maximaal acht extra transporten per schip (twee aanvoer –leeg terug–, twee afvoer –vol terug–, plus vier bezoeken tijdens de werkzaamheden).

Gebiedsvreemde stoffen

Bij de werkzaamheden komen gebiedsvreemde stoffen vrij. Alle stoffen worden afgevoerd naar land.

Planning

De uitvoering is gepland in het najaar van 2018.

4.2 Aanwezige natuurwaarden

De Noordzeekustzone, Waddeneilanden en Waddenzee grenzen aan elkaar en zijn onderling verbonden. Alle drie gebieden worden sterk beïnvloedt door eb- en vloed en de daarmee samenhangende (sterke) getijstroom. In Bijlage 3 is een beschrijving opgenomen van elk Natura 2000-gebied met zijn instandhoudingsdoelen en aanwezige natuurwaarden in en in de directe omgeving van het plangebied.

De Natura 2000-gebieden Noordzeekustzone, Duinen Ameland en de Waddenzee zijn aangewezen als Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebied (Ministerie van EZ, 2018). Voor elk Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelen opgesteld voor habitattypen, habitatsoorten en broedvogels. Voor de Noordzeekustzone en de Waddenzee zijn ook instandhoudingsdoelen opgesteld voor niet-broedvogels. Aangezien een groot aantal van de aangewezen soorten overlap vertonen met die van de twee andere gebieden, wordt per groep (habitattypen, habitatsoorten, broedvogels, niet-broedvogels) de instandhoudingsdoelen van de drie Natura 2000-gebieden in één tabel weergegeven (zie tabel 4.1, 4.2, 4.3 en 4.4).

Er is in beeld is gebracht welke habitattypen en soorten in het plangebied of de omgeving voor komen. De focus heeft daarbij gelegen op de oostpunt van Ameland. Daarbinnen is onderscheid gemaakt in verschillende zones, namelijk het Hon (strand en embryonale duinen), het Oerd (duinen) en de zandplaten in het zeegat tussen Ameland en Schiermonnikoog. Wadvogels verzamelen zich bij hoogwater op specifieke plekken om te wachten tot het weer eb wordt, de zogenaamde hoogwatervluchtplaatsen (HVP's). Op deze locaties zijn met enige regelmaat grote concentraties vogels aanwezig. In beeld is gebracht welke vogelsoorten gebruik maken van de HVP op de oostpunt van Ameland. Een voorbeeld hiervan zijn de HVP's van de scholekster in figuur 4.2. Overige HVP's liggen op grotere afstand van de planlocatie, en zijn daarom minder relevant.

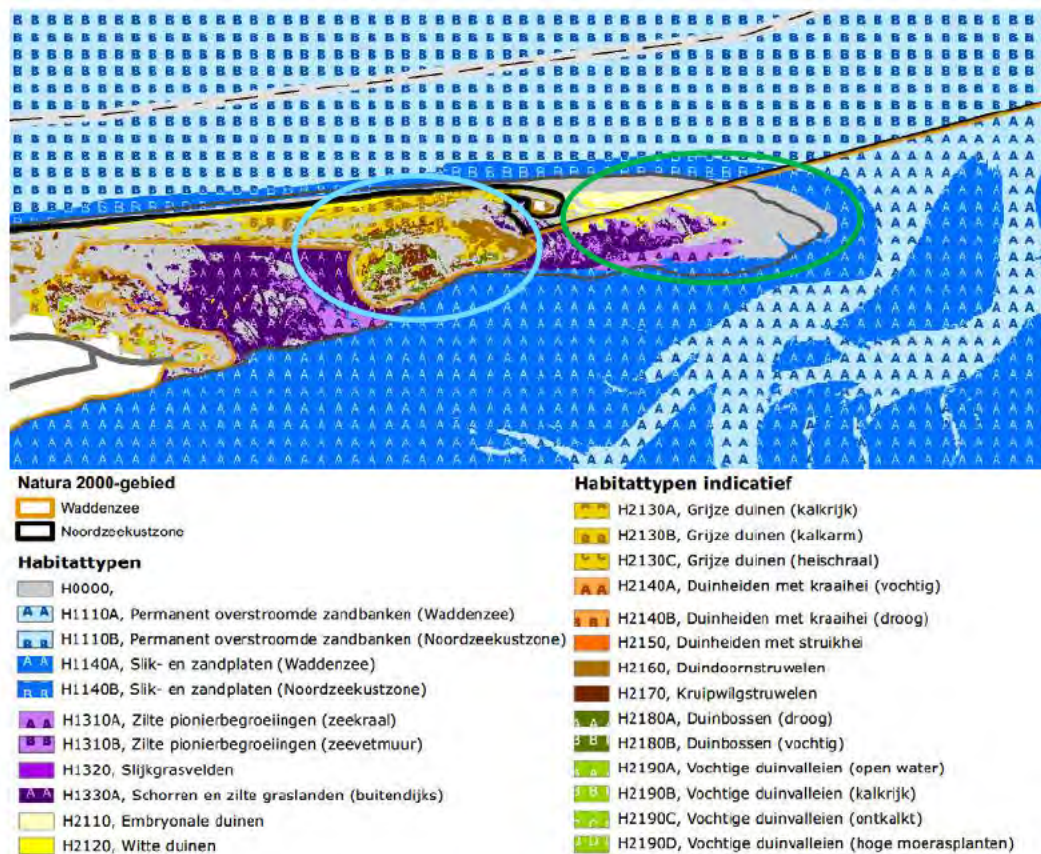

Figuur 4.2: Locaties hoogwatervluchtplaatsen (HVP's) op Ameland. Groene cirkel zijn de HVP's waar in deze rapportage de focus op ligt. Bron: RVO, 2016.

4.2.1 Habitattypen

Ter plaatse van het plangebied is het habitattype H1110B Permanent overstroomde zandbanken (Noordzeekustzone) aanwezig. Dit habitattype is aanwezig in vrijwel de gehele Noordzeekustzone (140 duizend hectare). Zie ook figuur 4.3.

In zuidelijke richting, op circa twee kilometer afstand, ligt het habitattype H1140B, Slik- en zandplaten (Noordzeekustzone) tegen Ameland aan. Het Noordzeestrand van Ameland kwalificeert niet als habitattype. De duinen in het Oerd behoren tot de habitattype witte of grijze duinen, afgewisseld met duindoornstruwelen (H2160) en vochtige bossen (H2180B). Op de Hon is sprake van embryonale duinvorming (H2110). Aan de zijde van de Waddenzee komen nog de habitattypes H1310A Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal) en H1330A Schorren en zilte graslanden (buitendijks) voor. In tabel 4.1 is weergegeven waar de habitattypes het dichtst bij het plangebied zijn het gelegen.

Figuur 4.3: Habitattypenkaart voor Ameland en aangrenzende delen Noordzeekustzone en Waddenzee. Zie ook legenda. Groene cirkel geeft de eilandstaart de Hon aan. Lichtblauwe cirkel geeft het Oerd aan. Bron: Kaartenbijlage Natura 2000-beheerplan Waddenzee, Min. lenM, 2016.

Tabel 4.1. Voorkomende habitattypen van de Natura 2000-gebieden 'Noordzeekustzone' (NZK), 'Duinen Ameland' (DA), 'Waddenzee' (WZ). Daarbij is de dichtstbijzijnde locatie waarin het habitatype voorkomt aangegeven in de kolom 'Waar aanwezig'. * Volgens beheerplan gelden instandhoudingsdoelen voor dit habitatype in de aangegeven locatie.

Codering	Soort	NZK	DA	WZ	Waar aanwezig
H1110A	Permanent overstroomde zandbanken (getijdengebied)			X	Waddenzee
H1110B	Permanent overstroomde zandbanken (Noordzeekustzone)	X			Plangebied en omgeving
H1130	Estuaria			X	Wordt ontwikkeld bij Eems-Dollard
H1140A	Slik- en zandplaten (getijdengebied)			X	Langs de Hon, Friesche zeegat
H1140B	Slik- en zandplaten (Noordzeekustzone)	X			Langs Noordzeestrand Ameland
H1310A	Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	X		X	De Hon*
H1310B	Zilte pionierbegroeiingen (zevetmuur)	X		X	De Hon*
H1320	Slijkgrasvelden			X	De Hon*
H1330A	Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	X		X	Zuidzijde de Hon
H1330B	Schorren en zilte graslanden (binnendijks)			X	Waddenzee – vaste wal
H2110	Embryonale duinen	X		X	De Hon
H2120	Witten duinen		X	X	De Hon
H2130A	Grijze duinen (kalkrijk)		X	X	De Hon*
H2130B	Grijze duinen (kalkarm)		X	X	Het Oerd
H2130C	Grijze duinen (heischraal)		X		Het Oerd
H2140A	Duinheiden met kraaihei (vochtig)		X		Het Oerd*
H2140B	Duinheiden met kraaihei (droog)		X		Het Oerd*
H2150	Duinheiden met struikhei		X		Westelijk duingebied Ameland
H2160	Duindoornstruwelen		X	X	De Hon*
H2170	Kruipwilgstruwelen		X		Het Oerd
H2180A	Duinbossen (droog)		X		Het Oerd
H2180B	Duinbossen (vochtig)		X		Het Oerd en de Hon
H2180C	Duinbossen (binnenduintrand)		X		Westelijk duingebied Ameland
H2190A	Vochtige duinvalleien (open water)		X		Westelijk duingebied Ameland
H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	X	X	X	De Hon*
H2190C	Vochtige duinvalleien (ontkalkt)		X		Westelijk duingebied Ameland
H1190D	Vochtige duinvalleien (hoge moerasplanten)		X		Eilandkop
H6230	Heischrale graslanden		X		Westelijk duingebied Ameland

Aanwezigheid habitattypen

Zoals uit tabel 4.1 is af te leiden komt ter plaatse van het plangebied het habitatype 'Permanent overstromde zandbanken (Noordzeekustzone)' voor. Op circa 2 km afstand ligt het habitatype Slik- en zandplaten tegen het eiland aan en in het Friesche zeegat (het gat tussen het eiland Ameland en Schiermonnikoog). Op de Hon zijn vervolgens nog de volgende habitattypes aanwezig: Zilte pionierbegroeiingen, Slijkgrasvelden, Schorren en zilte graslanden (buitendijks), Embryonale duinen, Witten duinen, Grijze duinen (kalkrijk), Duindoornstruwelen, Duinbossen (vochtig) en Vochtige duinvalleien (kalkrijk).

4.2.2 Habitatsoorten

De nauwe korfslak komt voor op vochtige, min of meer kalkrijke terreinen in de aanwezigheid van bomen. De soort is in het Natura 2000-gebied Waddenzee alleen waargenomen op Rottumeroog en -plaat en op Schiermonnikoog (in lage duintjes op de kwelders). De nauwe korfslak is geen instandhoudingsdoel voor de Duinen van Ameland.

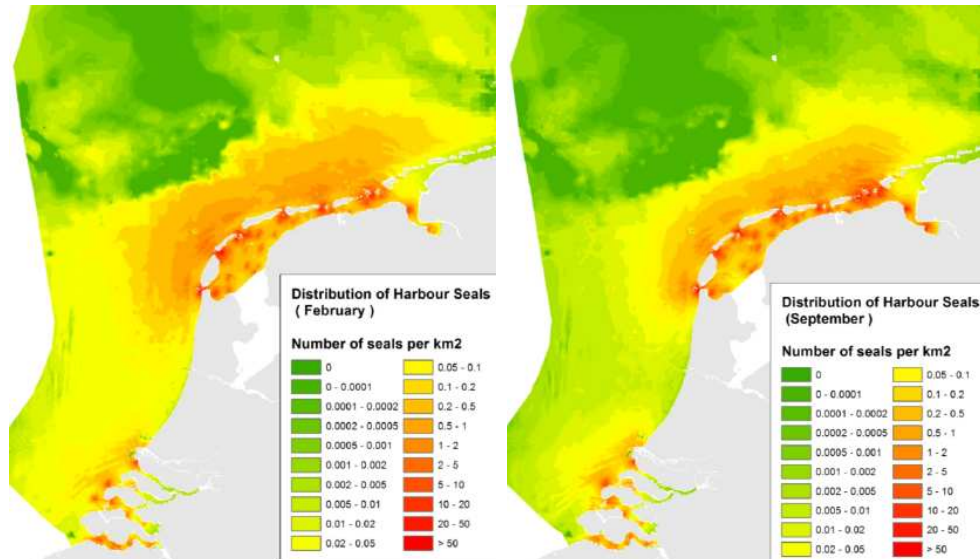
De groenknolorchis is een landplant en komt voor in het duingebied van Ameland, met name delen onder invloed van basenrijk grondwater (zoals duinvalleien). Een dergelijke locatie ligt op de overgang van het Oerd naar de Hon aan de noordzijde van het eiland.

De anadrome vissoorten zeeprik, rivierprik en fint leven voor een groot gedeelte in kustzones, waaronder de Noordzeekustzone. De zeeprik en rivierprik leven in die periode als parasiet op andere vissen. De zeeprik trekt in de periode februari-juni de rivier op om in juni-juli te paaien. De rivierprik trekt in het najaar de rivieren op en paait van maart tot en met mei. Na 2 tot 5 jaar trekken de jonge vissen naar zee. Rivierprik doet dit in de zomer (mei-oktober) en jonge zeeprikken trekken in december en januari naar zee, waar zij vervolgens verder opgroeien. Ook de fint blijft in de kustgebieden, waaronder de Noordzeekustzone en zal in april-mei naar zoetwatergetijdegebieden trekken om te paaien.

Zeehonden leven van vis, schaaldieren, weekdieren en dergelijke van de bodem. Daarbij kunnen zij lange foerageertochten van wel meerdere dagen maken, waarbij ze ver de zee op trekken. In de zomermaanden blijven zeehonden dichterbij de zandplaten, waar zij op rusten, jongen krijgen en ruïen. De zee in en rondom het plangebied vormt onderdeel van het foerageergebied. De hoogste dichtheden zeehonden zijn te vinden in de zeegaten en buitendelta's tussen de Waddeneilanden. Zie ook figuur 4.4 voor de dichtheid van de gewone zeehond in de Waddenzee en Noordzee. Daarbij is te zien dat de dichtheid van de gewone zeehond vooral hoog is in de buurt van ligplaatsen (zandplaten) en het deel van de Noordzee tot 30 meter diepte. Vanaf een toenemende diepte boven de 30 meter nemen de dichtheden weer geleidelijk af. Daarnaast is af te leiden dat de soort in de wintermaanden zich op grotere afstand bevinden van de ligplaatsen dan in de zomermaanden (Aarts et al., 2016). De soort brengt circa 80% van zijn tijd in zee door om te foerageren, paren en te slapen (RVO, 2016).

Zoals genoemd maken zeehonden frequent gebruik van ligplaatsen om uit te rusten (zandplaten). De dichtstbijzijnde ligplaatsen – in het Friesche Zeegat - bevinden zich op circa 6,5 km afstand van de planlocatie (zie ook figuur 4.5). Deze rustplaatsen dienen ook als voortplantingsplaats.

De ligplaatsen in het zeegat tussen Ameland en Schiermonnikoog worden uitsluitend gebruikt door de gewone zeehond. Deze plant zich voort (in mei-juli). De jongen kunnen meteen na de geboorte zwemmen.

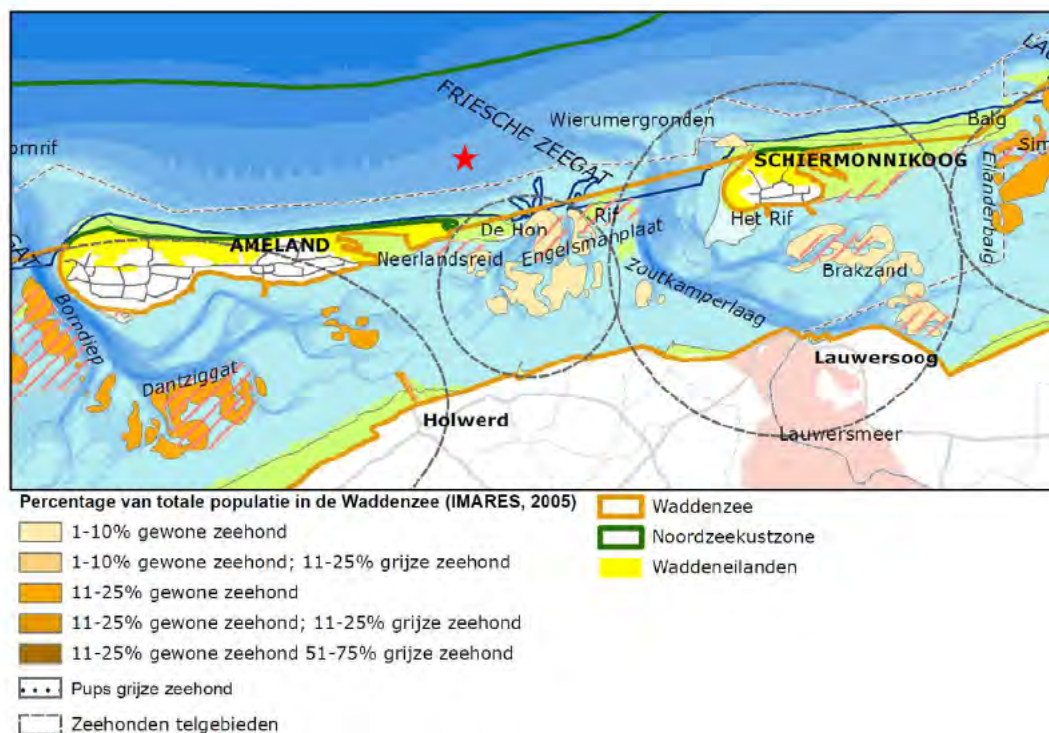

Figuur 4.4 Voorspelde verspreiding en dichtheid gewone zeehond in februari (links) en september (rechts) op basis van een habitatmodel in combinatie met data loggers geplaatst op gewone zeehond. Bron: Aarts et al., 2016.

De grijze zeehond maakt vooral gebruik van de meer westelijk gelegen gebieden (Razende Bol en Engelse hoek; respectievelijk ten zuidwesten van Texel en ten westen van Terschelling). Deze soort plant zich voort in december-februari. De jongen kunnen in de eerste drie weken niet zwemmen door hun wollige vacht. Deze verliezen zij na circa drie weken. Ze worden 16 tot 21 dagen gezoogd, waarna de moeder weer vruchtbaar is en na een aantal keren paren weer terugkeert naar zee. De jongen blijven tot zij circa 30 tot 35 dagen oud zijn op de platen totdat zij, gedreven door honger, gaan vissen in de zee (zoogdiervereniging.nl). Deze gebieden liggen op grote afstand (circa 35 km tot aan voortplantingsplaats in Waddenzee, circa 55 km tot aan voortplantingsplaats 'Engelse hoek' in Noordzeekustzone). Net als de gewone zeehond kan ook de grijze zeehond als adult gebruik maken van (de omgeving van) het plangebied om te foerageren. Dit zal echter om enkele individuen van de grijze zeehond gaan.

De bruinvis komt in het hele Nederlandse deel van de Noordzee voor. Dieren leven daarbij solitair of in kleine groepjes van enkele dieren. Sinds halverwege de jaren '90 van de vorige eeuw neemt het aantal waarnemingen van de bruinvis in de Nederlandse kustwateren exponentieel toe. Ook spoelen er vaker (dode) bruinvissen aan; dit is ook voor Ameland het geval (www.walvisstrandings.nl). Het plangebied en omgeving zijn dan ook onderdeel van het leefgebied van de bruinvis.

In tabel 4.2 is weergegeven welke soorten gebruik maken van het plangebied, de Hon, het Oerd en/of de zandplaten.

Figuur 4.5. Zeehondenligplaatsen ten opzichte van globale locatie AWG (rode ster). Zie ook tabel. Bron: kaart nr. 7 bijlage Beheerplan Natura 2000-gebied Noordzeekustzone

Tabel 4.2. Voorkomende habitatsoorten van de Natura 2000-gebieden 'Noordzeekustzone' (NZK), 'Duinen Ameland' (DA), 'Waddenzee' (WZ). Daarbij zijn per locatie aangegeven of de soort gebruik maakt van de locatie als leefgebied (L), foerageergebied (F), lig- en of voortplantingsplaats (V) of niet (-). *met uitzondering van voortplanting

Codering	Soort	NZK	DA	WZ	Plangebied	De Hon	Zandplaten Friesche zeegat	Het Oerd
H1014	Nauwe korfslak			X	-	-	-	-
H1095	Zeeprik	X		X	L*	-	-	-
H1099	Rivierprik	X		X	L*	-	-	-
H1103	Fint	X		X	L*	-	-	-
H1351	Bruinvis	X			F	-	-	-
H1364	Grijze zeehond	X		X	F (incidenteel)	-	-	-
H1365	Gewone zeehond	X		X	F	-	V	-
H1903	Groenknolorchis		X		-	L	-	L

Aanwezigheid habitatsoorten

Uit tabel 4.2 blijkt dat een aantal habitatsoorten gebruik kan maken van het plangebied, het betreft de zeeprik, rivierprik, fint, bruinvis, grijze zeehond en gewone zeehond. De gehele Noordzeekustzone kan worden aangemerkt als leefgebied voor de voorgenomde vissoorten. De zandplaten in het Friesche Zeegat worden door Gewone zeehonden gebruikt als ligplaats. Zij zullen veelvuldig nabij het plangebied voorkomen om te foerageren. De ligplaatsen van de grijze zeehond liggen op grote afstand van het plangebied. Incidenteel kunnen foeragerende individuen van deze soort nabij het plangebied voorkomen. Bruinvissen hebben een groot leefgebied, waarvan het plangebied en omgeving deel uit maken. De bruinvis kan incidenteel voorkomen in het plangebied, maar er zijn geen aanwijzingen dat de planlocatie of directe omgeving van specifiek belang is voor de soort.

De nauwe korfslak is een landdier; Ameland behoort niet tot het bekende verspreidingsgebied van deze soort. De aanwezigheid van nauwe korfslak in de buurt van het plangebied wordt uitgesloten. De groenknolorchis is een landplant, die voorkomt op de overgang van het Oerd naar de Hon.

4.2.3 Broedvogels

Voor de broedvogels geldt dat deze broeden op de eilanden en het vaste land. Het plangebied zelf is niet geschikt als broedlocatie. Veel van de broedvogels zijn slechts in de zomerperiode aanwezig in het Waddengebied en Noordzeekustzone. Het grote gros van de soorten vertrekt in augustus – september; andere vertrekken in oktober. De grote stern blijft tot in november rond de Waddenzee en Waddeneilanden hangen en trekt dan deels weg naar zuidelijke delen in Nederland en deels verder weg.

Van roerdomp, eider, blauwe kiekendief, kluut en velduil blijft (een deel van) de broedvogels overwinteren in Nederland; Van de bruine kiekendief, bontbekplevier, kleine mantelmeeuw, grote stern blijft een klein deel van de populatie overwinteren in Nederland. Van deze soorten foerageren enkel de eider, kleine mantelmeeuw en grote stern op zee (vogelbescherming.nl).

In tabel 4.3 is weergegeven welke broedvogelsoorten gebruik maken van het plangebied, de Hon, het Oerd en/of de zandplaten.

Aanwezigheid broedvogels

Van de broedvogels kunnen de volgende soorten gebruik maken van het plangebied om te foerageren: eider, kleine mantelmeeuw, grote stern en noordse stern. (Een deel van) de populatie eider, kleine mantelmeeuw en grote stern kunnen ook in de winterperiode voorkomen in de buurt van het plangebied. Noordse stern vertrekt begin oktober en zal alleen tijdens het begin van de werkzaamheden mogelijk voor kunnen komen in het plangebied om te foerageren.

Strandplevier en dwergstern komen niet voor van oktober tot en met maart. Aanwezigheid van beide soorten in de periode waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden kan daarom uitgesloten worden. Van de overige broedvogels blijft of een deel overwinteren in Nederland, of een deel maakt nog gebruik van Ameland tot in oktober. Lepelaar, kluut en bontbekplevier kunnen op de droogvallende wadplaten en ondiepe slik- en zandplaten langs de Noordzeekustzone foerageren; Visdief jaagt in ondiep water.

De overige soorten die dan aanwezig kunnen zijn (roerdomp, bruine kiekendief, blauwe kiekendief, porseleinhoen, velduil, tapuit, rietzanger en grauwe klauwier) zullen naar verwachting vooral gebruik maken van het habitat wat verder van het plangebied gelegen is (duinen, kwelders).

Tabel 4.3. Voorkomende broedvogelsoorten van de Natura 2000-gebieden 'Noordzeekustzone' (NZK), 'Duinen Ameland' (DA), 'Waddenzee' (WZ). Daarbij is per deellocatie aangegeven of de soort gebruik maakt van de locatie als foerageergebied (F), broedgebied (B) of niet (-). Daarbij is aangegeven in welke periode deze aanwezig zijn in de Noordzeekustzone / Waddengebied. * Een deel van de broedvogels trekken weg, het andere deel blijft in de Noordzeekustzone / Waddengebied.

Codering	Soort	NZK	DA	WZ	Plangebied	De Hon	Het Oerd (duinen)	Wadplaat	Periode aanwezigheid
A021	Roerdomp		X		-	-	-	-	Jaarrond*
A034	Lepelaar			X	-	B	F	F	Maart – 'in' oktober
A063	Eider		X	X	F	B	B	-	Jaarrond*
A081	Bruine Kiekendief		X	X	-	B	B	-	15 maart – begin oktober*
A082	Blauwe Kiekendief		X	X	-	F	F	-	Jaarrond*
A119	Porseleinhoen		X		-	-	F?	-	15 maart – 15 oktober
A132	Kluut			X	-	F	F	F	Jaarrond*
A137	Bontbekplevier	X		X	-	F	-	F	Maart – oktober in wintermaanden schaars
A138	Strandplevier	X		X	-	F	-	F (B?)	April – september
A183	Kleine Mantelmeeuw			X	F	B	B	B?	Mei-september*
A191	Grote stern			X	F	B	B	B?	Maart- 15 november*
A193	Visdief			X	-	B	B	B?	Maart – begin oktober
A194	Noordse Stern			X	F	-	-	B?	April – begin oktober
A195	Dwergstern	X		X	-	-	-	-	April – September
A222	Velduil		X	X	-	B	B	-	Jaarrond*
A277	Tapuit		X		-	B	B	-	Maart – begin oktober
A295	Rietzanger		X		-	-	B	-	Maart - oktober
A338	Grauwe Klauwier		X		-	-	F	-	Mei – oktober

4.2.4 Niet-broedvogels

De Waddenzee en Noordzeekustzone vormen voor veel soorten een belangrijk gebied waar ze gedurende korte of langere tijd verblijven om op te vetten voor de verdere trek, opgroeigebied voor de jongen of om te ruien.

De niet-broedvogels kunnen grofweg in twee categorieën worden opgedeeld: vogels die op of boven het open water leven en foerageren op vis of tweekleppigen (roodkeelduiker, parelduiker, fuut, aalscholver, lepelaar, bergeend, dwergmeeuw, eider, zwarte zee-eend, brilduiker, middelste zaagbek en grote zaagbek) en vogels die vooral gebonden zijn aan de stranden, platen en kwelders en leven van bodemdieren (voornamelijk steltloper) of de vegetatie afgrazen (ganzen).

De roodkeelduiker verblijft buiten het broedseizoen voornamelijk op de kustwateren van de Noordzee en mijdt daarbij het binnenland en zoet water. De roodkeelduiker verblijft doorgaans tot 20 kilometer uit de kust. De parelduiker, die sterk op de roodkeelduiker lijkt, geldt eveneens dat deze vooral voorkomt in de kustwateren en zeer schaar is op open zee.

Hoewel de fuut broedt in zoetwatergebieden, maakt de soort ook gebruik van de Noordzeekustzone in de winter en kan daarbij in grote aantallen voorkomen (vogelbescherming.nl). Foerageert daarbij op 2 tot 4 m diepte.

De aalscholver gebruikt de Noordzeekustzone zowel als foerageergebied als slaap- en hoogwatervluchtplaatsen. De aalscholver is een goede duiker en kan grote vliegafstanden afleggen (de soort is bijv. waargenomen in een windmolenpark op 10 tot 18 km uit de kust (www.noordzeewind.nl)).

De lepelaar foerageert in oppervlakkig water en is daarbij (binnen de Natura 2000-gebieden) vooral gebonden aan het getijdengebied.

Kleine zwaan gebruikt tijdens de winterstop in Nederland vooral gebieden met ondiep water (vooral Lauwersmeer, Veluwemeer en IJsselmeer) en stappen later over op graslanden en akkers. Ook de toendrarietgans maakt gebruik van meren en vennen, maar dan om op te slapen en foerageert op akkers en graslanden (Vogelbescherming.nl).

Van de brandgans en rotgans is het niet bekend waar deze slapen, maar waarschijnlijk op de kwelder of het wad. Deze soorten foerageren op de kwelders en binnendijkse graslanden. De brandgans en rotgans zijn het talrijkst aan de zuidzijde van Ameland. De grauwe gans heeft slaapplekken in kwelders en polders. De noordzeekustzijde van Ameland heeft derhalve geen specifieke functie voor de brandgans, rotgans en grauwe gans.

De bergeend komt vooral voor langs de kust van Europa en een deel trekt in de winter naar het zuiden. Ze zijn vaak te vinden op open, ondiep zout water. Rustgebieden bevinden zich op het strand, zo ook op die van Ameland. De hoogste aantallen bergeend worden geteld op de oostelijke kwelders; daar foerageren en slapen zij. Ook de hoogste aantallen van de Smient worden daar geteld. De soorten kunnen gebruik maken van het getijdengebied om te foerageren en/of slapen. De Smient foerageert 's nachts ook op binnendijkse graslanden.

Krakeend, wintertaling, wilde eend, pijlstaart, slobbeend en toppereend foerageren al grondelend en zullen daarom niet tot nauwelijks duiken. Hierdoor zijn zij gebonden aan ondiepe wateren. De pijlstaart en toppeend kan nog wel eens dieper duiken, tot respectievelijk circa 1 m en 5 m diepte. De krakeend mijdt zoute wateren en ook de slobbeend maakt vooral gebruik van zoete wateren. De wintertaling, wilde eend, pijlstaart en toppereend maakt wel gebruik van (ondiepe) zoute wateren. De toppeend blijft daarbij vooral beperkt tot het IJsselmeergebied en de westelijke Waddenzee (profiel Vogelrichtlijnsoorten, Min EZ).

De eider komt jaarrond voor, maar heeft in de Noordzeekustzone een piek in de periode oktober tot en met april. De noordzeekustzone is vooral van belang als uitwijklocatie in het geval van onvoldoende voedselbeschikbaarheid in de Waddenzee. De soort foerageert en rust op het water.

De zwarte zee-eend komt vrijwel uitsluitend voor in de zone ten noorden van de Waddeneilanden, met de hoogste aantallen boven Ameland en Terschelling, maar hier zijn de schelpdierbanken de afgelopen jaren verdwenen (beheerplan Noordzeekustzone, Ministerie I&M, 2016). Aangezien de aanwezigheid sterk samenhangt met het voedselaanbod en de schelpdierbanken met hoge dichtheden zijn verdwenen lijkt de trend in zowel kwaliteit als aantallen negatief te zijn.

De brilduiker komt voor op wateren dichtbij de kust en die minder dan 10 m diep zijn. Hoewel de soort het meest wordt gevonden op grote meren, plassen en in estuaria, kan de soort ook voorkomen in de Noordzeekustzone. De Middelste zaagbek houdt meer van zout dan van zoet water, maar overwinteren doet de soort op zee (Vogelbescherming.nl). Deze soort foerageert tot op 3,5 – 7,0 m diepte. De grote zaagbek maakt zelden gebruik van zout water, bijvoorbeeld tijdens strenge vorst. De soort komt voor in wateren tot 10 m diepte.

De slechtvalk jaagt op vogels, met name middelgrote watervogels als eenden en steltlopers. De soort gebruikt daarbij een jachtterritorium van gemiddeld 360 ha groot (soortprofiel, Min EZ). Aangezien (groepen) watervogels worden verwacht in de Noordzeekustzone, kan de slechtvalk ook daar voorkomen.

De volgende vogels zoeken hun voedsel op stranden, platen, kwelders en duinen of gebruiken dergelijke gebieden als rustgebied: scholekster, kluut, bontbekplevier, goudplevier, zilverplevier, kievit, kanoet, drieteenstrandloper, krombekstrandloper (alleen aanwezig juli – sept), bonte strandloper, grutto, rosse grutto, wulp, zwarte ruiter, tureluur, groenpootruiter en steenloper. Het betreffen voornamelijk steltlopers. Daar foerageren zij op schelpdieren, wormen en insecten. Deze vogelsoorten komen uitsluitend voor langs de kust en droogvallende wadplaten. Deze soorten komen niet voor op open zee.

De dwergmeeuw maakt vooral gebruik van de Noordzeekustzone tijdens zijn trek (april-mei en oktober – november). De Noordzeekustzone fungeert daarbij als foerageergebied. 's Winters trekt de soort naar grote open wateren en vooral naar zee. Daar foerageert hij op prooien dicht op het oppervlak.

Zwarte stern heeft een voorkeur voor grote zoetwatermeren als het IJsselmeergebied, maar de soort leeft in zowel zoet als zout water. De soort maakt gebruik van schaars begroeide kwelders en schorren en drooggevallen zandbanken en slikken om op te slapen, maar slaapt ook wel eens op binnendijkse akkers en rietmoerassen. Een belangrijke slaapplek in de Waddenzee is het ten zuidwesten van Texel gelegen Balgzand (soortprofiel, Min. EZ). Ook Wieringen (tussen Balgzand en Noord-Holland) en de Kreupel (in IJsselmeergebied) zijn bekende slaapplekken (SOVON). De soort foerageert op insecten en spiering.

In tabel 4.4 is weergegeven welke niet-broedvogelsoorten gebruik maken van het plangebied, de Hon, het Oerd en/of de zandplaten.

Aanwezigheid niet-broedvogels

Van de niet-broedvogels kunnen de volgende soorten gebruik maken van het plangebied of directe omgeving: roodkeelduiker, parelduiker, fuut, aalscholver, eider, zwarte zee-eend, brilduiker, middelste zaagbek, grote zaagbek, slechtvalk en dwergmeeuw (zie ook tabel 4.4). Van deze soorten zijn roodkeelduiker, parelduiker en zwarte zee-eend geheel afhankelijk van de Noordzeekustzone. Zij maken namelijk geen (tot nauwelijks) gebruik van andere gebieden, zoals het Waddengebied. Bij gebrek aan voldoende voedsel in de Waddenzee wijkt de eider uit naar de Noordzeekustzone.

Fuut, aalscholver, brilduiker, middelste zaagbek, grote zaagbek, slechtvalk en dwergmeeuw maken ook andere gebruik van andere gebieden, zoals de Waddenzee en het IJsselmeer en zijn daardoor in eerste instantie minder afhankelijk van de Noordzeekustzone (en zullen daardoor verhoudingsgewijs in lage dichtheden voorkomen in of nabij het plangebied).

De Hon (meest oostelijke punt Ameland) wordt als HVP (hoogwatervluchtplaats) gebruikt door: Aalscholver, lepelaar, bergeend, smient, scholekster, kluut, bontbekplevier, zilverplevier, kanoet, drieteenstrandloper, bonte strandloper, rosse grutto, wulp, tureluur, groenpootruiter en steenloper.

Nadere toelichting aanwezigheid zwarte zee-eend, eider, roodkeelduiker en parelduiker

Bij tellingen in november 2016 naar onder andere zwarte zee-eend bleek dat 82% van het totaal aantal zwarte zee-eenden (circa 26.000 stuks) langs de Waddeneilanden verbleef, en dan met name ten noorden van Terschelling en ten noorden van Schiermonnikoog. Er waren geen groepen bekend boven Ameland. In Januari 2017 werden wel groepen waargenomen ten noorden van Ameland, maar dit waren kleinere groepen (circa 300 stuks) (Lilipaly et al, 2017). De tellingen van het jaar ervoor laten echter andere resultaten zien, hier zaten de grootste groepen in november boven Terschelling en Ameland (Arts et al., 2016). In januari bevond de grootste concentratie zich zelfs bij de oostpunt van Ameland. In hetzelfde onderzoek werd geconcludeerd dat de zwarte zee-eend gebruikt maakt van de Waddenkust van Terschelling tot aan de Duitse grens en dat dit overeenkomt met het beeld van de voorgaande jaren. Volgens het beheerplan van de Noordzeekustzone komen de hoogste aantallen voor boven Ameland en Terschelling. De ruimtelijke verdeling van de zwarte zee-eend kan dus erg variëren, en hangt nauw samen met het voedselaanbod. Met enige regelmaat worden grote aantallen waargenomen ten noorden van de oostpunt van Ameland. Waarnemingen zijn bekend van zwarte zee-eenden op soms korte afstand van het platform AME-2 (zie figuur 4.6).

Figuur 4.6: Waarnemingen van een grote groep zwarte zee-eenden nabij het onbemande platform AME-2 voor de kust van Ameland, waargenomen op 15 maart 2012 vanaf het schip de Krukel (bron: Leopold et al., 2013).

De eider komt jaarrond voor, maar heeft in de Noordzeekustzone een piek in de periode oktober tot en met april. De noordzeekustzone is voor de eider vooral van belang als uitwijklocatie vanwege onvoldoende voedselbeschikbaarheid in de Waddenzee. Daarbij gebruiken ze met name de zone met een diepte tot 20 m om te foerageren op tweekleppigen. Eiders worden over de gehele Noordzeekustzone aangetroffen, met grote concentraties ten noorden van Terschelling en Ameland, in het zeegat tussen deze eilanden (Jak et al., 2014).

Parelduiker en Roodkeelduiker foerageren en rusten in losse groepen. Beide jagen op vissen. De aantallen en verspreiding van de Roodkeelduikers en Parelduikers zijn niet goed bekend doordat beide soorten weinig geconcentreerd voorkomen en daardoor moeilijk te tellen zijn (Stuifzand, 2015). De soorten worden vooral trekkend langs de kust waargenomen. De favoriete voedselbiotoop van de roodkeelduiker bestaat uit troebel kustwater (bron: profielfdocument roodkeelduiker).

Tabel 4.4. Voorkomende niet-broedvogelsoorten van de Natura 2000-gebieden 'Noordzeekustzone' (NZK), 'Duinen Ameland' (DA), 'Waddenzee' (WZ). Daarbij is per deellocatie aangegeven of de soort gebruik maakt van de locatie als foerageergebied (F), als hoogwatervluchtplaats (HVP) of niet (-). * Voor deze soorten zijn als bron gebruikt: SOVON, en vogelbescherming.nl

Codering	Soort	NZK	DA	WZ	Plangebied	Hon	Oerd	Wadplaat
A001	Roodkeelduiker*	X			F en S!	-	-	-
A002	Parelduiker*	X			F en S!	-	-	-
A005	Fuut*			X	F en S!	-	-	-
A017	Aalscholver	X		X	F	HVP	HVP	-
A034	Lepelaar			X	-	HVP	HVP	F
A037	Kleine Zwaan*			X	-	-	-	-
A039b	Toendrarietgans*			X	-	-	-	-
A043	Grauwe Gans			X	-	-	-	-
A045	Brandgans			X	-	-	-	-
A046	Rotgans			X	-	-	-	F en S
A048	Bergeend	X		X	-	HVP	-	F
A050	Smient			X	-	HVP	-	F en S?
A051	Krakeend*			X	-	-	-	-
A052	Wintertaling*			X	-	-	-	F
A053	Wilde eend*			X	-	-	-	F
A054	Pijlstaart*			X	-	-	-	F
A056	Slobeend*			X	-	-	-	F
A062	Toppereend*	X		X	-	-	-	F
A063	Eider	X		X	F en S?	-	-	F
A065	Zwarte zee-eend*	X			F, S	-	-	-
A067	Brilduiker*			X	F	-	-	F
A069	Middelste Zaagbek*			X	F	-	-	F
A070	Grote Zaagbek*			X	F	-	-	F
A103	Slechtvalk*			X	F	F	F	F
A130	Scholekster	X		X	-	HVP	HVP	F
A132	Kluut	X		X	-	HVP	-	F
A137	Bontbekplevier	X		X	-	HVP	-	F
A140	Goudplevier			X	-	-	-	F
A141	Zilverplevier	X		X	-	HVP	-	F
A142	Kievit			X	-	-	-	(F)
A143	Kanoet	X		X	-	HVP	-	F
A144	Drieteenstrandloper	X		X	-	HVP	HVP	F
A147	Krombekstrandloper			X	-	-	-	F
A149	Bonte strandloper	X		X	-	HVP	-	F
A156	Grutto			X	-	-	-	F
A157	Rosse grutto	X		X	-	HVP	-	F
A160	Wulp	X		X	-	HVP	-	F
A161	Zwarte ruiter*			X	-	-	-	F
A162	Tureluur			X	-	HVP	-	F
A164	Groenpootruiter			X	-	HVP	-	F
A169	Steenloper	X		X	-	HVP	-	F
A177	Dwergmeeuw*	X			F	-	-	(F)
A197	Zwarte Stern*			X	-	-	-	F

4.3 Afbakening storingsfactoren Natura 2000-gebieden

4.3.1 Effectenindicator Ministerie van EZK

Voor de effectbepaling van het voornemen (hoofdstuk 3) is het van belang om eerst de relevante storingsfactoren in beeld te brengen die als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden op kunnen treden. De voorgenomen activiteiten kunnen in principe een breed scala van effecten op Natura 2000-gebieden veroorzaken. De effectenindicator van het Ministerie van EZK die hiervoor is ontwikkeld, geeft een eerste indicatie van de factoren die een rol kunnen spelen en de mate van gevoeligheid van habitattypen en beschermde soorten voor deze factoren. Deze zijn per gebied opgenomen in bijlage 2.

Het optreden van vrijwel alle effecten uit de effectenindicator kan op voorhand uitgesloten worden. De volgende effecten kunnen buiten beschouwing worden gelaten (zie ook tabel 4.5):

- Oppervlakteverlies: de werkzaamheden vinden plaats op het reeds aanwezige AWG platform. Oppervlakteverlies is niet aan de orde
- Versnippering: de werkzaamheden vinden plaats op het reeds aanwezige AWG platform. Versnippering van Natura 2000-gebieden in kleinere delen is niet aan de orde.
- Verzoeting, verzilting, verdroging, vernatting, verandering stroomsnelheid en verandering overstromingsfrequentie: de werkzaamheden vinden plaats op het bestaande AWG platform en hebben geen invloed op de genoemde factoren.
- Verandering dynamiek substraat (inclusief vertroebeling) en mechanische effecten: de werkzaamheden vinden plaats op het reeds aanwezige AWG platform. Effecten zoals hier bedoeld zijn niet aan de orde.
- Verstoring door mensen/visuele verstoring: de werkzaamheden vinden plaats op het reeds aanwezige bemande AWG platform. Extra effecten door de werkzaamheden zoals hier bedoeld zijn niet aan de orde.
- Verontreiniging: Als gevolg van vloeistoffen uit de put zal geen verontreiniging optreden doordat deze stoffen worden afgevoerd naar land.
- Bewuste verandering soortensamenstelling en verandering in populatiedynamiek worden in Nederland bij de activiteit olie- en gaswinning als niet relevant beschouwd (Min. EZ, 2018). Dit project zal niet bewust een nieuwe soort introduceren of verandering in populatiedynamiek aanbrengen. Dit aspect wordt derhalve niet verder beoordeeld in dit rapport.
- Geluid en trilling: Er is door uitvoering van de "coiled tubing" werkzaamheden geen sprake van extra geluid en trilling. Uit recent onderzoek ¹ blijkt dat werkzaamheden voor groot onderhoud ter plaatse van het AWG platform met gebruik making van een naast AWG tijdelijk op te stellen hefplatform niet leidt tot overschrijding van de vergunde geluidcontouren. Op basis hiervan is uitgangspunt dat de "coiled tubing" activiteiten (zonder tijdelijk extern extra hefplatform) ruim binnen de vergunde geluidcontour blijft.
- Licht: De werkzaamheden vinden plaats op het bestaande bemande in bedrijf zijnde AWG platform dat 's nachts verlicht is (veiligheid, arbo). De "coiled tubing" werkzaamheden vinden ook 's nachts plaats en de verlichting wordt intern gericht op de werkzaamheden. Buiten het AWG platform zal de tijdelijke extra verlichting niet onderscheidend zijn ten opzichte van de reeds aanwezige verlichting.

¹ Benoemd in: Aanvullende gegevens behorend bij aanvraag omgevingsvergunning (milieuneutraal veranderen) Groot onderhoud aan putten op mijnbouwinstallatie AMELAND-WESTGAST-1 (AWG-1), mei 2018.

Relevante storingsfactor

Uit de lijst van potentiële storingsfactoren (aan de hand van de effectenindicator) blijft één factor over die mogelijk relevant is en waaraan het project dient te worden getoetst (zie ook tabel 4.5). Het betreft de mogelijke effecten van de storingsfactor "Verzuring en vermesting".

Tabel 4.5. Overzicht storende factoren uit de effectenindicator van het ministerie van LNV. In de drie rechterkolom de relevantie van de storende factoren voor de "coiled tubing" werkzaamheden op -AWG; X = effecten niet van toepassing.

Groepen storende factoren	Storende factor	AWG - Noordzeekustzone	Duinen Ameland	Waddenzee
Achteruitgang kwantiteit van habitatype en leefgebied	- Verlies oppervlak	X	X	X
Achteruitgang kwaliteit habitatype en leefgebied: chemische factoren	- Verzuring	Relevant	Relevant	Relevant
	- Vermesting	Relevant	Relevant	Relevant
	- Verzoeting	X	X	X
	- Verzilting	X	X	X
	- Verontreiniging	X	X	X
Achteruitgang kwaliteit habitatype en leefgebied: fysische factoren	- Verdroging	X	X	X
	- Vernatting	X	X	X
	- Verandering stroomsnelheid	X	X	X
	- Verandering overstromingsfrequentie	X	X	X
	- Verandering dynamiek substraat	X	X	X
	- Verandering in populatiedynamiek	X	X	X
	- Bewuste verandering soortensamenstelling	X	X	X
Achteruitgang kwaliteit leefgebied: versturende factoren	- Geluid	X	X	X
	- Licht	X	X	X
	- Trillingen	X	X	X
	- Mensen	X	X	X
	- Mechanische effecten (betreding, luchtwervelingen, golfslag)	X	X	X
Achteruitgang kwaliteit leefgebied: ruimtelijke factoren	- Barrièrewerking	X	X	X
	- Versnippering	X	X	X

5 Effectbeoordeling gebieden

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt getoetst of de in hoofdstuk 4 geconstateerde relevante storingsfactor mogelijk negatieve effecten kunnen hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden Noordzeekustzone, Duinen Ameland en Waddenzee.

Het plangebied ligt in het habitatype Permanent overstroomde zandbanken. De habitatsoorten zeeprik, rivierprik, fint, bruinvis, gewone zeehond en grijze zeehond kunnen in het plangebied (foeragerend) voorkomen. De gewone zeehond maakt daarnaast gebruik van de zandplaten in het Friesche Zeegat voor onder andere voortplanting. De groenknolorchis komt voor op de overgang van het Oerd naar de Hon aan de noordzijde van Ameland.

Van de broedvogels kunnen de volgende soorten gebruik maken van het plangebied om te foerageren: eider, kleine mantelmeeuw, grote stern en noordse stern. Noordse stern vertrekt begin oktober en zal tijdens het begin van de werkzaamheden mogelijk voor kunnen komen in het plangebied om te foerageren. De overige broedvogels die ook in de winterperiode (deels) voorkomen (lepelaar, kluut, bontbekplevier en visdief) kunnen gebruik kunnen maken van de slik- en zandplaten langs de Noordzeekustzone en de wadplaten. De overige soorten die dan aanwezig kunnen zijn (roerdomp, bruine kiekendief, blauwe kiekendief, porseleinhoen, velduil, tapuit, rietzanger en grauwe klauwier) zullen naar verwachting vooral gebruik maken van het habitat wat verder van het plangebied gelegen is (duinen, kwelders).

Van de niet-broedvogels kunnen roodkeelduiker, parelduiker, fuut, aalscholver, eider, zwarte zee-eend, brilduiker, middelste zaagbek, grote zaagbek, slechtvalk en dwergmeeuw voorkomen in (de directe omgeving van) het plangebied. Van deze soorten zijn roodkeelduiker, parelduiker en zwarte zee-eend afhankelijk van de Noordzeekustzone. Daarnaast maakt de aalscholver, lepelaar, bergeend, smient, scholekster, kluut, bontbekplevier, zilverplevier, kanoet, drieteenstrandloper, bonte strandloper, rosse grutto, wulp, tureluur, groenpootruiter en steenloper gebruik van de dichtstbijzijnde gelegen HVP (de Hon – oostelijke punt Ameland).

De storingsfactor die in dit hoofdstuk wordt getoetst is:

- Verzuring en vermesting;

Er wordt gekeken wat de invloedssfeer is en in hoeverre de hiervoor genoemde soorten worden beïnvloed.

5.2 Beoordeling Verzuring en vermessing

De uitstoot van stikstof samenhangend met de voorgenomen activiteiten (ten gevolge van de emissie van verbrandingsgassen en door transportactiviteiten) kan, afhankelijk van de uitgestoten hoeveelheid, leiden tot een verhoogde stikstofdepositie ter plaatse van daarvoor gevoelige habitats. Dit kan leiden tot verzuring en vermessing van habitats. Zowel in N2000-gebied Duinen Ameland als de Waddenzee zijn stikstofgevoelige habitats aanwezig, zoals Grijze duinen en Duinen met kraaihei. Ook de Waddenzee bevat een aantal stikstofgevoelige habitats (Grijze duinen en Vochtige duinvaleien).

Om te verifiëren dat in dit kader effecten zijn uitgesloten, zijn met het daarvoor bedoelde model AERIUS stikstofdepositieberekeningen uitgevoerd. De resultaten daarvan zijn separaat gerapporteerd. Uit deze berekeningen met geëmitteerd stikstof voor de "coiled tubing" activiteiten blijkt dat voor stikstof geen melding of vergunningaanvraag nodig is. Het aspect stikstofdepositie komt daarom verder niet terug in deze rapportage.

5.3 Concluderend

Reeds in hoofdstuk 4 is geconcludeerd dat de navolgende verstoringfactoren niet relevant zijn voor de voorgenomen "coiled tubing" werkzaamheden, met name omdat deze werkzaamheden plaatsvinden op het reeds aanwezige en in bedrijf zijnde AWG platform:

- Verlies oppervlak
- Verzoeting
- Verzilting
- Verontreiniging
- Verdroging
- Vernatting
- Verandering stroomsnelheid
- Verandering overstromingsfrequentie
- Verandering dynamiek substraat
- Verandering in populatiedynamiek
- Bewuste verandering soortensamenstelling
- Geluid
- Licht
- Trillingen
- Mensen
- Mechanische effecten (betreding, luchtwervelingen, golfslag)
- Barrièrewerking
- Versnippering.

Op basis hiervan is in dit hoofdstuk uitsluitend gekeken naar mogelijke effecten ten aanzien van verzuring en vermessing, waarvoor ook separaat onderzoek is uitgevoerd om te verifiëren dat in dit kader effecten zijn uitgesloten.

Uit deze berekeningen met geëmitteerd stikstof voor de "coiled tubing" activiteiten blijkt dat voor stikstof geen melding of vergunningaanvraag nodig is.

6 Beschermde soorten

6.1 Inleiding

In de Wet natuurbescherming (Wnb) is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1);
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn (artikel 3.5);
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora', behorend bij artikel 3.10).

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving.

Het overgrote deel van de (in Nederland voorkomende) soorten die onder de Wet natuurbescherming zijn beschermd, zijn terrestrische soorten of soorten die alleen in zoet water voorkomen. De enkele beschermde soorten die voorkomen in de Noordzeekustzone worden hieronder behandeld.

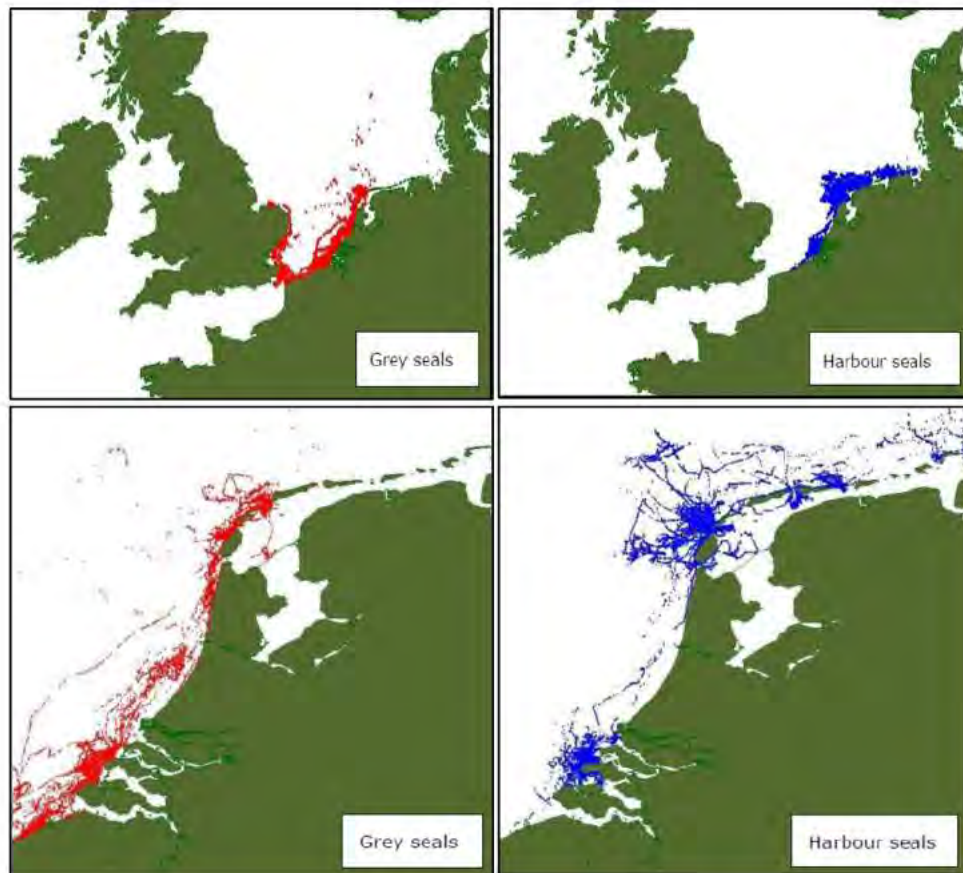
6.2 Aanwezigheid soorten

6.2.1 Zeezoogdieren

Zeehonden

In het Nederlands deel van de Noordzee komen twee soorten zeehonden voor; de Gewone zeehond (*Phoca vitulina*) en de Grijze zeehond (*Halichoerus grypus*) (Leopold & Dankers, 1997; Kirkwood et al. 2014). Zeehonden worden het meest waargenomen in de buurt van de Waddenzee en het Deltagebied. De zandbanken in deze gebieden worden gebruikt om te rusten en jongen te zogen.

Vanuit deze gebieden worden foerageertochten ondernomen, waarbij ze ver de Noordzee kunnen optrekken. De dichtheden aan zeehonden zijn daarbij het hoogste rondom de verblijfplaatsen en nemen met toenemende afstand snel af. Bij hun foerageertochten kunnen ze daarbij soms tot wel meer dan 200 km van hun ligplaatsen trekken (Brasseur, et al., 2008). Het leefgebied van beide soorten lijkt dan ook de gehele Noordzee te beslaan. De Grijze zeehond trekt daarbij verder de Noordzee op dan de Gewone zeehond, en maakt langere tochten (zie figuur 6.1). Uit onderzoek met gezenderde zeehonden is gebleken dat er daarbij sprake is van grote individuele verschillen tussen de dieren. Uit figuur 6.1 blijkt dat het AWG-gebied weinig bezocht/gepasseerd wordt door grijze zeehonden en dat vooral gewone zeehonden gebruik maken van het plangebied (en/of het passeren).

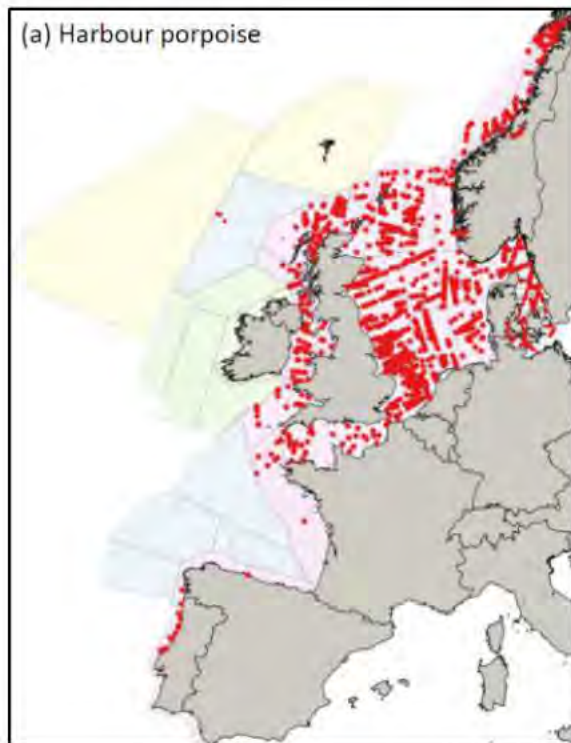
Figuur 6.1: Geregistreerde locaties van Grijze zeehond ("Grey seals") en Gewone zeehond ("Harbour seals") in 2013 bij monitoring onderzoek door Alterra voor het Luchterduinen windpark. Bron: Kirkwood et al. 2014.

Walvisachtigen

Binnen de Noordzeekustzone wordt regelmatig één van de beschermde walvissoorten gezien: de Bruinvis (Lindeboom et al., 2005; Van der Meij & Camphuysen, 2006; Hammond P.S. et al. 2017). Zie ook figuur 6.2. Overige walvisachtigen worden slechts incidenteel waargenomen en dan hoofdzakelijk in het Nederlands Continentaal Plat (NCP).

De bruinvis is de meest algemene en de kleinste walvisachtige op het NCP en in de Noordzeekustzone. Naar schatting komen er 15.000 exemplaren voor, vooral tussen januari en april (Leopold & Dankers, 1997; Camphuysen & Leopold, 1998). Sinds halverwege de jaren '90 van de vorige eeuw neemt het aantal waarnemingen van de bruinvis in de Nederlandse kustwateren exponentieel toe. Ook spoelen er vaker (dode) bruinvissen aan; dit is ook voor Ameland het geval (www.walvisstrandingsen.nl). Dit lijkt eerder veroorzaakt te worden door een meer zuidelijke verspreiding van de bruinvis in de Noordzee dan een forse toename van de populatie (Camphuysen, 2004). Zie figuur 6.2 voor de meest recente verspreiding van de bruinvis.

Volgens het beheerplan komen de hoogste dichtheden bruinvis in de Noordzeekustzone vooral voor in december tot en met maart (Min. lenM, 2016).

*Figuur 6.2
 Zichtwaarnemingen van bruinvis
 (harbour porpoise). Bron: Hammond
 P.S. et al. (2017).*

De bruinvis komt hierbij in alle delen van het NCP voor. Er zijn onvoldoende gegevens voorhanden om patronen in de ruimte of tijd vast te stellen (Brasseur et al., 2008). In de Zuidelijke bocht was de soort eerder schaars, maar recentere tellingen voor de kust van Noord-Holland laten hoge dichtheden zien (Hammond et al. 2017), vooral in de winter en het voorjaar (Camphuysen, 2004). Wat de exacte oorzaak hiervan is, is tot dusverre nog onduidelijk. Mogelijk spelen veranderingen in het voedselaanbod hierbij een rol.

In Geelhoed (2013) wordt op basis van vliegtuigtellingen de intensiteiten geschat voor verschillende perioden en gebieden. Zie tabel 6.1 voor de aantallen bruinvis per vierkante kilometer voor een groot deelgebied van het NCP en de gemiddelde waarden van het NCP. Het plangebied valt niet in de blokindeling van de Noordzee, maar voor een schatting van de aantallen bruinvis wordt het blok gekozen dat het meest in de buurt ligt van het plangebied: M9. Meer recente schattingen staven deze metingen (Hammond et al. 2017). De vliegtuigtellingen van dit onderzoek laten een schatting van 0,837 bruinvissen per km² in de zomer in een groot gebied (bijna gehele NCP) zien. De bruinvis kan voorkomen in het plangebied, maar er zijn geen aanwijzingen dat de locatie van AWG van specifiek belang is voor de soort.

Tabel 6.1: Intensiteiten Bruinvis (volgens Geelhoed, 2013)

Periode	Blok M9	Gemiddeld in groter deelgebied (Area C)	Gemiddeld NCP
	n/km ²	n/km ²	n/km ²
juli (2010)	0,0	0,336	0,438
oktober-november (2010)	0,0	0,683	0,505
maart (2011)	1,1 - 2,0	2,982	1,441

Overige zeezoogdieren

Overige soorten zeezoogdieren (bultrug, dwergpotvis, dwergvinvis, gestreepte dolfin, gewone dolfin, gewone spitsdolfijn, gewone vinvis, griend, grijze dolfin, Hille (butskop), kleine zwaardvis, narwal, noordse vinvis, orca, potvis, spitsdolfijn van gray, tuimelaar, witte dolfin, witflankdolfijn, witsnuitdolfijn) worden slechts incidenteel aangetroffen. Voor deze soorten zijn het plangebied en directe omgeving geen essentieel onderdeel van hun leefgebied.

6.2.2 Vissen

In de Wet natuurbescherming zijn slechts twee vissoorten opgenomen die voorkomen op het NCP. Het betreft de steur en houting, beide anadrome vissoorten. Dit zijn vissoorten die verblijven in de zee, en om zich voort te planten de rivieren / zoete wateren optrekken om te paaien.

Steur

De Atlantische steur behoort tot de beenvissen. Individuen van deze soort kunnen meer dan 30 jaar oud worden, en daarbij een lengte bereiken van 3,5 meter. Het is een anadrome vissoort, die voor de voortplanting in het voorjaar vanuit zee de rivier optrekt. De larven groeien enkele jaren op in de rivier. Op een leeftijd van 3 tot 5 jaar trekken ze naar zee. Op een leeftijd van 10 tot 15 jaar zijn ze pas geslachtsrijp. De adulte steur eet voornamelijk bentische ongewervelde dieren, zoals weekdieren, wormen, garnalen en kleine kreeften. Ook kleine vissen zoals ansjovis, zandspieling en grondels worden gegeten. De Steur heeft daarvoor een onderstandig bek voorzien van vier bekdraden.

De Atlantische steur (*Acipenser sturio*) kwam van oorsprong in vrijwel geheel Europa voor. Aan het einde van de 20e eeuw was de soort bijna uitgestorven. Dankzij een actief beschermings- en herintroductie-programma is de soort in de Franse Gironde-estuarium (nabij de golf van Biskaje) behouden. Dit is momenteel de enige locatie in West-Europa waar een levensvatbare populatie van de Atlantische steur voorkomt.

In Georgië is (zeer waarschijnlijk) nog een kleine populatie aanwezig. Deze vormt een afzonderlijke populatie. Tussen beide populaties vindt geen uitwisseling plaats. In 2012 is de Steur geherintroduceerd in de Waal bij Kekerdom (Gelderland) en de Nieuwe Maas bij Rotterdam (Zuid-Holland).

Figuur 6.3: Huidige verspreiding van de Atlantische Steur in West-Europa. Voortplanting vindt plaats in enkele rivieren in Frankrijk. Deze dieren verspreiden zich langs de kust van Frankrijk, de westkust van Engeland en de Zuidelijke Noordzee (bron: Houben et al., 2012)

Over de verspreiding van de Steur op zee is weinig bekend. Gegevens betreffen voornamelijk meldingen van bijvangst van vissers op bodemdieren (platvissen, kreeftachtigen). Waarschijnlijk zal dit geen compleet beeld geven van de verspreiding. Voor de verspreiding lijkt vooral de diepte belangrijk te zijn. De jongere dieren van 3 tot 8 jaar maken vooral gebruik van de ondiepe kustzone met een diepte van 20 tot 30 meter (Houben et al., 2012). Oude en grote dieren gaan naar dieper water: deze gebruiken de zone van 20 tot 50 meter, maar vangsten zijn bekend van dieptes van 110 tot 130 meter. Incidentele vangsten nabij IJsland, waar de Steur zich niet voortplant, wijzen erop dat de Steur ook in de diepzee kan voorkomen.

Uit meldingen door vissers blijkt dat steuren afkomstig van het Gironde-estuarium (een groot aantal dieren is voorzien van een merkje, en daarom herkenbaar) zich langs de gehele Franse kust, het Kanaal en het zuidelijke deel van de Noordzee verspreiden (zie figuur 6.3). Daarbij blijven de jonge dieren dicht bij het Gironde-estuarium. Naarmate de dieren ouder worden, zwermen ze verder uit. In de Noordzee zijn vooral dieren gevangen met een lengte van 100 tot 145 cm, d.w.z. circa 5 tot 8 jaar oud.

Uit een analyse van vangstgegevens van de Steur door Rochard (1996, in Houben et al., 2012) blijkt dat het merendeel van de vangsten op zee wordt gedaan in de periode januari - juli. Het is niet bekend wat hiervan de reden is. Dit kan zijn doordat er buiten deze periode minder of op een andere wijze wordt gevestigd, dan wel doordat de Steuren tussen juli en januari naar een ander, dieper deel van de zee trekken waar niet wordt gevestigd. Meldingen (n=15) uit de Noordzee zijn uitsluitend afkomstig uit de periode februari tot juni.

Van de herintroductie in de Waal en Nieuwe Maas in 2012 en 2015 zijn terugmeldingen bekend van de Zeeuwse en Zuid- en Noord-Hollandse kust (Vis & Bruin, 2012; Vis et al., 2015). Deze dieren zijn op korte afstand van de kust gevangen.

Tevens is een individu gevangen in de Waddenzee, nabij Den Oever. Bij deze onderzoeken zijn tevens enkele en dood individu langs de Waal gevonden. Een aanvaring met een scheepsschroef is de waarschijnlijke doodsoorzaak. Aanvaringen met scheepsschroeven wordt ook uit Amerika gemeld als doodsoorzaak voor steuren.

Houting

De Houting is eveneens een anadrome vissoort. De volwassen dieren trekken in het najaar vanuit zee de rivieren op om te paaien. Tot het oorspronkelijke verspreidingsgebied van deze soort behoren de kustzones, inclusief de Waddenzee en Zuiderzee. In de Noordzee verblijft de Houting met name in de estuaria. Slechts bij uitzondering wordt het mariene milieu opgezocht (OSPAR commission, 2010).

In de loop van de 20^e eeuw is de Houting in West-Europa nagenoeg verdwenen; enkel in Denemarken resteerde nog een populatie. Dankzij een grootschalige herintroductie in Duitsland in de periode 1996-2005 wordt deze soort inmiddels weer aangetroffen in Nederland. Vastgesteld is dat er sprake is van een zich op een natuurlijke wijze voortplantende populatie van de Houting in het Rijnstroomgebied (Borcherding, 2010).

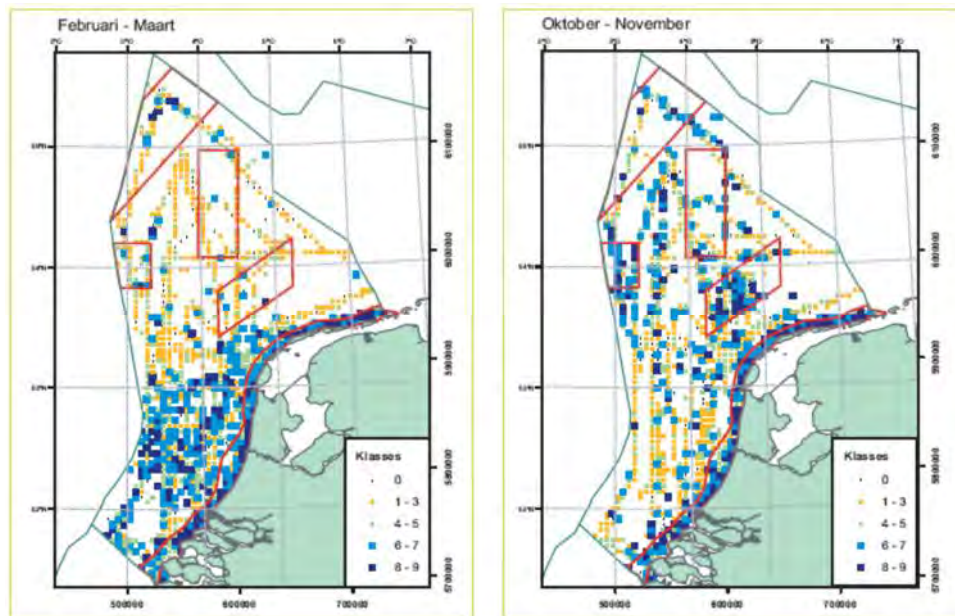
Onderzoek in het IJsselmeer heeft aangetoond dat slechts een klein deel (ca. 10%) van de juvenielen opgegroeid is in zout water (Winter et al., 2008). Een eveneens klein deel is op latere leeftijd doorgetrokken naar zee. De overgrote meerderheid van de exemplaren (72%) is uitsluitend in zoetwater opgegroeid; deze individuen zijn nooit doorgetrokken naar zee.

Uit hetzelfde onderzoek blijkt dat de Houting nog relatief zeldzaam is. Het gemiddelde aantal gevangen individuen uitgezet tegen de vanginspanning bedraagt nog geen 0,1 individuen per fuik per etmaal. Dit is vergelijkbaar met andere zeldzame soorten, zoals Rivierprik, Zalm en Zeeforel (ter vergelijking, voor soorten als Bot en Aal worden gemiddeld zo'n 10 individuen gevangen per fuik per etmaal. Van algemene soorten als Driedoornige stekelbaars en Spiering worden tot meer dan 100 individuen per fuik per etmaal gevangen).

6.2.3 Vogels

Het Nederlands deel van de Noordzee heeft voor zeer uiteenlopende vogelsoorten een functie. Het gebied is een belangrijk overwinteringsgebied voor vele vogelsoorten (zie figuur 6.5). Een aantal soorten broedt in het kustgebied. Daarnaast maken veel vogels die op doortocht zijn gebruik van het NCP en lopen over het NCP verschillende trekroutes van niet-zeevogels.

Vogels boven zee kunnen worden onderverdeeld in verschillende groepen. Volgens Baptist (2000) kan er onderscheid worden gemaakt tussen: Pelagische zeevogels Noordzee, Kustvogels Noordzee, Steltlopers Noordzee, Zangvogels en Niet-Zeevogels.

Figuur 6.4 Berekende vogelwaarden voor de maanden februari-maart (links) en oktober-november (rechts). De waarden zijn berekend uit een combinatie van RIKZ en ESAS gegevens uit de periode 1991 t/m 2002 (Bron: Lindeboom et al, 2005)

Pelagische zeevogels Noordzee

Dit betreft soorten die buiten het broedseizoen gewoonlijk ver vanaf de kust, op volle zee, verblijven. Het belangrijkste voedsel is vis. De meest algemene soorten zijn: Jan-van-gent, Zeekoet/Alk, Noordse stormvogel en de Drieteenmeeuw. Minder algemeen zijn de Noordse en Grauwe pijlstormvogel, Rosse franjepoot, diverse soorten jagers, Grote burgemeester, Noordse stern, Papegaaiduiker en de Kleine alk (Baptist, 2000). Uit de dichtheden en verspreiding in figuur 6.4 valt af te leiden dat locatie AWG in de omgeving van gebieden ligt met zowel hoge dichtheden in het voorjaar als hoge dichtheden in het najaar.

Kustvogels Noordzee

In Nederland broeden Aalscholver, Zilvermeeuw, Kleine mantelmeeuw, Stormmeeuw, Kokmeeuw, Grote stern, Visdief, Noordse stern en Dwergstern langs de kust en foerageren op zee. Dit zijn algemeen bekende soorten langs de kust en op open zee. Soorten die vooral in het binnenland broeden maar buiten het broedseizoen aan de kust leven zijn Kokmeeuw, Zwartkopmeeuw en Dwergmeeuw.

De Grote mantelmeeuw overwintert langs de Nederlandse kust. De Eidereend broedt aan zoute wateren. Andere eenden komen gedurende de trek en in de winter voor op zout kustwater (voorbeelden hiervan zijn: Zwarte zee-eend, Grote zee-eend en Brilduiker). Dit zijn bodemdier-eters (Baptist, 2000).

Steltlopers Noordzee

Een klein aantal soorten steltlopers zijn specifieke zeevogels. De Drieteenstrandloper, Paarse Strandloper en Steenloper zijn kustgebonden soorten. De Strandplevier is een in Nederland broedende kustvogel (Baptist, 2000).

Zangvogels Noordzee/ zoute wateren

Verschillende in noordelijke streken broedende zangvogels (Frater, Standleeuwerik, IJsgors en Sneeuwgorst) zijn bij het overwinteren in West-Europa vrijwel geheel gebonden aan kusten (Baptist, 2000).

Niet-zeevogels Noordzee

Dit zijn met name trekvogels. Bijvoorbeeld: Spreeuwen, Kieviten en zoutwatersteltlopers trekken massaal over de Noordzee heen en weer tussen Engeland en Nederland (Baptist, 2000). Met name de Waddenzee(kust) wordt gebruikt als rust- en foerageergebied voor trekvogels. Het fungeert als 'tussenstop' gebied. Bepaalde soorten overwinteren in het kustgebied van de Waddenzee en langs de Hollandse kustzone.

Vogeltrek

Het Waddengebied vormt een belangrijk tussenstation tijdens de trekperiode. Een aantal soort wordt specifiek aangetrokken door het wetland, zoals steltlopers, eenden en ganzen. Andere soorten volgen de kustlijn, en vliegen zodoende over het Waddengebied. Andere soorten komen aanvliegen over de Noordzee vanuit Scandinavië of het Verenigd Koninkrijk.

In Lensink & Van der Winden (1997) zijn voor niet-zeevogels trekroutes weergegeven. De meeste hiervan (9 van de 10) lopen over of langs de Noordzee. Het gaat hier voornamelijk om trek van broedplaatsen naar overwinteringsgebieden en vice versa. Belangrijke soorten bij deze trek zijn Spreeuw, Vink en Veldleeuwerik (elk >10 miljoen exemplaren). Ook Kokmeeuw, Merel, Zanglijster en Koperwiek spelen een belangrijke rol (met 1-10 miljoen exemplaren).

In het rapport van 'Vogeltrek boven de Noordzee' (SBNO, 1999) wordt ingegaan op trek van zangvogels en steltlopers, maar ook van zee- en watervogels alsmede prooivogels en meeuwachtigen. Uit bovengenoemde rapporten komt naar voren, dat vogelbewegingen het grootst zijn in voor- en najaar, respectievelijk ongeveer van medio maart tot begin mei en van medio augustus tot begin november. Lensink en Van der Winden (1997) noemen overigens voor herfsttrek alleen de maand oktober.

7 Effectbeoordeling soorten

In dit hoofdstuk wordt getoetst of de in de omgeving van AWG voorkomende soorten negatieve effecten ondervinden van de werkzaamheden. De storingsfactoren waarop getoetst worden komen grotendeels overeen met de storingsfactoren voor beschermde gebieden (hoofdstuk 4, genoemd in tabel 4.5. Reeds in hoofdstuk 4 is geconcludeerd dat vrijwel alle verstoringsfactoren niet relevant zijn in relatie met de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden.

Ten aanzien van de soortenbescherming is dit hier opnieuw geverifieerd:

- Oppervlakteverlies: de werkzaamheden vinden plaats op het reeds aanwezige AWG platform. Oppervlakteverlies is niet aan de orde.
- Verzuring en vermesting: De werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd zonder melding of vergunning ten aanzien van stikstofdepositie. Op basis daarvan is er geen sprake van effecten op stikstofgevoelige habitats en daarmee ook niet op beschermde soorten die afhankelijk zijn van deze habitats.
- Verzoeting, verzilting, verdroging, vernatting, verandering stroomsnelheid en verandering overstromingsfrequentie: de werkzaamheden vinden plaats op het bestaande AWG platform en hebben geen invloed op de genoemde factoren.
- Verontreiniging: Als gevolg van vloeistoffen uit de put zal geen verontreiniging optreden doordat deze stoffen worden afgevoerd naar land.
- Verandering dynamiek substraat (inclusief vertroebeling) en mechanische effecten: de werkzaamheden vinden plaats op het reeds aanwezige AWG platform. Effecten zoals hier bedoeld zijn niet aan de orde.
- Verstoring door mensen/visuele verstoring: de werkzaamheden vinden plaats op het reeds aanwezige bemande AWG platform. Extra effecten door de werkzaamheden zoals hier bedoeld zijn niet aan de orde.
- Bewuste verandering soortensamenstelling en verandering in populatiedynamiek worden in Nederland bij de activiteit olie- en gaswinning als niet relevant beschouwd (Min. EZ, 2018). Dit project zal niet bewust een nieuwe soort introduceren of verandering in populatiedynamiek aanbrengen. Dit aspect is derhalve niet aan de orde.
- Geluid en trilling: Er is door uitvoering van de "coiled tubing" werkzaamheden geen sprake van extra geluid en trilling. Uit recent onderzoek² blijkt dat werkzaamheden voor groot onderhoud ter plaatse van het AWG platform met gebruik making van een naast AWG tijdelijk op te stellen hefplatform niet leidt tot overschrijding van de vergunde geluidcontouren. Op basis hiervan is uitgangspunt dat de "coiled tubing" activiteiten (zonder tijdelijk extern extra hefplatform) ruim binnen de vergunde geluidcontour blijft.
- Licht: De werkzaamheden vinden plaats op het bestaande bemande in bedrijf zijnde AWG platform dat 's nachts verlicht is (veiligheid, arbo). De "coiled tubing" werkzaamheden vinden ook 's nachts plaats en de verlichting wordt intern gericht op de werkzaamheden. Buiten het AWG platform zal de tijdelijke extra verlichting niet onderscheidend zijn ten opzichte van de reeds aanwezige verlichting.
- Versnippering: de werkzaamheden vinden plaats op het reeds aanwezige AWG platform. Versnippering van Natura 2000-gebieden in kleinere delen is niet aan de orde.

² Benoemd in: Aanvullende gegevens behorend bij aanvraag omgevingsvergunning (milieuneutraal veranderen) Groot onderhoud aan putten op mijnbouwinstallatie AMELAND-WESTGAST-1 (AWG-1), mei 2018.

Natuurtoets

"coiled tubing" platform AWG Ameland

projectnummer 431183

31 augustus 2018 revisie 0A

Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V.

Geconcludeerd wordt dat er door de voorgenomen "coiled tubing" activiteiten negatieve effecten op beschermde soorten zijn uitgesloten.

8 Conclusies

Gebiedsbescherming

Het plangebied is gesitueerd binnen de grenzen van het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone. Op relatief korte afstand (circa 2,5 km) liggen ook de Natura 2000-gebieden Duinen Ameland en de Waddenzee. De ecologische waarden van deze drie gebieden zijn sterk met elkaar verbonden. De gebieden hebben instandhoudingsdoelen voor habitattypes, habitatsoorten, broedvogels en niet-broedvogels. Op de planlocatie is reeds een productieplatform aanwezig.

Het plangebied ligt in het habitatype Permanent overstroomde zandbanken (Noordzeekustzone). In het zeegat tussen Ameland en Schiermonnikoog zijn zeehondenligplaatsen van de gewone zeehond aanwezig. De oostpunt van Ameland vormt een hoogwatervluchtplaats (HVP) waar zich met enige regelmaat grote groepen wadvogels verzamelen om te overtijnen. In het aangrenzende duin- en kweldergebied broeden diverse vogelsoorten. De meeste wadvogels foerageren op de droogvallende wadplaten; een beperkt aantal soorten foerageert langs de ondiepe kustdelen. Daarnaast foerageert een aantal meeuwen, sterns, duikers en zee-eenden op het open water ter noorden van Ameland. Deze soorten kunnen ook in de directe omgeving van het plangebied foerageren. Ditzelfde geldt voor zeehonden en bruinvissen.

Bij beschouwing van en toetsing aan de verstoringfactoren van de effectenindicator van het Ministerie van EZK blijkt dat vrijwel alle soorten effecten buiten beschouwing kunnen worden gelaten, omdat de "coiled tubing" werkzaamheden plaatsvinden op het in bedrijf zijnde bemande en ook 's nachts verlichte AWG platform, waarvan bovendien de vergunde geluidcontour voldoende ruimte biedt om de werkzaamheden te kunnen uitvoeren. Het materiaal en materieel voor de werkzaamheden wordt per schip aangevoerd, in overeenstemming met regulier transport dat ook reeds plaatsvindt in de normale bedrijfssituatie. Extra verstoring door de "coiled tubing" werkzaamheden is derhalve niet aan de orde.

Uit de lijst van potentiële storingsfactoren (aan de hand van de effectenindicator) blijft één factor over die mogelijk relevant is en waaraan het project dient te worden getoetst. Dit betreft de mogelijke effecten van de storingsfactor "Verzuring en vermesting".

Om te verifiëren dat in dit kader effecten zijn uitgesloten, zijn met het daarvoor bedoelde model AERIUS stikstofdepositieberekeningen uitgevoerd. Uit deze berekeningen met geëmitteerd stikstof voor de "coiled tubing" activiteiten blijkt dat voor stikstof geen melding of vergunningaanvraag nodig is. Het aspect stikstofdepositie is daarmee niet relevant voor dit project.

Soortenbescherming

Het plangebied is onderdeel van het foerageer- en leefgebied van een aantal beschermde soorten zeezoogdieren (zeehonden en bruinvissen) en enkele vissoorten.

De storingsfactoren waarop getoetst is, komen grotendeels overeen met de storingsfactoren voor beschermde gebieden. Reeds bij de gebiedsbescherming is geconcludeerd dat vrijwel alle verstoringfactoren niet relevant zijn in relatie met de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden.

Natuurtoets

"coiled tubing" platform AWG Ameland

projectnummer 431183

31 augustus 2018 revisie 0A

Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V.

Ten aanzien van de soortenbescherming is dit hier opnieuw geverifieerd en geconcludeerd is dat er geen sprake is van extra effecten in vergelijking met de reguliere bedrijfssituatie van het AWG platform.

Dit houdt in dat het voornemen geen consequenties heeft vanuit het onderdeel soortenbescherming van de Wet natuurbescherming.

Literatuur

Aarts, G., Cremer, J., Kirkwood, R., Van der Wal, J.T., Matthiopoulos, J. & Brasseur, S., 2016. Spatial distribution and habitat preference of harbour seals (*Phoca vitulina*) in the Dutch North Sea. Wageningen University & Research Report C118/16.

Arts, F.A., Lilipaly S., Wolf P.A. en Wijnants, L., 2016. Midwintertelling van zee-eenden in de Waddenzee en Nederlandse kustwateren in november 2015 en januari 2016. Rapport RWS, BM 16.07.

Baptist (red.), 2000. Ecosysteendoelen Noordzee: Vogels. Werkdocument RIKZ/OS/2000.817X

Borcherding, J., M. Heynen, T. Jager-Kleinicke, H.V. Winter & R. Eckmann, 2010. Re-establishment of the North Sea houting in the River Rhine. Fisheries Management and Ecology 17: 291-293.

Brasseur, S.M.J.M., M. Scheidat, G.M. Arts, J.S.M. Cremer & O.G. Bos, 2008. Distribution of marine mammals in the North Sea for the generic appropriate assesment of future offshore wind farms. Wageningen, Imares. Report nr. C046/08.

Camphuysen, C.J. & M.F. Leopold, 1998. Kustvogels, zeevogels en bruinvissen in het Hollandse kustgebied. NIOZ-Report 1998-4, IBN-rapport 354, CSR Rapport 1998-2. Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee, Instituut voor Bos- en Natuuronderzoek & CSR Consultancy. Texel.

Camphuysen, C.J., 2004. The return of the harbor porpoise (*Phocoena phocoena*) in Dutch coastal waters. Lutra 47: 135-144.

Deltares, 2008. Development of a framework for appropriate assessments of Dutch off shore wind farms. Deltares-rapport. In opdracht van Waterdienst, Rijkswaterstaat.

Geelhoed S., M. Scheidat, R. van Bemmelen & G. Aarts, 2013. Abundance of harbour porpoises (*Phocoena phocoena*) on the Dutch Continental Shelf, aerial surveys in July 2010-March 2011. Lutra 56(1): 45-57.

Hammond P.S., C Lacey, A Gilles, S Viquerat, P Börjesson, H Herr, K Macleod, V Ridoux, MB Santos, M Scheidat, J Teilmann, J Vingada, N Øien, 2017. Estimates of cetacean abundance in European Atlantic waters in summer 2016 from the SCANS-III aerial and shipboard surveys.

Houben, B., L. Linnartz & J. Quak, 2012. De steur terug in de Rijn. De atlantische steur als kroon op het werk aan levende rivieren. Rapport ARK Natuurontwikkeling & Sportvisserij Nederland.

Jak, R.G., R.S.A. van Bemmelen, W.E. van Duin, S.C.V. Geelhoed & J.E. Tamis (2014). Natura 2000-doelen in de Noordzeekustzone, van doelen naar opgaven voor natuurbescherming. Bijlagerapport. In opdracht van: Rijkswaterstaat Noordzee. Bijlage bij Imares-rapport C123/14.

Kirkwood R., O. Bos & S. Brasseur, 2014. Seal monitoring and evaluation for the Luchterduinen offshore wind farm 1. T0 - 2013 report. Imares Report number C067/14.

Leopold, M.F., Baptist, H.J.B., Wolf, P.A., Offringa, H.R., 1995. De zwarte zeeëend *Melanitta nigra* in Nederland. Limosa 68 (1995): 49-64

Leopold, M.F. & N.M.J.A. Dankers, 1997. Natuur in zoute wateren. Natuurverkenning '97 Achtergrond-document 2c. Informatie- en KennisCentrum Natuurbeheer, Wageningen.

Leopold, M.F., R. van Bemmelen, J. Perdon, M. Poot, C. Heunks, D. Beuker, R.J. Jonkvorst & J. de Jong, 2013. Zwarte Zee-eenden in de Noordzeekustzone benoorden de Wadden: verspreiding en aantallen in relatie tot voedsel en verstoring. Imares. Rapportnummer C023/13.

Leopold, M.F., Baptist, M.J. 2016. De buitengewone biologie van de buitendelta's van de Nederlandse Waddenzee. 27 juli 2016. IMARES Wageningen UR.

Lensink, R. & J. van der Winden, 1997. Trek van niet-zeevogels langs en over de Noordzee: een verkenning. Bureau Waardenburg. In opdracht van Rijkswaterstaat, Rijksinstituut voor Kust en Zee. Rapport nr. 97.023. Culemburg.

Lilipaly, S., Arts, F.A., Sluiter, M. & Wolf, P.A., 2017. Midwintertelling van zee-eenden in de Waddenzee en Nederlandse kustwateren in November 2016 en januari 2017. RWS, rapport 2017-BM 17.26.

Lindeboom, H., J.G. van Kessel & L. Berkenbosch, 2005. Gebieden met bijzondere ecologische waarden op het Nederlands Continentaal Plat.

Van der Meij, S.E.T. & C.J. Camphuysen 2006. Distribution and diversity of whales and dolphins (Cetacea) in the Southern North Sea: 1970-2005. Lutra 49: 3-28.

Ministerie van Infrastructuur en Milieu, 2016. Kaartenbijlage Natura 2000-beheerplan Waddenzee. Periode 2016-2022. Juli 2016.

OSPAR commission, 2010. 2003 Case Report for the OSPAR List of threatened and/or declining species and habitats. QUALITY STATUS REPORT 2010.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2016. Natura 2000-gebeheerplan Ameland (5). Definitief beheerplan, juni 2016.

Stuijzand, S., 2015. Monitoringplan ten behoeve van het Natura 2000-beheerplan Noordzeekustzone. Rijkswaterstaat, 29 november 2015. Uitgevoerd door Suzanne (RWS) Informatie Suzanne.stuijzand@rws.nl Met medewerking van Alma de Groot, Jaap de Vlas, Hans Lammers, Gerard Janssen, Maarten Platteeuw (RWS), Sies Krap (DLG).

SBNO, 1999. Laar, F.J.T. van de. Vogeltrek boven de Noordzee, Stichting ter Bevordering van Natuurwetenschappelijk Onderzoek, Amsterdam.

Troost, K., Perdon, K.J., Van Zwol, J., Jol, J. & Van Asch, M. 2017. Schelpdierbestanden in de Nederlandse kustzone in 2017. Stichting Wageningen Research Centrum voor Visserijonderzoek (CVO). Projectnummer: 4311208013. WOT-05-001-008. Publicatiedatum 13 september 2017.

Troost, K., Van Asch, M., Brummelhuis, E.B.M., Van den Ende, D. & Van Zweeden, C. 2017. Het kokkelbestand in de Nederlandse kustwateren in 2017. Stichting Wageningen Research Centrum voor Visserijonderzoek (CVO). Projectnummer: 4311208012. WOT-05-001-008. Publicatiedatum 14 augustus 2017.

Vis H. & Q.A.A. de Bruijn, 2012. Onderzoek naar het migratiegedrag van de Atlantische steur (Acipenser sturio) in de Rijn. Rapport: VA2011 43. Opgesteld in opdracht van: Sportvisserij Nederland.

Vis, H., J.H. Kemper, N.W.P Brevé, A.W. Breukelaar, B. Houben & E. Blom, 2016. Migration behaviour and habitat preference of 3-5 year old European Sturgeon (Acipenser sturio) in the Rhine River 2015. VisAdvies BV, Nieuwegein. Project number VA2015 11, 33 pag.

Bijlage 1 Wettelijk kader

Bijlage 1 Wettelijk kader

Soortbescherming

Een van de doelen van de Wet natuurbescherming is de bescherming van inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden toegebracht aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Hieronder wordt uitgelegd welke verbodsbepalingen gelden, welke vrijstellingen er gelden en op welke gronden ontheffingen kunnen worden aangevraagd.

Verbodsbepalingen soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die onder andere zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. In het tekstkader van deze Bijlage (zie volgende pagina) staan de wetsartikelen uitgeschreven. Het gaat om de volgende drie categorieën:

- soorten van de Vogelrichtlijn;
- soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
- 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora'), oftewel de Nationale soorten.

Voor alle soorten vallend onder bovenstaande beschermingsregimes geldt dat ze niet (opzettelijk) gedood en verstoord mogen worden, ook verblijfplaatsen mogen niet vernietigd worden. Bij Vogelrichtlijnsoorten is opgenomen dat verstoring is toegestaan indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort. Dit geldt echter niet voor Habitatrichtlijnsoorten, inclusief bijlage I en II Bern en bijlage I Bonn. Voor de 'andere soorten' geldt dat verstoring is toegestaan.

Vrijstellingen

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Wnb. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied en de provincie waarin de activiteit plaatsvindt. Het Rijk heeft ook een vrijstellingslijst opgesteld voor projecten die vallen onder het bevoegd gezag van het Rijk. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming artikel 3.1, 3.5 en 3.10

Artikel 3.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.5 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.10 Beschermingsregime andere soorten

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
 - c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
 - h. in het algemeen belang.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 de zorgplicht opgenomen. In het tekstkader hieronder staat het wetsartikel uitgeschreven.

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Natura 2000-gebieden

In de Wnb zijn bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn verwerkt. De Europese richtlijnen verplichten de lidstaten gebieden aan te wijzen met speciale beschermingszones (de Natura 2000-gebieden). Het doel hiervan is om de aangewezen habitattypes en habitats van soorten in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen.

De lidstaten moeten maatregelen treffen om de kwaliteit van deze habitats en habitats van soorten niet te laten verslechteren of te voorkomen dat er geen storende factoren optreden voor de soorten waarvoor de zones zijn aangewezen.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het Ministerie van Economische Zaken dit.

Bestaand gebruik

Voor handelingen die op 31 maart 2010 bekend waren bij het gevoegd gezag en die sinds deze datum niet meer in betekenende mate zijn gewijzigd is het niet meer noodzakelijk om een vergunning aan te vragen. Deze datum kan van een later tijdstip zijn indien een Natura 2000-gebied na 31 maart 2010 is aangewezen als beschermd gebied. Zie ook artikel 2.9 lid 2.

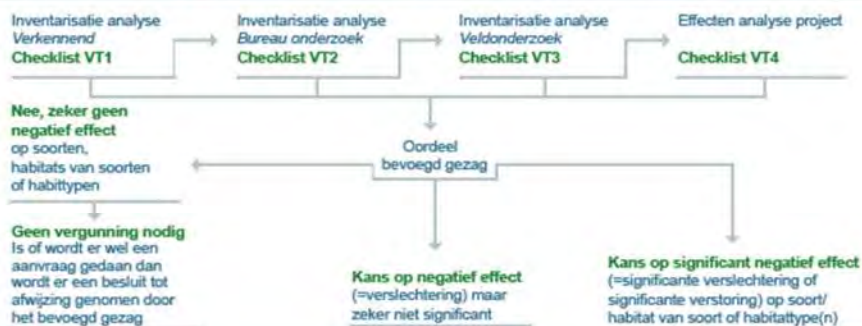
Overgangsrecht

In artikel 9.4 van de Wet natuurbescherming is opgenomen dat de vergunningen afgegeven onder het oude recht, gelden als vergunningen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

Het volgende schema toont de vergunningprocedure in het kader van de Natuurbeschermingswet. Een Voortoets geeft aan of er wel of geen (negatieve) negatieve effecten zijn te verwachten. Zijn er geen negatieve effecten te verwachten, dan hoeft er geen vergunning beschermde gebieden aangevraagd te worden. Indien er kans is op negatieve effecten, kan een habitattoet een verdiepingsslag geven om aan te tonen hoe groot deze negatieve effecten zijn. Mocht er kans zijn op significant negatieve effecten, is het mogelijk om een ADC-toets uit te voeren. Wordt er voldaan aan de eisen, dan kan er een vergunning worden afgegeven met voorschriften en beperkingen.

VOORTOETS

INVENTARISATIE VOORTOETS: De voortoets is niet verplicht maar wel verstandig om uit te voeren. Alle fasen VT1 t/m VT4 kunnen onderdeel zijn van de voortoets. Het kan ook zijn dat al na fase VT1 de effecten bekend zijn. Het bevoegd gezag moet die conclusie trekken.

HABITATTOETS

ADC-TOETS

Bijlage 2 Effectenindicator

Bijlage 2 Effectenindicatoren Natura 2000-gebieden

Noordzeekustzone

Opervlakteverlies
 Versnippering
 Vermesting door N-depositie uit de lucht
 Verzuuring door N-depositie uit de lucht
 Verzoeking
 Verontreiniging
 Verdroging
 Vernatting
 Verandering stroomsnelheid
 Verandering overstromingsfrequentie
 Verandering dynamiek substraat
 Verandering door geluid
 Verandering door trilling
 Verandering door licht
 Optische verstoring
 Verstoring door mechanische effecten
 Verandering in populatiedynamiek
 Bewuste verandering soortensamenstelling

Storingsfactor	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Permanent overstroomde zandbanken	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	onbekend	gevoelig	onbekend	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	onbekend	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Slik- en zandplaten	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	onbekend	gevoelig	onbekend	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	onbekend	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Zilte pionierbegroeiingen	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	onbekend	gevoelig	onbekend	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	onbekend	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Schorren en zilte graslanden	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	onbekend	gevoelig	onbekend	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	onbekend	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Embryonale duinen	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	onbekend	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Vochtige duinvalleien	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	onbekend	onbekend	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Bruinvis	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	onbekend	onbekend	onbekend	zeer gevoelig	onbekend	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig
Fint	zeer gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	onbekend	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig
Gewone zeehond	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	onbekend	onbekend	onbekend	gevoelig	onbekend	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	onbekend	gevoelig	zeer gevoelig
Grijze zeehond	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	onbekend	onbekend	onbekend	gevoelig	onbekend	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	onbekend	gevoelig	zeer gevoelig
Rivierprik	zeer gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	onbekend	zeer gevoelig	gevoelig	onbekend	onbekend	onbekend	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig
Zeeprik	zeer gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	onbekend	onbekend	gevoelig	onbekend	onbekend	onbekend	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig
Aalscholver (niet-broedvogel)	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig
Bergeend (niet-broedvogel)	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig
Bontbekplevier (broedvogel)	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig
Bontbekplevier (niet-broedvogel)	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig
Bonte strandloper (niet-broedvogel)	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig
Drieteenstrandloper (niet-broedvogel)	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig
Dwergmeeuw (niet-broedvogel)	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig
Dwergstern (broedvogel)	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Eider (niet-broedvogel)	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig
Kanoet (niet-broedvogel)	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig
Kluut (niet-broedvogel)	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig
Parelduiker (niet-broedvogel)	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig
Roodkeelduiker (niet-broedvogel)	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig
Rosse grutto (niet-broedvogel)	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig
Scholekster (niet-broedvogel)	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig
Steenloper (niet-broedvogel)	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig
Strandplevier (broedvogel)	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig
Toppereend (niet-broedvogel)	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig
Wulp (niet-broedvogel)	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig
Zilverplevier (niet-broedvogel)	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig
Zwarte zee-eend (niet-broedvogel)	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig

[illegible]

Waddenzee

Stoningsfactor	Verandering door mechanische effecten																
	1	7	8	9	12	13	14	15	17	Verandering door trilling	Verandering door licht	Verandering door geluid	Verandering dynamiek substraat	Verandering dynamiek substraat	Verandering dynamiek substraat	Verandering dynamiek substraat	Verandering dynamiek substraat
Permanent overstromende zandbanken																	
Estuaria																	
Slik- en zandplaten																	
Zilte pionierbegroeiingen																	
Slijkgrasvelden																	
Schorren en zilte graslanden																	
Embryonale duinen																	
Witte duinen																	
*Grijze duinen																	
Duindoornstruwelen																	
Vochtige duinvalleien																	
Fint																	
Gewone zeehond																	
Grijze zeehond																	
Nauwe korfslak																	
Rivierprik																	
Zeeprik																	
Aalscholver (broedvogel)																	
Aalscholver (niet-broedvogel)																	
Bergeend (niet-broedvogel)																	
Blauwe Kiekendief (broedvogel)																	
Bontbekplevier (niet-broedvogel)																	
Bontbekplevier (broedvogel)																	
Bonte strandloper (niet-broedvogel)																	
Brandgans (niet-broedvogel)																	
Brilduiker (niet-broedvogel)																	
Bruine Kiekendief (broedvogel)																	
Drieteenstrandloper (niet-broedvogel)																	
Dwergster (broedvogel)																	
Eider (broedvogel)																	
Eider (niet-broedvogel)																	
Fuut (niet-broedvogel)																	
Goudplevier (niet-broedvogel)																	
Grauwe Gans (niet-broedvogel)																	
Groenpootruiter (niet-broedvogel)																	
Grote stern (niet-broedvogel)																	
Grote stern (broedvogel)																	
Grote Zaagbek (niet-broedvogel)																	
Grutto (niet-broedvogel)																	
Kanoet (niet-broedvogel)																	
Kievit (niet-broedvogel)																	
Kleine Mantelmeeuw (broedvogel)																	
Kleine Zwaan (niet-broedvogel)																	
Kluut (broedvogel)																	
Kluut (niet-broedvogel)																	
Krakeend (niet-broedvogel)																	
Krombekstrandloper (niet-broedvogel)																	
Lepelaar (broedvogel)																	
Lepelaar (niet-broedvogel)																	
Middelste Zaagbek (niet-broedvogel)																	
Noordse Stern (broedvogel)																	
Pijlstaart (niet-broedvogel)																	
Rosse grutto (niet-broedvogel)																	
Rotgans (niet-broedvogel)																	
Scholekster (niet-broedvogel)																	
Slechtvalk (niet-broedvogel)																	
Slobeend (niet-broedvogel)																	
Smient (niet-broedvogel)																	
Steenderloper (niet-broedvogel)																	
Strandplevier (broedvogel)																	
Strandplevier (niet-broedvogel)																	
Toendrarietgans (niet-broedvogel)																	
Toppereend (niet-broedvogel)																	
Tureluur (niet-broedvogel)																	
Velduil (broedvogel)																	
Vidief (broedvogel)																	
Vidief (niet-broedvogel)																	
Wilde eend (niet-broedvogel)																	
Wintertaling (niet-broedvogel)																	
Wulp (niet-broedvogel)																	
Zilverplevier (niet-broedvogel)																	
Zwarte ruiter (niet-broedvogel)																	
Zwarte Stern (broedvogel)																	
Zwarte Stern (niet-broedvogel)																	

zeer gevoelig

gevoelig

niet gevoelig

n.v.t.

onbekend

■ zeer gevoelig
■ gevoelig
■ niet gevoelig
■ n.v.t.
■ onbekend

Bijlage 3 Aanwezige Natura 2000 waarden

Bijlage 3 Aanwezige Natura 2000 waarden

Natura 2000-gebied Noordzeekustzone

Beschrijving

Het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone omvat een gebied van 144.475 hectare en grenst aan de Natura 2000-gebieden Waddeneilanden en de Waddenzee. De Noordzeekustzone bestaat uit kustwateren, ondiepten, enkele zandbanken en de stranden van noordelijk Noord-Holland en de Waddeneilanden.

De hoge stroomsnelheden, sterke schommelingen in zoutgehalten (mede onder invloed van de rivieren) en sterke temperatuurwisselingen maken de Noordzeekustzone een dynamisch gebied. Tijdens eb- en vloed stroomt het zeewater in de Noordzee in noordelijke richting langs de Hollandse kust en vervolgens naar het oosten boven de Waddeneilanden. Het water wisselt weinig uit met de diepere delen van de Noordzee en kan daarom gezien worden als een 'kustrivier'. Als gevolg van menging met rivierwater uit de Rijn, het IJsselmeer en de Eems is het water minder zout dan in de Noordzee zelf. Door aanvoer van voedingsstoffen en slib uit rivieren is het water daarnaast voedselrijker en anders van temperatuur dan de Noordzee (Ministerie van EZ, 2018).

De dynamische omstandigheden in de Noordzeekustzone maakt dat vooral pioniersoorten zich thuis voelen in het kustgebied. Weinig soorten hebben zich aan deze extreme condities aangepast, maar zijn wel in hoge dichtheden aanwezig (de kustzone heeft de hoogste biomassa aan benthos van het hele Nederlands Continentaal Plat).

Instandhoudingsdoelen

De Noordzeekustzone is op 26 februari 2009 definitief aangewezen als Natura 2000-gebied. Het gebied is aangewezen zowel als Vogelrichtlijn- als Habitatrichtlijngebied. Op 27 december 2010, 4 oktober 2012 en 18 oktober 2012 zijn wijzigingsbesluiten vastgesteld waarin de begrenzing, instandhoudingsdoelen en toelichting op de instandhoudingsdoelstelling zijn aangepast (Ministerie van EZ, 2018). Zie figuur 4.1 voor de begrenzing.

De begrenzing van de Noordzeekustzone loopt van de Eems (Groningen) tot aan Bergen (Noord-Holland) en bestaat uit kustwateren. De NAP -20 meter dieptelijn wordt doorgaans als de zeewaartse grens beschouwd. De grens langs de kust bestaat in provincie Noord-Holland uit de met water bedekte kustzone (laagwaterlijn). Langs de Waddeneilanden geven de stranden tot aan de duinvoet de grens van de Noordzeekustzone aan en is daarmee dynamisch (Beheerplan Noordzeekustzone, 2016). Ten oosten van Schiermonnikoog loopt de grens zoals die is getrokken in de Planologische Kernbeslissing Waddenzee.

Voor de Noordzeekustzone gelden instandhoudingsdoelen voor 7 habitattypen, 6 habitatsoorten, 3 broedvogels en 18 niet-broedvogels. Deze zijn weergegeven in tabel III.1. Voor de overgrote meerderheid geldt een doelstelling voor behoud van zowel omvang als kwaliteit van het leefgebied. Alleen voor permanent overstroomde zandbanken (Noordzee-kustzone), bruinvis, strandplevier en dwergstern geldt een verbeterdoelstelling voor de kwaliteit van het leefgebied (en gedeeltelijk omvang). Daarnaast geldt voor zeeprik, rivierprik en fint een aanvullende doelstelling voor vergroting van de populatie (Ministerie van EZ, 2018).

Tabel III.1 Instandhoudingsdoelen voor habitattypen, habitatsoorten, broed- en niet-broedvogels van het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone. Aangegeven zijn de landelijke staat van instandhouding (LSVI), de doelstelling oppervlakte (Opp.) en kwaliteit (Kwal) van het leefgebied. Daarnaast zijn van de soorten nog aanvullend een doelstelling van de populatie (Pop.) of de draagkracht voor het aantal vogels en aantal paren in de Noordzeekustzone geformuleerd. Legenda: '+' = gunstig, '-' = matig gunstig, '--' = zeer ongunstig, '>' = uitbreiding, '=' = behoud (Bron: Ministerie van EZ, 2018).

Instandhoudingsdoelstellingen		LSVI	Opp.	Kwal.	Pop.	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren
Habitattypen							
H1110B	Permanent overstromde zandbanken (Noordzeekustzone)	-	=	>			
H1140B	Slik- en zandplaten (Noordzeekustzone)	+	=	=			
H1310A	Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	-	=	=			
H1310B	Zilte pionierbegroeiingen (zevetmuur)	+	=	=			
H1330A	Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	-	=	=			
H2110	Embryonale duinen	+	=	=			
H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	-	=	=			
Habitatsoorten							
H1095	Zeeprk	-	=	=	>		
H1099	Rivierprk	-	=	=	>		
H1103	Fint	--	=	=	>		
H1351	Bruinvis	--	=	>	=		
H1364	Grijze zeehond	-	=	=	=		
H1365	Gewone zeehond	+	=	=	=		
Broedvogels							
A137	Bontbekplevier	--	=	=			20
A138	Strandplevier	--	>	>			30
A195	Dwergstern	--	>	>			20
Niet-broedvogels							
A001	Roodkeelduiker	-	=	=		behoud	
A002	Parelduiker	?	=	=		behoud	
A017	Aalscholver	+	=	=		1900	
A048	Bergeend	+	=	=		520	
A062	Toppereend	--	=	=		behoud	
A063	Eider	--	=	=		26200	
A065	Zwarte zee-eend	-	=	=		51900	
A130	Scholekster	--	=	=		3300	
A132	Kluut	-	=	=		120	
A137	Bontbekplevier	+	=	=		510	
A141	Zilverplevier	+	=	=		3200	
A143	Kanoet	-	=	=		560	
A144	Drieteenstrandloper	-	=	=		2000	
A149	Bonte strandloper	+	=	=		7400	
A157	Rosse grutto	+	=	=		1800	
A160	Wulp	+	=	=		640	
A169	Steenloper	--	=	=		160	
A177	Dwergmeeuw	-	=	=		behoud	

Broedvogels

De broedvogels bontbekplevier, strandplevier en dwergstern broeden op de groene/schelpenrijke stranden en platen en primaire duinen van de Noordzeekustzone. De bontbekplevier en strandplevier foerageren in de buurt van hun nest op vloedlijnen en intergetijdengebieden. Deze bevinden zich op grote afstand van het plangebied. De dwergstern foerageert op maximaal 3 km van de kolonie of een nest op kleine vis en garnaalachtigen in helder zout of zoet water van 25-100 cm diepte. Aangezien de diepte van het plangebied circa 5 tot 10 meter bedraagt, zal het plangebied geen geschikt foerageergebied zijn voor de broedvogels bontbekplevier, strandplevier en dwergstern. Bovendien zijn de soorten in de uitvoeringsperiode (1 oktober-15 maart) (de hoogste aantallen van bontbekplevier zijn in augustus en september tijdens najaartrek – bron: beheerplan en Sovon) voor overwintering naar het zuiden getrokken en zullen derhalve tijdens de werkzaamheden op nog grotere afstand verkeren (Jak et al. 2014). Aanwezigheid van en negatieve effecten op de broedvogels bontbekplevier, strandplevier en dwergstern in de omgeving van het plangebied zijn derhalve uitgesloten.

Natura 2000-gebied Duinen Ameland

Beschrijving

Het Natura 2000-gebied Duinen Ameland kenmerkt zich door een uitgestrekt duingebied van circa 2055 ha. Ameland bestaat uit drie duinboogcomplexen welke door stuifdijken in de afgelopen eeuwen aaneengegroeid zijn tot één groot duingebied. Het gaat om het duinboogcomplex van Hollum – Ballum (west zijde), duinboogcomplex van Nes-Buren (mid) en de Oerderduinen (oostzijde). De duinboogcomplex van Oerderduinen is nooit volledig ontwikkeld. Het oostelijk deel van de duinen zijn relatief kalkrijk en kent een hoge verstuiwingsdynamiek. De hier gelegen Kooiduinen en Oerderduinen zijn hierdoor soortenrijk (beheerplan).

Tussen het duinboogcomplex Nes-Buren en de Oerderduinen is het Neerlands Reid ontstaan. Dit is een begraasde eilandkwelder met lage (zeekraal) en hoge delen (zilte graslanden). Het is van groot belang voor vogels als broedplaats, foerageergebied, slaapplaats en hoogwatervluchtplaats (beheerplan). Het duingebied geeft in combinatie met enkele aanwezige slenken een grote variatie aan hoogteverschillen en groeiplaatsen.

Ten oosten van Oerderduinen ligt de Hon. Tot circa 1950 was dit een kale zandplaat, maar deze raakt steeds meer begroeid met opgestoven duinen en kweldervegetaties.

De polder behoort niet tot het Natura 2000-gebied Duinen Ameland.

Net als het gehele Waddengebied kent Ameland een dynamisch karakter, welke met name de basis legt voor kale of schaars begroeide stranden, duinen, duinvalleien en kwelders.

Instandhoudingsdoelen

Duinen Ameland is op 26 februari 2009 definitief aangewezen als Natura 2000-gebied. Het gebied is aangewezen zowel als Vogelrichtlijn- als Habitatrichtlijngebied (Ministerie van EZ, 2018). Zie figuur 4.1 voor de begrenzing. Voor Duinen Ameland gelden instandhoudingsdoelen voor 17 habitattypen, 1 habitatsoort en 9 broedvogels. Deze zijn weergegeven in tabel III.2. Voor de soorten geldt een behoud of een verbeterdoelstelling.

Tabel III.2 Instandhoudingsdoelen voor habitattypen, habitatsoorten en broedvogels van het Natura 2000-gebied Duinen Ameland. Aangegeven zijn de landelijke staat van instandhouding (LSVI), de doelstelling oppervlakte (Opp.) en kwaliteit (Kwal) van het leefgebied. Daarnaast zijn van de soorten nog aanvullend een doelstelling van de populatie (Pop.) of de draagkracht voor het aantal paren vogels in Duinen Ameland geformuleerd. Legenda: '+' = gunstig, '-' = matig gunstig, '--' = zeer ongunstig, '>' = uitbreiding, '=' behoud (Bron: Ministerie van EZ, 2018).

Instandhoudingsdoelstellingen		LSVI	Opp.	Kwal.	Pop.	Draagkracht aantal paren
Habitattypen						
H2120	Witten duinen	-	=	=		
H2130A	Grijze duinen (kalkrijk)	--	=	=		
H2130B	Grijze duinen (kalkarm)	--	>	>		
H2130C	Grijze duinen (heischraal)	--	>	>		
H2140A	Duinheiden met kraaihei (vochtig)	-	=	>		
H2140B	Duinheiden met kraaihei (droog)	-	=	=		
H2150	Duinheiden met struikhei	+	=	=		
H2160	Duindoornstruwelen	+	=	=		
H2170	Kruipwilgstruwelen	+	= (<)	=		
H2180A	Duinbossen (droog)	+	=	=		
H2180B	Duinbossen (vochtig)	-	=	=		
H2180C	Duinbossen (binnenduinarand)	-	=	=		
H2190A	Vochtige duinvalleien (open water)	-	=	=		
H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	-	>	>		
H2190C	Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	-	=	>		
H1190D	Vochtige duinvalleien (hoge moerasplanten)	-	=	=		
H6230	Heischrale graslanden	--	>	>		
Habitatsoorten						
H1903	Groenknolorchis	--	>	>	>	
Broedvogels						
A021	Roerdomp	--	=	=		2
A063	Eider	--	>	>		100
A081	Bruine Kiekendief	+	=	=		40
A082	Blauwe Kiekendief	--	>	>		20
A119	Porseleinhoen	--	=	=		2
A222	Velduil	--	>	>		20
A277	Tapuit	--	>	>		100
A295	Rietzanger	-	=	=		230
A338	Gauwe Klauwier	--	>	>		5

Voorkomen en verspreiding

Sommige habitattypen, -soorten en broedvogels zijn gebonden aan het Natura 2000-gebied, andere kunnen buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied voorkomen. Zo zijn de habitattypen sessiel (kunnen zich niet voortbewegen) en komen derhalve alleen voor binnen de grenzen van Duinen Ameland. De bevindingen in het beheerplan Duinen Ameland (Min. EZ, 2016) zijn hieronder weergegeven.

Habitatsoorten

Aangezien de habitatsoort eveneens een plant is (groenknolorchis) en deze voorkomt op onbemeste grond onder invloed van basenrijk grondwater, zal de soort niet voorkomen in het plangebied zelf. De soort groeit in het oostelijk deel van Ameland. Door ontwatering, waterwinning en voorgaande successie in combinatie met het ontbreken van nieuwe groeiplaatsen (jonge uitgestoven of afgesnoerde duinvalleien) gaat het aantal groenknolorchis achteruit.

Broedvogels

Voor broedvogels geldt dat tijdens het broeden vooral gebruik gemaakt wordt van het eiland en het vaste land. Het plangebied zelf is niet geschikt als broedlocatie. Per broedvogel wordt hieronder ingegaan of deze ook broedt op het deel van het eiland dat het dichtst bij het plangebied ligt (oostelijk deel van Ameland). Vervolgens wordt gekeken of de soort ook gebruik maakt van het plangebied om te foerageren.

De roerdomp broedt in waterrijke landschappen met een brede zone overjarig riet en overgangen van riet naar water en/of grasland. De soort foerageert in ondiep water tussen het waterriet en langs de randen ervan. Het kan daarnaast ook gebruik maken van vochtige en vaak wat ruige graslanden. De broedparen die bekend zijn (2 tot 6 paren), zijn aanwezig in het westelijk deel van Ameland en komen daarmee ruimschoots voor ten opzichte van de draagkracht (2 paren). Aangezien de soort gebonden is aan ruige vegetatie – ook tijdens het foerageren-, zal de soort niet voorkomen in de omgeving van het plangebied.

De eider komt jaarrond voor langs de kustzone en is voor Duinen Ameland (en de Waddenzee overigens ook) aangewezen als broedvogel. Daar maken zij nestplaatsen bij voorkeur in duinvegetaties met voldoende openheid in combinatie met open struweel, maar zullen ook broeden op kwelders, dijken, pieren en weilanden. De eider broedt vaak in kolonieverband, vaak nabij meeuwen en sterns. De meeste broedterritoria (circa 50) zijn te vinden aan de oostzijde van Ameland. Aangezien de doelstelling 100 stuks bedraagt, geldt er een verbeterdoelstelling voor oppervlakte en kwaliteit van het broedgebied van de eider. De soort foerageert op prooien doorgaans tot een diepte van 5 meter. Het komt daarnaast voor dat de eider kan duiken tot 15 of 20 meter diepte, maar dit is minder gebruikelijk. Zoals eerder vermeld zal de eider vooral gebruik maken van het plangebied/Noordzeekustzone zodra het voedsel in de Waddenzee niet meer toereikend is.

Net als de roerdomp zal de bruine kiekendief vooral broeden in rietmoerassen van enige omvang, soms zal de bruine kiekendief echter ook gebruik maken van smalle rietkragen langs sloten of drogere nesthabitats (als duinvalleien en graanvelden). De soort broedt op zowel de oostelijke als de westelijke helft van Ameland met dusdanig grote aantallen (circa 40) dat de doelstelling wordt gehaald. De bruine kiekendief foerageert tot circa 7 km rondom zijn nest in rietmoerassen als daaromheen liggende agrarische gebieden. Ondanks dat de soort het plangebied zou kunnen bereiken, zal deze dat naar verwachting niet doen doordat het plangebied geen geschikt foerageergebied betreft. Aanwezigheid van bruine kiekendief in het plangebied is uitgesloten.

De blauwe kiekendief broedt in vochtige duinvalleien, verruigde rietmoerassen met gevarieerde vegetatiestructuur en enige opslag van struiken. De soort broedde in het verleden zowel in het westelijk deel als (noord)oostelijk deel van Ameland, maar is na 2009 niet meer broedend waargenomen. De soort foerageert op enkele kilometers rondom het nest in duingebieden, kwelders en graslanden. Aanwezigheid van dergelijk kenmerken en daarmee de aanwezigheid van blauwe kiekendief in het plangebied zijn uitgesloten.

De porseleinhoen broedt in het westelijk deel Ameland met een klein aantal broedparen in open moerassige terreinen. Foerageert onder dekking van weelderige (maar lage) vegetatie. Aanwezigheid van porseleinhoen in plangebied is uitgesloten.

De velduil broedt in rustige, laaggelegen, schaars begroeide open terreinen als duinen, heidevelden en natte ruigten. De soort laat grote fluctuaties zien in aantallen, welke samenhangen met de aantallen woelmuizen (zijn prooi).

De soort broedt op de Hon en it Oerd in het oostelijk deel van Ameland (en mogelijk ook westelijk deel). Aangezien de soort foerageert op muizen, kan aanwezigheid van de soort in het plangebied uitgesloten worden.

De tapuit broedt in open, schaars begroeide, doorgaans zandig terrein met kale plekken. De soort maakt zijn nest in holtes in de grond, vaak konijnenholen maar ook in steenhopen, onder takkenbossen of stobben. Op Ameland komt de soort dan ook voor in open duinen met voldoende aanbod van konijnenholen. Aangezien het aantal broedparen afneemt, gaat het slecht met de tapuit. In het verleden is de soort zowel op het westelijk als het oostelijk deel van Ameland broedend waargenomen (in afgelopen jaren alleen oostelijk deel). Foerageren doet de soort in dezelfde open duingebieden of intensief begraaide terreinen. Aanwezigheid van tapuit in plangebied is uitgesloten.

De rietzanger broedt in overjarige rietkragen en foerageert in de onder- en bovenlaag van rietland, kruidenrijk grasland, ruigtezones en houtopslag. De soort komt zowel westelijk als oostelijk broedend voor. Aanwezigheid in plangebied is uitgesloten.

De grauwe klauwier broedt in halfopen, structuurrijke landschappen zoals gevarieerde duinlandschappen. De soort is echter niet meer broedend waargenomen sinds 1998. De soort foerageert in laagblijvende, kruidenrijke vegetaties op grote insecten als kevers, bijen en hommels. Dergelijke kenmerken zijn niet aanwezig in het plangebied. Aanwezigheid van grauwe klauwier is derhalve uitgesloten.

Al met al komt van alle aangewezen soorten alleen de eider mogelijk (foeragerend) voor in het plangebied. Alle overige soorten zijn gebonden aan het eiland Ameland. Daarbij dient opgemerkt te worden dat de volgende soorten kunnen broeden in het oostelijk deel van Ameland: eider, bruine kiekendief, velduil, tapuit en rietzanger. Overige soorten broeden op grotere afstand of zijn niet recent meer broedend waargenomen.

Natura 2000-gebied Waddenzee

Stroming, golfslag en getij zorgen in de Waddenzee voor steeds wisselende omstandigheden in ruimte en tijd. Het resultaat van deze natuurlijke processen is een mozaïek van hoog gelegen en laag gelegen, meer of minder vaak droogvallende wadplaten, doorsneden door diepe en minder diepe geulen en prielen, met een slikkige dan wel zandige bodem. Aan de randen wordt dit mozaïek omzoomd door kwelders en duinen. Waar zoet water naar zee stroomt, ontwikkelen zich brakke biotopen. Dit complexe ecosysteem wordt in stand gehouden door een evenwicht tussen sedimentatie en erosie. De fysische processen die het landschap hebben gevormd, zijn tevens de sleutel tot het behoud van de Waddenzee met haar diversiteit aan levensgemeenschappen (Min. EZ, 2018).

De Waddenzee is, met zijn grootte van 271.771 hectare, in internationaal opzicht het belangrijkste Natura 2000-gebied in ons land. De droogvallende wadplaten bieden een grote hoeveelheid voedsel aan vogels in de vorm van schelpdieren, wormen en kreeftachtigen. Tijdens de trek naar het zuiden maken enorme aantallen vogels gebruik van de wadplaten. In het voorjaar en zomer broeden grote hoeveelheden vogels op de kwelders, stranden en duinen. Ook biedt de Waddenzee leefgebied aan een groot deel van de populatie zeehonden in ons land (Min. EZ, 2018). Het Natura 2000-gebied is daarom zowel aangewezen als Vogelrichtlijn- als Habitatrichtlijngebied.

Voor elk Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelen opgesteld. Tabel III.3 geeft de instandhoudingsdoelen weer van de Waddenzee. Dit beschermde gebied heeft instandhoudingsdoelen voor habitattypen, habitatsoorten, broedvogels en niet-broedvogels.

Voor het overgrote deel geldt een behoudoelstelling, voor enkele soorten geldt een verbeterdoelstelling voor kwaliteit en - in het geval van strandplevier en dwergstern – ook een verbeterdoelstelling voor oppervlakte.

Tabel III.3 Instandhoudingsdoelen voor habitattypen, -soorten, broedvogels en niet-broedvogels van het Natura 2000-gebied Waddenzee. Aangegeven zijn de landelijke staat van instandhouding (LSVI) en de doelstelling omvang (DO), kwaliteit (DK), populatie (Pop) van het leefgebied. Daarnaast is aangegeven wat de draagkracht is voor de hoeveelheid vogels (# vogels) of hoeveelheid paren (# paren). Legenda: '+' = gunstig, '-' = matig gunstig, '--' = zeer ongunstig, '>' = uitbreiding, '=' behoud. Bron: synbiosys.alterra.nl.

		LSVI	DO	DK	Pop	# vogels	# paren
Habitattypen							
H1110A	Permanent overstroomde zandbanken (getijdengebied)	-	=	>			
H1130	Estuaria	--	=	>			
H1140A	Slik- en zandplaten (getijdengebied)	-	=	>			
H1310A	Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	-	=	=			
H1310B	Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	+	=	=			
H1320	Slijmgrasvelden	--	=	=			
H1330A	Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	-	=	>			
H1330B	Schorren en zilte graslanden (binnendijks)	-	=	=			
H2110	Embryonale duinen	+	=	=			
H2120	Witte duinen	-	=	=			
H2130A	*Grijze duinen (kalkrijk)	--	=	=			
H2130B	*Grijze duinen (kalkarm)	--	=	>			
H2160	Duindoornstruwelen	+	=	=			
H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	-	=	=			
Habitatsoorten							
H1014	Nauwe korflak	-	=	=	=		
H1095	Zee prik	-	=	=	>		
H1099	Rivier prik	-	=	=	>		
H1103	Fint	--	=	=	>		
H1364	Grijze zeehond	-	=	=	=		
H1365	Gewone zeehond	+	=	=	>		
Broedvogels							
A034	Lepelaar	+	=	=			430
A063	Eider	--	=	>			5000
A081	Bruine Kiekendief	+	=	=			30
A082	Blauwe Kiekendief	--	=	=			3
A132	Kluut	-	=	>			3800
A137	Bontbekplevier	--	=	=			60
A138	Strandplevier	--	>	>			50
A183	Kleine Mantelmeeuw	+	=	=			19000
A191	Grote stern	--	=	=			16000
A193	Visdief	-	=	=			5300
A194	Noordse Stern	+	=	=			1500
A195	Dwergstern	--	>	>			200
A222	Velduil	--	=	=			5
Niet-broedvogels							
A005	Fuut	-	=	=		310	
A017	Aalscholver	+	=	=		4200	
A034	Lepelaar	+	=	=		520	
A037	Kleine Zwaan	-	=	=		1600	
A039b	Toendrarietgans	+	=	=		geen	

		LSVI	DO	DK	Pop	# vogels	# paren
A043	Grauwe Gans	+	=	=		7000	
A045	Brandgans	+	=	=		36800	
A046	Rotgans	+	=	=		26400	
A048	Bergeend	+	=	=		38400	
A050	Smient	+	=	=		33100	
A051	Krakeend	+	=	=		320	
A052	Wintertaling	-	=	=		5000	
A053	Wilde eend	+	=	=		25400	
A054	Pijlstaart	-	=	=		5900	
A056	Slobeend	+	=	=		750	
A062	Toppereend	--	=	>		3100	
A063	Eider	--	=	>		90000-115000	
A067	Brilduiker	+	=	=		100	
A069	Middelste Zaagbek	+	=	=		150	
A070	Grote Zaagbek	--	=	=		70	
A103	Slechtvalk	+	=	=		40	
A130	Scholekster	--	=	>		140000-160000	
A132	Kluut	-	=	=		6700	
A137	Bontbekplevier	+	=	=		1800	
A140	Goudplevier	--	=	=		19200	
A141	Zilverplevier	+	=	=		22300	
A142	Kievit	-	=	=		10800	
A143	Kanoet	-	=	>		44400	
A144	Drieteenstrandloper	-	=	=		3700	
A147	Krombekstrandloper	+	=	=		2000	
A149	Bonte strandloper	+	=	=		206000	
A156	Grutto	--	=	=		1100	
A157	Rosse grutto	+	=	=		54400	
A160	Wulp	+	=	=		96200	
A161	Zwarte ruiter	+	=	=		1200	
A162	Tureluur	-	=	=		16500	
A164	Groenpootruiter	+	=	=		1900	
A169	Steenloper	--	=	>		2300-3000	
A197	Zwarte Stern	--	=	=		23000	

Habitatsoorten

Nauwe korfslak komt voor op vochtige, min of meer kalkrijke terreinen in de aanwezigheid van bomen. Gezien het ontbreken van dergelijke kenmerken in het projectgebied en directe omgeving kan aanwezigheid nauwe korfslak worden uitgesloten. Zoals geconcludeerd tijdens de bespreking van soorten die zijn aangewezen voor de Noordzeekustzone, kunnen zeeprik, rivierprik, fint, grijze zeehond en gewone zeehond voorkomen in de directe omgeving van het projectgebied. Aangezien de paaipplaatsen van zeeprik, rivierprik en fint landinwaarts (rivieren) liggen zijn negatieve effecten op jonge prikken en jonge fint uitgesloten. Doordat de voortplantingsplaatsen van de grijze zeehond eveneens op grote afstand (circa 35 km en verder) liggen zijn effecten op de voortplanting van grijze zeehond uitgesloten. De voortplantingsplaatsen van de gewone zeehond liggen zich dichterbij (circa 6,5 km), maar worden vooral in mei-juli gebruikt voor de voortplanting. Aangezien de werkzaamheden buiten deze periode plaatsvinden worden effecten op voortplantingsplaatsen van gewone zeehond eveneens uitgesloten. In de winterperiode trekt de gewone zeehond vooral naar de Noordzee en verblijft dan in het kustgebied. Aangezien de soort daarnaast circa 80% van zijn tijd in zee doorbrengt om te foerageren, paren en te slapen kunnen gewone zeehonden voorkomen in het plangebied.

Broedvogels

De meeste voor de Waddenzee aangewezen broedvogels broeden binnen de grenzen van het Natura 2000-gebied Waddenzee en Duinen Ameland. Zoals geconcludeerd in voorgaande paragrafen foerageren bontbekplevier, strandplevier, dwergstern, bruine kiekendief, blauwe

kiekendief en velduil niet in de buurt van het plangebied. Eider kan wel foeragerend voorkomen in de directe omgeving van het plangebied.

De kluut broedt vooral langs de vastelandskust, maar het is bekend dat de soort ook wel broedt op Ameland (oostelijk als westelijk). Aangezien de foerageergebieden bestaan uit ondiepe wateren met slibrijke bodem waar zij op zoek gaan naar kleine kreeftachtigen, insecten en wormen wordt de soort niet verwacht in het plangebied.

De lepelaar broedt in duinvalleien en kwelders, zo ook op de Hon op Ameland. De soort kan tot 40 kilometer van de broedkolonie foerageren en doet dat in ondiepe wateren en getijdengebieden. Het plangebied is echter niet aan te merken als ondiep en aanwezigheid van lepelaar in het plangebied kan worden uitgesloten.

Een belangrijke broedplaats voor de kleine mantelmeeuw is de Hon op Ameland. De soort broedt in kolonies. Het voedsel van de soort bestaat uit onder andere mariene prooidieren (vooral vis) en kan grote afstanden (circa 135 km) afleggen om te foerageren. De meeste individuen trekken weg tussen half juli – eind september tot begin maart – eind mei. De enkele individuen die blijven kunnen in principe foerageren in het plangebied.

Grote stern, visdief en noordse stern zijn koloniebroedvogels en broeden op rustige, schaars begroeide zandplaten en soms kwelders. Favoriete locaties zijn geïsoleerde eilanden en hoge zandplaten zonder predatoren. Belangrijke broedplaatsen liggen dan ook op Griend. De oostelijke zijde van Ameland kent een kleine broedkolonie (circa 0-50 broedparen), de westelijke zijde kent een uitgebreide kolonie van circa 101-500 broedparen (kaart 8, bijlage beheerplan Waddenzee, 2016). Ook de oostelijk gelegen zandplaat 'Rif' kent een aantal kleine kolonies. De sterns zijn bovendien zomergasten en trekken augustus-september tot begin oktober weg uit Nederland. Aangezien de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden, zijn negatieve effecten op broedende sterns uitgesloten.

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Tolhuisweg 57
8443 DV HEERENVEEN
Postbus 24
8440 AA HEERENVEEN
T. (0513) 63 45 67
E. info.nl@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2018

Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd en/of openbaar worden
gemaakt door middel van druk, fotokopie,
elektronisch of op welke wijze dan ook,
zonder schriftelijke toestemming van de
auteurs.

Rapportage berekeningen stikstofdepositie

"Coiled tubing job" platform AWG Ameland

projectnummer 431183
concept revisie 0A
31 augustus 2018

Rapportage berekeningen stikstofdepositie

"Coiled tubing job" platform AWG Ameland

projectnummer 14207-431183

concept revisie 0A
31 augustus 2018

Auteurs

10.2.e

Opdrachtgever

NAM B.V.
Postbus 28000
9400 HH Assen

datum vrijgave
31-08-2018

beschrijving revisie 0A
concept

goedkeuring
10.2.e

10.2.e

vrijgave
10.2.e

10.2.e

Inhoudsopgave

Blz.

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Leeswijzer	2
2	Wettelijk kader	3
2.1	Wettelijk kader PAS	3
3	Voorgenomen activiteiten en stikstofemissies	5
3.1	Relevante activiteiten	5
3.1.1	Aan- en afvoer materiaal/materieel	5
3.1.2	Uitvoering “coiled tubing” werkzaamheden	6
4	Resultaat en conclusie	7

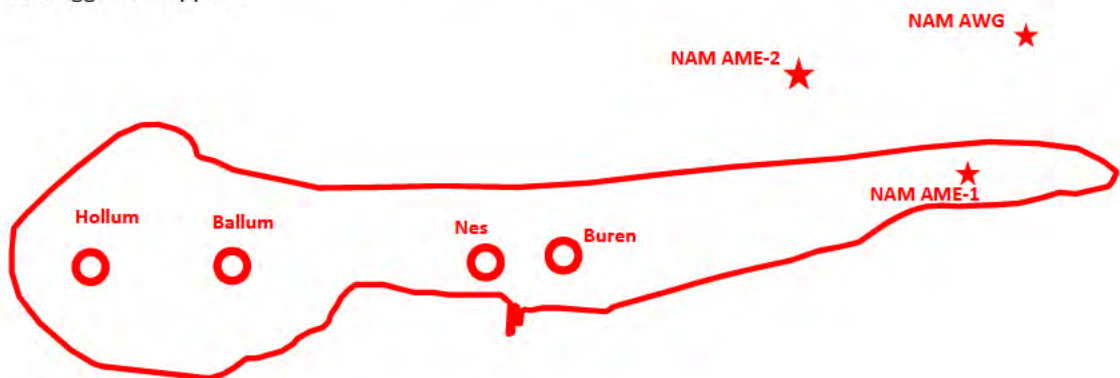
Bijlage 1: Berekening beoogde situatie

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V. (NAM) heeft het voornemen om een "coiled tubing job" uit te voeren op drie putten van het platform AWG in de Noordzeekustzone bij Ameland. Dit platform is gesitueerd op een afstand van circa 2,5 km uit de kust ten noorden van Ameland, in het Natura 2000-gebied *Noordzeekustzone* (zie figuur 1.1). Op het AWG platform zal tijdelijk een mobiele installatie worden geplaatst om de werkzaamheden uit te voeren.

Op grond van de Wet natuurbescherming moet worden gezien of de activiteiten invloed hebben op de stikstofdepositie ter plaatse van Natura 2000-gebieden. Hiertoe zijn de voorgenomen activiteiten en de daarbij behorende relevante activiteiten nader uitgewerkt. Van die situatie is de stikstofdepositie bepaald. De resultaten van dit onderzoek zijn opgenomen in het voorliggende rapport.

Figuur 1.1: Ameland met situering platform AWG ten noordoosten

Figuur 1.2: Platform (complex) AWG

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het wettelijk kader weergegeven. Hoofdstuk 3 beschrijft de uitgangspunten die gebruikt zijn bij de invoer in AERIUS Calculator. Hoofdstuk 4 bestaat uit de resultaten en de conclusie.

2 Wettelijk kader

2.1 Wettelijk kader PAS

Op 1 juli 2015 is het Programma Aanpak Stikstof (PAS) met bijbehorende wetgeving vastgesteld en in werking getreden. Hierdoor is de vergunningverlening in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) voor het aspect stikstof vereenvoudigd.

In het PAS werken overheden en maatschappelijke partners samen om de stikstofuitstoot te verminderen en daarmee ook economische ontwikkelingen mogelijk te maken. Door middel van brongerichte maatregelen wordt een (extra) daling van de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden bereikt. Een deel van de daling van de stikstofdepositie komt beschikbaar als depositieruimte voor economische ontwikkelingen. Het overige deel komt ten goede aan de natuur waardoor gewaarborgd is dat de Natura 2000-doelen worden gehaald.

Figuur 2-1: Schematische verdeling depositieruimte

Het PAS verdeelt de gecreëerde depositieruimte in vier delen, zie ook bovenstaande afbeelding.

Tabel 2-1: Toelichting bij de schematische verdeling van de depositieruimte

Delen	Beschrijving
Autonome groei	Reservering voor autonome groei. Het betreft ontwikkelingen waarvoor vooraf geen toestemming vereist is, zoals toename van de bevolking of het autobezit.
Ruimte voor grenswaarden	Reservering voor initiatieven met een stikstofdepositie beneden de grenswaarde. Deze grenswaarde is normaal gesproken 1 mol per hectare per jaar, maar kan bij te weinig depositieruimte worden verlaagd naar 0,05 mol per hectare per jaar.
Vrije ruimte (segment 2)	Vrije depositieruimte waarmee het bevoegd gezag een vergunning kan verlenen aan initiatiefnemers voor projecten met een stikstofdepositie boven de grenswaarde.
Prioritaire projecten (segment 1)	Gereserveerde depositieruimte voor projecten die zijn opgenomen in bijlage 1 bij de Regeling natuurbescherming. Het gaat om projecten van provinciaal belang of van Rijksbelang, zoals bijvoorbeeld de projecten van het Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte en Transport (MIRT).

De depositieruimte van de segmenten 1 en 2 wordt ontwikkelingsruimte genoemd. Indien men gebruik wil maken van deze ontwikkelingsruimte dient voor een project een vergunning aangevraagd te worden bij het bevoegd gezag, die vervolgens deze ontwikkelingsruimte kan toedelen.

Op basis van de berekende maximale bijdrage van een project aan de stikstofdepositie op een voor stikstof gevoelig habitat in een Natura 2000-gebied zijn er drie mogelijkheden:

- Als de maximale bijdrage boven de grenswaarde (in de regel 1 mol per hectare per jaar) ligt, is een vergunning ingevolge de Wnb benodigd.
- Als de maximale bijdrage minder dan de grenswaarde bedraagt, kan in de regel volstaan worden met een melding.
- Als de maximale bijdrage 0,05 mol per hectare per jaar of lager is, dan gelden er geen procedurele verplichtingen op grond van de Wnb (geen vergunning, geen melding).

In verband met de schaarste aan depositieruimte heeft het bevoegd gezag beleid vastgesteld waarin de aan een project toe te delen ontwikkelingsruimte wordt beperkt. Met dit beleid moet rekening worden gehouden bij het aanvragen van een vergunning ingevolge de Wnb.

3 Voorgenomen activiteiten en stikstofemissies

De invloed van de stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden wordt automatisch door AERIUS Calculator bepaald. Hierbij houdt AERIUS Calculator rekening met alle Natura 2000-gebieden die zijn opgenomen in de PAS.

In dit stikstofdepositieonderzoek gaat het om activiteiten die gedurende een periode van circa 20 dagen zullen duren. Hierbij vinden werkzaamheden met mobiele werktuigen vanaf een werkeiland plaats en komen vervoersbewegingen met schepen voor. Doordat deze activiteiten binnen één jaar plaatsvinden is er sprake van een tijdelijk project in de zin van de Wet natuurbescherming. Door het in beeld brengen van de verschillende deelactiviteiten wordt bepaald of er sprake is van een eventuele meldings- of vergunningsplicht, zoals beschreven in hoofdstuk 2.

3.1 Relevante activiteiten

In het onderstaande overzicht zijn de verschillende deelactiviteiten opgesomd met daarbij de uitgangspunten voor de stikstofdepositieberekeningen. Na de tabel wordt een toelichting gegeven over de aangehouden routes voor schepen. Ook wordt de modellering van de verschillende deelactiviteiten in AERIUS Calculator toegelicht.

Tabel 3-1: deelactiviteiten met uitgangspunten voor stikstofdepositieberekening

Deelactiviteit	Duur/periode	Verbruik	Afstand tot (as) reguliere route
Aan- en afvoer benodigd materiaal en materieel per schip: 8 schepen	Vanaf as route circa 3 uur; totaal $8 \times 2 \times 3 = 48$ uur	0,5 m ³ diesel per uur per schip	Circa 24 km ^{*)}
Uitvoeren "coiled tubing" werkzaamheden op platform AWG bij drie putten	De werkzaamheden op het platform duren circa 5 dagen per put (totaal twee weken op het platform)	11 m ³ diesel per dag	--

^{*)} 24 km afstand is tot aan de as tussen de twee richtingen van de vaarroutes; vaarroutes liggen richting het Noorden ten opzichte van AWG platform

3.1.1 Aan- en afvoer materiaal/materieel

Uitgangspunt is dat het personeel mee vliegt met het reguliere transport per helikopter. Zodoende vinden er geen extra vluchten plaats ten behoeve van het transporteren van bemanning voor de uitvoering van de "coiled tubing job".

Voor het transport van materiaal en materieel voor de werkzaamheden wordt uitgegaan van totaal maximaal acht extra transporten per schip (twee aanvoer – leeg terug –, twee afvoer – vol terug –, plus vier bezoeken tijdens de werkzaamheden). Aangenomen is dat het dieselvebruik circa 0,5 m³ per uur per schip bedraagt. Het totale brandstofverbruik komt hiermee op $(8 \text{ schepen} \times 3 \text{ uur} \times 2 \text{ bewegingen} \times 0,5 \text{ m}^3 =) 24 \text{ m}^3 (= 24.000 \text{ liter})$ diesel.

Het brandstofverbruik is binnen AERIUS Calculator omgezet naar een NO_x emissie op basis van STAGE klasse II (bouwjaar vanaf 2002): 419,3 kilogram per jaar. Voor deze bron is een uitstoothoogte van 17,2 m en een warmte-inhoud van 0,64 MW aangehouden, uitgaande van een varende zeeschip met een gemiddelde scheepsgrootte van 2.223 GT.

De invloed van de schepen is meegenomen totdat deze zijn opgenomen in het heersende vaarbeeld (circa 24 km tot een baan van het verkeersscheidingsstelsel).

3.1.2 Uitvoering "coiled tubing" werkzaamheden

Wanneer de productie van een aardgasveld langer duurt, kan de toestroming van gas worden belemmerd door onder meer water, condensaat, zout of zand. De put dient te worden schoon gespoeld met behulp van een flexibele metalen buis, zodat het gas weer vrij kan stromen. Dit proces wordt "coiled tubing job" genoemd¹.

De uitvoering van de werkzaamheden vindt plaats met een Coiled Tubing Unit (CTU), stikstofpomp en vloeistofpomp. Het aangenomen brandstofverbruik van de installaties bedraagt circa 11 m³ diesel per dag. Voor de werkzaamheden is uitgegaan van een periode van (3 putten * 5 dagen =) 15 dagen. Het totale brandstofverbruik bedraagt hierdoor (11 m³ * 15 dagen =) 165 m³ (= 165.000 liter) diesel.

Het brandstofverbruik is binnen AERIUS Calculator omgezet naar een emissie NO_x op basis van STAGE klasse II (bouwjaar vanaf 2002): 2.882,9 kilogram NO_x. Voor deze bron is een uitstoothoogte van 20 m en een warmte-inhoud van 0,0 MW aangehouden.

¹ <https://www.nam.nl/nieuws/2016/work-at-nam-location-blijft-jcr-content/par/textimage.html>

4 Resultaat en conclusie

In opdracht van NAM heeft Antea Group een stikstofdepositie onderzoek uitgevoerd naar de activiteiten die zullen plaatsvinden tijdens de "coiled tubing job" van de boorputten op de aardgaslocatie AWG, gelegen in de Waddenzee ten noorden van Ameland. Hierbij is rekening gehouden met alle stikstof emitterende activiteiten. De berekening is uitgevoerd met AERIUS Calculator versie 2016L. Er is gerekend in rekenjaar 2018, daar dit het jaar van besluitvorming is en de werkzaamheden naar alle waarschijnlijkheid zullen aanvangen.

Bepaling meldings- of vergunningplicht

Bij het bepalen van de benodigde ontwikkelingsruimte mag worden uitgegaan van de daadwerkelijke duur van de werkzaamheden. De uitvoeringsperiode van de werkzaamheden bestrijkt minder dan 1 jaar. Doordat er sprake is van een project met effecten met een duur van minder dan de eerste PAS-periode (6 jaar), mag voor het bepalen van de benodigde ontwikkelingsruimte gebruik worden gemaakt van de rekeninstelling 'tijdelijk project'.

Resultaat

De berekening met AERIUS Calculator (zie bijlage) laat zien dat, bij de rekeninstelling 'tijdelijk project' met de duur van 1 jaar, er geen depositiebijdragen $> 0,05 \text{ mol N/ha/jaar}^2$ zijn berekend voor de in de PAS opgenomen stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.

Conclusie

Omdat het voornemen een bijdrage aan de stikstofdepositie heeft van minder dan $0,05 \text{ mol N/ha/jaar}$ op een voor stikstof gevoelig habitat, volgt dat er geen sprake is van een meldings- of vergunningsplicht in het kader van de Wet natuurbescherming.

Omdat dit project geen ontwikkelingsruimte nodig heeft, is er geen reden om te toetsen aan het beleid van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Hiermee vormt het aspect stikstofdepositie geen belemmering voor de uitvoering van de activiteiten en verdere besluitvorming.

² Op pagina 2 van het AERIUS-bestand is een streepje (-) opgenomen bij de resultaten en dit betekent dat de berekende bijdrage op een voor stikstof gevoelig habitat niet meer is dan $0,05 \text{ mol N/ha/jaar}$.

Bijlage

Bijlage 1: Berekening beoogde situatie

Kenmerk: AERIUS_bijlage_20180830093546_RtwyQ9hzQJUF

Dit document bevat resultaten van een stikstofdepositieberekening met AERIUS Calculator. U dient dit document te gebruiken ter onderbouwing van een vergunningaanvraag in het kader van de Wet natuurbescherming.

De resultaten geven de stikstofeffecten van deze activiteit weer voor Natura 2000 gebieden. AERIUS Calculator maakt enkel voor de PAS gebieden inzichtelijk welke stikstofgevoelige habitattypen er voor komen en op welke hiervan een effect is. Op basis hiervan is aangegeven voor hoeveel hectares ontwikkelingsruimte benodigd is.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH_3) en stikstofoxide (NO_x), of één van beide. Hiermee is de depositie van de activiteit berekend en uitgewerkt.

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in de Calculator.

Berekening Coiled tubing (incl. tijdelijkheid)

- Kenmerken
- Samenvatting emissies
- Depositieresultaten
- Gedetailleerde emissiegegevens

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via: www.aerius.nl en pas.naturazoo.nl.

AERIUS CALCULATOR

Contact

Rechtspersoon	nr cht ngs ocat e
NAM B.V.	Postbus 28000, 9400HH Assen

Activiteit

Omschr v ng	AER US kenmerk
Coiled tubing job NAM productieplatform Ameland Westgat	RtwyQ9hzQjUf

Datum bereken ng	Reken aar	Reken nste ngen
30 augustus 2018, 09:46	2018	Berekend voor Wnb.

de k pro ect start aar	Duur n aren
2018	1

Totale emissie

S tuat e 1
NOx 3.302,20 kg/j
NH3

Resultaten

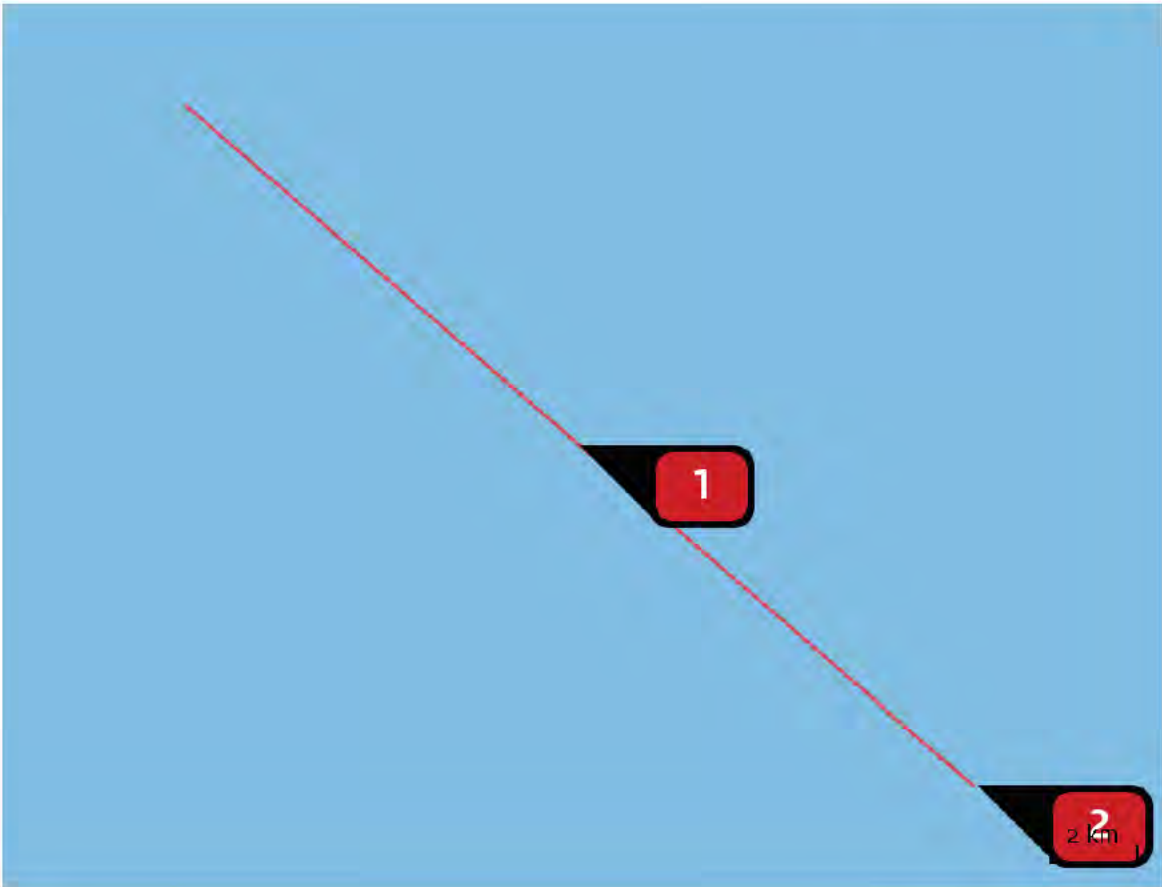
Hectare met
hoogste bijdrage
(mol/ha/j)

Natuurgeb ed	B drage
--------------	---------

Toelichting

St kstofdepos t eonderzoek boorp atform Ame and-AWG

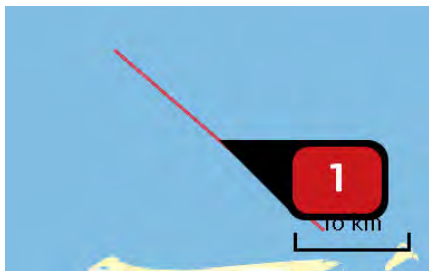
Locatie
Coiled tubing (incl.
tijdelijkheid)

Emissie
Coiled tubing (incl.
tijdelijkheid)

Bron Sector		Em ss e NH ₃	Em ss e NO _x
1	 Aan en afvoer materiaal/materieel Mobiele werktuigen Bouw en Industrie		419,30 kg/j
2	 Uitvoering “coiled tubing” werkzaamheden Mobiele werktuigen Delfstoffenwinning		2.882,90 kg/j

Emissie
(per bron)
Coiled tubing (incl.
tijdelijkheid)

Naam Aan- en afvoer
materiaal/materieel
Locatie (X Y) 182648, 619711
NOx 419,30 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Brandstof verbruik (l/h)	Uitstoot hoogte (m)	Spread ng (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	Aan- en afvoer materiaal/materieel		17,2	8,6	0,6	NOx	419,30 kg/j

Naam Uitvoering "coiled tubing"
werkzaamheden
Locatie (X Y) 191831, 611869
NOx 2.882,90 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Brandstof verbruik (l/h)	Uitstoot hoogte (m)	Spread ng (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	Uitvoering "coiled tubing" werkzaamheden		20,0	10,0	0,0	NOx	2.882,90 kg/j

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningsaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden verleend. De gebruiker aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een gereguleerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekeningen zijn tot stand gekomen op basis van:
AERIUS: [versie 2016L_20180822_4e9c9cd914](#)
Database: [versie 2016L_20170828_c3f058foof](#)
Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:
<https://www.aerius.nl/nl/factsheets/uitgevoerd>

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Tolhuisweg 57
8443 DV HEERENVEEN
Postbus 24
8440 AA HEERENVEEN
T. 0513 63 45 67
E. info.nl@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2018

Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd en/of openbaar worden
gemaakt door middel van druk, fotokopie,
elektronisch of op welke wijze dan ook,
zonder schriftelijke toestemming van de
auteurs.

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 1 oktober 2018 10:03
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: Memo vergunningscan elektriciteitsleiding 090718.pdf
Bijlagen: Memo vergunningscan elektriciteitsleiding 090718.pdf

De gemeente Ameland heeft eerder een adviesbureau gevraagd om een vergunningscan te maken en daarin staat dat er voor het aanleggen van de kabel door Liander een omgevingsvergunning nodig zou zijn. Wij laten dit maar aan de gemeente over. Ik zal straks naar jouw opmerkingen bij de toets over de coiled tubing bij AWG kijken en 10.2.e nog vragen voor cumulatie.

Groet, 10.2.e

MEMO

Druifstreek 72-c, Leeuwarden
 Telefoon: 058 10.2.e
 E-mail: 10.2.e@rho.nl

Aan:	Gemeente Ameland, de heer 10.2e
Onderwerp:	Vergunningenscan elektriciteitsleiding NAM
Datum:	9 juli 2018
Referentie:	De heer 10.2.e
Projectnummer:	2018-0944
Bijlagen:	-

Aanleiding

Bij uw gemeente is een informele aanvraag ingediend voor de aanleg van een elektriciteitsleiding van een gasontvangstation naar een boorplatform van de NAM. U onderzoekt nu op verzoek van de NAM welke toestemmingen de gemeente Ameland hiervoor als bevoegd gezag moet verlenen. U heeft Rho Adviseurs gevraagd hierin een advies te geven.

Aanleg van de kabel op zee gebeurt met behulp van een kabellegschip en een lier. De lier staat op het strand en trekt eerst de hulplijn vanaf het kabellegschip aan, dat een paar honderd meter op zee ligt. Zodra de hulplijn aan land is, vaart het kabellegschip achteruit richting platform AWG. Gelijktijdig wordt de kabel ingegraven in de zeebodem m.b.v. een kabeltrencher. Dit is een zelfrijdend submarine voertuig met brede rupsbanden. Deze spuit met behulp van zeewater een smalle, circa 3 m diepe sleuf in de zeebodem en legt daarin direct de kabel. Door erosie en waterbeweging vult de sleuf zich zelf op. Voor het aansluiten van de kabel aan het AWG-platform dient 3 tot 4 m rockdump rondom één of twee van de poten verwijderd te worden.

Vergunningen en melding

Bouwen

Het aanleggen van een elektriciteitsleiding valt onder de activiteit bouwen. Uit de vergunningcheck blijkt dat deze leiding op deze plek vergunningvrij is voor wat betreft de omgevingsvergunning voor het bouwen. De aanleg van een elektriciteitsleiding valt onder artikel 2, onderdeel 18, onder d van bijlage II bij het Besluit omgevingsrecht (Bor): 'ondergrondse buis- en leidingstelsels'. Voor het aanleggen van de leiding is dus geen vergunning voor bouwen nodig.

Aanleggen

Vanuit de geldende planologische kaders is geen sprake van strijdigheid (zie hierna), maar wel is een omgevingsvergunning nodig voor de activiteit 'werk of werkzaamheden uitvoeren'. De cultuurhistorische, landschappelijke en natuurlijke waarden zijn hiervoor toetsingskader. Aanbevolen wordt om hiervoor een onderbouwing van de cultuurhistorische en landschappelijke waarden te eisen, alsmede een voortoets natuurbescherming (Natura 2000 / Nederlands Natuurnetwerk).

Milieueffectrapportage

Voor de aanleg van een ondergrondse hoogspanningsleiding met een spanning van 150 kV of meer en over een lengte van 5 kilometer of meer moet op grond van het Besluit m.e.r. beoordeeld worden of een milieueffectrapportage nodig is. Aangezien het hier gaat om een middenspanningsleiding (3 tot 25 kV) gaat, is deze beoordeling niet aan de orde.

Algemene plaatselijke verordening

Op grond van artikel 5:28 van de APV van Ameland is het verboden om waterstaatwerken te beschadigen. Het gaat hier ook om het aanbrengen van veranderingen in de toestand van onder andere openbare wateren, dijken, oeverbegroeiingen die bij de gemeente in beheer zijn. Het verbod is niet van toepassing op zaken waarin wordt voorzien in onder andere de Waterwet. Omdat de Waterwet van toepassing is op de aanvraag, is vervalt het verbod uit de APV.

Andere vergunningen en meldingen

Wanneer de grond in openbaar gebied wordt opengebroken moet in principe een WIOR-vergunning (Werken in de Openbare Ruimte) worden aangevraagd. Het gaat hier vooral om hinderlijke werkzaamheden, waarbij bijvoorbeeld de weg opengebroken moet worden. Verder moet een WION-melding (Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten) worden gedaan bij het Kadaster.

Ontgrondingen

Het Besluit ontgrondingen in rijkswateren eist geen ontgrondingsvergunning voor het leggen, plaatsen, onderhouden, wijzigen of opruimen van buizen, kabels, palen en dergelijke voorwerpen.

Ander bevoegd gezag

Naast de gemeentelijke bevoegdheden zijn ook de provincie en de rijksoverheid aan zet:

Wettelijk kader	Bevoegd gezag	Activiteit
Waterwet	Rijkswaterstaat	Melding voor activiteiten in of nabij een waterkering (kustfundament)
Waterwet	Rijkswaterstaat	Vergunning voor het plaatsen van kabels en leidingen op de Noordzee of op het strand
Wat natuurbescherming	Provincie Fryslân	Vergunning voor activiteiten met mogelijke gevolgen voor de natuur

Kaders beheersverordening

Voor het tracé zijn twee beheersverordeningen relevant, namelijk:

Beheersverordening Waddenzee en Noordzee (13-07-2015)

De leiding gepland is gepland naast de aangegeven leidingenstrook. De gronden zijn bestemd voor:

- Water;
- Waarde – Cultuurhistorische waarden.

NB: De leidingstrook regelt alleen bestaande leidingen, zodoende maakt het niet uit of deze in of naast de leidingstrook wordt aangelegd.

In de bestemming 'Water' wordt niets geregeld ten aanzien van leidingen. In 'Water' is opgenomen dat het gebruik van de diepe ondergrond (dieper dan Normaal Amsterdams Peil (- 50 m) niet in de bestemming is begrepen, met uitzondering van bestaand gebruik.

In 'Waarde – Cultuurhistorische waarden' is opgenomen dat voor het aanbrengen van ondergrondse transport-, energie- of telecommunicatieleidingen, drainage en soortgelijke leidingen en de daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur een omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden aangevraagd moet worden. Deze wordt slechts verleend indien:

- op basis van cultuurhistorisch onderzoek is aangetoond dat geen cultuurhistorische waarden aanwezig zijn, of
- op basis van het cultuurhistorisch onderzoek is aangetoond dat de cultuurhistorische waarden door de werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden niet onevenredig worden geschaad, of

Beheersverordening Buitengebied (24-06-2013)

Bestemd als Natuurgebied. Binnen deze bestemming geldt een aanlegvergunningstelsel voor o.a. het aanleggen van ondergrondse en bovengrondse transport- energie- en telecommunicatieleidingen en daarmee verband houdende constructies, installaties en apparatuur. Daarmee is de leiding dus niet strijdig, maar wel is een omgevingsvergunning nodig voor werken en werkzaamheden.

Aanvullend geldt de aanduiding 'Ecologische hoofdstructuur'. Ook hierin een vergunningplicht voor werken en werkzaamheden, maar dan met als toetsingskader dat geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de landschappelijke, de natuurlijke waarden.

= = =

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 1 oktober 2018 14:39
Aan: 10.2.e @shell.com
CC: 10.2.e
Onderwerp: FW: NAM-platform AWG-1: natuurtoets klein onderhoud gasputten
Bijlagen: 20180831-431183-rap-NAM-natuurtoets-coiled-tubing-AWG-Ameland .pdf; 20180831-431183-rap-NAM-Coiled Tubing-AWG-Noordzee-dep.pdf
Urgentie: Hoog

Geachte heer 10.2.e ,

Mijn collega 10.2.e en ik hebben de natuurtoets en de bijgevoegde rapportage over de stikstofdepositie voor deze onderhoudswerkzaamheden op het productieplatform Ameland-Westgat (AWG-1) gelezen. Wij delen uw conclusie: er is geen sprake van een vergunningplicht op grond van de Wet natuurbescherming voor de werkzaamheden voor zover het andere dan stikstofgerelateerde effecten op Natura 2000-gebieden in het projectbeïnvloedsingsgebied betreft. Duidelijk is ook dat deze onderhoudswerkzaamheden niet samenhangen met de voorgenomen elektrificatie van AWG-1 en daarom als een zelfstandig project kan worden beoordeeld op grond van de regelgeving over het PAS. Wij delen de conclusie dat voor deze onderhoudswerkzaamheden noch een meldingsplicht noch een vergunningplicht op grond van de Wet natuurbescherming bestaat voor zover het effecten van stikstofdepositie op de betrokken Natura 2000-gebieden betreft.

Wij sturen dit bericht met de door u aan ons meegezonden bijlagen bij deze in afschrift aan mevrouw 10.2.e van het ministerie van EZK opdat zij deze reactie van het ministerie van LNV kan toevoegen aan het dossier van uw BARM-melding voor deze activiteit.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e
 senior beleidsmedewerker
 Team natuurvergunningen

.....
Directie Natuur en Biodiversiteit
Directoraat Agro en Natuur
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
 Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag | C-passage 4
 Correspondentieadres:
 Postbus 20401
 2500 EK Den Haag

.....
 T +31 (0)10.2.e
 M +31 (0)10.2.e
 e-mail 10.2.e @minez.nl

Van: wetnatuurbescherming

Verzonden: dinsdag 25 september 2018 15:24

Aan: 10.2.e

Onderwerp: FW: NAM-platform AWG-1: natuurtoets klein onderhoud gasputten

Urgentie: Hoog

Van: 10.2.e @shell.com [mailto:10.2.e @shell.com]

Verzonden: maandag 24 september 2018 12:00

Aan: wetnatuurbescherming

Onderwerp: NAM-platform AWG-1: natuurtoets klein onderhoud gasputten

Urgentie: Hoog

Geachte medewerker(ster) van het loket Natuurvergunningen,

Naar aanleiding van het voornemen van NAM om klein onderhoud uit te voeren op ons bestaande gasproductieplatform Ameland-Westgat-1 (AWG-1), gelegen in de Noordzee ten noorden van Ameland, bericht ik u het volgende.

Op het platform AWG-1 heeft onze maatschappij binnenkort klein onderhoud gepland aan de bestaande gasputten. Bij dit onderhoud (ook wel "coiled tubing" genaamd) worden werkzaamheden verricht die tot doel hebben om de toestroming van gas te verbeteren in de bestaande gasproductieputten. Alle gebruikte apparatuur zal op het bestaande platform geplaatst worden. Er zullen dus geen extra hefeilanden of andere installaties naast het platform geplaatst worden die van afstand zichtbaar zijn.

Om de effecten van deze werkzaamheden op de omliggende natuur inzichtelijk te maken heeft NAM aan Anteagroup de opdracht gegeven om een natuurtoets inclusief stikstofdepositie-berekening op te stellen. De betreffende rapporten zijn bijgevoegd aan deze mail.

Anteagroup heeft geconcludeerd dat uit de berekeningen met geëmitteerd stikstof voor de geplande activiteiten blijkt dat voor stikstof geen melding of vergunningaanvraag nodig is. Tevens wordt geconcludeerd dat er geen sprake is van extra effecten in vergelijking met de reguliere bedrijfssituatie van het AWG platform, zodat een Wet natuurbeschermingsvergunning ook niet nodig zou zijn.

Omdat NAM naast deze natuurtoets tevens een BARMM-melding zal doen bij het bevoegd gezag EZK voor deze activiteiten, is afgesproken met het ministerie van EZK dat NAM de natuurtoets van dergelijke activiteiten tevens voorlegt aan het ministerie van LNV en de reactie van LNV toevoegt aan de genoemde BARMM melding. Daarom vernemen wij graag van u een reactie op de door Anteagroup uitgevoerde natuurtoets.

Mochten er nog vragen zijn dan vernemen wij die graag van u.

M.vr.grt. 10.2.e

10.2.e

Senior adviseur Vergunningen & Omgevingsmanagement (ONEgas & Land-Oost/West)
Legal - Permits & Social Performance (LSUP/ON)

Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V.

Statutaire vestiging Den Haag - Handelsregister no. 0400869

Correspondentieadres: Postbus 28000, 9400 HH Assen
Bezoekadres: Schepersmaat 2, 9405 TA Assen
Tel: +31 (0)10.2.e
Mobiel: +31 (6)10.2.e
E-mail 10.2.e@shell.com
Internet: <http://www.nam.nl>

Please note that CC-mails are stored seperately en read infrequently.

Disclaimer: The information in this e-mail is confidential and intended solely for the person to whom it is addressed. If this message is not addressed to you, please be aware that you have no authorization to read this e-mail, to copy it, to furnish it to any person other than the addressee, or to use or misuse its content in any way whatsoever.

Should you have received this e-mail by mistake, please bring this to the attention of the sender, after which you are kindly requested to destroy the original message.

Natuurtoets

"coiled tubing" platform AWG Ameland

projectnummer 431183
concept revisie 0A
31 augustus 2018

Natuurtoets

"coiled tubing" platform AWG Ameland

projectnummer 14207-431183

concept revisie 0A
31 augustus 2018

Opdrachtgever

Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V.
Postbus 28000
9400 HH Assen

datum vrijgave
31-08-2018

beschrijving revisie 0A
concept

goedkeuring
10.2.e

10.2.e

vrijgave
10.2.e

10.2.e

Inhoudsopgave

Blz.

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel en onderzoeksvragen	1
2	Wet- en regelgeving	4
2.1	Algemeen	4
2.2	Gebiedsbescherming: Natura 2000	4
2.3	Gebiedsbescherming: Natuur Netwerk Nederland	4
2.4	Soortbescherming	5
3	Voorgenomen activiteit	7
4	Informatie beschermde gebieden	8
4.1	Ligging plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden	8
4.2	Aanwezige natuurwaarden	9
4.2.1	Habitattypen	10
4.2.2	Habitatsoorten	12
4.2.3	Broedvogels	15
4.2.4	Niet-broedvogels	16
4.3	Afbakening storingsfactoren Natura 2000-gebieden	22
4.3.1	Effectenindicator Ministerie van EZK	22
5	Effectbeoordeling gebieden	24
5.1	Inleiding	24
5.2	Becoördeling Verzuring en vermesting	25
5.3	Concluderend	25
6	Beschermde soorten	26
6.1	Inleiding	26
6.2	Aanwezigheid soorten	26
6.2.1	Zeezoogdieren	26
6.2.2	Vissen	29
6.2.3	Vogels	31
7	Effectbeoordeling soorten	34
8	Conclusies	36
	Literatuur	38

Bijlage 1 Wettelijk kader

Bijlage 2 Effectenindicatoren Natura 2000-gebieden

Bijlage 3 Aanwezige Natura 2000 waarden

Natura 2000-gebied Noordzeekustzone	51
Natura 2000-gebied Duinen Ameland	53
Natura 2000-gebied Waddenzee	56

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V. (NAM) heeft het voornemen om een "coiled tubing job" uit te voeren op drie putten van het platform AWG in de Noordzeekustzone bij Ameland. Dit platform is gesitueerd op een afstand van circa 2,5 km uit de kust ten noorden van Ameland, in het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone (zie figuur 1.1). Op het AWG platform zal tijdelijk een mobiele installatie worden geplaatst om de werkzaamheden uit te voeren.

Er dient onderzocht te worden of de geplande ingrepen effect hebben op beschermde soorten of beschermde gebieden (Wet natuurbescherming en Natuurnetwerk Nederland). Ontwikkelingen mogen niet zonder meer plaatsvinden indien deze negatieve gevolgen hebben voor beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties. Dit wordt gedaan op basis van een Natuurtoets. In deze rapportage zijn de resultaten van de Natuurtoets beschreven.

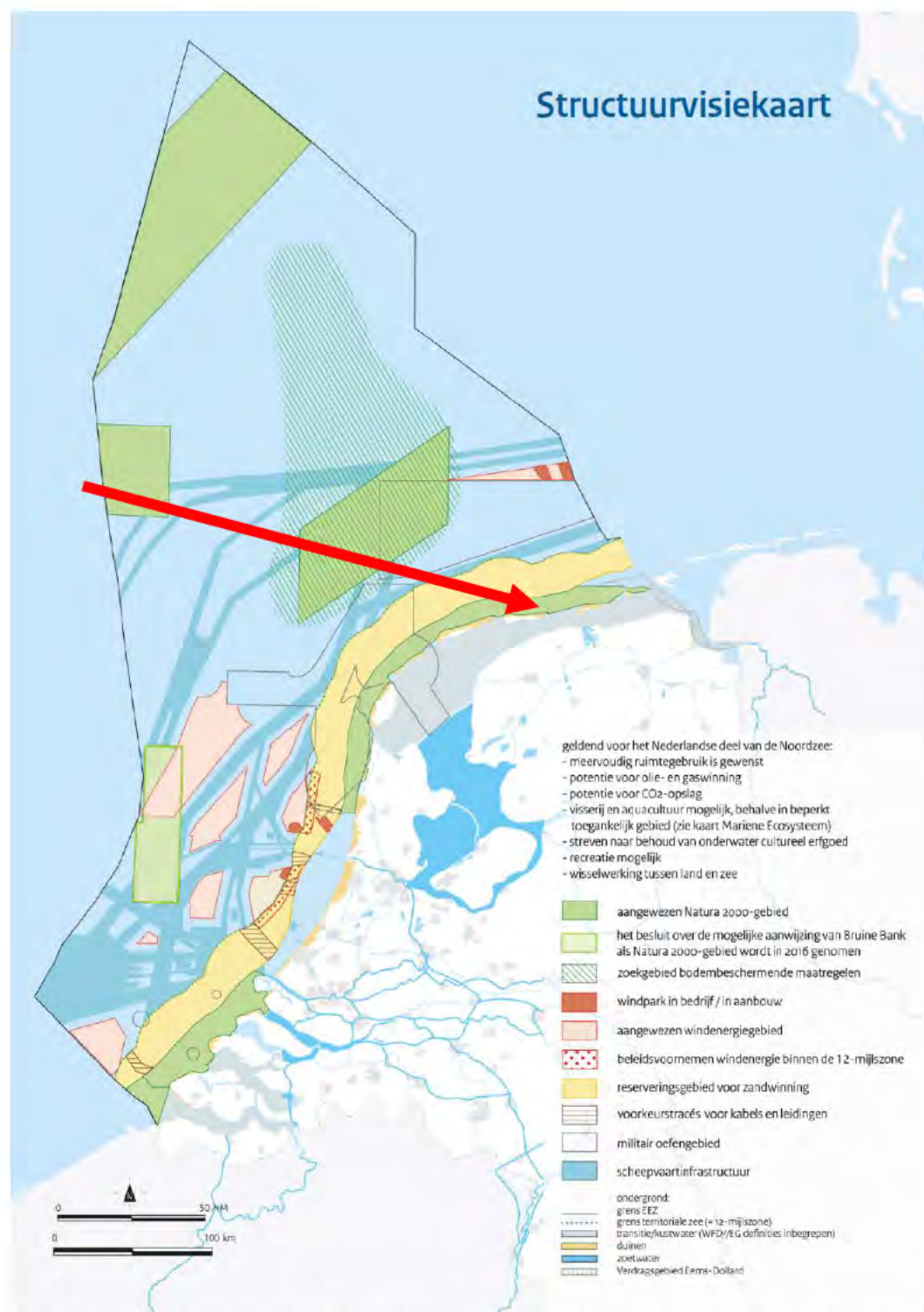
1.2 Doel en onderzoeksvragen

Het doel van voorliggende Natuurtoets is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen ingreep met de beschermde soorten en beschermde gebieden (Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland) en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing/vergunning noodzakelijk is.

Om hiertoe te komen worden onder andere de volgende vragen beantwoord:

- Komen in de beïnvloedingszone van het plangebied beschermde natuurgebieden voor? Zo ja, welke zijn dit en wat zijn de effecten hierop?
- Dienen vervolgstappen in de vorm van een uitwerking- of een compensatieplan opgesteld te worden?
- Welke in het kader van de Wnb beschermde soorten komen voor in het beïnvloedingsgebied van de voorgenomen ontwikkeling?
- Vinden er als gevolg van de ontwikkeling effecten plaats op deze soorten en worden daarbij verbodsbepalingen overtreden?
- Is het noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen en welke zijn dit?
- Dient in het kader van de Wnb een ontheffing aangevraagd te worden?

Op bovenstaande vragen wordt in hoofdstuk 4, 5, 6 en 7 een antwoord gegeven (zie ook de leeswijzer).

Figuur 1.1: Situering locatie platform AWG (indicatief met rode pijl) op Structuurvisiekaart. Bron: Beleidsnota Noordzee 2016-2021; bijlage 2 bij het Nationaal Waterplan 2016-2021.

1.3 Leeswijzer

De Natuurtoets is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 1 geeft de aanleiding van de Natuurtoets;
- Hoofdstuk 2 beschrijft beknopt het wettelijk kader;
- Hoofdstuk 3 beschrijft het projectvoornemen;
- Hoofdstuk 4 beschrijft de Natura 2000-gebieden inclusief instandhoudingsdoelen en beschrijft de relevante storingsfactoren;
- Hoofdstuk 5 toetst de activiteiten aan gebiedenbescherming;
- Hoofdstuk 6 beschrijft de in het gebied aanwezige soorten;
- Hoofdstuk 7 toetst de activiteiten aan soortbescherming;
- Hoofdstuk 8 eindigt met conclusies.

2 Wet- en regelgeving

2.1 Algemeen

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden. In voorliggende rapportage wordt niet ingegaan op de bescherming van houtopstanden. Houtopstanden zijn niet aanwezig in het plangebied. Naast bescherming vanuit de Wnb, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Het betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN).

2.2 Gebiedsbescherming: Natura 2000

Natura 2000-gebieden zijn natuurgebieden van groot internationaal belang. Deze gebieden zijn aangewezen onder de Europese Habitat- en / of Vogelrichtlijn. Voor de gebieden en de daarbij aangewezen soorten en habitattypen zijn instandhoudingsdoelstellingen opgesteld. Een activiteit mag niet leiden tot significant negatieve effecten op deze doelen of tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken. Indien op voorhand significante effecten niet uitgesloten kunnen worden dient een Passende beoordeling opgesteld te worden.

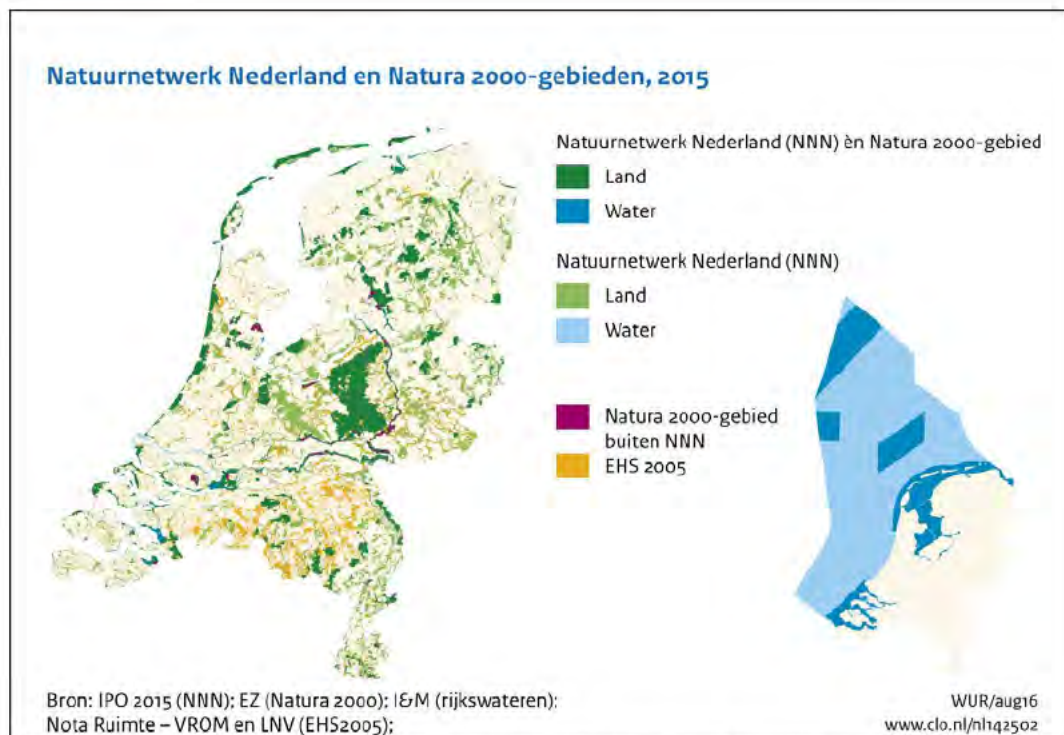
2.3 Gebiedsbescherming: Natuur Netwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een stelsel van ecologisch hoogwaardige natuurgebieden; de Natura 2000-gebieden maken daar deel van uit. Naast de Natura 2000-gebieden bevat het NNN ook overige leefgebieden van soorten en – om isolatie te voorkomen - gebieden die een verbinding vormen tussen natuurgebieden. Alle Rijkswateren zijn onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland. Het plangebied valt daarmee in het NNN, zie ook figuur 2.1.

De Rijkswateren en de natuur in de Rijkswateren zijn geen onderdeel geweest van de decentralisatie van het natuurbeleid naar de provincies geweest. De natuurwaarden van de Rijkswateren vallen onder de verantwoordelijkheid van het Rijk. Er zijn geen duidelijke kaders gesteld ten aanzien van NNN op de Noordzee. In de beleidsnota Noordzee 2016 – 2021 wordt dit beleid niet genoemd; er is slechts een verwijzing naar overig beleid (zie Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR)). Daarin wordt vermeld dat de Noordzee en grote wateren tot het NNN behoren en onder de verantwoordelijkheid van het Rijk vallen. Enkel voor het NNN in de Waddenzee is in de Structuurvisie Waddenzee een specifiek regime uitgewerkt.

De Waddenzee (inclusief de Eems en de Dollard), het IJsselmeergebied, de Deltawateren en de grote rivieren zijn wel beschermd onder de Vogel- en Habitatrichtlijn. Voor delen van de Noordzee geldt hetzelfde. Het regime uit de Wet natuurbescherming is onverkort op deze gebieden van toepassing. De overige delen van de Noordzee kennen geen specifiek planologisch regime en vallen onder het integrale Noordzeebeleid en -beheer (uitgewerkt in het Nationaal Waterplan).

Aangezien duidelijke kaders ten aanzien van het NNN ontbreken en omdat wordt getoetst op zowel gebiedenbescherming als soortenbescherming van de Wet natuurbescherming wordt er van uitgegaan dat door de toetsing tegelijkertijd voldoende rekening wordt gehouden met de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. Daarom wordt in de voorliggende rapportage niet nader ingegaan op het NNN.

Figuur 2.1: NNN-gebieden in Nederland, met rechtsonder NNN-gebied Noordzee in combinatie met Natura 2000-gebieden (Compendium voor de Leefomgeving, 2017).

2.4 Soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving.

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet, indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding (zie artikel 3.1 in tekstkader in de bijlage).

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod op om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding. Daarbij dient opgemerkt te worden dat een aantal vogelsoorten ook vallen onder artikel 3.5 en daarom niet verstoord mogen worden.

Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in Bijlage A en B van de Wnb. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren, opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Met betrekking tot de 'andere soorten' heeft het Rijk een vrijstelling opgesteld voor een deel van deze soorten d.m.v. een AMvB (Regeling natuurbescherming, bijlage 10). Deze landelijke vrijstelling geldt voor projecten die genoemd zijn in artikel 1.3 lid 1 van het Besluit natuurbescherming, waaronder onderdeel b onder 3 van hetzelfde artikel (opsporen, winnen of opslaan van diepe delfstoffen, bedoeld in artikel 1 van de Mijnbouwwet).

Indien bij het voornemen gestelde verboden in artikel 3.1, 3.5 of 3.10 worden overtreden, dient gewerkt te worden conform een gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij RVO. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie. Zie de bijlage voor verdere toelichting.

3 Voorgenomen activiteit

Coiled tubing installatie

Een "coiled tubing" (CT) installatie is een installatie waarmee een stalen buis in de productieput gebracht wordt om werkzaamheden in de productieput te kunnen verrichten. De opgerolde stalen buis (zgn. coil) wordt langzaam van een haspel gerold en in de productieput gebracht totdat de gewenste werkdiepte is bereikt. Op de werkdiepte worden met behulp van hulpstukken die aan het uiteinde van de stalen buis bevestigd zijn, spoelwerkzaamheden of mechanische ingrepen (bijvoorbeeld uitwisselen van veiligheidskleppen) verricht.

De energievoorziening van de CT-unit wordt verkregen van een dieselmotor. Daarnaast wordt ook gebruik gemaakt van een stikstof-pompunit om stikstof door de holle stalen buis te kunnen pompen voor het schoonmaken van de productieput, alsmede van een vloeistofpomp (beide eveneens met diesel als brandstof).

Te verrichten werkzaamheden

Met behulp van de "coiled tubing" installatie en de bestaande productie installatie worden werkzaamheden verricht die tot doel hebben om de toestroming van gas te verbeteren in de productieputten AWG 102, 107 en 108. De "coiled tubing" installatie gebruikt stikstof en vloeistof om de productieputten schoon te maken. Na deze schoonmaakwerkzaamheden wordt de desbetreffende put schoon geproduceerd via de permanente productie-installatie op het platform. Er wordt geen gebruik gemaakt van een affakkel-installatie. Het werk vindt overdag en in de nacht plaats omdat de hoofdactiviteiten niet onderbroken kunnen worden. Transporten zullen per schip plaatsvinden (geen helikopters) en zullen zoveel mogelijk plaatsvinden tijdens de dagperiode.

De werkzaamheden op het platform duren circa 5 dagen per put (totaal twee weken op het platform).

Transport

Uitgangspunt is dat het personeel mee vliegt met het reguliere transport per helikopter (geen extra vluchten).

Voor het transport van materiaal en materieel voor de werkzaamheden wordt uitgegaan van totaal maximaal acht extra transporten per schip (twee aanvoer –leeg terug–, twee afvoer –vol terug–, plus vier bezoeken tijdens de werkzaamheden).

Gebiedsvreemde stoffen

Bij de werkzaamheden komen gebiedsvreemde stoffen vrij. Alle stoffen worden afgevoerd naar land.

Planning

De uitvoering is gepland in het najaar van 2018.

4.2 Aanwezige natuurwaarden

De Noordzeekustzone, Waddeneilanden en Waddenzee grenzen aan elkaar en zijn onderling verbonden. Alle drie gebieden worden sterk beïnvloedt door eb- en vloed en de daarmee samenhangende (sterke) getijstroom. In Bijlage 3 is een beschrijving opgenomen van elk Natura 2000-gebied met zijn instandhoudingsdoelen en aanwezige natuurwaarden in en in de directe omgeving van het plangebied.

De Natura 2000-gebieden Noordzeekustzone, Duinen Ameland en de Waddenzee zijn aangewezen als Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebied (Ministerie van EZ, 2018). Voor elk Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelen opgesteld voor habitattypen, habitatsoorten en broedvogels. Voor de Noordzeekustzone en de Waddenzee zijn ook instandhoudingsdoelen opgesteld voor niet-broedvogels. Aangezien een groot aantal van de aangewezen soorten overlap vertonen met die van de twee andere gebieden, wordt per groep (habitattypen, habitatsoorten, broedvogels, niet-broedvogels) de instandhoudingsdoelen van de drie Natura 2000-gebieden in één tabel weergegeven (zie tabel 4.1, 4.2, 4.3 en 4.4).

Er is in beeld is gebracht welke habitattypen en soorten in het plangebied of de omgeving voor komen. De focus heeft daarbij gelegen op de oostpunt van Ameland. Daarbinnen is onderscheid gemaakt in verschillende zones, namelijk het Hon (strand en embryonale duinen), het Oerd (duinen) en de zandplaten in het zeegat tussen Ameland en Schiermonnikoog. Wadvogels verzamelen zich bij hoogwater op specifieke plekken om te wachten tot het weer eb wordt, de zogenaamde hoogwatervluchtplaatsen (HVP's). Op deze locaties zijn met enige regelmaat grote concentraties vogels aanwezig. In beeld is gebracht welke vogelsoorten gebruik maken van de HVP op de oostpunt van Ameland. Een voorbeeld hiervan zijn de HVP's van de scholekster in figuur 4.2. Overige HVP's liggen op grotere afstand van de planlocatie, en zijn daarom minder relevant.

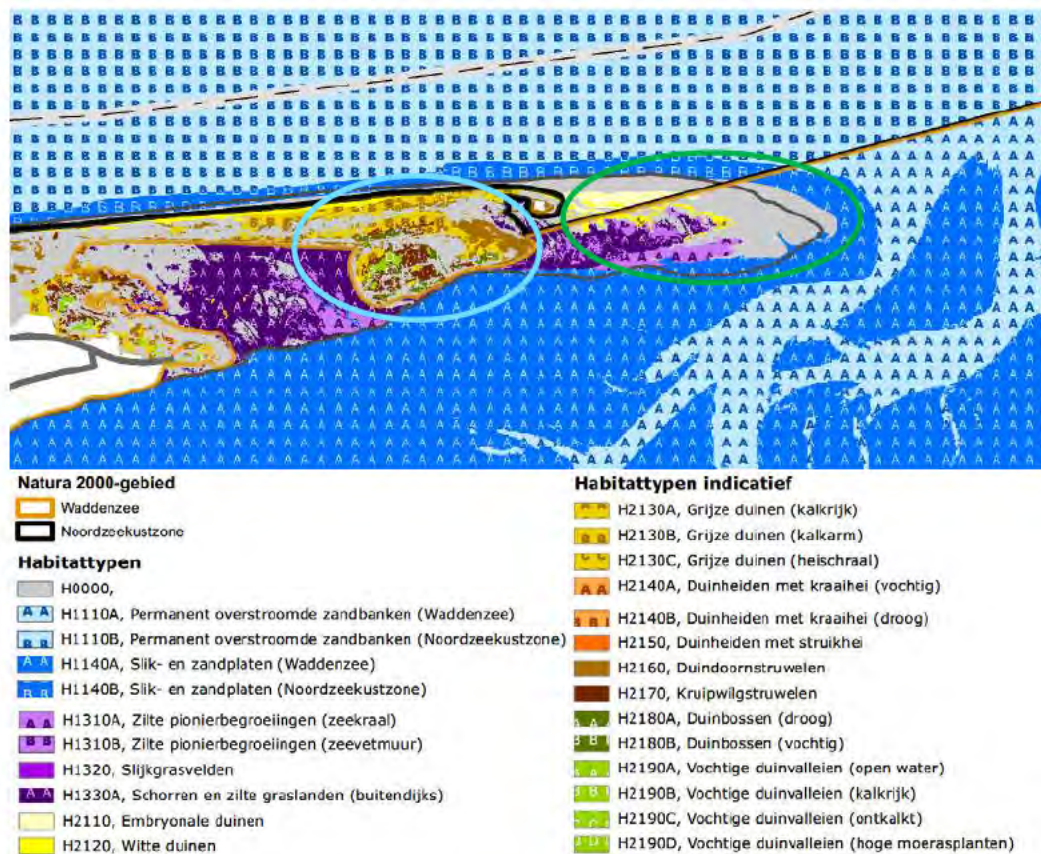

Figuur 4.2: Locaties hoogwatervluchtplaatsen (HVP's) op Ameland. Groene cirkel zijn de HVP's waar in deze rapportage de focus op ligt. Bron: RVO, 2016.

4.2.1 Habitattypen

Ter plaatse van het plangebied is het habitattype H1110B Permanent overstroomde zandbanken (Noordzeekustzone) aanwezig. Dit habitattype is aanwezig in vrijwel de gehele Noordzeekustzone (140 duizend hectare). Zie ook figuur 4.3.

In zuidelijke richting, op circa twee kilometer afstand, ligt het habitattype H1140B, Slik- en zandplaten (Noordzeekustzone) tegen Ameland aan. Het Noordzeestrand van Ameland kwalificeert niet als habitattype. De duinen in het Oerd behoren tot de habitattype witte of grijze duinen, afgewisseld met duindoornstruwelen (H2160) en vochtige bossen (H2180B). Op de Hon is sprake van embryonale duinvorming (H2110). Aan de zijde van de Waddenzee komen nog de habitattypes H1310A Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal) en H1330A Schorren en zilte graslanden (buitendijks) voor. In tabel 4.1 is weergegeven waar de habitattypes het dichtst bij het plangebied zijn het gelegen.

Figuur 4.3: Habitattypenkaart voor Ameland en aangrenzende delen Noordzeekustzone en Waddenzee. Zie ook legenda. Groene cirkel geeft de eilandstaart de Hon aan. Lichtblauwe cirkel geeft het Oerd aan. Bron: Kaartenbijlage Natura 2000-beheerplan Waddenzee, Min. lenM, 2016.

Tabel 4.1. Voorkomende habitattypen van de Natura 2000-gebieden 'Noordzeekustzone' (NZK), 'Duinen Ameland' (DA), 'Waddenzee' (WZ). Daarbij is de dichtstbijzijnde locatie waarin het habitatype voorkomt aangegeven in de kolom 'Waar aanwezig'. * Volgens beheerplan gelden instandhoudingsdoelen voor dit habitatype in de aangegeven locatie.

Codering	Soort	NZK	DA	WZ	Waar aanwezig
H1110A	Permanent overstroomde zandbanken (getijdengebied)			X	Waddenzee
H1110B	Permanent overstroomde zandbanken (Noordzeekustzone)	X			Plangebied en omgeving
H1130	Estuaria			X	Wordt ontwikkeld bij Eems-Dollard
H1140A	Slik- en zandplaten (getijdengebied)			X	Langs de Hon, Friesche zeegat
H1140B	Slik- en zandplaten (Noordzeekustzone)	X			Langs Noordzeestrand Ameland
H1310A	Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	X		X	De Hon*
H1310B	Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	X		X	De Hon*
H1320	Slijkgrasvelden			X	De Hon*
H1330A	Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	X		X	Zuidzijde de Hon
H1330B	Schorren en zilte graslanden (binnendijks)			X	Waddenzee – vaste wal
H2110	Embryonale duinen	X		X	De Hon
H2120	Witten duinen		X	X	De Hon
H2130A	Grijze duinen (kalkrijk)		X	X	De Hon*
H2130B	Grijze duinen (kalkarm)		X	X	Het Oerd
H2130C	Grijze duinen (heischraal)		X		Het Oerd
H2140A	Duinheiden met kraaihei (vochtig)		X		Het Oerd*
H2140B	Duinheiden met kraaihei (droog)		X		Het Oerd*
H2150	Duinheiden met struikhei		X		Westelijk duingebied Ameland
H2160	Duindoornstruwelen		X	X	De Hon*
H2170	Kruipwilgstruwelen		X		Het Oerd
H2180A	Duinbossen (droog)		X		Het Oerd
H2180B	Duinbossen (vochtig)		X		Het Oerd en de Hon
H2180C	Duinbossen (binnenduintrand)		X		Westelijk duingebied Ameland
H2190A	Vochtige duinvalleien (open water)		X		Westelijk duingebied Ameland
H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	X	X	X	De Hon*
H2190C	Vochtige duinvalleien (ontkalkt)		X		Westelijk duingebied Ameland
H1190D	Vochtige duinvalleien (hoge moerasplanten)		X		Eilandkop
H6230	Heischrale graslanden		X		Westelijk duingebied Ameland

Aanwezigheid habitattypen

Zoals uit tabel 4.1 is af te leiden komt ter plaatse van het plangebied het habitatype 'Permanent overstromde zandbanken (Noordzeekustzone)' voor. Op circa 2 km afstand ligt het habitatype Slik- en zandplaten tegen het eiland aan en in het Friesche zeegat (het gat tussen het eiland Ameland en Schiermonnikoog). Op de Hon zijn vervolgens nog de volgende habitattypes aanwezig: Zilte pionierbegroeiingen, Slijkgrasvelden, Schorren en zilte graslanden (buitendijks), Embryonale duinen, Witten duinen, Grijze duinen (kalkrijk), Duindoornstruwelen, Duinbossen (vochtig) en Vochtige duinvalleien (kalkrijk).

4.2.2 Habitatsoorten

De nauwe korfslak komt voor op vochtige, min of meer kalkrijke terreinen in de aanwezigheid van bomen. De soort is in het Natura 2000-gebied Waddenzee alleen waargenomen op Rottumeroog en -plaat en op Schiermonnikoog (in lage duintjes op de kwelders). De nauwe korfslak is geen instandhoudingsdoel voor de Duinen van Ameland.

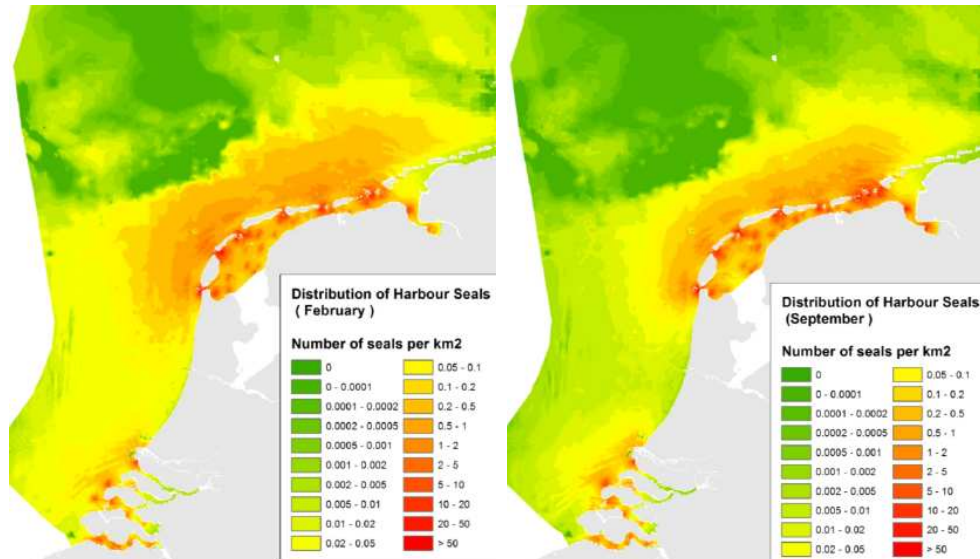
De groenknolorchis is een landplant en komt voor in het duingebied van Ameland, met name delen onder invloed van basenrijk grondwater (zoals duinvalleien). Een dergelijke locatie ligt op de overgang van het Oerd naar de Hon aan de noordzijde van het eiland.

De anadrome vissoorten zeeprík, rivierprík en fint leven voor een groot gedeelte in kustzones, waaronder de Noordzeekustzone. De zeeprík en rivierprík leven in die periode als parasiet op andere vissen. De zeeprík trekt in de periode februari-juni de rivier op om in juni-juli te paaien. De rivierprík trekt in het najaar de rivieren op en paait van maart tot en met mei. Na 2 tot 5 jaar trekken de jonge vissen naar zee. Rivierprík doet dit in de zomer (mei-oktober) en jonge zeepríken trekken in december en januari naar zee, waar zij vervolgens verder opgroeien. Ook de fint blijft in de kustgebieden, waaronder de Noordzeekustzone en zal in april-mei naar zoetwatergetijdengebieden trekken om te paaien.

Zeehonden leven van vis, schaaldieren, weekdieren en dergelijke van de bodem. Daarbij kunnen zij lange foerageertochten van wel meerdere dagen maken, waarbij ze ver de zee op trekken. In de zomermaanden blijven zeehonden dichterbij de zandplaten, waar zij op rusten, jongen krijgen en ruïen. De zee in en rondom het plangebied vormt onderdeel van het foerageergebied. De hoogste dichtheden zeehonden zijn te vinden in de zeegaten en buitendelta's tussen de Waddeneilanden. Zie ook figuur 4.4 voor de dichtheid van de gewone zeehond in de Waddenzee en Noordzee. Daarbij is te zien dat de dichtheid van de gewone zeehond vooral hoog is in de buurt van ligplaatsen (zandplaten) en het deel van de Noordzee tot 30 meter diepte. Vanaf een toenemende diepte boven de 30 meter nemen de dichtheden weer geleidelijk af. Daarnaast is af te leiden dat de soort in de wintermaanden zich op grotere afstand bevinden van de ligplaatsen dan in de zomermaanden (Aarts et al., 2016). De soort brengt circa 80% van zijn tijd in zee door om te foerageren, paren en te slapen (RVO, 2016).

Zoals genoemd maken zeehonden frequent gebruik van ligplaatsen om uit te rusten (zandplaten). De dichtstbijzijnde ligplaatsen – in het Friesche Zeegat - bevinden zich op circa 6,5 km afstand van de planlocatie (zie ook figuur 4.5). Deze rustplaatsen dienen ook als voortplantingsplaats.

De ligplaatsen in het zeegat tussen Ameland en Schiermonnikoog worden uitsluitend gebruikt door de gewone zeehond. Deze plant zich voort (in mei-juli). De jongen kunnen meteen na de geboorte zwemmen.

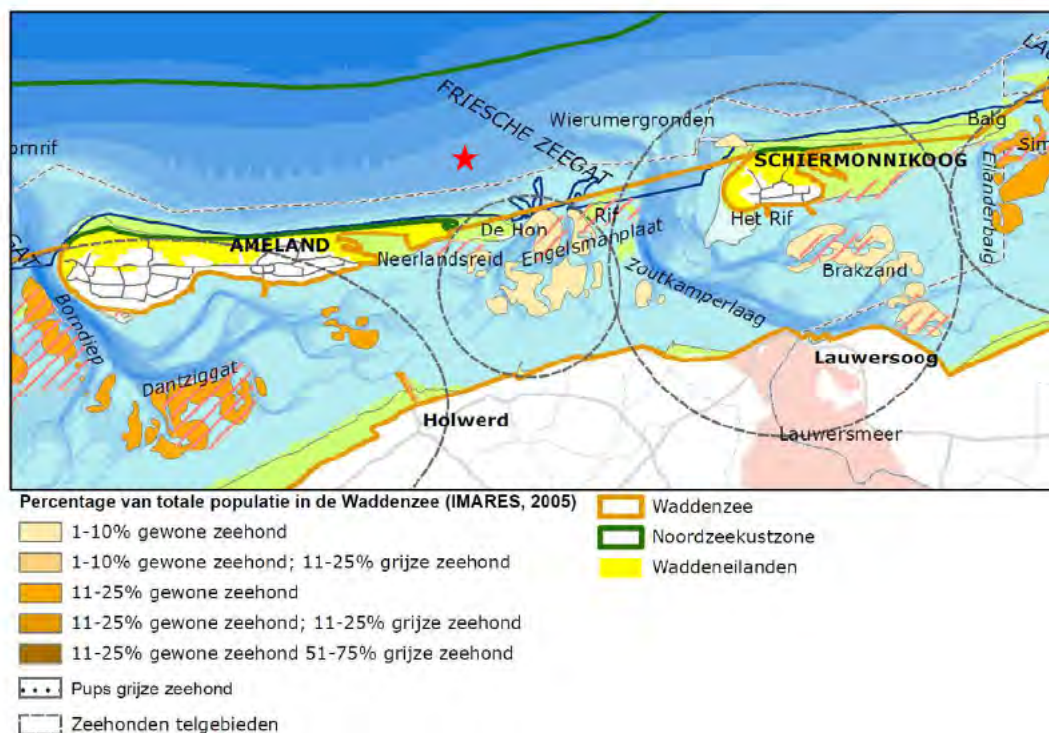

Figuur 4.4 Voorspelde verspreiding en dichtheid gewone zeehond in februari (links) en september (rechts) op basis van een habitatmodel in combinatie met data loggers geplaatst op gewone zeehond. Bron: Aarts et al., 2016.

De grijze zeehond maakt vooral gebruik van de meer westelijk gelegen gebieden (Razende Bol en Engelse hoek; respectievelijk ten zuidwesten van Texel en ten westen van Terschelling). Deze soort plant zich voort in december-februari. De jongen kunnen in de eerste drie weken niet zwemmen door hun wollige vacht. Deze verliezen zij na circa drie weken. Ze worden 16 tot 21 dagen gezoogd, waarna de moeder weer vruchtbaar is en na een aantal keren paren weer terugkeert naar zee. De jongen blijven tot zij circa 30 tot 35 dagen oud zijn op de platen totdat zij, gedreven door honger, gaan vissen in de zee (zoogdiervereniging.nl). Deze gebieden liggen op grote afstand (circa 35 km tot aan voortplantingsplaats in Waddenzee, circa 55 km tot aan voortplantingsplaats 'Engelse hoek' in Noordzeekustzone). Net als de gewone zeehond kan ook de grijze zeehond als adult gebruik maken van (de omgeving van) het plangebied om te foerageren. Dit zal echter om enkele individuen van de grijze zeehond gaan.

De bruinvis komt in het hele Nederlandse deel van de Noordzee voor. Dieren leven daarbij solitair of in kleine groepjes van enkele dieren. Sinds halverwege de jaren '90 van de vorige eeuw neemt het aantal waarnemingen van de bruinvis in de Nederlandse kustwateren exponentieel toe. Ook spoelen er vaker (dode) bruinvissen aan; dit is ook voor Ameland het geval (www.walvisstrandings.nl). Het plangebied en omgeving zijn dan ook onderdeel van het leefgebied van de bruinvis.

In tabel 4.2 is weergegeven welke soorten gebruik maken van het plangebied, de Hon, het Oerd en/of de zandplaten.

Figuur 4.5. Zeehondenligplaatsen ten opzichte van globale locatie AWG (rode ster). Zie ook tabel. Bron: kaart nr. 7 bijlage Beheerplan Natura 2000-gebied Noordzeekustzone

Tabel 4.2. Voorkomende habitatsoorten van de Natura 2000-gebieden 'Noordzeekustzone' (NZK), 'Duinen Ameland' (DA), 'Waddenzee' (WZ). Daarbij zijn per locatie aangegeven of de soort gebruik maakt van de locatie als leefgebied (L), foerageergebied (F), lig- en of voortplantingsplaats (V) of niet (-). *met uitzondering van voortplanting

Codering	Soort	NZK	DA	WZ	Plangebied	De Hon	Zandplaten Friesche zeegat	Het Oerd
H1014	Nauwe korfslak			X	-	-	-	-
H1095	Zeeprik	X		X	L*	-	-	-
H1099	Rivierprik	X		X	L*	-	-	-
H1103	Fint	X		X	L*	-	-	-
H1351	Bruinvis	X			F	-	-	-
H1364	Grijze zeehond	X		X	F (incidenteel)	-	-	-
H1365	Gewone zeehond	X		X	F	-	V	-
H1903	Groenknolorchis		X		-	L	-	L

Aanwezigheid habitatsoorten

Uit tabel 4.2 blijkt dat een aantal habitatsoorten gebruik kan maken van het plangebied, het betreft de zeeprik, rivierprik, fint, bruinvis, grijze zeehond en gewone zeehond. De gehele Noordzeekustzone kan worden aangemerkt als leefgebied voor de voorgenomde vissoorten. De zandplaten in het Friesche Zeegat worden door Gewone zeehonden gebruikt als ligplaats. Zij zullen veelvuldig nabij het plangebied voorkomen om te foerageren. De ligplaatsen van de grijze zeehond liggen op grote afstand van het plangebied. Incidenteel kunnen foeragerende individuen van deze soort nabij het plangebied voorkomen. Bruinvissen hebben een groot leefgebied, waarvan het plangebied en omgeving deel uit maken. De bruinvis kan incidenteel voorkomen in het plangebied, maar er zijn geen aanwijzingen dat de planlocatie of directe omgeving van specifiek belang is voor de soort.

De nauwe korfslak is een landdier; Ameland behoort niet tot het bekende verspreidingsgebied van deze soort. De aanwezigheid van nauwe korfslak in de buurt van het plangebied wordt uitgesloten. De groenknolorchis is een landplant, die voorkomt op de overgang van het Oerd naar de Hon.

4.2.3 Broedvogels

Voor de broedvogels geldt dat deze broeden op de eilanden en het vaste land. Het plangebied zelf is niet geschikt als broedlocatie. Veel van de broedvogels zijn slechts in de zomerperiode aanwezig in het Waddengebied en Noordzeekustzone. Het grote gros van de soorten vertrekt in augustus – september; andere vertrekken in oktober. De grote stern blijft tot in november rond de Waddenzee en Waddeneilanden hangen en trekt dan deels weg naar zuidelijke delen in Nederland en deels verder weg.

Van roerdomp, eider, blauwe kiekendief, kluut en velduil blijft (een deel van) de broedvogels overwinteren in Nederland; Van de bruine kiekendief, bontbekplevier, kleine mantelmeeuw, grote stern blijft een klein deel van de populatie overwinteren in Nederland. Van deze soorten foerageren enkel de eider, kleine mantelmeeuw en grote stern op zee (vogelbescherming.nl).

In tabel 4.3 is weergegeven welke broedvogelsoorten gebruik maken van het plangebied, de Hon, het Oerd en/of de zandplaten.

Aanwezigheid broedvogels

Van de broedvogels kunnen de volgende soorten gebruik maken van het plangebied om te foerageren: eider, kleine mantelmeeuw, grote stern en noordse stern. (Een deel van) de populatie eider, kleine mantelmeeuw en grote stern kunnen ook in de winterperiode voorkomen in de buurt van het plangebied. Noordse stern vertrekt begin oktober en zal alleen tijdens het begin van de werkzaamheden mogelijk voor kunnen komen in het plangebied om te foerageren.

Strandplevier en dwergstern komen niet voor van oktober tot en met maart. Aanwezigheid van beide soorten in de periode waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden kan daarom uitgesloten worden. Van de overige broedvogels blijft of een deel overwinteren in Nederland, of een deel maakt nog gebruik van Ameland tot in oktober. Lepelaar, kluut en bontbekplevier kunnen op de droogvallende wadplaten en ondiepe slik- en zandplaten langs de Noordzeekustzone foerageren; Vissdief jaagt in ondiep water.

De overige soorten die dan aanwezig kunnen zijn (roerdomp, bruine kiekendief, blauwe kiekendief, porseleinhoen, velduil, tapuit, rietzanger en grauwe klauwier) zullen naar verwachting vooral gebruik maken van het habitat wat verder van het plangebied gelegen is (duinen, kwelders).

Tabel 4.3. Voorkomende broedvogelsoorten van de Natura 2000-gebieden 'Noordzeekustzone' (NZK), 'Duinen Ameland' (DA), 'Waddenzee' (WZ). Daarbij is per deellocatie aangegeven of de soort gebruik maakt van de locatie als foerageergebied (F), broedgebied (B) of niet (-). Daarbij is aangegeven in welke periode deze aanwezig zijn in de Noordzeekustzone / Waddengebied. * Een deel van de broedvogels trekken weg, het andere deel blijft in de Noordzeekustzone / Waddengebied.

Codering	Soort	NZK	DA	WZ	Plangebied	De Hon	Het Oerd (duinen)	Wadplaat	Periode aanwezigheid
A021	Roerdomp		X		-	-	-	-	Jaarrond*
A034	Lepelaar			X	-	B	F	F	Maart – 'in' oktober
A063	Eider		X	X	F	B	B	-	Jaarrond*
A081	Bruine Kiekendief		X	X	-	B	B	-	15 maart – begin oktober*
A082	Blauwe Kiekendief		X	X	-	F	F	-	Jaarrond*
A119	Porseleinhoen		X		-	-	F?	-	15 maart – 15 oktober
A132	Kluut			X	-	F	F	F	Jaarrond*
A137	Bontbekplevier	X		X	-	F	-	F	Maart – oktober in wintermaanden schaars
A138	Strandplevier	X		X	-	F	-	F (B?)	April – september
A183	Kleine Mantelmeeuw			X	F	B	B	B?	Mei-september*
A191	Grote stern			X	F	B	B	B?	Maart- 15 november*
A193	Visdief			X	-	B	B	B?	Maart – begin oktober
A194	Noordse Stern			X	F	-	-	B?	April – begin oktober
A195	Dwergstern	X		X	-	-	-	-	April – September
A222	Velduil		X	X	-	B	B	-	Jaarrond*
A277	Tapuit		X		-	B	B	-	Maart – begin oktober
A295	Rietzanger		X		-	-	B	-	Maart - oktober
A338	Grauwe Klauwier		X		-	-	F	-	Mei – oktober

4.2.4 Niet-broedvogels

De Waddenzee en Noordzeekustzone vormen voor veel soorten een belangrijk gebied waar ze gedurende korte of langere tijd verblijven om op te vetten voor de verdere trek, opgroeigebied voor de jongen of om te ruien.

De niet-broedvogels kunnen grofweg in twee categorieën worden opgedeeld: vogels die op of boven het open water leven en foerageren op vis of tweekleppigen (roodkeelduiker, parelduiker, fuut, aalscholver, lepelaar, bergeend, dwergmeeuw, eider, zwarte zee-eend, brilduiker, middelste zaagbek en grote zaagbek) en vogels die vooral gebonden zijn aan de stranden, platen en kwelders en leven van bodemdieren (voornamelijk steltloper) of de vegetatie afgrazen (ganzen).

De roodkeelduiker verblijft buiten het broedseizoen voornamelijk op de kustwateren van de Noordzee en mijdt daarbij het binnenland en zoet water. De roodkeelduiker verblijft doorgaans tot 20 kilometer uit de kust. De parelduiker, die sterk op de roodkeelduiker lijkt, geldt eveneens dat deze vooral voorkomt in de kustwateren en zeer schaars is op open zee.

Hoewel de fuut broedt in zoetwatergebieden, maakt de soort ook gebruik van de Noordzeekustzone in de winter en kan daarbij in grote aantallen voorkomen (vogelbescherming.nl). Foerageert daarbij op 2 tot 4 m diepte.

De aalscholver gebruikt de Noordzeekustzone zowel als foerageergebied als slaap- en hoogwatervluchtplaatsen. De aalscholver is een goede duiker en kan grote vliegafstanden afleggen (de soort is bijv. waargenomen in een windmolenpark op 10 tot 18 km uit de kust (www.noordzeewind.nl)).

De lepelaar foerageert in oppervlakkig water en is daarbij (binnen de Natura 2000-gebieden) vooral gebonden aan het getijdengebied.

Kleine zwaan gebruikt tijdens de winterstop in Nederland vooral gebieden met ondiep water (vooral Lauwersmeer, Veluwemeer en IJsselmeer) en stappen later over op graslanden en akkers. Ook de toendrarietgans maakt gebruik van meren en vennen, maar dan om op te slapen en foerageert op akkers en graslanden (Vogelbescherming.nl).

Van de brandgans en rotgans is het niet bekend waar deze slapen, maar waarschijnlijk op de kwelder of het wad. Deze soorten foerageren op de kwelders en binnendijkse graslanden. De brandgans en rotgans zijn het talrijkst aan de zuidzijde van Ameland. De grauwe gans heeft slaapplekken in kwelders en polders. De noordzeekustzijde van Ameland heeft derhalve geen specifieke functie voor de brandgans, rotgans en grauwe gans.

De bergeend komt vooral voor langs de kust van Europa en een deel trekt in de winter naar het zuiden. Ze zijn vaak te vinden op open, ondiep zout water. Rustgebieden bevinden zich op het strand, zo ook op die van Ameland. De hoogste aantallen bergeend worden geteld op de oostelijke kwelders; daar foerageren en slapen zij. Ook de hoogste aantallen van de Smient worden daar geteld. De soorten kunnen gebruik maken van het getijdengebied om te foerageren en/of slapen. De Smient foerageert 's nachts ook op binnendijkse graslanden.

Krakeend, wintertaling, wilde eend, pijlstaart, slobbeend en toppereend foerageren al grondelend en zullen daarom niet tot nauwelijks duiken. Hierdoor zijn zij gebonden aan ondiepe wateren. De pijlstaart en topper kan nog wel eens dieper duiken, tot respectievelijk circa 1 m en 5 m diepte. De krakeend mijdt zoute wateren en ook de slobbeend maakt vooral gebruik van zoete wateren. De wintertaling, wilde eend, pijlstaart en toppereend maakt wel gebruik van (ondiepe) zoute wateren. De topper blijft daarbij vooral beperkt tot het IJsselmeergebied en de westelijke Waddenzee (profiel Vogelrichtlijnsoorten, Min EZ).

De eider komt jaarrond voor, maar heeft in de Noordzeekustzone een piek in de periode oktober tot en met april. De noordzeekustzone is vooral van belang als uitwijklocatie in het geval van onvoldoende voedselbeschikbaarheid in de Waddenzee. De soort foerageert en rust op het water.

De zwarte zee-eend komt vrijwel uitsluitend voor in de zone ten noorden van de Waddeneilanden, met de hoogste aantallen boven Ameland en Terschelling, maar hier zijn de schelpdierbanken de afgelopen jaren verdwenen (beheerplan Noordzeekustzone, Ministerie I&M, 2016). Aangezien de aanwezigheid sterk samenhangt met het voedselaanbod en de schelpdierbanken met hoge dichtheden zijn verdwenen lijkt de trend in zowel kwaliteit als aantallen negatief te zijn.

De brilduiker komt voor op wateren dichtbij de kust en die minder dan 10 m diep zijn. Hoewel de soort het meest wordt gevonden op grote meren, plassen en in estuaria, kan de soort ook voorkomen in de Noordzeekustzone. De Middelste zaagbek houdt meer van zout dan van zoet water, maar overwinteren doet de soort op zee (Vogelbescherming.nl). Deze soort foerageert tot op 3,5 – 7,0 m diepte. De grote zaagbek maakt zelden gebruik van zout water, bijvoorbeeld tijdens strenge vorst. De soort komt voor in wateren tot 10 m diepte.

De slechtvalk jaagt op vogels, met name middelgrote watervogels als eenden en steltlopers. De soort gebruikt daarbij een jachtterritorium van gemiddeld 360 ha groot (soortprofiel, Min EZ). Aangezien (groepen) watervogels worden verwacht in de Noordzeekustzone, kan de slechtvalk ook daar voorkomen.

De volgende vogels zoeken hun voedsel op stranden, platen, kwelders en duinen of gebruiken dergelijke gebieden als rustgebied: scholekster, kluut, bontbekplevier, goudplevier, zilverplevier, kievit, kanoet, drieteenstrandloper, krombekstrandloper (alleen aanwezig juli – sept), bonte strandloper, grutto, rosse grutto, wulp, zwarte ruit, tureluur, groenpootruiter en steenloper. Het betreffen voornamelijk steltlopers. Daar foerageren zij op schelpdieren, wormen en insecten. Deze vogelsoorten komen uitsluitend voor langs de kust en droogvallende wadplaten. Deze soorten komen niet voor op open zee.

De dwergmeeuw maakt vooral gebruik van de Noordzeekustzone tijdens zijn trek (april-mei en oktober – november). De Noordzeekustzone fungeert daarbij als foerageergebied. 's Winters trekt de soort naar grote open wateren en vooral naar zee. Daar foerageert hij op prooien dicht op het oppervlak.

Zwarte stern heeft een voorkeur voor grote zoetwatermeren als het IJsselmeergebied, maar de soort leeft in zowel zoet als zout water. De soort maakt gebruik van schaars begroeide kwelders en schorren en drooggevallen zandbanken en slikken om op te slapen, maar slaapt ook wel eens op binnendijkse akkers en rietmoerassen. Een belangrijke slaapplek in de Waddenzee is het ten zuidwesten van Texel gelegen Balgzand (soortprofiel, Min. EZ). Ook Wieringen (tussen Balgzand en Noord-Holland) en de Kreupel (in IJsselmeergebied) zijn bekende slaapplekken (SOVON). De soort foerageert op insecten en spiering.

In tabel 4.4 is weergegeven welke niet-broedvogelsoorten gebruik maken van het plangebied, de Hon, het Oerd en/of de zandplaten.

Aanwezigheid niet-broedvogels

Van de niet-broedvogels kunnen de volgende soorten gebruik maken van het plangebied of directe omgeving: roodkeelduiker, parelduiker, fuut, aalscholver, eider, zwarte zee-eend, brilduiker, middelste zaagbek, grote zaagbek, slechtvalk en dwergmeeuw (zie ook tabel 4.4). Van deze soorten zijn roodkeelduiker, parelduiker en zwarte zee-eend geheel afhankelijk van de Noordzeekustzone. Zij maken namelijk geen (tot nauwelijks) gebruik van andere gebieden, zoals het Waddengebied. Bij gebrek aan voldoende voedsel in de Waddenzee wijkt de eider uit naar de Noordzeekustzone.

Fuut, aalscholver, brilduiker, middelste zaagbek, grote zaagbek, slechtvalk en dwergmeeuw maken ook andere gebruik van andere gebieden, zoals de Waddenzee en het IJsselmeer en zijn daardoor in eerste instantie minder afhankelijk van de Noordzeekustzone (en zullen daardoor verhoudingsgewijs in lage dichtheden voorkomen in of nabij het plangebied).

De Hon (meest oostelijke punt Ameland) wordt als HVP (hoogwatervluchtplaats) gebruikt door: Aalscholver, lepelaar, bergeend, smient, scholekster, kluut, bontbekplevier, zilverplevier, kanoet, drieteenstrandloper, bonte strandloper, rosse grutto, wulp, tureluur, groenpootruiter en steenloper.

Nadere toelichting aanwezigheid zwarte zee-eend, eider, roodkeelduiker en parelduiker

Bij tellingen in november 2016 naar onder andere zwarte zee-eend bleek dat 82% van het totaal aantal zwarte zee-eenden (circa 26.000 stuks) langs de Waddeneilanden verbleef, en dan met name ten noorden van Terschelling en ten noorden van Schiermonnikoog. Er waren geen groepen bekend boven Ameland. In Januari 2017 werden wel groepen waargenomen ten noorden van Ameland, maar dit waren kleinere groepen (circa 300 stuks) (Lilipaly et al, 2017). De tellingen van het jaar ervoor laten echter andere resultaten zien, hier zaten de grootste groepen in november boven Terschelling en Ameland (Arts et al., 2016). In januari bevond de grootste concentratie zich zelfs bij de oostpunt van Ameland. In hetzelfde onderzoek werd geconcludeerd dat de zwarte zee-eend gebruikt maakt van de Waddenkust van Terschelling tot aan de Duitse grens en dat dit overeenkomt met het beeld van de voorgaande jaren. Volgens het beheerplan van de Noordzeekustzone komen de hoogste aantallen voor boven Ameland en Terschelling. De ruimtelijke verdeling van de zwarte zee-eend kan dus erg variëren, en hangt nauw samen met het voedselaanbod. Met enige regelmaat worden grote aantallen waargenomen ten noorden van de oostpunt van Ameland. Waarnemingen zijn bekend van zwarte zee-eenden op soms korte afstand van het platform AME-2 (zie figuur 4.6).

Figuur 4.6: Waarnemingen van een grote groep zwarte zee-eenden nabij het onbemande platform AME-2 voor de kust van Ameland, waargenomen op 15 maart 2012 vanaf het schip de Krukel (bron: Leopold et al., 2013).

De eider komt jaarrond voor, maar heeft in de Noordzeekustzone een piek in de periode oktober tot en met april. De noordzeekustzone is voor de eider vooral van belang als uitwijklocatie vanwege onvoldoende voedselbeschikbaarheid in de Waddenzee. Daarbij gebruiken ze met name de zone met een diepte tot 20 m om te foerageren op tweekleppigen. Eiders worden over de gehele Noordzeekustzone aangetroffen, met grote concentraties ten noorden van Terschelling en Ameland, in het zeegat tussen deze eilanden (Jak et al., 2014).

Parelduiker en Roodkeelduiker foerageren en rusten in losse groepen. Beide jagen op vissen. De aantallen en verspreiding van de Roodkeelduikers en Parelduikers zijn niet goed bekend doordat beide soorten weinig geconcentreerd voorkomen en daardoor moeilijk te tellen zijn (Stuifzand, 2015). De soorten worden vooral trekkend langs de kust waargenomen. De favoriete voedsel-biotop van de roodkeelduiker bestaat uit troebel kustwater (bron: profieldocument roodkeelduiker).

Tabel 4.4. Voorkomende niet-broedvogelsoorten van de Natura 2000-gebieden 'Noordzeekustzone' (NZK), 'Duinen Ameland' (DA), 'Waddenzee' (WZ). Daarbij is per deellocatie aangegeven of de soort gebruik maakt van de locatie als foerageergebied (F), als hoogwatervluchtplaats (HVP) of niet (-). * Voor deze soorten zijn als bron gebruikt: SOVON, en vogelbescherming.nl

Codering	Soort	NZK	DA	WZ	Plangebied	Hon	Oerd	Wadplaat
A001	Roodkeelduiker*	X			F en S!	-	-	-
A002	Parelduiker*	X			F en S!	-	-	-
A005	Fuut*			X	F en S!	-	-	-
A017	Aalscholver	X		X	F	HVP	HVP	-
A034	Lepelaar			X	-	HVP	HVP	F
A037	Kleine Zwaan*			X	-	-	-	-
A039b	Toendrarietgans*			X	-	-	-	-
A043	Grauwe Gans			X	-	-	-	-
A045	Brandgans			X	-	-	-	-
A046	Rotgans			X	-	-	-	F en S
A048	Bergeend	X		X	-	HVP	-	F
A050	Smient			X	-	HVP	-	F en S?
A051	Krakeend*			X	-	-	-	-
A052	Wintertaling*			X	-	-	-	F
A053	Wilde eend*			X	-	-	-	F
A054	Pijlstaart*			X	-	-	-	F
A056	Slobeend*			X	-	-	-	F
A062	Toppereend*	X		X	-	-	-	F
A063	Eider	X		X	F en S?	-	-	F
A065	Zwarte zee-eend*	X			F, S	-	-	-
A067	Brilduiker*			X	F	-	-	F
A069	Middelste Zaagbek*			X	F	-	-	F
A070	Grote Zaagbek*			X	F	-	-	F
A103	Slechtvalk*			X	F	F	F	F
A130	Scholekster	X		X	-	HVP	HVP	F
A132	Kluut	X		X	-	HVP	-	F
A137	Bontbekplevier	X		X	-	HVP	-	F
A140	Goudplevier			X	-	-	-	F
A141	Zilverplevier	X		X	-	HVP	-	F
A142	Kievit			X	-	-	-	(F)
A143	Kanoet	X		X	-	HVP	-	F
A144	Drieteenstrandloper	X		X	-	HVP	HVP	F
A147	Krombekstrandloper			X	-	-	-	F
A149	Bonte strandloper	X		X	-	HVP	-	F
A156	Grutto			X	-	-	-	F
A157	Rosse grutto	X		X	-	HVP	-	F
A160	Wulp	X		X	-	HVP	-	F
A161	Zwarte ruiter*			X	-	-	-	F
A162	Tureluur			X	-	HVP	-	F
A164	Groenpootruiter			X	-	HVP	-	F
A169	Steenloper	X		X	-	HVP	-	F
A177	Dwergmeeuw*	X			F	-	-	(F)
A197	Zwarte Stern*			X	-	-	-	F

4.3 Afbakening storingsfactoren Natura 2000-gebieden

4.3.1 Effectenindicator Ministerie van EZK

Voor de effectbepaling van het voornemen (hoofdstuk 3) is het van belang om eerst de relevante storingsfactoren in beeld te brengen die als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden op kunnen treden. De voorgenomen activiteiten kunnen in principe een breed scala van effecten op Natura 2000-gebieden veroorzaken. De effectenindicator van het Ministerie van EZK die hiervoor is ontwikkeld, geeft een eerste indicatie van de factoren die een rol kunnen spelen en de mate van gevoeligheid van habitattypen en beschermde soorten voor deze factoren. Deze zijn per gebied opgenomen in bijlage 2.

Het optreden van vrijwel alle effecten uit de effectenindicator kan op voorhand uitgesloten worden. De volgende effecten kunnen buiten beschouwing worden gelaten (zie ook tabel 4.5):

- Oppervlakteverlies: de werkzaamheden vinden plaats op het reeds aanwezige AWG platform. Oppervlakteverlies is niet aan de orde
- Versnippering: de werkzaamheden vinden plaats op het reeds aanwezige AWG platform. Versnippering van Natura 2000-gebieden in kleinere delen is niet aan de orde.
- Verzoeting, verzilting, verdroging, vernatting, verandering stroomsnelheid en verandering overstromingsfrequentie: de werkzaamheden vinden plaats op het bestaande AWG platform en hebben geen invloed op de genoemde factoren.
- Verandering dynamiek substraat (inclusief vertroebeling) en mechanische effecten: de werkzaamheden vinden plaats op het reeds aanwezige AWG platform. Effecten zoals hier bedoeld zijn niet aan de orde.
- Verstoring door mensen/visuele verstoring: de werkzaamheden vinden plaats op het reeds aanwezige bemande AWG platform. Extra effecten door de werkzaamheden zoals hier bedoeld zijn niet aan de orde.
- Verontreiniging: Als gevolg van vloeistoffen uit de put zal geen verontreiniging optreden doordat deze stoffen worden afgevoerd naar land.
- Bewuste verandering soortensamenstelling en verandering in populatiedynamiek worden in Nederland bij de activiteit olie- en gaswinning als niet relevant beschouwd (Min. EZ, 2018). Dit project zal niet bewust een nieuwe soort introduceren of verandering in populatiedynamiek aanbrengen. Dit aspect wordt derhalve niet verder beoordeeld in dit rapport.
- Geluid en trilling: Er is door uitvoering van de "coiled tubing" werkzaamheden geen sprake van extra geluid en trilling. Uit recent onderzoek ¹ blijkt dat werkzaamheden voor groot onderhoud ter plaatse van het AWG platform met gebruik making van een naast AWG tijdelijk op te stellen hefplatform niet leidt tot overschrijding van de vergunde geluidcontouren. Op basis hiervan is uitgangspunt dat de "coiled tubing" activiteiten (zonder tijdelijk extern extra hefplatform) ruim binnen de vergunde geluidcontour blijft.
- Licht: De werkzaamheden vinden plaats op het bestaande bemande in bedrijf zijnde AWG platform dat 's nachts verlicht is (veiligheid, arbo). De "coiled tubing" werkzaamheden vinden ook 's nachts plaats en de verlichting wordt intern gericht op de werkzaamheden. Buiten het AWG platform zal de tijdelijke extra verlichting niet onderscheidend zijn ten opzichte van de reeds aanwezige verlichting.

¹ Benoemd in: Aanvullende gegevens behorend bij aanvraag omgevingsvergunning (milieuneutraal veranderen) Groot onderhoud aan putten op mijnbouwinstallatie AMELAND-WESTGAST-1 (AWG-1), mei 2018.

Relevante storingsfactor

Uit de lijst van potentiële storingsfactoren (aan de hand van de effectenindicator) blijft één factor over die mogelijk relevant is en waaraan het project dient te worden getoetst (zie ook tabel 4.5). Het betreft de mogelijke effecten van de storingsfactor "Verzuring en vermesting".

Tabel 4.5. Overzicht storende factoren uit de effectenindicator van het ministerie van LNV. In de drie rechterkolom de relevantie van de storende factoren voor de "coiled tubing" werkzaamheden op -AWG; X = effecten niet van toepassing.

Groepen storende factoren	Storende factor	AWG - Noordzeekustzone	Duinen Ameland	Waddenzee
Achteruitgang kwantiteit van habitatype en leefgebied	- Verlies oppervlak	X	X	X
Achteruitgang kwaliteit habitatype en leefgebied: chemische factoren	- Verzuring	Relevant	Relevant	Relevant
	- Vermesting	Relevant	Relevant	Relevant
	- Verzoeting	X	X	X
	- Verzilting	X	X	X
	- Verontreiniging	X	X	X
Achteruitgang kwaliteit habitatype en leefgebied: fysische factoren	- Verdroging	X	X	X
	- Vernatting	X	X	X
	- Verandering stroomsnelheid	X	X	X
	- Verandering overstromingsfrequentie	X	X	X
	- Verandering dynamiek substraat	X	X	X
	- Verandering in populatiedynamiek	X	X	X
	- Bewuste verandering soortensamenstelling	X	X	X
Achteruitgang kwaliteit leefgebied: versturende factoren	- Geluid	X	X	X
	- Licht	X	X	X
	- Trillingen	X	X	X
	- Mensen	X	X	X
	- Mechanische effecten (betreding, luchtwervelingen, golfslag)	X	X	X
Achteruitgang kwaliteit leefgebied: ruimtelijke factoren	- Barrièrewerking	X	X	X
	- Versnippering	X	X	X

5 Effectbeoordeling gebieden

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt getoetst of de in hoofdstuk 4 geconstateerde relevante storingsfactor mogelijk negatieve effecten kunnen hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden Noordzeekustzone, Duinen Ameland en Waddenzee.

Het plangebied ligt in het habitatype Permanent overstroomde zandbanken. De habitatsoorten zeeprik, rivierprik, fint, bruinvis, gewone zeehond en grijze zeehond kunnen in het plangebied (foeragerend) voorkomen. De gewone zeehond maakt daarnaast gebruik van de zandplaten in het Friesche Zeegat voor onder andere voortplanting. De groenknolorchis komt voor op de overgang van het Oerd naar de Hon aan de noordzijde van Ameland.

Van de broedvogels kunnen de volgende soorten gebruik maken van het plangebied om te foerageren: eider, kleine mantelmeeuw, grote stern en noordse stern. Noordse stern vertrekt begin oktober en zal tijdens het begin van de werkzaamheden mogelijk voor kunnen komen in het plangebied om te foerageren. De overige broedvogels die ook in de winterperiode (deels) voorkomen (lepelaar, kluut, bontbekplevier en visdief) kunnen gebruik kunnen maken van de slik- en zandplaten langs de Noordzeekustzone en de wadplaten. De overige soorten die dan aanwezig kunnen zijn (roerdomp, bruine kiekendief, blauwe kiekendief, porseleinhoen, velduil, tapuit, rietzanger en grauwe klauwier) zullen naar verwachting vooral gebruik maken van het habitat wat verder van het plangebied gelegen is (duinen, kwelders).

Van de niet-broedvogels kunnen roodkeelduiker, parelduiker, fuut, aalscholver, eider, zwarte zee-eend, brilduiker, middelste zaagbek, grote zaagbek, slechtvalk en dwergmeeuw voorkomen in (de directe omgeving van) het plangebied. Van deze soorten zijn roodkeelduiker, parelduiker en zwarte zee-eend afhankelijk van de Noordzeekustzone. Daarnaast maakt de aalscholver, lepelaar, bergeend, smient, scholekster, kluut, bontbekplevier, zilverplevier, kanoet, drieteenstrandloper, bonte strandloper, rosse grutto, wulp, tureluur, groenpootruiter en steenloper gebruik van de dichtstbijzijnde gelegen HVP (de Hon – oostelijke punt Ameland).

De storingsfactor die in dit hoofdstuk wordt getoetst is:

- Verzuring en vermesting;

Er wordt gekeken wat de invloedssfeer is en in hoeverre de hiervoor genoemde soorten worden beïnvloed.

5.2 Beoordeling Verzuring en vermeting

De uitstoot van stikstof samenhangend met de voorgenomen activiteiten (ten gevolge van de emissie van verbrandingsgassen en door transportactiviteiten) kan, afhankelijk van de uitgestoten hoeveelheid, leiden tot een verhoogde stikstofdepositie ter plaatse van daarvoor gevoelige habitats. Dit kan leiden tot verzuring en vermeting van habitats. Zowel in N2000-gebied Duinen Ameland als de Waddenzee zijn stikstofgevoelige habitats aanwezig, zoals Grijze duinen en Duinen met kraaihei. Ook de Waddenzee bevat een aantal stikstofgevoelige habitats (Grijze duinen en Vochtige duinvalleien).

Om te verifiëren dat in dit kader effecten zijn uitgesloten, zijn met het daarvoor bedoelde model AERIUS stikstofdepositieberekeningen uitgevoerd. De resultaten daarvan zijn separaat gerapporteerd. Uit deze berekeningen met geëmitteerd stikstof voor de "coiled tubing" activiteiten blijkt dat voor stikstof geen melding of vergunningaanvraag nodig is. Het aspect stikstofdepositie komt daarom verder niet terug in deze rapportage.

5.3 Concluderend

Reeds in hoofdstuk 4 is geconcludeerd dat de navolgende verstoringfactoren niet relevant zijn voor de voorgenomen "coiled tubing" werkzaamheden, met name omdat deze werkzaamheden plaatsvinden op het reeds aanwezige en in bedrijf zijnde AWG platform:

- Verlies oppervlak
- Verzoeting
- Verziltig
- Verontreiniging
- Verdroging
- Vernatting
- Verandering stroomsnelheid
- Verandering overstromingsfrequentie
- Verandering dynamiek substraat
- Verandering in populatiedynamiek
- Bewuste verandering soortensamenstelling
- Geluid
- Licht
- Trillingen
- Mensen
- Mechanische effecten (betreding, luchtwervelingen, golfslag)
- Barrièrewerking
- Versnippering.

Op basis hiervan is in dit hoofdstuk uitsluitend gekeken naar mogelijke effecten ten aanzien van verzuring en vermeting, waarvoor ook separaat onderzoek is uitgevoerd om te verifiëren dat in dit kader effecten zijn uitgesloten.

Uit deze berekeningen met geëmitteerd stikstof voor de "coiled tubing" activiteiten blijkt dat voor stikstof geen melding of vergunningaanvraag nodig is.

6 Beschermde soorten

6.1 Inleiding

In de Wet natuurbescherming (Wnb) is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1);
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn (artikel 3.5);
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora', behorend bij artikel 3.10).

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving.

Het overgrote deel van de (in Nederland voorkomende) soorten die onder de Wet natuurbescherming zijn beschermd, zijn terrestrische soorten of soorten die alleen in zoet water voorkomen. De enkele beschermde soorten die voorkomen in de Noordzeekustzone worden hieronder behandeld.

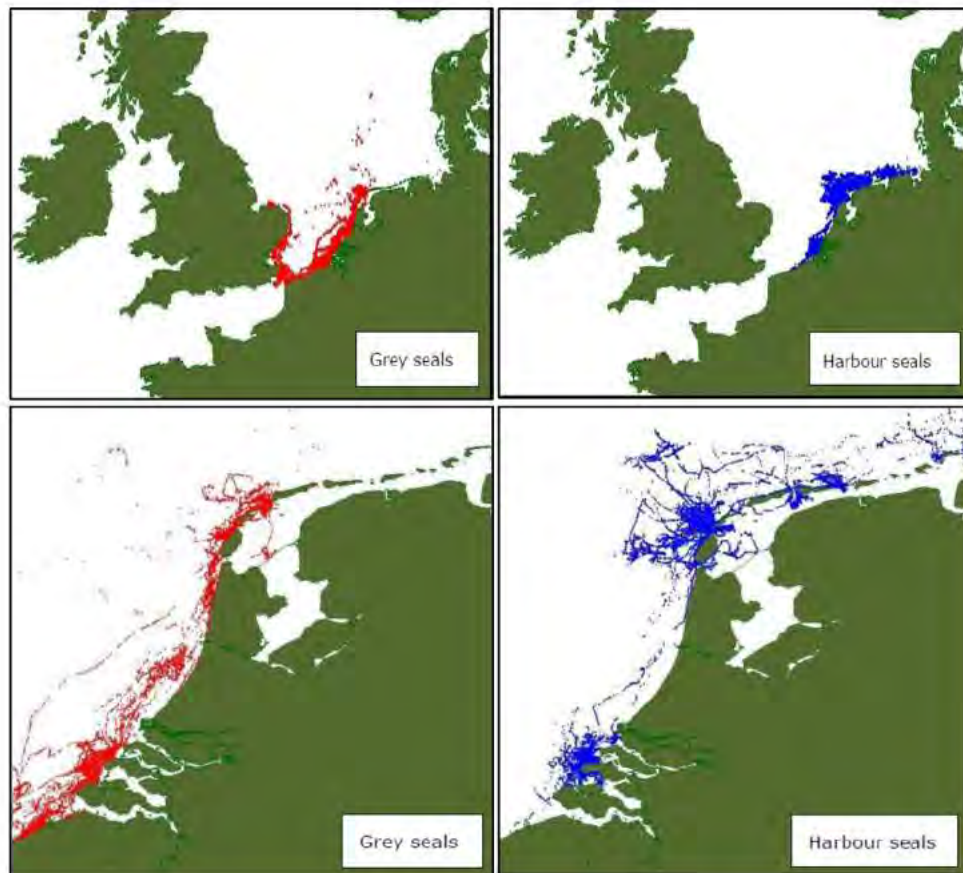
6.2 Aanwezigheid soorten

6.2.1 Zeezoogdieren

Zeehonden

In het Nederlands deel van de Noordzee komen twee soorten zeehonden voor; de Gewone zeehond (*Phoca vitulina*) en de Grijze zeehond (*Halichoerus grypus*) (Leopold & Dankers, 1997; Kirkwood et al. 2014). Zeehonden worden het meest waargenomen in de buurt van de Waddenzee en het Deltagebied. De zandbanken in deze gebieden worden gebruikt om te rusten en jongen te zogen.

Vanuit deze gebieden worden foerageertochten ondernomen, waarbij ze ver de Noordzee kunnen optrekken. De dichtheden aan zeehonden zijn daarbij het hoogste rondom de verblijfplaatsen en nemen met toenemende afstand snel af. Bij hun foerageertochten kunnen ze daarbij soms tot wel meer dan 200 km van hun ligplaatsen trekken (Brasseur, et al., 2008). Het leefgebied van beide soorten lijkt dan ook de gehele Noordzee te beslaan. De Grijze zeehond trekt daarbij verder de Noordzee op dan de Gewone zeehond, en maakt langere tochten (zie figuur 6.1). Uit onderzoek met gezenderde zeehonden is gebleken dat er daarbij sprake is van grote individuele verschillen tussen de dieren. Uit figuur 6.1 blijkt dat het AWG-gebied weinig bezocht/gepasseerd wordt door grijze zeehonden en dat vooral gewone zeehonden gebruik maken van het plangebied (en/of het passeren).

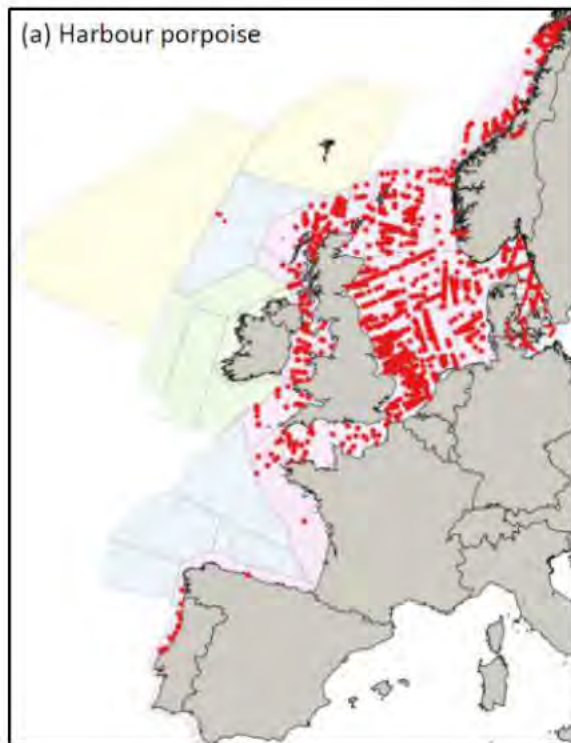
Figuur 6.1: Geregistreerde locaties van Grijze zeehond ("Grey seals") en Gewone zeehond ("Harbour seals") in 2013 bij monitoring onderzoek door Alterra voor het Luchterduinen windpark. Bron: Kirkwood et al. 2014.

Walvisachtigen

Binnen de Noordzeekustzone wordt regelmatig één van de beschermde walvissoorten gezien: de Bruinvis (Lindeboom et al., 2005; Van der Meij & Camphuysen, 2006; Hammond P.S. et al. 2017). Zie ook figuur 6.2. Overige walvisachtigen worden slechts incidenteel waargenomen en dan hoofdzakelijk in het Nederlands Continentaal Plat (NCP).

De bruinvis is de meest algemene en de kleinste walvisachtige op het NCP en in de Noordzeekustzone. Naar schatting komen er 15.000 exemplaren voor, vooral tussen januari en april (Leopold & Dankers, 1997; Camphuysen & Leopold, 1998). Sinds halverwege de jaren '90 van de vorige eeuw neemt het aantal waarnemingen van de bruinvis in de Nederlandse kustwateren exponentieel toe. Ook spoelen er vaker (dode) bruinvissen aan; dit is ook voor Ameland het geval (www.walvisstrandingsen.nl). Dit lijkt eerder veroorzaakt te worden door een meer zuidelijke verspreiding van de bruinvis in de Noordzee dan een forse toename van de populatie (Camphuysen, 2004). Zie figuur 6.2 voor de meest recente verspreiding van de bruinvis.

Volgens het beheerplan komen de hoogste dichtheden bruinvis in de Noordzeekustzone vooral voor in december tot en met maart (Min. lenM, 2016).

Figuur 6.2
Zichtwaarnemingen van bruinvis
(harbour porpoise). Bron: Hammond
P.S. et al. (2017).

De bruinvis komt hierbij in alle delen van het NCP voor. Er zijn onvoldoende gegevens voorhanden om patronen in de ruimte of tijd vast te stellen (Brasseur et al., 2008). In de Zuidelijke bocht was de soort eerder schaars, maar recentere tellingen voor de kust van Noord-Holland laten hoge dichtheden zien (Hammond et al. 2017), vooral in de winter en het voorjaar (Camphuysen, 2004). Wat de exacte oorzaak hiervan is, is tot dusverre nog onduidelijk. Mogelijk spelen veranderingen in het voedselaanbod hierbij een rol.

In Geelhoed (2013) wordt op basis van vliegtuigtellingen de intensiteiten geschat voor verschillende perioden en gebieden. Zie tabel 6.1 voor de aantallen bruinvis per vierkante kilometer voor een groot deelgebied van het NCP en de gemiddelde waarden van het NCP. Het plangebied valt niet in de blokindeling van de Noordzee, maar voor een schatting van de aantallen bruinvis wordt het blok gekozen dat het meest in de buurt ligt van het plangebied: M9. Meer recente schattingen staven deze metingen (Hammond et al. 2017). De vliegtuigtellingen van dit onderzoek laten een schatting van 0,837 bruinvissen per km² in de zomer in een groot gebied (bijna gehele NCP) zien. De bruinvis kan voorkomen in het plangebied, maar er zijn geen aanwijzingen dat de locatie van AWG van specifiek belang is voor de soort.

Tabel 6.1: Intensiteiten Bruinvis (volgens Geelhoed, 2013)

Periode	Blok M9	Gemiddeld in groter deelgebied (Area C)	Gemiddeld NCP
	n/km ²	n/km ²	n/km ²
juli (2010)	0,0	0,336	0,438
oktober-november (2010)	0,0	0,683	0,505
maart (2011)	1,1 - 2,0	2,982	1,441

Overige zeezoogdieren

Overige soorten zeezoogdieren (bultrug, dwergpotvis, dwergvinvis, gestreepte dolfijn, gewone dolfijn, gewone spitsdolfijn, gewone vinvis, griend, grijze dolfijn, Hille (butskop), kleine zwaardvis, narwal, noordse vinvis, orca, potvis, spitsdolfijn van gray, tuimelaar, witte dolfijn, witflankdolfijn, witsnuitdolfijn) worden slechts incidenteel aangetroffen. Voor deze soorten zijn het plangebied en directe omgeving geen essentieel onderdeel van hun leefgebied.

6.2.2 Vissen

In de Wet natuurbescherming zijn slechts twee vissoorten opgenomen die voorkomen op het NCP. Het betreft de steur en houting, beide anadrome vissoorten. Dit zijn vissoorten die verblijven in de zee, en om zich voort te planten de rivieren / zoete wateren optrekken om te paaien.

Steur

De Atlantische steur behoort tot de beenvissen. Individuen van deze soort kunnen meer dan 30 jaar oud worden, en daarbij een lengte bereiken van 3,5 meter. Het is een anadrome vissoort, die voor de voortplanting in het voorjaar vanuit zee de rivier optrekt. De larven groeien enkele jaren op in de rivier. Op een leeftijd van 3 tot 5 jaar trekken ze naar zee. Op een leeftijd van 10 tot 15 jaar zijn ze pas geslachtsrijp. De adulte steur eet voornamelijk bentische ongewervelde dieren, zoals weekdieren, wormen, garnalen en kleine kreeften. Ook kleine vissen zoals ansjovis, zandspiering en grondels worden gegeten. De Steur heeft daarvoor een onderstandig bek voorzien van vier bekdraden.

De Atlantische steur (*Acipenser sturio*) kwam van oorsprong in vrijwel geheel Europa voor. Aan het einde van de 20e eeuw was de soort bijna uitgestorven. Dankzij een actief beschermings- en herintroductie-programma is de soort in de Franse Gironde-estuarium (nabij de golf van Biskaje) behouden. Dit is momenteel de enige locatie in West-Europa waar een levensvatbare populatie van de Atlantische steur voorkomt.

In Georgië is (zeer waarschijnlijk) nog een kleine populatie aanwezig. Deze vormt een afzonderlijke populatie. Tussen beide populaties vindt geen uitwisseling plaats. In 2012 is de Steur geherintroduceerd in de Waal bij Kekerdom (Gelderland) en de Nieuwe Maas bij Rotterdam (Zuid-Holland).

Figuur 6.3: Huidige verspreiding van de Atlantische Steur in West-Europa. Voortplanting vindt plaats in enkele rivieren in Frankrijk. Deze dieren verspreiden zich langs de kust van Frankrijk, de westkust van Engeland en de Zuidelijke Noordzee (bron: Houben et al., 2012)

Over de verspreiding van de Steur op zee is weinig bekend. Gegevens betreffen voornamelijk meldingen van bijvangst van vissers op bodemdieren (platvissen, kreeftachtigen). Waarschijnlijk zal dit geen compleet beeld geven van de verspreiding. Voor de verspreiding lijkt vooral de diepte belangrijk te zijn. De jongere dieren van 3 tot 8 jaar maken vooral gebruik van de ondiepe kustzone met een diepte van 20 tot 30 meter (Houben et al., 2012). Oude en grote dieren gaan naar dieper water: deze gebruiken de zone van 20 tot 50 meter, maar vangsten zijn bekend van dieptes van 110 tot 130 meter. Incidentele vangsten nabij IJsland, waar de Steur zich niet voortplant, wijzen erop dat de Steur ook in de diepzee kan voorkomen.

Uit meldingen door vissers blijkt dat steuren afkomstig van het Gironde-estuarium (een groot aantal dieren is voorzien van een merkje, en daarom herkenbaar) zich langs de gehele Franse kust, het Kanaal en het zuidelijke deel van de Noordzee verspreiden (zie figuur 6.3). Daarbij blijven de jonge dieren dicht bij het Gironde-estuarium. Naarmate de dieren ouder worden, zwermen ze verder uit. In de Noordzee zijn vooral dieren gevangen met een lengte van 100 tot 145 cm, d.w.z. circa 5 tot 8 jaar oud.

Uit een analyse van vangstgegevens van de Steur door Rochard (1996, in Houben et al., 2012) blijkt dat het merendeel van de vangsten op zee wordt gedaan in de periode januari - juli. Het is niet bekend wat hiervan de reden is. Dit kan zijn doordat er buiten deze periode minder of op een andere wijze wordt gevestigd, dan wel doordat de Steuren tussen juli en januari naar een ander, dieper deel van de zee trekken waar niet wordt gevestigd. Meldingen (n=15) uit de Noordzee zijn uitsluitend afkomstig uit de periode februari tot juni.

Van de herintroductie in de Waal en Nieuwe Maas in 2012 en 2015 zijn terugmeldingen bekend van de Zeeuwse en Zuid- en Noord-Hollandse kust (Vis & Bruin, 2012; Vis et al., 2015). Deze dieren zijn op korte afstand van de kust gevangen.

Tevens is een individu gevangen in de Waddenzee, nabij Den Oever. Bij deze onderzoeken zijn tevens enkele en dood individu langs de Waal gevonden. Een aanvaring met een scheepsschroef is de waarschijnlijke doodsoorzaak. Aanvaringen met scheepsschroeven wordt ook uit Amerika gemeld als doodsoorzaak voor steuren.

Houting

De Houting is eveneens een anadrome vissoort. De volwassen dieren trekken in het najaar vanuit zee de rivieren op om te paaien. Tot het oorspronkelijke verspreidingsgebied van deze soort behoren de kustzones, inclusief de Waddenzee en Zuiderzee. In de Noordzee verblijft de Houting met name in de estuaria. Slechts bij uitzondering wordt het mariene milieu opgezocht (OSPAR commission, 2010).

In de loop van de 20^e eeuw is de Houting in West-Europa nagenoeg verdwenen; enkel in Denemarken resteerde nog een populatie. Dankzij een grootschalige herintroductie in Duitsland in de periode 1996-2005 wordt deze soort inmiddels weer aangetroffen in Nederland. Vastgesteld is dat er sprake is van een zich op een natuurlijke wijze voortplantende populatie van de Houting in het Rijnstroomgebied (Borcherding, 2010).

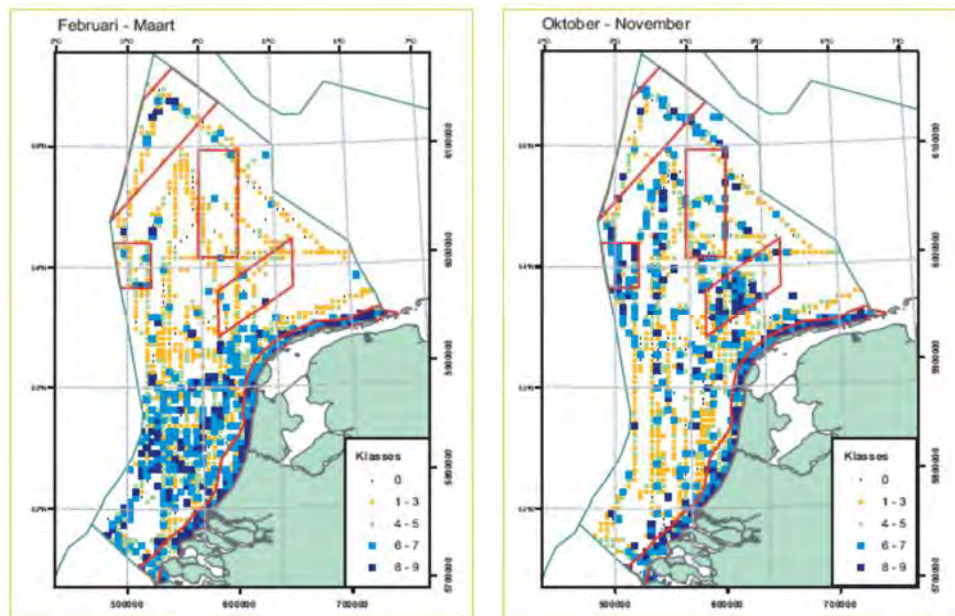
Onderzoek in het IJsselmeer heeft aangetoond dat slechts een klein deel (ca. 10%) van de juvenielen opgegroeid is in zout water (Winter et al., 2008). Een eveneens klein deel is op latere leeftijd doorgetrokken naar zee. De overgrote meerderheid van de exemplaren (72%) is uitsluitend in zoetwater opgegroeid; deze individuen zijn nooit doorgetrokken naar zee.

Uit hetzelfde onderzoek blijkt dat de Houting nog relatief zeldzaam is. Het gemiddelde aantal gevangen individuen uitgezet tegen de vanginspanning bedraagt nog geen 0,1 individuen per fuik per etmaal. Dit is vergelijkbaar met andere zeldzame soorten, zoals Rivierprik, Zalm en Zeeforel (ter vergelijking, voor soorten als Bot en Aal worden gemiddeld zo'n 10 individuen gevangen per fuik per etmaal. Van algemene soorten als Driedoornige stekelbaars en Spiering worden tot meer dan 100 individuen per fuik per etmaal gevangen).

6.2.3 Vogels

Het Nederlands deel van de Noordzee heeft voor zeer uiteenlopende vogelsoorten een functie. Het gebied is een belangrijk overwinteringsgebied voor vele vogelsoorten (zie figuur 6.5). Een aantal soorten broedt in het kustgebied. Daarnaast maken veel vogels die op doortocht zijn gebruik van het NCP en lopen over het NCP verschillende trekroutes van niet-zeevogels.

Vogels boven zee kunnen worden onderverdeeld in verschillende groepen. Volgens Baptist (2000) kan er onderscheid worden gemaakt tussen: Pelagische zeevogels Noordzee, Kustvogels Noordzee, Steltlopers Noordzee, Zangvogels en Niet-Zeevogels.

Figuur 6.4 Berekende vogelwaarden voor de maanden februari-maart (links) en oktober-november (rechts). De waarden zijn berekend uit een combinatie van RIKZ en ESAS gegevens uit de periode 1991 t/m 2002 (Bron: Lindeboom et al, 2005)

Pelagische zeevogels Noordzee

Dit betreft soorten die buiten het broedseizoen gewoonlijk ver vanaf de kust, op volle zee, verblijven. Het belangrijkste voedsel is vis. De meest algemene soorten zijn: Jan-van-gent, Zeekoet/Alk, Noordse stormvogel en de Drieteenmeeuw. Minder algemeen zijn de Noordse en Grauwe pijlstormvogel, Rosse franjepoot, diverse soorten jagers, Grote burgemeester, Noordse stern, Papegaaiduiker en de Kleine alk (Baptist, 2000). Uit de dichtheden en verspreiding in figuur 6.4 valt af te leiden dat locatie AWG in de omgeving van gebieden ligt met zowel hoge dichtheden in het voorjaar als hoge dichtheden in het najaar.

Kustvogels Noordzee

In Nederland broeden Aalscholver, Zilvermeeuw, Kleine mantelmeeuw, Stormmeeuw, Kokmeeuw, Grote stern, Visdief, Noordse stern en Dwergstern langs de kust en foerageren op zee. Dit zijn algemeen bekende soorten langs de kust en op open zee. Soorten die vooral in het binnenland broeden maar buiten het broedseizoen aan de kust leven zijn Kokmeeuw, Zwartkopmeeuw en Dwergmeeuw.

De Grote mantelmeeuw overwintert langs de Nederlandse kust. De Eidereend broedt aan zoute wateren. Andere eenden komen gedurende de trek en in de winter voor op zout kustwater (voorbeelden hiervan zijn: Zwarte zee-eend, Grote zee-eend en Brilduiker). Dit zijn bodemdier-eters (Baptist, 2000).

Steltlopers Noordzee

Een klein aantal soorten steltlopers zijn specifieke zeevogels. De Drieteenstrandloper, Paarse Strandloper en Steenloper zijn kustgebonden soorten. De Strandplevier is een in Nederland broedende kustvogel (Baptist, 2000).

Zangvogels Noordzee/ zoute wateren

Verschillende in noordelijke streken broedende zangvogels (Frater, Standleeuwerik, IJsgors en Sneeuwgorst) zijn bij het overwinteren in West-Europa vrijwel geheel gebonden aan kusten (Baptist, 2000).

Niet-zeevogels Noordzee

Dit zijn met name trekvogels. Bijvoorbeeld: Spreeuwen, Kieviten en zoutwatersteltlopers trekken massaal over de Noordzee heen en weer tussen Engeland en Nederland (Baptist, 2000). Met name de Waddenzee(kust) wordt gebruikt als rust- en foerageergebied voor trekvogels. Het fungeert als 'tussenstop' gebied. Bepaalde soorten overwinteren in het kustgebied van de Waddenzee en langs de Hollandse kustzone.

Vogeltrek

Het Waddengebied vormt een belangrijk tussenstation tijdens de trekperiode. Een aantal soort wordt specifiek aangetrokken door het wetland, zoals steltlopers, eenden en ganzen. Andere soorten volgen de kustlijn, en vliegen zodoende over het Waddengebied. Andere soorten komen aanvliegen over de Noordzee vanuit Scandinavië of het Verenigd Koninkrijk.

In Lensink & Van der Winden (1997) zijn voor niet-zeevogels trekroutes weergegeven. De meeste hiervan (9 van de 10) lopen over of langs de Noordzee. Het gaat hier voornamelijk om trek van broedplaatsen naar overwinteringsgebieden en vice versa. Belangrijke soorten bij deze trek zijn Spreeuw, Vink en Veldleeuwerik (elk >10 miljoen exemplaren). Ook Kokmeeuw, Merel, Zanglijster en Koperwiek spelen een belangrijke rol (met 1-10 miljoen exemplaren).

In het rapport van 'Vogeltrek boven de Noordzee' (SBNO, 1999) wordt ingegaan op trek van zangvogels en steltlopers, maar ook van zee- en watervogels alsmede prooivogels en meeuwachtigen. Uit bovengenoemde rapporten komt naar voren, dat vogelbewegingen het grootst zijn in voor- en najaar, respectievelijk ongeveer van medio maart tot begin mei en van medio augustus tot begin november. Lensink en Van der Winden (1997) noemen overigens voor herfsttrek alleen de maand oktober.

7 Effectbeoordeling soorten

In dit hoofdstuk wordt getoetst of de in de omgeving van AWG voorkomende soorten negatieve effecten ondervinden van de werkzaamheden. De storingsfactoren waarop getoetst worden komen grotendeels overeen met de storingsfactoren voor beschermde gebieden (hoofdstuk 4, genoemd in tabel 4.5. Reeds in hoofdstuk 4 is geconcludeerd dat vrijwel alle verstoringsfactoren niet relevant zijn in relatie met de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden.

Ten aanzien van de soortenbescherming is dit hier opnieuw geverifieerd:

- Oppervlakteverlies: de werkzaamheden vinden plaats op het reeds aanwezige AWG platform. Oppervlakteverlies is niet aan de orde.
- Verzuring en vermesting: De werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd zonder melding of vergunning ten aanzien van stikstofdepositie. Op basis daarvan is er geen sprake van effecten op stikstofgevoelige habitats en daarmee ook niet op beschermde soorten die afhankelijk zijn van deze habitats.
- Verzoeting, verzilting, verdroging, vernatting, verandering stroomsnelheid en verandering overstromingsfrequentie: de werkzaamheden vinden plaats op het bestaande AWG platform en hebben geen invloed op de genoemde factoren.
- Verontreiniging: Als gevolg van vloeistoffen uit de put zal geen verontreiniging optreden doordat deze stoffen worden afgevoerd naar land.
- Verandering dynamiek substraat (inclusief vertroebeling) en mechanische effecten: de werkzaamheden vinden plaats op het reeds aanwezige AWG platform. Effecten zoals hier bedoeld zijn niet aan de orde.
- Verstoring door mensen/visuele verstoring: de werkzaamheden vinden plaats op het reeds aanwezige bemande AWG platform. Extra effecten door de werkzaamheden zoals hier bedoeld zijn niet aan de orde.
- Bewuste verandering soortensamenstelling en verandering in populatiedynamiek worden in Nederland bij de activiteit olie- en gaswinning als niet relevant beschouwd (Min. EZ, 2018). Dit project zal niet bewust een nieuwe soort introduceren of verandering in populatiedynamiek aanbrengen. Dit aspect is derhalve niet aan de orde.
- Geluid en trilling: Er is door uitvoering van de "coiled tubing" werkzaamheden geen sprake van extra geluid en trilling. Uit recent onderzoek² blijkt dat werkzaamheden voor groot onderhoud ter plaatse van het AWG platform met gebruik making van een naast AWG tijdelijk op te stellen hefplatform niet leidt tot overschrijding van de vergunde geluidcontouren. Op basis hiervan is uitgangspunt dat de "coiled tubing" activiteiten (zonder tijdelijk extern extra hefplatform) ruim binnen de vergunde geluidcontour blijft.
- Licht: De werkzaamheden vinden plaats op het bestaande bemande in bedrijf zijnde AWG platform dat 's nachts verlicht is (veiligheid, arbo). De "coiled tubing" werkzaamheden vinden ook 's nachts plaats en de verlichting wordt intern gericht op de werkzaamheden. Buiten het AWG platform zal de tijdelijke extra verlichting niet onderscheidend zijn ten opzichte van de reeds aanwezige verlichting.
- Versnippering: de werkzaamheden vinden plaats op het reeds aanwezige AWG platform. Versnippering van Natura 2000-gebieden in kleinere delen is niet aan de orde.

² Benoemd in: Aanvullende gegevens behorend bij aanvraag omgevingsvergunning (milieuneutraal veranderen) Groot onderhoud aan putten op mijnbouwinstallatie AMELAND-WESTGAST-1 (AWG-1), mei 2018.

Natuurtoets

"coiled tubing" platform AWG Ameland

projectnummer 431183

31 augustus 2018 revisie 0A

Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V.

Geconcludeerd wordt dat er door de voorgenomen "coiled tubing" activiteiten negatieve effecten op beschermde soorten zijn uitgesloten.

8 Conclusies

Gebiedsbescherming

Het plangebied is gesitueerd binnen de grenzen van het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone. Op relatief korte afstand (circa 2,5 km) liggen ook de Natura 2000-gebieden Duinen Ameland en de Waddenzee. De ecologische waarden van deze drie gebieden zijn sterk met elkaar verbonden. De gebieden hebben instandhoudingsdoelen voor habitattypes, habitatsoorten, broedvogels en niet-broedvogels. Op de planlocatie is reeds een productieplatform aanwezig.

Het plangebied ligt in het habitatype Permanent overstroomde zandbanken (Noordzeekustzone). In het zeegat tussen Ameland en Schiermonnikoog zijn zeehondenligplaatsen van de gewone zeehond aanwezig. De oostpunt van Ameland vormt een hoogwatervluchtplaats (HVP) waar zich met enige regelmaat grote groepen wadvogels verzamelen om te overtijden. In het aangrenzende duin- en kweldergebied broeden diverse vogelsoorten. De meeste wadvogels foerageren op de droogvallende wadplaten; een beperkt aantal soorten foerageert langs de ondiepe kustdelen. Daarnaast foerageert een aantal meeuwen, sterns, duikers en zee-eenden op het open water ter noorden van Ameland. Deze soorten kunnen ook in de directe omgeving van het plangebied foerageren. Ditzelfde geldt voor zeehonden en bruinvissen.

Bij beschouwing van en toetsing aan de verstoringsfactoren van de effectenindicator van het Ministerie van EZK blijkt dat vrijwel alle soorten effecten buiten beschouwing kunnen worden gelaten, omdat de "coiled tubing" werkzaamheden plaatsvinden op het in bedrijf zijnde bemande en ook 's nachts verlichte AWG platform, waarvan bovendien de vergunde geluidcontour voldoende ruimte biedt om de werkzaamheden te kunnen uitvoeren. Het materiaal en materieel voor de werkzaamheden wordt per schip aangevoerd, in overeenstemming met regulier transport dat ook reeds plaatsvindt in de normale bedrijfssituatie. Extra verstoring door de "coiled tubing" werkzaamheden is derhalve niet aan de orde.

Uit de lijst van potentiële storingsfactoren (aan de hand van de effectenindicator) blijft één factor over die mogelijk relevant is en waaraan het project dient te worden getoetst. Dit betreft de mogelijke effecten van de storingsfactor "Verzuring en vermesting".

Om te verifiëren dat in dit kader effecten zijn uitgesloten, zijn met het daarvoor bedoelde model AERIUS stikstofdepositieberekeningen uitgevoerd. Uit deze berekeningen met geëmitteerd stikstof voor de "coiled tubing" activiteiten blijkt dat voor stikstof geen melding of vergunningaanvraag nodig is. Het aspect stikstofdepositie is daarmee niet relevant voor dit project.

Soortenbescherming

Het plangebied is onderdeel van het foerageer- en leefgebied van een aantal beschermde soorten zeezoogdieren (zeehonden en bruinvissen) en enkele vissoorten.

De storingsfactoren waarop getoetst is, komen grotendeels overeen met de storingsfactoren voor beschermde gebieden. Reeds bij de gebiedsbescherming is geconcludeerd dat vrijwel alle verstoringsfactoren niet relevant zijn in relatie met de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden.

Natuurtoets

"coiled tubing" platform AWG Ameland

projectnummer 431183

31 augustus 2018 revisie 0A

Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V.

Ten aanzien van de soortenbescherming is dit hier opnieuw geverifieerd en geconcludeerd is dat er geen sprake is van extra effecten in vergelijking met de reguliere bedrijfssituatie van het AWG platform.

Dit houdt in dat het voornemen geen consequenties heeft vanuit het onderdeel soortenbescherming van de Wet natuurbescherming.

Literatuur

Aarts, G., Cremer, J., Kirkwood, R., Van der Wal, J.T., Matthiopoulos, J. & Brasseur, S., 2016. Spatial distribution and habitat preference of harbour seals (*Phoca vitulina*) in the Dutch North Sea. Wageningen University & Research Report C118/16.

Arts, F.A., Lilipaly S., Wolf P.A. en Wijnants, L., 2016. Midwintertelling van zee-eenden in de Waddenzee en Nederlandse kustwateren in november 2015 en januari 2016. Rapport RWS, BM 16.07.

Baptist (red.), 2000. Ecosysteendoelen Noordzee: Vogels. Werkdocument RIKZ/OS/2000.817X

Borcherding, J., M. Heynen, T. Jager-Kleinicke, H.V. Winter & R. Eckmann, 2010. Re-establishment of the North Sea houting in the River Rhine. Fisheries Management and Ecology 17: 291-293.

Brasseur, S.M.J.M., M. Scheidat, G.M. Arts, J.S.M. Cremer & O.G. Bos, 2008. Distribution of marine mammals in the North Sea for the generic appropriate assesment of future offshore wind farms. Wageningen, Imares. Report nr. C046/08.

Camphuysen, C.J. & M.F. Leopold, 1998. Kustvogels, zeevogels en bruinvissen in het Hollandse kustgebied. NIOZ-Report 1998-4, IBN-rapport 354, CSR Rapport 1998-2. Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee, Instituut voor Bos- en Natuuronderzoek & CSR Consultancy. Texel.

Camphuysen, C.J., 2004. The return of the harbor porpoise (*Phocoena phocoena*) in Dutch coastal waters. Lutra 47: 135-144.

Deltares, 2008. Development of a framework for appropriate assessments of Dutch off shore wind farms. Deltares-rapport. In opdracht van Waterdienst, Rijkswaterstaat.

Geelhoed S., M. Scheidat, R. van Bemmelen & G. Aarts, 2013. Abundance of harbour porpoises (*Phocoena phocoena*) on the Dutch Continental Shelf, aerial surveys in July 2010-March 2011. Lutra 56(1): 45-57.

Hammond P.S., C Lacey, A Gilles, S Viquerat, P Börjesson, H Herr, K Macleod, V Ridoux, MB Santos, M Scheidat, J Teilmann, J Vingada, N Øien, 2017. Estimates of cetacean abundance in European Atlantic waters in summer 2016 from the SCANS-III aerial and shipboard surveys.

Houben, B., L. Linnartz & J. Quak, 2012. De steur terug in de Rijn. De atlantische steur als kroon op het werk aan levende rivieren. Rapport ARK Natuurontwikkeling & Sportvisserij Nederland.

Jak, R.G., R.S.A. van Bemmelen, W.E. van Duin, S.C.V. Geelhoed & J.E. Tamis (2014). Natura 2000-doelen in de Noordzeekustzone, van doelen naar opgaven voor natuurbescherming. Bijlagerapport. In opdracht van: Rijkswaterstaat Noordzee. Bijlage bij Imares-rapport C123/14.

Kirkwood R., O. Bos & S. Brasseur, 2014. Seal monitoring and evaluation for the Luchterduinen offshore wind farm 1. T0 - 2013 report. Imares Report number C067/14.

Leopold, M.F., Baptist, H.J.B., Wolf, P.A., Offringa, H.R., 1995. De zwarte zeeëend *Melanitta nigra* in Nederland. Limosa 68 (1995): 49-64

Leopold, M.F. & N.M.J.A. Dankers, 1997. Natuur in zoute wateren. Natuurverkenning '97 Achtergrond-document 2c. Informatie- en KennisCentrum Natuurbeheer, Wageningen.

Leopold, M.F., R. van Bemmelen, J. Perdon, M. Poot, C. Heunks, D. Beuker, R.J. Jonkvorst & J. de Jong, 2013. Zwarte Zee-eenden in de Noordzeekustzone benoorden de Wadden: verspreiding en aantallen in relatie tot voedsel en verstoring. Imares. Rapportnummer C023/13.

Leopold, M.F., Baptist, M.J. 2016. De buitengewone biologie van de buitendelta's van de Nederlandse Waddenzee. 27 juli 2016. IMARES Wageningen UR.

Lensink, R. & J. van der Winden, 1997. Trek van niet-zeevogels langs en over de Noordzee: een verkenning. Bureau Waardenburg. In opdracht van Rijkswaterstaat, Rijksinstituut voor Kust en Zee. Rapport nr. 97.023. Culemburg.

Lilipaly, S., Arts, F.A., Sluijter, M. & Wolf, P.A., 2017. Midwintertelling van zee-eenden in de Waddenzee en Nederlandse kustwateren in November 2016 en januari 2017. RWS, rapport 2017-BM 17.26.

Lindeboom, H., J.G. van Kessel & L. Berkenbosch, 2005. Gebieden met bijzondere ecologische waarden op het Nederlands Continentaal Plat.

Van der Meij, S.E.T. & C.J. Camphuysen 2006. Distribution and diversity of whales and dolphins (Cetacea) in the Southern North Sea: 1970-2005. Lutra 49: 3-28.

Ministerie van Infrastructuur en Milieu, 2016. Kaartenbijlage Natura 2000-beheerplan Waddenzee. Periode 2016-2022. Juli 2016.

OSPAR commission, 2010. 2003 Case Report for the OSPAR List of threatened and/or declining species and habitats. QUALITY STATUS REPORT 2010.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2016. Natura 2000-gebeheerplan Ameland (5). Definitief beheerplan, juni 2016.

Stuijzand, S., 2015. Monitoringplan ten behoeve van het Natura 2000-beheerplan Noordzeekustzone. Rijkswaterstaat, 29 november 2015. Uitgevoerd door Suzanne (RWS) Informatie Suzanne.stuijzand@rws.nl Met medewerking van Alma de Groot, Jaap de Vlas, Hans Lammers, Gerard Janssen, Maarten Platteeuw (RWS), Sies Krap (DLG).

SBNO, 1999. Laar, F.J.T. van de. Vogeltrek boven de Noordzee, Stichting ter Bevordering van Natuurwetenschappelijk Onderzoek, Amsterdam.

Troost, K., Perdon, K.J., Van Zwol, J., Jol, J. & Van Asch, M. 2017. Schelpdierbestanden in de Nederlandse kustzone in 2017. Stichting Wageningen Research Centrum voor Visserijonderzoek (CVO). Projectnummer: 4311208013. WOT-05-001-008. Publicatiedatum 13 september 2017.

Troost, K., Van Asch, M., Brummelhuis, E.B.M., Van den Ende, D. & Van Zweeden, C. 2017. Het kokkelbestand in de Nederlandse kustwateren in 2017. Stichting Wageningen Research Centrum voor Visserijonderzoek (CVO). Projectnummer: 4311208012. WOT-05-001-008. Publicatiedatum 14 augustus 2017.

Vis H. & Q.A.A. de Bruijn, 2012. Onderzoek naar het migratiegedrag van de Atlantische steur (Acipenser sturio) in de Rijn. Rapport: VA2011 43. Opgesteld in opdracht van: Sportvisserij Nederland.

Vis, H., J.H. Kemper, N.W.P Brevé, A.W. Breukelaar, B. Houben & E. Blom, 2016. Migration behaviour and habitat preference of 3-5 year old European Sturgeon (Acipenser sturio) in the Rhine River 2015. VisAdvies BV, Nieuwegein. Project number VA2015 11, 33 pag.

Bijlage 1 Wettelijk kader

Bijlage 1 Wettelijk kader

Soortbescherming

Een van de doelen van de Wet natuurbescherming is de bescherming van inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden toegebracht aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Hieronder wordt uitgelegd welke verbodsbepalingen gelden, welke vrijstellingen er gelden en op welke gronden ontheffingen kunnen worden aangevraagd.

Verbodsbepalingen soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die onder andere zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. In het tekstkader van deze Bijlage (zie volgende pagina) staan de wetsartikelen uitgeschreven. Het gaat om de volgende drie categorieën:

- soorten van de Vogelrichtlijn;
- soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
- 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora'), oftewel de Nationale soorten.

Voor alle soorten vallend onder bovenstaande beschermingsregimes geldt dat ze niet (opzettelijk) gedood en verstoord mogen worden, ook verblijfplaatsen mogen niet vernietigd worden. Bij Vogelrichtlijnsoorten is opgenomen dat verstoring is toegestaan indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort. Dit geldt echter niet voor Habitatrichtlijnsoorten, inclusief bijlage I en II Bern en bijlage I Bonn. Voor de 'andere soorten' geldt dat verstoring is toegestaan.

Vrijstellingen

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Wnb. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied en de provincie waarin de activiteit plaatsvindt. Het Rijk heeft ook een vrijstellingslijst opgesteld voor projecten die vallen onder het bevoegd gezag van het Rijk. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming artikel 3.1, 3.5 en 3.10

Artikel 3.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.5 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.10 Beschermingsregime andere soorten

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
 - c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
 - h. in het algemeen belang.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 de zorgplicht opgenomen. In het tekstkader hieronder staat het wetsartikel uitgeschreven.

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Natura 2000-gebieden

In de Wnb zijn bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn verwerkt. De Europese richtlijnen verplichten de lidstaten gebieden aan te wijzen met speciale beschermingszones (de Natura 2000-gebieden). Het doel hiervan is om de aangewezen habitattypes en habitats van soorten in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen.

De lidstaten moeten maatregelen treffen om de kwaliteit van deze habitats en habitats van soorten niet te laten verslechteren of te voorkomen dat er geen storende factoren optreden voor de soorten waarvoor de zones zijn aangewezen.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het Ministerie van Economische Zaken dit.

Bestaand gebruik

Voor handelingen die op 31 maart 2010 bekend waren bij het gevoegd gezag en die sinds deze datum niet meer in betekenende mate zijn gewijzigd is het niet meer noodzakelijk om een vergunning aan te vragen. Deze datum kan van een later tijdstip zijn indien een Natura 2000-gebied na 31 maart 2010 is aangewezen als beschermd gebied. Zie ook artikel 2.9 lid 2.

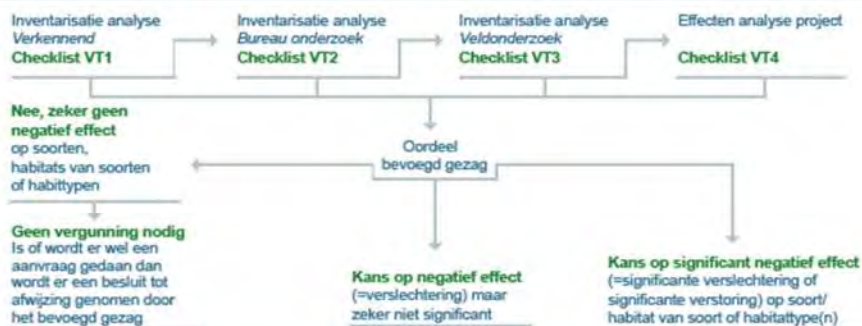
Overgangsrecht

In artikel 9.4 van de Wet natuurbescherming is opgenomen dat de vergunningen afgegeven onder het oude recht, gelden als vergunningen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

Het volgende schema toont de vergunningprocedure in het kader van de Natuurbeschermingswet. Een Voortoets geeft aan of er wel of geen (negatieve) negatieve effecten zijn te verwachten. Zijn er geen negatieve effecten te verwachten, dan hoeft er geen vergunning beschermde gebieden aangevraagd te worden. Indien er kans is op negatieve effecten, kan een habitattoet een verdiepingsslag geven om aan te tonen hoe groot deze negatieve effecten zijn. Mocht er kans zijn op significant negatieve effecten, is het mogelijk om een ADC-toets uit te voeren. Wordt er voldaan aan de eisen, dan kan er een vergunning worden afgegeven met voorschriften en beperkingen.

VOORTOETS

INVENTARISATIE VOORTOETS: De voortoets is niet verplicht maar wel verstandig om uit te voeren. Alle fasen VT1 t/m VT4 kunnen onderdeel zijn van de voortoets. Het kan ook zijn dat al na fase VT1 de effecten bekend zijn. Het bevoegd gezag moet die conclusie trekken.

HABITATTOETS

ADC-TOETS

Bijlage 2 Effectenindicator

Bijlage 2 Effectenindicatoren Natura 2000-gebieden

Noordzeekustzone

Opervlakteverlies
 Versnippering
 Vermesting door N-depositie uit de lucht
 Verzuuring door N-depositie uit de lucht
 Verzoeking
 Verruiging
 Verontreiniging
 Vernatting
 Verandering stroomsnelheid
 Verandering overstromingsfrequentie
 Verandering dynamiek substraat
 Verandering door geluid
 Verandering door trilling
 Verandering door licht
 Optische verstoring
 Verstoring door mechanische effecten
 Verandering in populatiedynamiek
 Bewuste verandering soortensamenstelling

Storingsfactor	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Permanent overstroomde zandbanken	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	onbekend	gevoelig	onbekend	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	onbekend	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Slik- en zandplaten	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	onbekend	gevoelig	onbekend	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	onbekend	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Zilte pionierbegroeiingen	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	onbekend	gevoelig	onbekend	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	onbekend	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Schorren en zilte graslanden	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	onbekend	gevoelig	onbekend	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	onbekend	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Embryonale duinen	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	onbekend	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Vochtige duinvalleien	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	onbekend	onbekend	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Bruinvis	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	onbekend	onbekend	onbekend	zeer gevoelig	onbekend	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig
Fint	zeer gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	onbekend	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig
Gewone zeehond	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	onbekend	onbekend	onbekend	gevoelig	onbekend	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	onbekend	gevoelig	zeer gevoelig
Grijze zeehond	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	onbekend	onbekend	onbekend	gevoelig	onbekend	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	onbekend	gevoelig	zeer gevoelig
Rivierprik	zeer gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	onbekend	zeer gevoelig	gevoelig	onbekend	onbekend	onbekend	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig
Zeeprik	zeer gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	onbekend	onbekend	gevoelig	onbekend	onbekend	onbekend	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig
Aalscholver (niet-broedvogel)	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig
Bergeend (niet-broedvogel)	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig
Bontbekplevier (broedvogel)	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig
Bontbekplevier (niet-broedvogel)	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig
Bonte strandloper (niet-broedvogel)	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig
Drieteenstrandloper (niet-broedvogel)	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig
Dwergmeeuw (niet-broedvogel)	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig
Dwergstern (broedvogel)	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Eider (niet-broedvogel)	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig
Kanoet (niet-broedvogel)	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig
Kluut (niet-broedvogel)	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig
Parelduiker (niet-broedvogel)	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig
Roodkeelduiker (niet-broedvogel)	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig
Rosse grutto (niet-broedvogel)	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig
Scholekster (niet-broedvogel)	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig
Steenloper (niet-broedvogel)	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig
Strandplevier (broedvogel)	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig
Toppereend (niet-broedvogel)	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig
Wulp (niet-broedvogel)	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig
Zilverplevier (niet-broedvogel)	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig
Zwarte zee-eend (niet-broedvogel)	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend	gevoelig	gevoelig

[illegible]

Waddenzee

Stoningsfactor	Verstoring door mechanische effecten																	Verstoring door mechanische effecten				
	1	7	8	9	12	13	14	15	17	Verstoring door trilling	Verstoring door licht	Verstoring door geluid	Verandering dynamiek substraat	Verandering dynamiek substraat	Verandering dynamiek substraat	Verandering dynamiek substraat	Verandering dynamiek substraat	Verandering dynamiek substraat	Verandering dynamiek substraat	Verandering dynamiek substraat	Verandering dynamiek substraat	Verandering dynamiek substraat
Permanent overstromende zandbanken																						
Estuaria																						
Slik- en zandplaten																						
Zilte pionierbegroeiingen																						
Slijkgrasvelden																						
Schorren en zilte graslanden																						
Embryonale duinen																						
Witte duinen																						
*Grijze duinen																						
Duindoornstruwelen																						
Vochtige duinvalleien																						
Fint																						
Gewone zeehond																						
Grijze zeehond																						
Nauwe korfslak																						
Rivierprik																						
Zeeprik																						
Aalscholver (broedvogel)																						
Aalscholver (niet-broedvogel)																						
Bergeend (niet-broedvogel)																						
Blauwe Kiekendief (broedvogel)																						
Bontbekplevier (niet-broedvogel)																						
Bontbekplevier (broedvogel)																						
Bonte strandloper (niet-broedvogel)																						
Brandgans (niet-broedvogel)																						
Bilduiker (niet-broedvogel)																						
Bruine Kiekendief (broedvogel)																						
Drieteenstrandloper (niet-broedvogel)																						
Dwergster (broedvogel)																						
Eider (broedvogel)																						
Eider (niet-broedvogel)																						
Fuut (niet-broedvogel)																						
Goudplevier (niet-broedvogel)																						
Grauwe Gans (niet-broedvogel)																						
Groenpootruiter (niet-broedvogel)																						
Grote stern (niet-broedvogel)																						
Grote stern (broedvogel)																						
Grote Zaagbek (niet-broedvogel)																						
Grutto (niet-broedvogel)																						
Kanoet (niet-broedvogel)																						
Kievit (niet-broedvogel)																						
Kleine Mantelmeeuw (broedvogel)																						
Kleine Zwaan (niet-broedvogel)																						
Kluut (broedvogel)																						
Kluut (niet-broedvogel)																						
Krakeend (niet-broedvogel)																						
Krombekstrandloper (niet-broedvogel)																						
Lepelaar (broedvogel)																						
Lepelaar (niet-broedvogel)																						
Middelste Zaagbek (niet-broedvogel)																						
Noordse Stern (broedvogel)																						
Pijlstaart (niet-broedvogel)																						
Rosse grutto (niet-broedvogel)																						
Rotgans (niet-broedvogel)																						
Scholekster (niet-broedvogel)																						
Slechtvalk (niet-broedvogel)																						
Slobeend (niet-broedvogel)																						
Smient (niet-broedvogel)																						
Steender (niet-broedvogel)																						
Strandplevier (broedvogel)																						
Strandplevier (niet-broedvogel)																						
Toendrarietgans (niet-broedvogel)																						
Toppereend (niet-broedvogel)																						
Tureluur (niet-broedvogel)																						
Velduil (broedvogel)																						
Vidduif (broedvogel)																						
Vidduif (niet-broedvogel)																						
Wilde eend (niet-broedvogel)																						
Wintertaling (niet-broedvogel)																						
Wulp (niet-broedvogel)																						
Zilverplevier (niet-broedvogel)																						
Zwarte ruiter (niet-broedvogel)																						
Zwarte Stern (broedvogel)																						
Zwarte Stern (niet-broedvogel)																						

■ zeer gevoelig
■ gevoelig
■ niet gevoelig
■ n.v.t.
■ onbekend

Bijlage 3 Aanwezige Natura 2000 waarden

Bijlage 3 Aanwezige Natura 2000 waarden

Natura 2000-gebied Noordzeekustzone

Beschrijving

Het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone omvat een gebied van 144.475 hectare en grenst aan de Natura 2000-gebieden Waddeneilanden en de Waddenzee. De Noordzeekustzone bestaat uit kustwateren, ondiepten, enkele zandbanken en de stranden van noordelijk Noord-Holland en de Waddeneilanden.

De hoge stroomsnelheden, sterke schommelingen in zoutgehalten (mede onder invloed van de rivieren) en sterke temperatuurwisselingen maken de Noordzeekustzone een dynamisch gebied. Tijdens eb- en vloed stroomt het zeewater in de Noordzee in noordelijke richting langs de Hollandse kust en vervolgens naar het oosten boven de Waddeneilanden. Het water wisselt weinig uit met de diepere delen van de Noordzee en kan daarom gezien worden als een 'kustrivier'. Als gevolg van menging met rivierwater uit de Rijn, het IJsselmeer en de Eems is het water minder zout dan in de Noordzee zelf. Door aanvoer van voedingsstoffen en slib uit rivieren is het water daarnaast voedselrijker en anders van temperatuur dan de Noordzee (Ministerie van EZ, 2018).

De dynamische omstandigheden in de Noordzeekustzone maakt dat vooral pioniersoorten zich thuis voelen in het kustgebied. Weinig soorten hebben zich aan deze extreme condities aangepast, maar zijn wel in hoge dichtheden aanwezig (de kustzone heeft de hoogste biomassa aan benthos van het hele Nederlands Continentaal Plat).

Instandhoudingsdoelen

De Noordzeekustzone is op 26 februari 2009 definitief aangewezen als Natura 2000-gebied. Het gebied is aangewezen zowel als Vogelrichtlijn- als Habitatrichtlijngebied. Op 27 december 2010, 4 oktober 2012 en 18 oktober 2012 zijn wijzigingsbesluiten vastgesteld waarin de begrenzing, instandhoudingsdoelen en toelichting op de instandhoudingsdoelstelling zijn aangepast (Ministerie van EZ, 2018). Zie figuur 4.1 voor de begrenzing.

De begrenzing van de Noordzeekustzone loopt van de Eems (Groningen) tot aan Bergen (Noord-Holland) en bestaat uit kustwateren. De NAP -20 meter dieptelijn wordt doorgaans als de zeewaartse grens beschouwd. De grens langs de kust bestaat in provincie Noord-Holland uit de met water bedekte kustzone (laagwaterlijn). Langs de Waddeneilanden geven de stranden tot aan de duinvoet de grens van de Noordzeekustzone aan en is daarmee dynamisch (Beheerplan Noordzeekustzone, 2016). Ten oosten van Schiermonnikoog loopt de grens zoals die is getrokken in de Planologische Kernbeslissing Waddenzee.

Voor de Noordzeekustzone gelden instandhoudingsdoelen voor 7 habitattypen, 6 habitatsoorten, 3 broedvogels en 18 niet-broedvogels. Deze zijn weergegeven in tabel III.1. Voor de overgrote meerderheid geldt een doelstelling voor behoud van zowel omvang als kwaliteit van het leefgebied. Alleen voor permanent overstroomde zandbanken (Noordzee-kustzone), bruinvis, strandplevier en dwergstern geldt een verbeterdoelstelling voor de kwaliteit van het leefgebied (en gedeeltelijk omvang). Daarnaast geldt voor zeeprik, rivierprik en fint een aanvullende doelstelling voor vergroting van de populatie (Ministerie van EZ, 2018).

Tabel III.1 Instandhoudingsdoelen voor habitattypen, habitatsoorten, broed- en niet-broedvogels van het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone. Aangegeven zijn de landelijke staat van instandhouding (LSVI), de doelstelling oppervlakte (Opp.) en kwaliteit (Kwal) van het leefgebied. Daarnaast zijn van de soorten nog aanvullend een doelstelling van de populatie (Pop.) of de draagkracht voor het aantal vogels en aantal paren in de Noordzeekustzone geformuleerd. Legenda: '+' = gunstig, '-' = matig gunstig, '--' = zeer ongunstig, '>' = uitbreiding, '=' = behoud (Bron: Ministerie van EZ, 2018).

Instandhoudingsdoelstellingen		LSVI	Opp.	Kwal.	Pop.	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren
Habitattypen							
H1110B	Permanent overstromde zandbanken (Noordzeekustzone)	-	=	>			
H1140B	Slik- en zandplaten (Noordzeekustzone)	+	=	=			
H1310A	Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	-	=	=			
H1310B	Zilte pionierbegroeiingen (zevetmuur)	+	=	=			
H1330A	Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	-	=	=			
H2110	Embryonale duinen	+	=	=			
H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	-	=	=			
Habitatsoorten							
H1095	Zeeprrik	-	=	=	>		
H1099	Rivierprrik	-	=	=	>		
H1103	Fint	--	=	=	>		
H1351	Bruinvis	--	=	>	=		
H1364	Grijze zeehond	-	=	=	=		
H1365	Gewone zeehond	+	=	=	=		
Broedvogels							
A137	Bontbekplevier	--	=	=			20
A138	Strandplevier	--	>	>			30
A195	Dwergstern	--	>	>			20
Niet-broedvogels							
A001	Roodkeelduiker	-	=	=		behoud	
A002	Parelduiker	?	=	=		behoud	
A017	Aalscholver	+	=	=		1900	
A048	Bergeend	+	=	=		520	
A062	Toppereend	--	=	=		behoud	
A063	Eider	--	=	=		26200	
A065	Zwarte zee-eend	-	=	=		51900	
A130	Scholekster	--	=	=		3300	
A132	Kluut	-	=	=		120	
A137	Bontbekplevier	+	=	=		510	
A141	Zilverplevier	+	=	=		3200	
A143	Kanoet	-	=	=		560	
A144	Drieteenstrandloper	-	=	=		2000	
A149	Bonte strandloper	+	=	=		7400	
A157	Rosse grutto	+	=	=		1800	
A160	Wulp	+	=	=		640	
A169	Steenloper	--	=	=		160	
A177	Dwergmeeuw	-	=	=		behoud	

Broedvogels

De broedvogels bontbekplevier, strandplevier en dwergstern broeden op de groene/schelpenrijke stranden en platen en primaire duinen van de Noordzeekustzone. De bontbekplevier en strandplevier foerageren in de buurt van hun nest op vloedlijnen en intergetijdengebieden. Deze bevinden zich op grote afstand van het plangebied. De dwergstern foerageert op maximaal 3 km van de kolonie of een nest op kleine vis en garnaalachtigen in helder zout of zoet water van 25-100 cm diepte. Aangezien de diepte van het plangebied circa 5 tot 10 meter bedraagt, zal het plangebied geen geschikt foerageergebied zijn voor de broedvogels bontbekplevier, strandplevier en dwergstern. Bovendien zijn de soorten in de uitvoeringsperiode (1 oktober-15 maart) (de hoogste aantallen van bontbekplevier zijn in augustus en september tijdens najaartrek – bron: beheerplan en Sovon) voor overwintering naar het zuiden getrokken en zullen derhalve tijdens de werkzaamheden op nog grotere afstand verkeren (Jak et al. 2014). Aanwezigheid van en negatieve effecten op de broedvogels bontbekplevier, strandplevier en dwergstern in de omgeving van het plangebied zijn derhalve uitgesloten.

Natura 2000-gebied Duinen Ameland

Beschrijving

Het Natura 2000-gebied Duinen Ameland kenmerkt zich door een uitgestrekt duingebied van circa 2055 ha. Ameland bestaat uit drie duinboogcomplexen welke door stuifdijken in de afgelopen eeuwen aaneengegroeid zijn tot één groot duingebied. Het gaat om het duinboogcomplex van Hollum – Ballum (west zijde), duinboogcomplex van Nes-Buren (mid) en de Oerderduinen (oostzijde). De duinboogcomplex van Oerderduinen is nooit volledig ontwikkeld. Het oostelijk deel van de duinen zijn relatief kalkrijk en kent een hoge verstuiwingsdynamiek. De hier gelegen Kooiduinen en Oerderduinen zijn hierdoor soortenrijk (beheerplan).

Tussen het duinboogcomplex Nes-Buren en de Oerderduinen is het Neerlands Reid ontstaan. Dit is een begraasde eilandkwelder met lage (zeekraal) en hoge delen (zilte graslanden). Het is van groot belang voor vogels als broedplaats, foerageergebied, slaapplaats en hoogwatervluchtplaats (beheerplan). Het duingebied geeft in combinatie met enkele aanwezige slenken een grote variatie aan hoogteverschillen en groeiplaatsen.

Ten oosten van Oerderduinen ligt de Hon. Tot circa 1950 was dit een kale zandplaat, maar deze raakt steeds meer begroeid met opgestoven duinen en kweldervegetaties.

De polder behoort niet tot het Natura 2000-gebied Duinen Ameland.

Net als het gehele Waddengebied kent Ameland een dynamisch karakter, welke met name de basis legt voor kale of schaars begroeide stranden, duinen, duinvalleien en kwelders.

Instandhoudingsdoelen

Duinen Ameland is op 26 februari 2009 definitief aangewezen als Natura 2000-gebied. Het gebied is aangewezen zowel als Vogelrichtlijn- als Habitatrichtlijngebied (Ministerie van EZ, 2018). Zie figuur 4.1 voor de begrenzing. Voor Duinen Ameland gelden instandhoudingsdoelen voor 17 habitattypen, 1 habitatsoort en 9 broedvogels. Deze zijn weergegeven in tabel III.2. Voor de soorten geldt een behoud of een verbeterdoelstelling.

Tabel III.2 Instandhoudingsdoelen voor habitattypen, habitatsoorten en broedvogels van het Natura 2000-gebied Duinen Ameland. Aangegeven zijn de landelijke staat van instandhouding (LSVI), de doelstelling oppervlakte (Opp.) en kwaliteit (Kwal) van het leefgebied. Daarnaast zijn van de soorten nog aanvullend een doelstelling van de populatie (Pop.) of de draagkracht voor het aantal paren vogels in Duinen Ameland geformuleerd. Legenda: '+' = gunstig, '-' = matig gunstig, '--' = zeer ongunstig, '>' = uitbreiding, '=' behoud (Bron: Ministerie van EZ, 2018).

Instandhoudingsdoelstellingen		LSVI	Opp.	Kwal.	Pop.	Draagkracht aantal paren
Habitattypen						
H2120	Witten duinen	-	=	=		
H2130A	Grijze duinen (kalkrijk)	--	=	=		
H2130B	Grijze duinen (kalkarm)	--	>	>		
H2130C	Grijze duinen (heischraal)	--	>	>		
H2140A	Duinheiden met kraaihei (vochtig)	-	=	>		
H2140B	Duinheiden met kraaihei (droog)	-	=	=		
H2150	Duinheiden met struikhei	+	=	=		
H2160	Duindoornstruwelen	+	=	=		
H2170	Kruipwilgstruwelen	+	= (<)	=		
H2180A	Duinbossen (droog)	+	=	=		
H2180B	Duinbossen (vochtig)	-	=	=		
H2180C	Duinbossen (binnenduinarand)	-	=	=		
H2190A	Vochtige duinvalleien (open water)	-	=	=		
H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	-	>	>		
H2190C	Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	-	=	>		
H1190D	Vochtige duinvalleien (hoge moerasplanten)	-	=	=		
H6230	Heischrale graslanden	--	>	>		
Habitatsoorten						
H1903	Groenknolorchis	--	>	>	>	
Broedvogels						
A021	Roerdomp	--	=	=		2
A063	Eider	--	>	>		100
A081	Bruine Kiekendief	+	=	=		40
A082	Blauwe Kiekendief	--	>	>		20
A119	Porseleinhoen	--	=	=		2
A222	Velduil	--	>	>		20
A277	Tapuit	--	>	>		100
A295	Rietzanger	-	=	=		230
A338	Gauwe Klauwier	--	>	>		5

Voorkomen en verspreiding

Sommige habitattypen, -soorten en broedvogels zijn gebonden aan het Natura 2000-gebied, andere kunnen buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied voorkomen. Zo zijn de habitattypen sessiel (kunnen zich niet voortbewegen) en komen derhalve alleen voor binnen de grenzen van Duinen Ameland. De bevindingen in het beheerplan Duinen Ameland (Min. EZ, 2016) zijn hieronder weergegeven.

Habitatsoorten

Aangezien de habitatsoort eveneens een plant is (groenknolorchis) en deze voorkomt op onbemeste grond onder invloed van basenrijk grondwater, zal de soort niet voorkomen in het plangebied zelf. De soort groeit in het oostelijk deel van Ameland. Door ontwatering, waterwinning en voorgaande successie in combinatie met het ontbreken van nieuwe groeiplaatsen (jonge uitgestoven of afgesnoerde duinvalleien) gaat het aantal groenknolorchis achteruit.

Broedvogels

Voor broedvogels geldt dat tijdens het broeden vooral gebruik gemaakt wordt van het eiland en het vaste land. Het plangebied zelf is niet geschikt als broedlocatie. Per broedvogel wordt hieronder ingegaan of deze ook broedt op het deel van het eiland dat het dichtst bij het plangebied ligt (oostelijk deel van Ameland). Vervolgens wordt gekeken of de soort ook gebruik maakt van het plangebied om te foerageren.

De roerdomp broedt in waterrijke landschappen met een brede zone overjarig riet en overgangen van riet naar water en/of grasland. De soort foerageert in ondiep water tussen het waterriet en langs de randen ervan. Het kan daarnaast ook gebruik maken van vochtige en vaak wat ruige graslanden. De broedparen die bekend zijn (2 tot 6 paren), zijn aanwezig in het westelijk deel van Ameland en komen daarmee ruimschoots voor ten opzichte van de draagkracht (2 paren). Aangezien de soort gebonden is aan ruige vegetatie – ook tijdens het foerageren-, zal de soort niet voorkomen in de omgeving van het plangebied.

De eider komt jaarrond voor langs de kustzone en is voor Duinen Ameland (en de Waddenzee overigens ook) aangewezen als broedvogel. Daar maken zij nestplaatsen bij voorkeur in duinvegetaties met voldoende openheid in combinatie met open struweel, maar zullen ook broeden op kwelders, dijken, pieren en weilanden. De eider broedt vaak in kolonieverband, vaak nabij meeuwen en sterns. De meeste broedterritoria (circa 50) zijn te vinden aan de oostzijde van Ameland. Aangezien de doelstelling 100 stuks bedraagt, geldt er een verbeterdoelstelling voor oppervlakte en kwaliteit van het broedgebied van de eider. De soort foerageert op prooien doorgaans tot een diepte van 5 meter. Het komt daarnaast voor dat de eider kan duiken tot 15 of 20 meter diepte, maar dit is minder gebruikelijk. Zoals eerder vermeld zal de eider vooral gebruik maken van het plangebied/Noordzeekustzone zodra het voedsel in de Waddenzee niet meer toereikend is.

Net als de roerdomp zal de bruine kiekendief vooral broeden in rietmoerassen van enige omvang, soms zal de bruine kiekendief echter ook gebruik maken van smalle rietkragen langs sloten of drogere nesthabitats (als duinvalleien en graanvelden). De soort broedt op zowel de oostelijke als de westelijke helft van Ameland met dusdanig grote aantallen (circa 40) dat de doelstelling wordt gehaald. De bruine kiekendief foerageert tot circa 7 km rondom zijn nest in rietmoerassen als daaromheen liggende agrarische gebieden. Ondanks dat de soort het plangebied zou kunnen bereiken, zal deze dat naar verwachting niet doen doordat het plangebied geen geschikt foerageergebied betreft. Aanwezigheid van bruine kiekendief in het plangebied is uitgesloten.

De blauwe kiekendief broedt in vochtige duinvalleien, verruigde rietmoerassen met gevarieerde vegetatiestructuur en enige opslag van struiken. De soort broedde in het verleden zowel in het westelijk deel als (noord)oostelijk deel van Ameland, maar is na 2009 niet meer broedend waargenomen. De soort foerageert op enkele kilometers rondom het nest in duingebieden, kwelders en graslanden. Aanwezigheid van dergelijk kenmerken en daarmee de aanwezigheid van blauwe kiekendief in het plangebied zijn uitgesloten.

De porseleinhoen broedt in het westelijk deel Ameland met een klein aantal broedparen in open moerassige terreinen. Foerageert onder dekking van weelderige (maar lage) vegetatie. Aanwezigheid van porseleinhoen in plangebied is uitgesloten.

De velduil broedt in rustige, laaggelegen, schaars begroeide open terreinen als duinen, heidevelden en natte ruigten. De soort laat grote fluctuaties zien in aantallen, welke samenhangen met de aantallen woelmuizen (zijn prooi).

De soort broedt op de Hon en it Oerd in het oostelijk deel van Ameland (en mogelijk ook westelijk deel). Aangezien de soort foerageert op muizen, kan aanwezigheid van de soort in het plangebied uitgesloten worden.

De tapuit broedt in open, schaars begroeide, doorgaans zandig terrein met kale plekken. De soort maakt zijn nest in holtes in de grond, vaak konijnenholen maar ook in steenhopen, onder takkenbossen of stobben. Op Ameland komt de soort dan ook voor in open duinen met voldoende aanbod van konijnenholen. Aangezien het aantal broedparen afneemt, gaat het slecht met de tapuit. In het verleden is de soort zowel op het westelijk als het oostelijk deel van Ameland broedend waargenomen (in afgelopen jaren alleen oostelijk deel). Foerageren doet de soort in dezelfde open duingebieden of intensief begraaide terreinen. Aanwezigheid van tapuit in plangebied is uitgesloten.

De rietzanger broedt in overjarige rietkragen en foerageert in de onder- en bovenlaag van rietland, kruidenrijk grasland, ruigtezones en houtopslag. De soort komt zowel westelijk als oostelijk broedend voor. Aanwezigheid in plangebied is uitgesloten.

De grauwe klauwier broedt in halfopen, structuurrijke landschappen zoals gevarieerde duinlandschappen. De soort is echter niet meer broedend waargenomen sinds 1998. De soort foerageert in laagblijvende, kruidenrijke vegetaties op grote insecten als kevers, bijen en hommels. Dergelijke kenmerken zijn niet aanwezig in het plangebied. Aanwezigheid van grauwe klauwier is derhalve uitgesloten.

Al met al komt van alle aangewezen soorten alleen de eider mogelijk (foeragerend) voor in het plangebied. Alle overige soorten zijn gebonden aan het eiland Ameland. Daarbij dient opgemerkt te worden dat de volgende soorten kunnen broeden in het oostelijk deel van Ameland: eider, bruine kiekendief, velduil, tapuit en rietzanger. Overige soorten broeden op grotere afstand of zijn niet recent meer broedend waargenomen.

Natura 2000-gebied Waddenzee

Stroming, golfslag en getij zorgen in de Waddenzee voor steeds wisselende omstandigheden in ruimte en tijd. Het resultaat van deze natuurlijke processen is een mozaïek van hoog gelegen en laag gelegen, meer of minder vaak droogvallende wadplaten, doorsneden door diepe en minder diepe geulen en prielen, met een slikkige dan wel zandige bodem. Aan de randen wordt dit mozaïek omzoomd door kwelders en duinen. Waar zoet water naar zee stroomt, ontwikkelen zich brakke biotopen. Dit complexe ecosysteem wordt in stand gehouden door een evenwicht tussen sedimentatie en erosie. De fysische processen die het landschap hebben gevormd, zijn tevens de sleutel tot het behoud van de Waddenzee met haar diversiteit aan levensgemeenschappen (Min. EZ, 2018).

De Waddenzee is, met zijn grootte van 271.771 hectare, in internationaal opzicht het belangrijkste Natura 2000-gebied in ons land. De droogvallende wadplaten bieden een grote hoeveelheid voedsel aan vogels in de vorm van schelpdieren, wormen en kreeftachtigen. Tijdens de trek naar het zuiden maken enorme aantallen vogels gebruik van de wadplaten. In het voorjaar en zomer broeden grote hoeveelheden vogels op de kwelders, stranden en duinen. Ook biedt de Waddenzee leefgebied aan een groot deel van de populatie zeehonden in ons land (Min. EZ, 2018). Het Natura 2000-gebied is daarom zowel aangewezen als Vogelrichtlijn- als Habitatrichtlijngebied.

Voor elk Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelen opgesteld. Tabel III.3 geeft de instandhoudingsdoelen weer van de Waddenzee. Dit beschermde gebied heeft instandhoudingsdoelen voor habitattypen, habitatsoorten, broedvogels en niet-broedvogels.

Voor het overgrote deel geldt een behouddoelstelling, voor enkele soorten geldt een verbeterdoelstelling voor kwaliteit en - in het geval van strandplevier en dwergstern – ook een verbeterdoelstelling voor oppervlakte.

Tabel III.3 Instandhoudingsdoelen voor habitattypen, -soorten, broedvogels en niet-broedvogels van het Natura 2000-gebied Waddenzee. Aangegeven zijn de landelijke staat van instandhouding (LSVI) en de doelstelling omvang (DO), kwaliteit (DK), populatie (Pop) van het leefgebied. Daarnaast is aangegeven wat de draagkracht is voor de hoeveelheid vogels (# vogels) of hoeveelheid paren (# paren). Legenda: '+' = gunstig, '-' = matig gunstig, '--' = zeer ongunstig, '>' = uitbreiding, '=' behoud. Bron: synbiosys.alterra.nl.

		LSVI	DO	DK	Pop	# vogels	# paren
Habitattypen							
H1110A	Permanent overstroomde zandbanken (getijdengebied)	-	=	>			
H1130	Estuaria	--	=	>			
H1140A	Slik- en zandplaten (getijdengebied)	-	=	>			
H1310A	Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	-	=	=			
H1310B	Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	+	=	=			
H1320	Slijmgrasvelden	--	=	=			
H1330A	Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	-	=	>			
H1330B	Schorren en zilte graslanden (binnendijks)	-	=	=			
H2110	Embryonale duinen	+	=	=			
H2120	Witte duinen	-	=	=			
H2130A	*Grijze duinen (kalkrijk)	--	=	=			
H2130B	*Grijze duinen (kalkarm)	--	=	>			
H2160	Duindoornstruwelen	+	=	=			
H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	-	=	=			
Habitatsoorten							
H1014	Nauwe korflak	-	=	=	=		
H1095	Zee prik	-	=	=	>		
H1099	Rivier prik	-	=	=	>		
H1103	Fint	--	=	=	>		
H1364	Grijze zeehond	-	=	=	=		
H1365	Gewone zeehond	+	=	=	>		
Broedvogels							
A034	Lepelaar	+	=	=			430
A063	Eider	--	=	>			5000
A081	Bruine Kiekendief	+	=	=			30
A082	Blauwe Kiekendief	--	=	=			3
A132	Kluut	-	=	>			3800
A137	Bontbekplevier	--	=	=			60
A138	Strandplevier	--	>	>			50
A183	Kleine Mantelmeeuw	+	=	=			19000
A191	Grote stern	--	=	=			16000
A193	Visdief	-	=	=			5300
A194	Noordse Stern	+	=	=			1500
A195	Dwergstern	--	>	>			200
A222	Velduil	--	=	=			5
Niet-broedvogels							
A005	Fuut	-	=	=		310	
A017	Aalscholver	+	=	=		4200	
A034	Lepelaar	+	=	=		520	
A037	Kleine Zwaan	-	=	=		1600	
A039b	Toendrarietgans	+	=	=		geen	

		LSVI	DO	DK	Pop	# vogels	# paren
A043	Grauwe Gans	+	=	=		7000	
A045	Brandgans	+	=	=		36800	
A046	Rotgans	+	=	=		26400	
A048	Bergeend	+	=	=		38400	
A050	Smient	+	=	=		33100	
A051	Krakeend	+	=	=		320	
A052	Wintertaling	-	=	=		5000	
A053	Wilde eend	+	=	=		25400	
A054	Pijlstaart	-	=	=		5900	
A056	Slobeend	+	=	=		750	
A062	Toppereend	--	=	>		3100	
A063	Eider	--	=	>		90000-115000	
A067	Brilduiker	+	=	=		100	
A069	Middelste Zaagbek	+	=	=		150	
A070	Grote Zaagbek	--	=	=		70	
A103	Slechtvalk	+	=	=		40	
A130	Scholekster	--	=	>		140000-160000	
A132	Kluut	-	=	=		6700	
A137	Bontbekplevier	+	=	=		1800	
A140	Goudplevier	--	=	=		19200	
A141	Zilverplevier	+	=	=		22300	
A142	Kievit	-	=	=		10800	
A143	Kanoet	-	=	>		44400	
A144	Drieteenstrandloper	-	=	=		3700	
A147	Krombekstrandloper	+	=	=		2000	
A149	Bonte strandloper	+	=	=		206000	
A156	Grutto	--	=	=		1100	
A157	Rosse grutto	+	=	=		54400	
A160	Wulp	+	=	=		96200	
A161	Zwarte ruiter	+	=	=		1200	
A162	Tureluur	-	=	=		16500	
A164	Groenpootruiter	+	=	=		1900	
A169	Steenloper	--	=	>		2300-3000	
A197	Zwarte Stern	--	=	=		23000	

Habitatsoorten

Nauwe korfslak komt voor op vochtige, min of meer kalkrijke terreinen in de aanwezigheid van bomen. Gezien het ontbreken van dergelijke kenmerken in het projectgebied en directe omgeving kan aanwezigheid nauwe korfslak worden uitgesloten. Zoals geconcludeerd tijdens de bespreking van soorten die zijn aangewezen voor de Noordzeekustzone, kunnen zeeprik, rivierprik, fint, grijze zeehond en gewone zeehond voorkomen in de directe omgeving van het projectgebied. Aangezien de paaipplaatsen van zeeprik, rivierprik en fint landinwaarts (rivieren) liggen zijn negatieve effecten op jonge prikken en jonge fint uitgesloten. Doordat de voortplantingsplaatsen van de grijze zeehond eveneens op grote afstand (circa 35 km en verder) liggen zijn effecten op de voortplanting van grijze zeehond uitgesloten. De voortplantingsplaatsen van de gewone zeehond liggen zich dichterbij (circa 6,5 km), maar worden vooral in mei-juli gebruikt voor de voortplanting. Aangezien de werkzaamheden buiten deze periode plaatsvinden worden effecten op voortplantingsplaatsen van gewone zeehond eveneens uitgesloten. In de winterperiode trekt de gewone zeehond vooral naar de Noordzee en verblijft dan in het kustgebied. Aangezien de soort daarnaast circa 80% van zijn tijd in zee doorbrengt om te foerageren, paren en te slapen kunnen gewone zeehonden voorkomen in het plangebied.

Broedvogels

De meeste voor de Waddenzee aangewezen broedvogels broeden binnen de grenzen van het Natura 2000-gebied Waddenzee en Duinen Ameland. Zoals geconcludeerd in voorgaande paragrafen foerageren bontbekplevier, strandplevier, dwergstern, bruine kiekendief, blauwe

kiekendief en velduil niet in de buurt van het plangebied. Eider kan wel foeragerend voorkomen in de directe omgeving van het plangebied.

De kluut broedt vooral langs de vastelandskust, maar het is bekend dat de soort ook wel broedt op Ameland (oostelijk als westelijk). Aangezien de foerageergebieden bestaan uit ondiepe wateren met slibrijke bodem waar zij op zoek gaan naar kleine kreeftachtigen, insecten en wormen wordt de soort niet verwacht in het plangebied.

De lepelaar broedt in duinvalleien en kwelders, zo ook op de Hon op Ameland. De soort kan tot 40 kilometer van de broedkolonie foerageren en doet dat in ondiepe wateren en getijdengebieden. Het plangebied is echter niet aan te merken als ondiep en aanwezigheid van lepelaar in het plangebied kan worden uitgesloten.

Een belangrijke broedplaats voor de kleine mantelmeeuw is de Hon op Ameland. De soort broedt in kolonies. Het voedsel van de soort bestaat uit onder andere mariene prooidieren (vooral vis) en kan grote afstanden (circa 135 km) afleggen om te foerageren. De meeste individuen trekken weg tussen half juli – eind september tot begin maart – eind mei. De enkele individuen die blijven kunnen in principe foerageren in het plangebied.

Grote stern, visdief en noordse stern zijn koloniebroedvogels en broeden op rustige, schaars begroeide zandplaten en soms kwelders. Favoriete locaties zijn geïsoleerde eilanden en hoge zandplaten zonder predatoren. Belangrijke broedplaatsen liggen dan ook op Griend. De oostelijke zijde van Ameland kent een kleine broedkolonie (circa 0-50 broedparen), de westelijke zijde kent een uitgebreide kolonie van circa 101-500 broedparen (kaart 8, bijlage beheerplan Waddenzee, 2016). Ook de oostelijk gelegen zandplaat 'Rif' kent een aantal kleine kolonies. De sterns zijn bovendien zomergasten en trekken augustus-september tot begin oktober weg uit Nederland. Aangezien de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden, zijn negatieve effecten op broedende sterns uitgesloten.

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Tolhuisweg 57
8443 DV HEERENVEEN
Postbus 24
8440 AA HEERENVEEN
T. (0513) 63 45 67
E. info.nl@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2018

Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd en/of openbaar worden
gemaakt door middel van druk, fotokopie,
elektronisch of op welke wijze dan ook,
zonder schriftelijke toestemming van de
auteurs.

Rapportage berekeningen stikstofdepositie

"Coiled tubing job" platform AWG Ameland

projectnummer 431183
concept revisie 0A
31 augustus 2018

Rapportage berekeningen stikstofdepositie

"Coiled tubing job" platform AWG Ameland

projectnummer 14207-431183

concept revisie 0A
31 augustus 2018

Auteurs

10.2.e

Opdrachtgever

NAM B.V.
Postbus 28000
9400 HH Assen

datum vrijgave
31-08-2018

beschrijving revisie 0A
concept

goedkeuring
10.2.e

10.2.e

vrijgave
10.2.e

10.2.e

Inhoudsopgave

Blz.

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Leeswijzer	2
2	Wettelijk kader	3
2.1	Wettelijk kader PAS	3
3	Voorgenomen activiteiten en stikstofemissies	5
3.1	Relevante activiteiten	5
3.1.1	Aan- en afvoer materiaal/materieel	5
3.1.2	Uitvoering “coiled tubing” werkzaamheden	6
4	Resultaat en conclusie	7

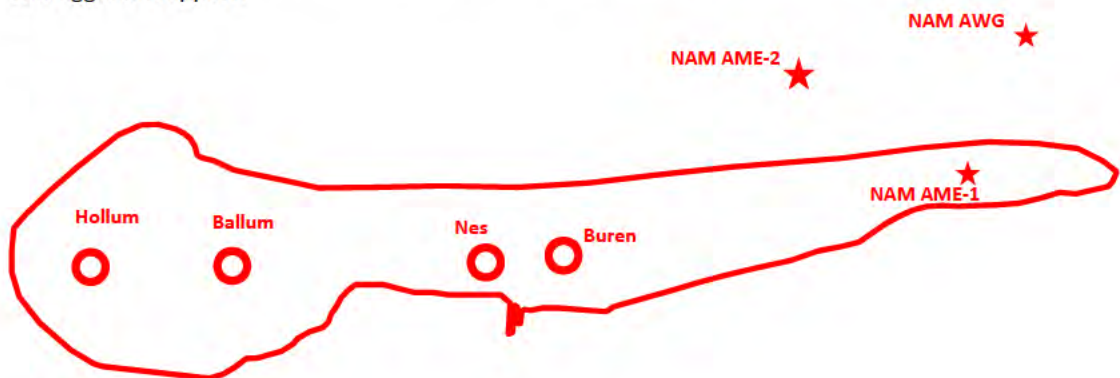
Bijlage 1: Berekening beoogde situatie

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V. (NAM) heeft het voornemen om een "coiled tubing job" uit te voeren op drie putten van het platform AWG in de Noordzeekustzone bij Ameland. Dit platform is gesitueerd op een afstand van circa 2,5 km uit de kust ten noorden van Ameland, in het Natura 2000-gebied *Noordzeekustzone* (zie figuur 1.1). Op het AWG platform zal tijdelijk een mobiele installatie worden geplaatst om de werkzaamheden uit te voeren.

Op grond van de Wet natuurbescherming moet worden gezien of de activiteiten invloed hebben op de stikstofdepositie ter plaatse van Natura 2000-gebieden. Hiertoe zijn de voorgenomen activiteiten en de daarbij behorende relevante activiteiten nader uitgewerkt. Van die situatie is de stikstofdepositie bepaald. De resultaten van dit onderzoek zijn opgenomen in het voorliggende rapport.

Figuur 1.1: Ameland met situering platform AWG ten noordoosten

Figuur 1.2: Platform (complex) AWG

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het wettelijk kader weergegeven. Hoofdstuk 3 beschrijft de uitgangspunten die gebruikt zijn bij de invoer in AERIUS Calculator. Hoofdstuk 4 bestaat uit de resultaten en de conclusie.

2 Wettelijk kader

2.1 Wettelijk kader PAS

Op 1 juli 2015 is het Programma Aanpak Stikstof (PAS) met bijbehorende wetgeving vastgesteld en in werking getreden. Hierdoor is de vergunningverlening in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) voor het aspect stikstof vereenvoudigd.

In het PAS werken overheden en maatschappelijke partners samen om de stikstofuitstoot te verminderen en daarmee ook economische ontwikkelingen mogelijk te maken. Door middel van brongerichte maatregelen wordt een (extra) daling van de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden bereikt. Een deel van de daling van de stikstofdepositie komt beschikbaar als depositieruimte voor economische ontwikkelingen. Het overige deel komt ten goede aan de natuur waardoor gewaarborgd is dat de Natura 2000-doelen worden gehaald.

Figuur 2-1: Schematische verdeling depositieruimte

Het PAS verdeelt de gecreëerde depositieruimte in vier delen, zie ook bovenstaande afbeelding.

Tabel 2-1: Toelichting bij de schematische verdeling van de depositieruimte

Delen	Beschrijving
Autonome groei	Reservering voor autonome groei. Het betreft ontwikkelingen waarvoor vooraf geen toestemming vereist is, zoals toename van de bevolking of het autobezit.
Ruimte voor grenswaarden	Reservering voor initiatieven met een stikstofdepositie beneden de grenswaarde. Deze grenswaarde is normaal gesproken 1 mol per hectare per jaar, maar kan bij te weinig depositieruimte worden verlaagd naar 0,05 mol per hectare per jaar.
Vrije ruimte (segment 2)	Vrije depositieruimte waarmee het bevoegd gezag een vergunning kan verlenen aan initiatiefnemers voor projecten met een stikstofdepositie boven de grenswaarde.
Prioritaire projecten (segment 1)	Gereserveerde depositieruimte voor projecten die zijn opgenomen in bijlage 1 bij de Regeling natuurbescherming. Het gaat om projecten van provinciaal belang of van Rijksbelang, zoals bijvoorbeeld de projecten van het Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte en Transport (MIRT).

De depositieruimte van de segmenten 1 en 2 wordt ontwikkelingsruimte genoemd. Indien men gebruik wil maken van deze ontwikkelingsruimte dient voor een project een vergunning aangevraagd te worden bij het bevoegd gezag, die vervolgens deze ontwikkelingsruimte kan toedelen.

Op basis van de berekende maximale bijdrage van een project aan de stikstofdepositie op een voor stikstof gevoelig habitat in een Natura 2000-gebied zijn er drie mogelijkheden:

- Als de maximale bijdrage boven de grenswaarde (in de regel 1 mol per hectare per jaar) ligt, is een vergunning ingevolge de Wnb benodigd.
- Als de maximale bijdrage minder dan de grenswaarde bedraagt, kan in de regel volstaan worden met een melding.
- Als de maximale bijdrage 0,05 mol per hectare per jaar of lager is, dan gelden er geen procedurele verplichtingen op grond van de Wnb (geen vergunning, geen melding).

In verband met de schaarste aan depositieruimte heeft het bevoegd gezag beleid vastgesteld waarin de aan een project toe te delen ontwikkelingsruimte wordt beperkt. Met dit beleid moet rekening worden gehouden bij het aanvragen van een vergunning ingevolge de Wnb.

3 Voorgenomen activiteiten en stikstofemissies

De invloed van de stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden wordt automatisch door AERIUS Calculator bepaald. Hierbij houdt AERIUS Calculator rekening met alle Natura 2000-gebieden die zijn opgenomen in de PAS.

In dit stikstofdepositieonderzoek gaat het om activiteiten die gedurende een periode van circa 20 dagen zullen duren. Hierbij vinden werkzaamheden met mobiele werktuigen vanaf een werkeiland plaats en komen vervoersbewegingen met schepen voor. Doordat deze activiteiten binnen één jaar plaatsvinden is er sprake van een tijdelijk project in de zin van de Wet natuurbescherming. Door het in beeld brengen van de verschillende deelactiviteiten wordt bepaald of er sprake is van een eventuele meldings- of vergunningsplicht, zoals beschreven in hoofdstuk 2.

3.1 Relevante activiteiten

In het onderstaande overzicht zijn de verschillende deelactiviteiten opgesomd met daarbij de uitgangspunten voor de stikstofdepositieberekeningen. Na de tabel wordt een toelichting gegeven over de aangehouden routes voor schepen. Ook wordt de modellering van de verschillende deelactiviteiten in AERIUS Calculator toegelicht.

Tabel 3-1: deelactiviteiten met uitgangspunten voor stikstofdepositieberekening

Deelactiviteit	Duur/periode	Verbruik	Afstand tot (as) reguliere route
Aan- en afvoer benodigd materiaal en materieel per schip: 8 schepen	Vanaf as route circa 3 uur; totaal $8 \times 2 \times 3 = 48$ uur	0,5 m ³ diesel per uur per schip	Circa 24 km ^{*)}
Uitvoeren "coiled tubing" werkzaamheden op platform AWG bij drie putten	De werkzaamheden op het platform duren circa 5 dagen per put (totaal twee weken op het platform)	11 m ³ diesel per dag	--

^{*)} 24 km afstand is tot aan de as tussen de twee richtingen van de vaarroutes; vaarroutes liggen richting het Noorden ten opzichte van AWG platform

3.1.1 Aan- en afvoer materiaal/materieel

Uitgangspunt is dat het personeel mee vliegt met het reguliere transport per helikopter. Zodoende vinden er geen extra vluchten plaats ten behoeve van het transporteren van bemanning voor de uitvoering van de "coiled tubing job".

Voor het transport van materiaal en materieel voor de werkzaamheden wordt uitgegaan van totaal maximaal acht extra transporten per schip (twee aanvoer – leeg terug –, twee afvoer – vol terug –, plus vier bezoeken tijdens de werkzaamheden). Aangenomen is dat het dieselvebruik circa 0,5 m³ per uur per schip bedraagt. Het totale brandstofverbruik komt hiermee op $(8 \text{ schepen} \times 3 \text{ uur} \times 2 \text{ bewegingen} \times 0,5 \text{ m}^3 =) 24 \text{ m}^3 (= 24.000 \text{ liter})$ diesel.

Het brandstofverbruik is binnen AERIUS Calculator omgezet naar een NO_x emissie op basis van STAGE klasse II (bouwjaar vanaf 2002): 419,3 kilogram per jaar. Voor deze bron is een uitstoothoogte van 17,2 m en een warmte-inhoud van 0,64 MW aangehouden, uitgaande van een varende zeeschip met een gemiddelde scheepsgrootte van 2.223 GT.

De invloed van de schepen is meegenomen totdat deze zijn opgenomen in het heersende vaarbeeld (circa 24 km tot een baan van het verkeersscheidingsstelsel).

3.1.2 Uitvoering "coiled tubing" werkzaamheden

Wanneer de productie van een aardgasveld langer duurt, kan de toestroming van gas worden belemmerd door onder meer water, condensaat, zout of zand. De put dient te worden schoon gespoeld met behulp van een flexibele metalen buis, zodat het gas weer vrij kan stromen. Dit proces wordt "coiled tubing job" genoemd¹.

De uitvoering van de werkzaamheden vindt plaats met een Coiled Tubing Unit (CTU), stikstofpomp en vloeistofpomp. Het aangenomen brandstofverbruik van de installaties bedraagt circa 11 m³ diesel per dag. Voor de werkzaamheden is uitgegaan van een periode van (3 putten * 5 dagen =) 15 dagen. Het totale brandstofverbruik bedraagt hierdoor (11 m³ * 15 dagen =) 165 m³ (= 165.000 liter) diesel.

Het brandstofverbruik is binnen AERIUS Calculator omgezet naar een emissie NO_x op basis van STAGE klasse II (bouwjaar vanaf 2002): 2.882,9 kilogram NO_x. Voor deze bron is een uitstoothoogte van 20 m en een warmte-inhoud van 0,0 MW aangehouden.

¹ <https://www.nam.nl/nieuws/2016/work-at-nam-location-blijft-jcr-content/par/textimage.html>

4 Resultaat en conclusie

In opdracht van NAM heeft Antea Group een stikstofdepositie onderzoek uitgevoerd naar de activiteiten die zullen plaatsvinden tijdens de "coiled tubing job" van de boorputten op de aardgaslocatie AWG, gelegen in de Waddenzee ten noorden van Ameland. Hierbij is rekening gehouden met alle stikstof emitterende activiteiten. De berekening is uitgevoerd met AERIUS Calculator versie 2016L. Er is gerekend in rekenjaar 2018, daar dit het jaar van besluitvorming is en de werkzaamheden naar alle waarschijnlijkheid zullen aanvangen.

Bepaling meldings- of vergunningplicht

Bij het bepalen van de benodigde ontwikkelingsruimte mag worden uitgegaan van de daadwerkelijke duur van de werkzaamheden. De uitvoeringsperiode van de werkzaamheden bestrijkt minder dan 1 jaar. Doordat er sprake is van een project met effecten met een duur van minder dan de eerste PAS-periode (6 jaar), mag voor het bepalen van de benodigde ontwikkelingsruimte gebruik worden gemaakt van de rekeninstelling 'tijdelijk project'.

Resultaat

De berekening met AERIUS Calculator (zie bijlage) laat zien dat, bij de rekeninstelling 'tijdelijk project' met de duur van 1 jaar, er geen depositiebijdragen $> 0,05 \text{ mol N/ha/jaar}^2$ zijn berekend voor de in de PAS opgenomen stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.

Conclusie

Omdat het voornemen een bijdrage aan de stikstofdepositie heeft van minder dan $0,05 \text{ mol N/ha/jaar}$ op een voor stikstof gevoelig habitat, volgt dat er geen sprake is van een meldings- of vergunningsplicht in het kader van de Wet natuurbescherming.

Omdat dit project geen ontwikkelingsruimte nodig heeft, is er geen reden om te toetsen aan het beleid van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Hiermee vormt het aspect stikstofdepositie geen belemmering voor de uitvoering van de activiteiten en verdere besluitvorming.

² Op pagina 2 van het AERIUS-bestand is een streepje (-) opgenomen bij de resultaten en dit betekent dat de berekende bijdrage op een voor stikstof gevoelig habitat niet meer is dan $0,05 \text{ mol N/ha/jaar}$.

Bijlage

Bijlage 1: Berekening beoogde situatie

Kenmerk: AERIUS_bijlage_20180830093546_RtwyQ9hzQJuf

Dit document bevat resultaten van een stikstofdepositieberekening met AERIUS Calculator. U dient dit document te gebruiken ter onderbouwing van een vergunningaanvraag in het kader van de Wet natuurbescherming.

De resultaten geven de stikstofeffecten van deze activiteit weer voor Natura 2000 gebieden. AERIUS Calculator maakt enkel voor de PAS gebieden inzichtelijk welke stikstofgevoelige habitattypen er voor komen en op welke hiervan een effect is. Op basis hiervan is aangegeven voor hoeveel hectares ontwikkelingsruimte benodigd is.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH_3) en stikstofoxide (NO_x), of één van beide. Hiermee is de depositie van de activiteit berekend en uitgewerkt.

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in de Calculator.

Berekening Coiled tubing (incl. tijdelijkheid)

- Kenmerken
- Samenvatting emissies
- Depositieresultaten
- Gedetailleerde emissiegegevens

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via: www.aerius.nl en pas.naturazoo.nl.

AERIUS CALCULATOR

Contact

Rechtspersoon	nr cht ngs ocat e
NAM B.V.	Postbus 28000, 9400HH Assen

Activiteit

Omschr v ng	AER US kenmerk
Coiled tubing job NAM productieplatform Ameland Westgat	RtwyQ9hzQjUf

Datum bereken ng	Reken aar	Reken nste ngen
30 augustus 2018, 09:46	2018	Berekend voor Wnb.

de k pro ect start aar	Duur n aren
2018	1

Totale emissie

S tuat e 1
NOx 3.302,20 kg/j
NH3

Resultaten

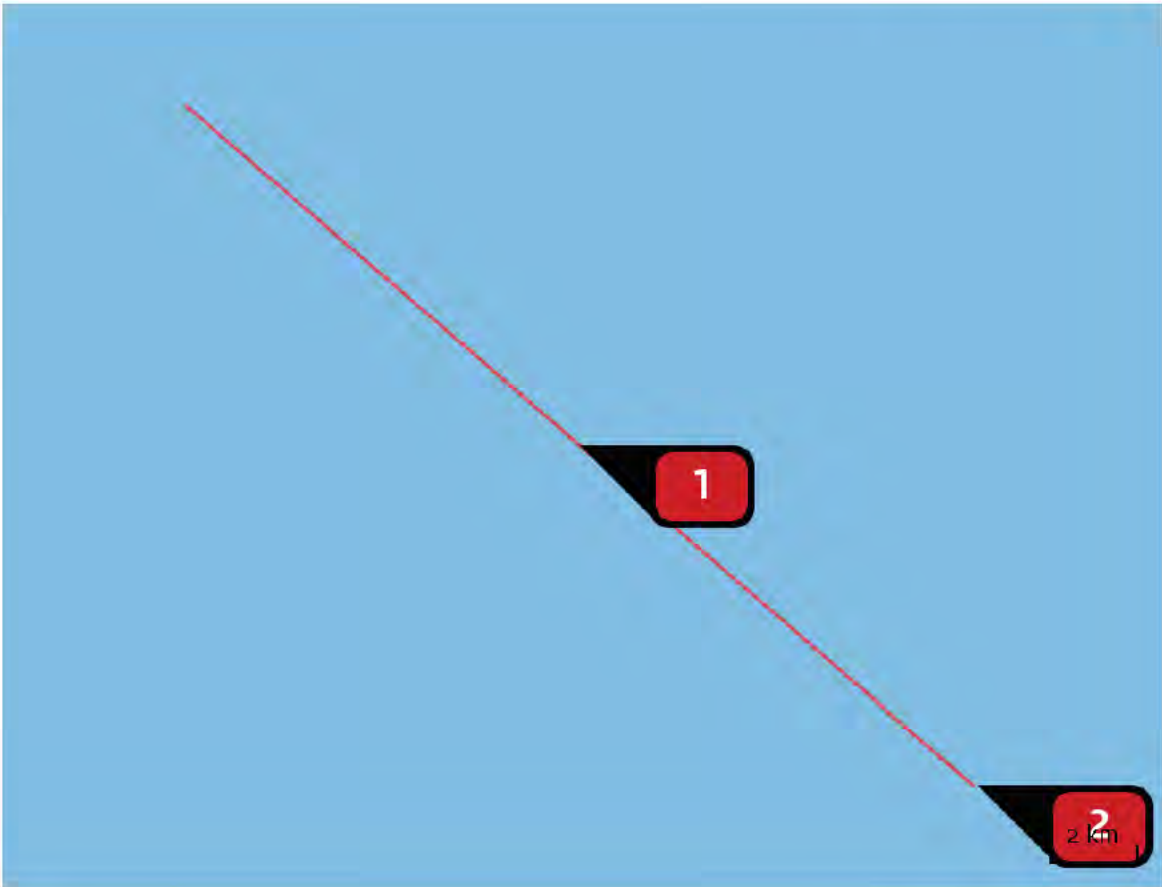
Hectare met
hoogste bijdrage
(mol/ha/j)

Natuurgeb ed	B drage
--------------	---------

Toelichting

St kstofdepos t eonderzoek boorp atform Ame and-AWG

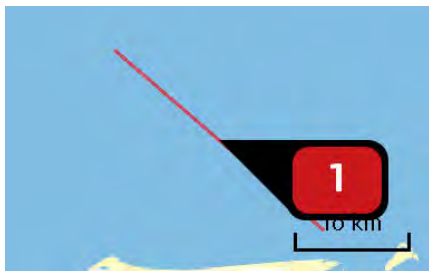
Locatie
Coiled tubing (incl.
tijdelijkheid)

Emissie
Coiled tubing (incl.
tijdelijkheid)

Bron Sector		Em ss e NH ₃	Em ss e NO _x
1	 Aan en afvoer materiaal/materieel Mobiele werktuigen Bouw en Industrie		419,30 kg/j
2	 Uitvoering “coiled tubing” werkzaamheden Mobiele werktuigen Delfstoffenwinning		2.882,90 kg/j

Emissie
(per bron)
Coiled tubing (incl.
tijdelijkheid)

Naam Aan- en afvoer
materiaal/materieel
Locatie (X Y) 182648, 619711
NOx 419,30 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Brandstof verbruik (l/h)	Uitstoot hoogte (m)	Spread ng (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	Aan- en afvoer materiaal/materieel		17,2	8,6	0,6	NOx	419,30 kg/j

Naam Uitvoering "coiled tubing"
werkzaamheden
Locatie (X Y) 191831, 611869
NOx 2.882,90 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Brandstof verbruik (l/h)	Uitstoot hoogte (m)	Spread ng (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	Uitvoering "coiled tubing" werkzaamheden		20,0	10,0	0,0	NOx	2.882,90 kg/j

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningsaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden verleend. De gebruiker aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een gereguleerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekeningen zijn tot stand gekomen op basis van:
AERIUS: [versie 2016L_20180822_4e9c9cd914](#)
Database: [versie 2016L_20170828_c3f058foof](#)
Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:
<https://www.aerius.nl/nl/factsheets/uitgevoerd>

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Tolhuisweg 57
8443 DV HEERENVEEN
Postbus 24
8440 AA HEERENVEEN
T. 0513 63 45 67
E. info.nl@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2018

Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd en/of openbaar worden
gemaakt door middel van druk, fotokopie,
elektronisch of op welke wijze dan ook,
zonder schriftelijke toestemming van de
auteurs.

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 1 oktober 2018 14:53
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: dossier electrificatie AWG-1

Ha 10.2.e ,

Met de twee andere onderdelen bedoel ik de aanleg van een projectkabel vanaf de gasverwerkingsinstallatie door de duinen, onder het strand en de zeebodem naar AWG en de vervanging van de gasgenerator door een elektrische generator. De elektrificatie gaat wel door (voorzien is dat deze pas in 2020 plaats zal vinden), maar er komt dus een integraal onderzoek voor de twee onderdelen die ik net genoemd heb. De planning ken ik niet, maar ik denk dat 11.1

Jij schrijft jouw advies vanuit de samenwerkingsovereenkomst die we met RVO over advisering Natura 2000-gebiedbescherming hebben toch? Als tzt het seizoen van de werkzaamheden duidelijk wordt, komt de soortenbescherming, denk ik, ook scherper in beeld. Neem jij dit dan misschien later ook mee of hoe werkt dat dan: wordt er een dossierhouder/ontheffingverlener bij gevraagd? Ik weet helaas nog steeds niet goed wat nu de werkwijze is.

Ik stuur je straks een inzichtelijk kaartje.

Groet,

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 1 oktober 2018 14:42
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: dossier electrificatie

Dag 10.2.e ,

Kort samengevat, ik deel je mening.

Ik heb nog geen definitieve advies inzake gebieden- en soortenbescherming geschreven maar als ik jouw mail lees, is dit kennelijk gegeven de huidige ontwikkelingen ook tijdelijk van de baan?

Van wat ik gelezen heb is naar mijn persoonlijke mening 11.1

Daarnaast worden twee opties genoemd voor de aanleg van de kabel in de zee. Maar 11.1

Over het ingraven van de kabel wordt genoemd dat lokaal de bodem wordt verstoord. Door deze verstoring voldoet het plangebied niet meer aan de kwalificaties van de habitattypen permanent overstromde zandbanken en slik- en zandplaten. Percentages qua hoeveelheid en tijdspanne herstel ontbreken. Ook had ik verwacht dat de 11.1

Door de capaciteit van de elektrische kabel komt warmte vrij aan de omgeving. Dit zal zeker wel beperkt zijn. Maar in hoeverre? Er worden geen cijfers gegeven of toegelicht. In hoeverre 11.1

Op het eiland heeft naar wat ik gelezen heb, er slechts 1 Veldbezoek plaatsgevonden op 14 maart 2018 en gaat men verder uit van een bureaustudie en andere gegevens. ..

Met andere woorden mooi om te weten dat er dan nog wel een aparte PB voor de effecten op zwarte zee-eenden wordt opgesteld. Maar 11.1
Wat betreft 11.1

Hartelijke groet, 10.2.e

Van: 10.2.e

Verzonden: maandag 1 oktober 2018 7:52

Aan: 10.2.e

Onderwerp: Re: dossier electrificatie

Om precies te zijn: Liander heeft daarnaast ook verzocht om een ontheffing van de provinciale milieuverordening wegens de aanleg van een kabel door het stiltegebied Ameland.

Groeten,

10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 1 okt. 2018 om 07:35 heeft 10.2.e <10.2.e@minez.nl> het volgende geschreven:

Hallo 10.2.e ,

Tijd geleden dat we elkaar gesproken hebben. Er is veel discussie over dit project. Om kort te gaan:

- nu ligt een ontwerp-omgevingsvergunning van de gemeente Ameland voor zienswijzen voor; de provincie Fryslân heeft zich bevoegd geacht en er zijn geen bedenkingen vanuit soorten- en gebiedenbescherming. Deze kabel loopt over een groot deel over de lengte van het eiland en is ook bedoeld om de electrificatie mogelijk te maken. Ik ben van mening dat 11.1

- voor de andere twee onderdelen wordt na mijn aandringen nu een integrale PB door de Antheagroep opgesteld en voor de effecten op zwarte zee-eenden wordt een aparte beoordeling door Arcadis gemaakt.

Misschien is het goed als je even wacht op de laatste stukken. Ik heb weken geleden om een planning gevraagd. Hoor graag hoe je hierin staat.

Groet,

10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 27 sep. 2018 om 16:03 heeft 10.2.e <10.2.e@rvo.nl> het volgende geschreven:

Dag 10.2.e ,

Ik wilde je bij deze laten weten dat ik met het dossier bezig ben. Maar je bent nog even met verlof zie ik bij het schrijven van deze mail.:)

Groet, 10.2.e

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 1 oktober 2018 15:22
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: Elektrificatie platform AWG: update stand van zaken, projectomvang en planning

Dag 10.2.e,

Dank je voor de informatie. Wel ik denk dat 11.1
 Ik wist niet dat 11.1

Het een lijkt me 11.1

Groet, 10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 1 oktober 2018 14:55
Aan: 10.2.e
Onderwerp: FW: Elektrificatie platform AWG: update stand van zaken, projectomvang en planning

10.2.e,

Dit geeft misschien wat meer inzicht.

Groeten,
 10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 13 augustus 2018 12:00
Aan: 10.2.e
Onderwerp: FW: Elektrificatie platform AWG: update stand van zaken, projectomvang en planning

Van: 10.2.e @shell.com [mailto:10.2.e @shell.com]
Verzonden: dinsdag 7 augustus 2018 12:44
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e

@shell.com

Onderwerp: Elektrificatie platform AWG: update stand van zaken, projectomvang en planning

Geachte heer 10.2.e, beste 10.2.e,

Naar aanleiding van ons overleg d.d. 2 juli jl. met collega's van EZK inzake de elektrificatie van het platform AWG en de aanleg van een e-kabel, wil ik jullie graag informeren over de laatste stand van zaken.

Afgelopen 4 weken heeft NAM veelvuldig intern en met externe partijen overleg gehad over het elektrificatieproject en zijn een aantal zaken/uitgangspunten wellicht toch enigszins anders dan dat we met elkaar op 2 juli besproken hebben en zoals omschreven stonden in de natuurtoets die jullie beoordeeld hebben. Als gevolg hiervan willen wij graag het volledige plaatje aan jullie voorleggen om te bezien of dit mogelijk tot andere conclusies zal leiden. Hieronder zal ik kort de belangrijkste punten, die eerder onvoldoende ter sprake waren gekomen, benoemen.

Advies gemeente Ameland

Voor de omgevingsvergunning voor de aanleg van de middenspanningskabel (20 kV) heeft NAM uitgebreid contact gehad met de gemeente Ameland. Gezien de mogelijke complexiteit heeft de gemeente Ameland aan Rho Adviseurs

opdracht gegeven om een vergunningenscan te maken voor deze kabel. Bijgevoegd een zeer duidelijk vergunningenadvies dat wij ontvingen op 12 juli jl. van de gemeente. Hierin wordt voor de kabel Provincie Fryslân als bevoegd gezag aangemerkt voor de Wet natuurbescherming.

Overleg Liander

Naast het feit dat NAM een klein stukje kabel aanlegt van het platform AWG naar het eiland Ameland, zal de netbeheerder Liander het grootste deel van de kabel aanleggen op het eiland Ameland en uiteindelijk verbinden met het vaste net. Tevens wordt momenteel door Liander onderzocht of er nog een extra wadkabel (vanaf eiland naar vaste wal) benodigd is voor het gehele project. Voor de vergunningen van deze kabel hebben zij recentelijk een omgevingsvergunning aangevraagd bij de gemeente Ameland en voor de Wet natuurbescherming hebben zij de nodige stukken aangeleverd bij de provincie Provincie Fryslân als bevoegd gezag voor de kabel. Dus ook hier wordt de provincie aangemerkt als bevoegd gezag ihkv de Wet natuurbescherming.

Overleg Provincie Fryslân

Er is ook telefonisch contact geweest met de heer 10.2.e van de Provincie Fryslân. Hij zal dit punt ook nader bestuderen maar vond het een logische redenering dat zij voor de gehele aanleg van de kabel in het kader van de Wet Natuurbescherming bevoegd gezag zijn, gezien het Liander-traject waar zij momenteel bij betrokken zijn en het feit dat het een middenspanningskabel betrof (en geen mijnbouwwerk). Dit lijkt dus overeen te komen met de eerdere bevindingen van Rho Adiseurs aan de gemeente Ameland.

Planning diverse onderdelen

In ons overleg d.d. 2 juli jl. konden wij onvoldoende aangeven wat nu de exacte tijdsplanning was van de diverse projectonderdelen. Inmiddels is daar meer duidelijkheid over gekomen en blijkt dat geheel uit vele verschillende onderdelen bestaat die in verschillende jaren wordt aangelegd met een verscheidenheid aan bevoegde gezagen. De kabel wordt naar verwachting in 3 fases aangelegd over 3 jaar (najaar 2018/2019/2020) en pas daarna worden de werkzaamheden op het AWG-platform (najaar 2021) uitgevoerd. In overleg met de lokale partners worden de werkzaamheden zoveel mogelijk na het toeristenseizoen uitgevoerd. In bijgevoegde PDF is de huidige planning per onderdeel nog eens aangegeven over de verschillende jaren.

EZK brief aanvullende vragen

- Op 24 juli jl. heeft NAM van het ministerie van EZK een verzoek ontvangen voor aanvullingen op de omgevingsvergunningaanvraag AWG OLO 3421847 (onderdeel plaatsen E-compressor). Het verzoek luidde concreet: *"Ik wil u verzoeken om een toelichting aan te leveren op de omvang (de reikwijdte) van het gehele project Duurzaam Ameland, dat bestaat uit verschillende projectonderdelen. De toelichting dient te worden aangeleverd inclusief een planning."* NAM zal binnenkort deze aanvulling aanleveren waarin bovengenoemde informatie gedeeld zal worden. Voor NAM wordt de E-compressor en het aanleggen van een kabel niet als één project gezien. De investeringsbeslissing tot het aankopen van de E-compressor moet al op korte termijn worden genomen, terwijl het tracé van de kabel (dat wil zeggen – het gedeelte van de kabel dat door NAM wordt aangelegd, van AWG naar het eiland) nog steeds niet definitief is. Daarnaast lopen de aanlegfasen van de 4 verschillende onderdelen volkomen gescheiden – in het bijzonder de plaatsing van de E-compressor ligt in de tijd ver af van de aanleg van de kabel. Elke jaar wordt een onderdeel uitgevoerd met telkens de nodige maanden aan onderbrekingen vanwege o.a. broedseizoen en toeristenseizoen. Ook Liander is partner in de aanleg van de kabel en heeft hierover al veelvuldig contact met de provincie Fryslân als bevoegd gezag.
- NAM is ook van mening dat de kabel als zodanig niet bedoeld is om twee mijnbouwwerken (AME-1 en AWG) met elkaar te verbinden en dus ook geen (onderdeel van een) mijnbouwwerk is, of zou moeten gelden als een activiteit ten aanzien van het opsporen, winnen of opslaan van diepe delfstoffen (als bedoeld in art. 1.3 lid 1 sub b onder 3 Besluit natuurbescherming). De kabel zoals NAM die zal aanleggen is een verlenging van een veel langere kabel die door Liander wordt gelegd. De aanleg door Liander stopt bij een elektriciteitshuisje nabij de locatie AME-1, vanwaar NAM de kabel doortrekt naar AWG. Omdat voor het Liander-deel de provincie Fryslân reeds als bevoegd gezag optreedt en omdat de kabel geen mijnbouwwerk betreft, is het voor ons een logische en transparante keuze om het meest decentraal mogelijke bevoegd gezag een oordeel te laten vellen over de voorgenomen activiteit, zijnde provincie Fryslân. Het passeren van de provincie Fryslân in dezen door de kabel 'onder te brengen' bij de E-compressor lijkt ons dan ook niet wenselijk. Ook omdat de provincie reeds betrokken is bij de aanleg van alle nodige kabels voor dit project en zo scherp de bedoeling in beeld heeft.

Tel: +31 (0)10.2.e
Mobiel: +31 (6)10.2.e
E-mail: 10.2.e@shell.com
Internet: <http://www.nam.nl>

Please note that CC-mails are stored seperately en read infrequently.

Disclaimer: The information in this e-mail is confidential and intended solely for the person to whom it is addressed. If this message is not addressed to you, please be aware that you have no authorization to read this e-mail, to copy it, to furnish it to any person other than the addressee, or to use or misuse its content in any way whatsoever.

Should you have received this e-mail by mistake, please bring this to the attention of the sender, after which you are kindly requested to destroy the original message.

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: dinsdag 2 oktober 2018 09:58
Aan: 10.2.e
Onderwerp: FW: Elektrificatie platform AWG: update stand van zaken, projectomvang en planning
Bijlagen: Project planning en onderdelen AWG.PDF

10.2.e gaat voor zover dit mogelijk is, gezien de vooruitgeschoven planning (zie pdf) een gecombineerd advies gebieds- en soortenbescherming opstellen voor de elektrificatie van AWG.

Dan ben je op de hoogte. Ik heb haar jouw opmerkingen bij haar eerdere conceptadvies en je handgeschreven commentaar bij de eerste versie van de toets gestuurd. Voor het soortendeel kan het pas echt concreet worden als er een planning ligt, maar die kan NAM volgens mij nog niet geven. Als ze niet op tijd voldoen aan de NOx-normen dan ontstaat er een probleem.

Groet,

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 1 oktober 2018 14:55
Aan: 10.2.e
Onderwerp: FW: Elektrificatie platform AWG: update stand van zaken, projectomvang en planning

10.2.e ,

Dit geeft misschien wat meer inzicht.

Groeten,

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 13 augustus 2018 12:00
Aan: 10.2.e
Onderwerp: FW: Elektrificatie platform AWG: update stand van zaken, projectomvang en planning

Van: 10.2.e @shell.com [mailto:10.2.e @shell.com]

Verzonden: dinsdag 7 augustus 2018 12:44

Aan: 10.2.e

CC: 10.2.e

@shell.com

Onderwerp: Elektrificatie platform AWG: update stand van zaken, projectomvang en planning

Geachte heer 10.2.e , beste 10.2.e ,

Naar aanleiding van ons overleg d.d. 2 juli jl. met collega's van EZK inzake de elektrificatie van het platform AWG en de aanleg van een e-kabel, wil ik jullie graag informeren over de laatste stand van zaken.

Afgelopen 4 weken heeft NAM veelvuldig intern en met externe partijen overleg gehad over het elektrificatieproject en zijn een aantal zaken/uitgangspunten wellicht toch enigszins anders dan dat we met elkaar op 2 juli besproken hebben en zoals omschreven stonden in de natuurtoets die jullie beoordeeld hebben. Als gevolg hiervan willen wij graag het volledige plaatje aan jullie voorleggen om te bezien of dit mogelijk tot andere conclusies zal leiden. Hieronder zal ik kort de belangrijkste punten, die eerder onvoldoende ter sprake waren gekomen, benoemen.

Advies gemeente Ameland

Voor de omgevingsvergunning voor de aanleg van de middenspanningskabel (20 kV) heeft NAM uitgebreid contact gehad met de gemeente Ameland. Gezien de mogelijke complexiteit heeft de gemeente Ameland aan Rho Adviseurs opdracht gegeven om een vergunningenscan te maken voor deze kabel. Bijgevoegd een zeer duidelijk vergunningenadvies dat wij ontvingen op 12 juli jl. van de gemeente. Hierin wordt voor de kabel Provincie Fryslân als bevoegd gezag aangemerkt voor de Wet natuurbescherming.

Overleg Liander

Naast het feit dat NAM een klein stukje kabel aanlegt van het platform AWG naar het eiland Ameland, zal de netbeheerder Liander het grootste deel van de kabel aanleggen op het eiland Ameland en uiteindelijk verbinden met het vaste net. Tevens wordt momenteel door Liander onderzocht of er nog een extra wadkabel (vanaf eiland naar vaste wal) benodigd is voor het gehele project. Voor de vergunningen van deze kabel hebben zij recentelijk een omgevingsvergunning aangevraagd bij de gemeente Ameland en voor de Wet natuurbescherming hebben zij de nodige stukken aangeleverd bij de provincie Provincie Fryslân als bevoegd gezag voor de kabel. Dus ook hier wordt de provincie aangemerkt als bevoegd gezag ihkv de Wet natuurbescherming.

Overleg Provincie Fryslân

Er is ook telefonisch contact geweest met de heer 10.2.e van de Provincie Fryslân. Hij zal dit punt ook nader bestuderen maar vond het een logische redenering dat zij voor de gehele aanleg van de kabel in het kader van de Wet Natuurbescherming bevoegd gezag zijn, gezien het Liander-traject waar zij momenteel bij betrokken zijn en het feit dat het een middenspanningskabel betrof (en geen mijnbouwwerk). Dit lijkt dus overeen te komen met de eerdere bevindingen van Rho Adviseurs aan de gemeente Ameland.

Planning diverse onderdelen

In ons overleg d.d. 2 juli jl. konden wij onvoldoende aangeven wat nu de exacte tijdsplanning was van de diverse projectonderdelen. Inmiddels is daar meer duidelijkheid over gekomen en blijkt dat geheel uit vele verschillende onderdelen bestaat die in verschillende jaren wordt aangelegd met een verscheidenheid aan bevoegde gezagen. De kabel wordt naar verwachting in 3 fases aangelegd over 3 jaar (najaar 2018/2019/2020) en pas daarna worden de werkzaamheden op het AWG-platform (najaar 2021) uitgevoerd. In overleg met de lokale partners worden de werkzaamheden zoveel mogelijk na het toeristenseizoen uitgevoerd. In bijgevoegde PDF is de huidige planning per onderdeel nog eens aangegeven over de verschillende jaren.

EZK brief aanvullende vragen

- Op 24 juli jl. heeft NAM van het ministerie van EZK een verzoek ontvangen voor aanvullingen op de omgevingsvergunningaanvraag AWG OLO 3421847 (onderdeel plaatsen E-compressor). Het verzoek luidde concreet: *“Ik wil u verzoeken om een toelichting aan te leveren op de omvang (de reikwijdte) van het gehele project Duurzaam Ameland, dat bestaat uit verschillende projectonderdelen. De toelichting dient te worden aangeleverd inclusief een planning.”* NAM zal binnenkort deze aanvulling aanleveren waarin bovengenoemde informatie gedeeld zal worden. Voor NAM wordt de E-compressor en het aanleggen van een kabel niet als één project gezien. De investeringsbeslissing tot het aankopen van de E-compressor moet al op korte termijn worden genomen, terwijl het tracé van de kabel (dat wil zeggen – het gedeelte van de kabel dat door NAM wordt aangelegd, van AWG naar het eiland) nog steeds niet definitief is. Daarnaast lopen de aanlegfases van de 4 verschillende onderdelen volkomen gescheiden – in het bijzonder de plaatsing van de E-compressor ligt in de tijd ver af van de aanleg van de kabel. Elke jaar wordt een onderdeel uitgevoerd met telkens de nodige maanden aan onderbrekingen vanwege o.a. broedseizoen en toeristenseizoen. Ook Liander is partner in de aanleg van de kabel en heeft hierover al veelvuldig contact met de provincie Fryslân als bevoegd gezag.
- NAM is ook van mening dat de kabel als zodanig niet bedoeld is om twee mijnbouwwerken (AME-1 en AWG) met elkaar te verbinden en dus ook geen (onderdeel van een) mijnbouwwerk is, of zou moeten gelden als een activiteit ten aanzien van het opsporen, winnen of opslaan van diepe delfstoffen (als bedoeld in art. 1.3 lid 1 sub b onder 3 Besluit natuurbescherming). De kabel zoals NAM die zal aanleggen is een verlenging van een veel langere kabel die door Liander wordt gelegd. De aanleg door Liander stopt bij een elektriciteitshuisje nabij de locatie AME-1, vanwaar NAM de kabel doortrekt naar AWG. Omdat voor het Liander-deel de provincie Fryslân reeds als bevoegd gezag optreedt en omdat de kabel geen mijnbouwwerk betreft, is het voor ons een logische en transparante keuze om het meest decentraal mogelijke bevoegd gezag een oordeel te laten vellen over de voorgenomen activiteit, zijnde provincie Fryslân. Het passeren van de provincie Fryslân in dezen door de kabel ‘onder te brengen’ bij de E-compressor lijkt ons dan ook niet

wenselijk. Ook omdat de provincie reeds betrokken is bij de aanleg van alle nodigde kabels voor dit project en zo scherp de bedoeling in beeld heeft.

- Volgens onze juristen heeft NAM formeel een omgevingsvergunning voor de activiteit 'plaatsen van de E-compressor' aangevraagd. Echter, de bijgevoegde natuurtoets bij de wabo-aanvraag bevatte ook de effecten van het aanleggen van de *kabel*. Om de aanvraag juridisch zuiver te houden, is het nodig om een passende natuurtoets bij de betreffende wabo aanvraag te voegen die alleen toeziet om de activiteit aangevraagd wordt. Daarom heeft NAM aan Antea-groep opdracht gegeven om de natuurtoets daarop aan te passen met alleen het onderdeel "Wijziging compressor AWG". Omdat dit een activiteit is die van invloed kan zijn op de fysieke leefomgeving, is de aanvraag van een VVGB (natuurtoets) bij MinLNV bij de aanvraag aangehaakt (art. 2.1 lid 1 sub 1 Wabo jo. 2.2aa Bor). De scope van deze natuurtoets wordt bepaald door de aangevraagde activiteit, zelfs ongeacht de vraag of die activiteit onderdeel uitmaakt van een groter project. De aangepaste versie van de natuurtoets is ook toegevoegd aan deze mail en zal binnenkort ook toegevoegd worden bij de wabo-aanvraag ter vervanging van de eerdere natuurtoets.

Op basis van bovenstaande nieuwe informatie over de planning van het project, betrokkenheid en advies van vele andere partijen moeten we m.i. met elkaar de eerdere conclusies over de vervolgstappen van dit project herijken.

Na het vele overleg met andere partijen zien wij daarom dat de provincie Fryslan voor de gehele kabel tot aan het platform AWG voor wat betreft de Wet natuurbescherming bevoegd gezag is en dat de gemeente Ameland voor de omgevingsvergunning van de kabel bevoegd gezag is. Voor alles wat te maken heeft met het vervangen van de compressor blijven EZK en LNV bevoegd gezag, omdat dit te maken heeft met werkzaamheden aan een mijnbouw-werk. Zie hieronder het overzicht van de verschillende bevoegde gezagen van de verschillende onderdelen.

Onderdeel	Wettelijk kader	Bevoegd gezag	Activiteit
Wabo	Wet op de Omgevingswet	MinLNV	Plaatsen van de E-compressor
Wabo	Wet op de Omgevingswet	MinLNV	Plaatsen van de E-compressor
Wabo	Wet op de Omgevingswet	MinLNV	Plaatsen van de E-compressor
Wabo	Wet op de Omgevingswet	MinLNV	Plaatsen van de E-compressor
Wabo	Wet op de Omgevingswet	MinLNV	Plaatsen van de E-compressor
Wabo	Wet op de Omgevingswet	MinLNV	Plaatsen van de E-compressor
Wabo	Wet op de Omgevingswet	MinLNV	Plaatsen van de E-compressor
Wabo	Wet op de Omgevingswet	MinLNV	Plaatsen van de E-compressor
Wabo	Wet op de Omgevingswet	MinLNV	Plaatsen van de E-compressor
Wabo	Wet op de Omgevingswet	MinLNV	Plaatsen van de E-compressor

Aangezien er nu dus nieuwe inzichten zijn tov hetgeen besproken is op 2 juli jl. vernemen wij graag jullie visie hierop. Mocht deze anders zijn dan onze dan vernemen wij dat natuurlijk graag zodat we met eerdere genoemde partijen (opnieuw) in overleg kunnen treden voor de juiste aanpak van het vergunningentraject.

Alvast dank daarvoor en we betreuren het dat al deze informatie nog niet beschikbaar was tijdens het overleg d.d. 2 juli jl.

Gr. 10.2.e

10.2.e

Senior adviseur Vergunningen & Omgevingsmanagement (ONEgas & Land-Oost/West)
Legal - Permits & Social Performance (LSUP/ON)

Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V.
Statutaire vestiging Den Haag - Handelsregister no. 0400869

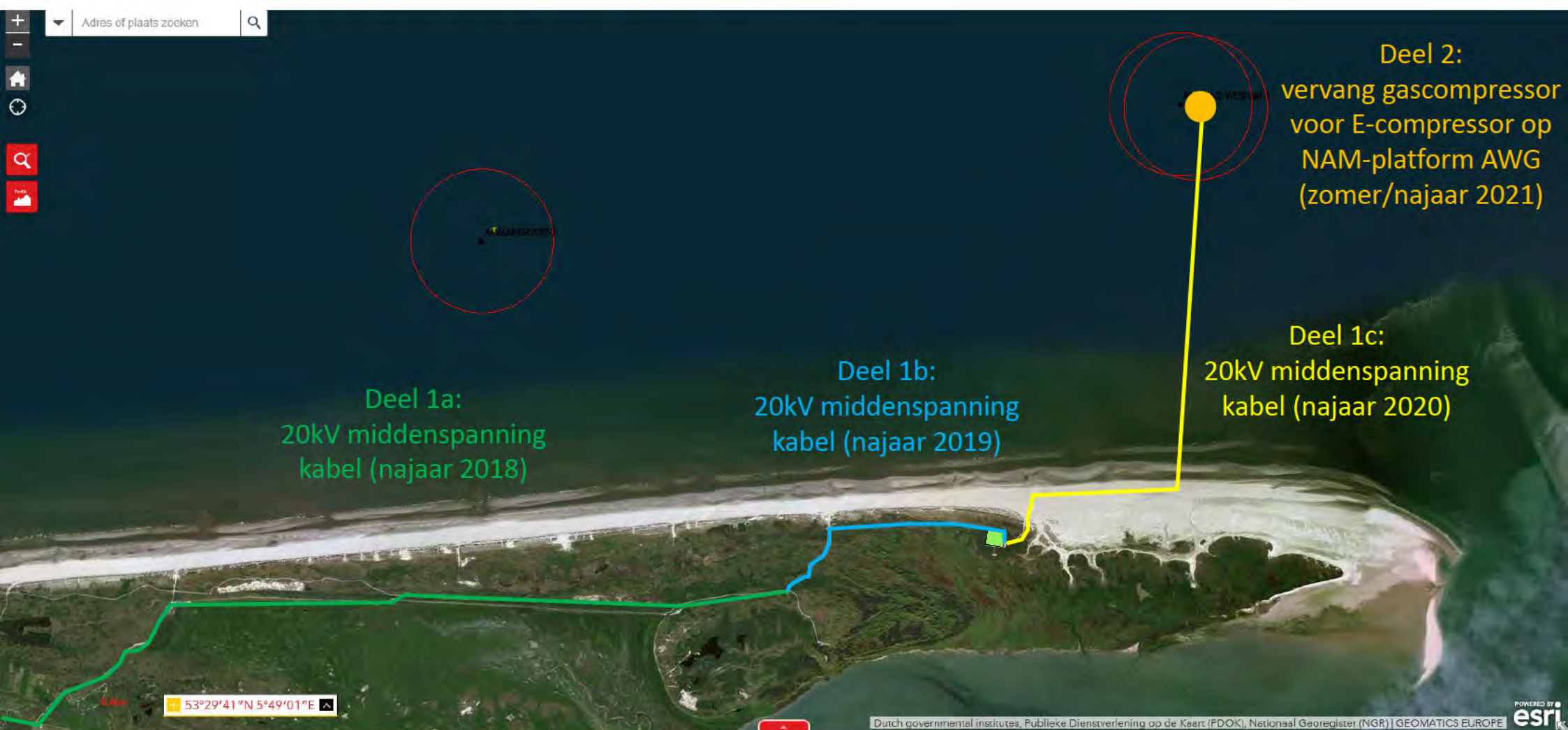
Correspondentieadres: Postbus 28000, 9400 HH Assen
Bezoekadres: Schepersmaat 2, 9405 TA Assen
Tel: +31 (0)10.2.e
Mobiel: +31 (6)10.2.e
E-mail: 10.2.e@shell.com
Internet: <http://www.nam.nl>

Please note that CC-mails are stored seperately en read infrequently.

Disclaimer: The information in this e-mail is confidential and intended solely for the person to whom it is addressed. If this message is not addressed to you, please be aware that you have no authorization to read this e-mail, to copy it, to furnish it to any person other than the addressee, or to use or misuse its content in any way whatsoever.

Should you have received this e-mail by mistake, please bring this to the attention of the sender, after which you are kindly requested to destroy the original message.

Projectscope elektrificatieproject AWG-platform

10.2.e

Van: 10.2.e @shell.com
Verzonden: donderdag 1 november 2018 16:47
Aan: 10.2.e
Onderwerp: Hollum

Dag 10.2.e, de sanering van de Hollum locatie gaat deze maand starten. We moeten zonder vergunning starten van de provincie om te voorkomen dat er vervuild zand in zee spoelt tijdens een storm. 10.2.e en 10.2.e zijn op de hoogte.

Groet, 10.2.e

/o=CICWP/ou=Exchange Administrative Group (FYDIBOHF23SPDLT)/cn=Recipients/cn=a8b1

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 26 november 2018 11:18
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: Ameland-Hollum
Bijlagen: Melding_AIMsessie_A5uvssxvts.pdf

Hi 10.2.e,

Vlak voor mijn vakantie hebben we het vluchtig over Ameland gehad. Wij krijgen nu een activiteitenbesluit-melding binnen van NAM dat zij grondwater willen lozen. Hoe is het met de potentiële verontreiniging door duinafslag, weet jij dat? Als je hier niet aan toekomt, gaan we hier gewoon zelf achterheen.

Als er dieselgeneratoren ingezet worden, zijn wij zeer alert op PAS. 11.1

Ik pak deze melding niet op, dat zal onder toezicht van 10.2.e gebeuren, ik neem hem daarom mee in de - cc. BRW

Groet, 10.2.e

Melding Activiteitenbesluit

Hierbij doe ik, **de heer 10.2.e**, melding van het veranderen van het bedrijf **Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V.**. Het voor de melding gebruikte e-mail adres is **10.2.e@shell.com**.

Activiteiten

Er geldt een aantal specifieke milieuregels uit het Activiteitenbesluit voor de volgende activiteiten:

- Bodemsanering en proefbronnering

Daarnaast geldt een aantal algemene milieuregels:

- Algemene milieuregels voor lozen
- Algemene milieuregels voor emissies van zeer zorgwekkende stoffen voor type C inrichtingen
- Algemene milieuregels voor geuremissies voor type C inrichtingen

Gegevens melder

Naam melder:	de heer 10.2.e
Adres:	Schepersmaat 2 9405TA ASSEN
Telefoon:	010.2.e
Fax:	
E-mail:	10.2.e@shell.com

Gegevens bedrijf

Naam bedrijf:	Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V.
Perceel:	Sectie: B9945
Bouwplan:	Naam bouwplan: Nummer bouwplan:
Toelichting locatie:	
KvK Inschrijving:	Onderneming: 04008869 Vestiging: 000018719953 Toelichting:
Type inrichting:	type C
Reden van melding:	Veranderen van het bedrijf

Correspondentieadres melding

Correspondentie sturen naar:

Postbus 28000
9400 HH ASSEN

Beschrijving activiteiten

Datum verandering bedrijf:	01-01-2019
Beschrijving activiteiten:	Het lozen van grondwater op de Noordzee. Het grondwater wordt onttrokken ten behoeve van het drooghouden van werkputten voor een grondsanering op NAM-locatie Hollum-Ameland-1 (HOA-1). Tevens wordt grondwater onttrokken ten behoeve van het uitvoeren van een grondwatersanering op NAM-locatie Hollum-Ameland-1.
Bijlage met beschrijving toevoegen:	Ja

Lozing grondwater bij bodemsanering en proefbronnering

Datum aanvang lozing:	01-01-2019
-----------------------	------------

Extra informatie bij de melding

Over de voorgenomen opruim- en saneringswerkzaamheden en over het voorgenomen lozingspunt in de Noordzee heeft vooroverleg met Rijkswaterstaat plaatsgevonden.

Bijlagen geüpload

De volgende bestanden zijn toegevoegd aan de melding:

Indeling bedrijf	403818-LPK-001.pdf
Situatieschets	403818-LPK-001.pdf
Toelichting op de aard en omvang van de activiteiten/processen	20160715-403818-NAM-SP HOA1-rev 02.pdf
Geohydrologisch rapport	20160502-403818-GHR-01-NAM-Hollum-Ameland.pdf

Gegevens bevoegd gezag

Minister van Economische Zaken en Klimaat DGETM - Directie Energiemarkt Postbus 20401 2500 EK Den Haag
Rijkswaterstaat Servicecenter vergunningen Postbus 4142 6202 PA Maastricht

Referentie melding

Deze melding is bij ons bekend als **AIM-sessie A5uvssxvtls**. Wilt u alstublieft, als u schriftelijk of mondeling contact zoekt, dit als referentie vermelden?

Datum en tijdstip melding

Deze melding is gemaakt op 20-11-2018 om 14:59 uur.

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 26 november 2018 12:39
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: Ameland-Hollum

Dan is het maar goed dat jij ons informeert 10.2.e, dankjewel! Wij gaan even studeren op de melding.

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 26 november 2018 12:30
Aan: 10.2.e
cc: 10.2.e ; 10.2.e
Onderwerp: RE: Ameland-Hollum

Hier nog een berichtje. <https://www.persbureau-ameland.nl/nam-opruimen-en-elektrificatie-op-ameland>

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 26 november 2018 12:11
Aan: 10.2.e <10.2.e@minez.nl>
cc: 10.2.e @minez.nl; 10.2.e @minez.nl; 10.2.e @minez.nl
Onderwerp: RE: Ameland-Hollum

Dag 10.2.e, dag 10.2.e,

Het zal vast gaan om de abandonnering van de sinds de jaren 60 van de vorige eeuw niet gebruikte NAM-locatie bij Hollum, neem ik aan. Gaat het om de noodmaatregelen die op korte termijn (het voorkomen van verontreiniging) nodig zijn of om langere termijnmaatregelen (de daadwerkelijke abandonnering). Daarover heb ik wel met enige regelmaat contact gehad met NAM de afgelopen weken, omdat tegen de duinrand op het strand noodmaatregelen zijn genomen (constructiewand o.i.d.) om te voorkomen dat er verontreiniging van stoffen uit de locatie in zee ontstaat. De provincie is Wnb-bevoegd gezag en er ligt ook een saneringsopdracht van Fumo (de milieudienst van de provincie Friesland). 11.1

Dit ligt ruim boven de meldingsgrens. Ik kan me 11.1

Kunnen jullie hier mee verder?

Groeten, 10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 26 november 2018 11:18
Aan: 10.2.e @minez.nl
cc: 10.2.e @minez.nl
Onderwerp: Ameland-Hollum

Hi 10.2.e,

Vlak voor mijn vakantie hebben we het vluchtig over Ameland gehad. Wij krijgen nu een activiteitenbesluit-melding binnen van NAM dat zij grondwater willen lozen. Hoe is het met de potentiële verontreiniging door duinafslag, weet jij dat? Als je hier niet aan toekomt, gaan we hier gewoon zelf achterheen.

Als er dieselgeneratoren ingezet worden, zijn wij zeer alert op PAS. 11.1

[Redacted]

Ik pak deze melding niet op, dat zal onder toezicht van 10.2.e gebeuren, ik neem hem daarom mee in de -
cc. BRW

[Redacted]

Groet, 10.2.e

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: dinsdag 8 januari 2019 13:55
Aan: 10.2.e
Onderwerp: Fwd: oude NAM-locatie NW-Ameland

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Begin doorgestuurd bericht:

Van: "10.2.e" <[redacted]@minez.nl>
Datum: 8 januari 2019 om 13:41:03 CET
Aan: "10.2.e" <[redacted]@minez.nl>
Onderwerp: oude NAM-locatie NW-Ameland

<https://www.hartvannederland.nl/nieuws/2019/boorlocatie-ameland-weggespoeld-vrees-vervuiling/>

/O=CICWP/OU=EXCHANGE ADMINISTRATIVE GROUP (FYDIBOHF23SPDLT)/CN=RECIPIENTS

Van: 10.2.e @shell.com
Verzonden: vrijdag 11 januari 2019 09:18
Aan: 10.2.e
Onderwerp: Uitleg situatie Hollum door NAM

Uitleg situatie Hollum door NAM:

Achtergrond locatie

- De NAM-locatie op het westelijk deel van Ameland, in de buurt van de vuurtoren bij Hollum, is in 1963 door de NAM aangelegd. De locatie werd aangelegd voor een proefboring voor winning van aardgas uit gasvelden onder de Noordzee, maar gaswinning vanaf deze locatie heeft uiteindelijk nooit plaatsgevonden. Er is wel een put geboord, maar de velden zijn dus niet in productie genomen.
- De evaluatie van marginale gasvelden duurt vaak lang aangezien olie en gasbedrijven als NAM ook rekening houden met eventuele gas/olie prijsontwikkelingen in de toekomst en streven naar technologische verbeteringen of verdere gasvondsten in de buurt die de ontwikkeling commercieel aantrekkelijk zouden kunnen maken. Dit kan er soms toe leiden dat een veld en een locatie vele jaren worden aangehouden. Ook op Ameland heeft NAM gedurende een lange periode de locatie aangehouden en uiteindelijk besloten dat vanuit deze locatie er toch geen economisch winbare hoeveelheid gas ontwikkeld kan worden.

Verontreiniging locatie

- Bij die boorwerkzaamheden golden in de jaren zestig en zeventig andere standaarden en wet- en regelgeving en als gevolg daarvan is tijdens de proefboring de bodem verontreinigd geraakt met diesel en barium. Sinds de jaren '80 zijn door de inwerkingtreding van de wet bodembescherming (1987), de Nederlandse Richtlijnen Bodembescherming (2001) en NAM's eigen standaarden aanpassingen gemaakt bij het aanleggen van locaties. Ditzelfde geldt voor de wijze waarop NAM met de materialen die vrijkomen bij boringen omgaat. Daarom zijn dergelijke bodemverontreinigingen sindsdien bij boringen niet meer mogelijk.
- De bodemverontreiniging is bij de NAM en bij het bevoegd gezag bekend, de verontreiniging staat ook geregistreerd in het Bodemloket.
- De verontreiniging is in de loop van de jaren voortdurend gemonitord en zijn er maatregelen genomen om de verontreiniging te beheersen (bemaling, peilbuizen e.d.). Dit gaf geen directe noodzaak tot sanering. Dit is altijd in goed overleg met overheden afgesproken.
- Het beleid van de NAM is dat verontreinigingen gesaneerd worden als de locatie definitief opgeruimd wordt. Dat voorkomt dat er herhaaldelijk overlast wordt veroorzaakt door werkzaamheden op een locatie. Deze overweging heeft bij deze locatie op Ameland een voorname rol gespeeld.

Noodzaak tot sanering door verandering kustbeheer

- Door het langzaam verdwijnen van de duinen als gevolg van het 'dynamisch kustbeheer' van Rijkswaterstaat is de locatie, die oorspronkelijk door een brede duinenrij beschermd werd, de afgelopen jaren aan de rand van de duinen komen te liggen.
- NAM heeft daarom in 2016 besloten om de locatie voor 2020 op te ruimen en te saneren en zij heeft daarvoor een saneringsplan gemaakt en de noodzakelijke vergunningen aangevraagd.
- Tijdens de voorbereidingen van de sanering zijn alle partijen verrast door de snelheid van de erosie deze zomer waardoor de sanering in overleg met de Provincie Friesland versneld is opgestart.
- Om de locatie tegen de oprukkende zee te beschermen heeft de NAM, na overleg met Rijkswaterstaat, besloten om eind 2018 maatregelen te nemen (het realiseren van een nooddijk met big-bags) om de locatie te beschermen. Medio november 2018 is gestart met de sanering (<https://www.nam.nl/nieuws/2018/werkzaamheden-op-ameland.html>).

Incident: wegspoelen zand met verontreiniging

- De nooddijk die na advies van RWS is aangelegd zou naar verwachting voldoende bescherming bieden tegen het oprukkende water.
- Tegen de storm van 8 januari, in combinatie met een springtij, bleek hij helaas niet bestand. Hierbij is ongeveer 4400 kuub zand met verontreiniging weggespoeld. Gezien de aard en de ernst van de verontreinigingen worden de milieu- en gezondheidseffecten daarvan als verwaarloosbaar beschouwd.
- Onder toezicht van het bevoegd gezag (Friese Uitvoeringsdienst Milieu en Omgeving) wordt de komende tijd de locatie gesaneerd. De NAM dient aan het bevoegd gezag uiteindelijk aan te geven dat de saneringsdoelstellingen gehaald zijn.

Te nemen maatregelen, inclusief snelle sanering

- De NAM gaat deze week nog de nooddijk herstellen en zal samen met gemeente Ameland en Rijkswaterstaat bekijken welke aanvullende maatregelen (zoals een damwand) genomen kunnen worden.
- Ook gaat de NAM delen van het strand bemonsteren om in kaart te brengen of er nog sporen van verontreiniging te traceren zijn zodat die zo snel mogelijk opgeruimd kunnen worden.
- De NAM heeft de bij de sanering betrokken bedrijven gevraagd de sanering van de locatie sneller dan de oorspronkelijke planning van eind maart af te ronden. NAM gaat relevante instanties actief op de hoogte houden van de voortgang hiervan.

Andere locaties sneller opruimen en saneren

- Ook geeft NAM al enige tijd met voorrang prioriteit aan het opruimen en saneren van voormalige mijnbouwlocaties met vergelijkbare bodemverontreiniging in kwetsbare gebieden (bijvoorbeeld Natura 2000 gebieden).
- Voor de locaties Wanneperveen 1 locatie (bij natuurgebied de Wieden) en in Springendal zijn hierover al besluiten genomen.
<https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2018/12/21/kamerbrief-over-toezeggingen-algemeen-overleg-mijnbouw/kamerbrief-over-toezeggingen-algemeen-overleg-mijnbouw.pdf> en <https://www.nam.nl/nieuws/2018/start-sanering-nam-locatie-tubbergen-7.htm>

/O=CICWP/OU=EXCHANGE ADMINISTRATIVE GROUP (FYDIBOHF23SPDLT)/CN=RECIPIENTS

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 14 januari 2019 08:04
Aan: 10.2.e
Onderwerp: FW: NAM-locatie Hollum: Afslag van mogelijk verontreinigde grond (UPDATE 1)
Bijlagen: image002.jpg

Van: 10.2.e @shell.com
Verzonden: zaterdag 12 januari 2019 12:49
Onderwerp: Re: NAM-locatie Hollum: Afslag van mogelijk verontreinigde grond (UPDATE 1)

Op onze website staat onderstaand nieuwsbericht met de laatste stand van zaken.

Link: <https://www.nam.nl/nieuws/2019/stand-van-zaken-ameland.html>

Voor vragen ben ik per mail/sms/whatsapp het beste bereikbaar.

Gr. 10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPad

Op 8 jan. 2019 om 15:18 heeft 10.2.e JC NAM-LSUP/ON <10.2.e @shell.com> het volgende geschreven:

Tijdens de eerste zware storm van 2019 is een grote hoeveelheid zand weggespoeld bij een voormalige NAM-locatie bij Hollum op Ameland.

Het volledige bericht kunt u lezen op onze website: <https://www.nam.nl/nieuws/2019/afslag-mogelijk-verontreinigde-grond-ameland.html>

Mocht u naar aanleiding van dit bericht nog vragen hebben dan verneem ik die graag.

M.vr.grt. 10.2.e

10.2.e

**Senior adviseur Vergunningen & Omgevingsmanagement (ONEgas & Land-Oost/West)
 Legal - Permits & Social Performance (LSUP/ON)**

Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V.

Statutaire vestiging Den Haag - Handelsregister no. 0400869

Correspondentieadres: Postbus 28000, 9400 HH Assen

Bezoekadres: Schepersmaat 2, 9405 TA Assen

Tel: +31 (0) 10.2.e

Mobiel: +31 (6) 10.2.e

E-mail 10.2.e @shell.com

Internet: <http://www.nam.nl>

Please note that CC-mails are stored seperately en read infrequently.

Disclaimer: The information in this e-mail is confidential and intended solely for the person to whom it is addressed. If this message is not addressed to you, please be aware that you have no authorization to read this e-mail, to copy it, to furnish it to any person other than the addressee, or to use or misuse its content in any way whatsoever.

Should you have received this e-mail by mistake, please bring this to the attention of the sender, after which you are kindly requested to destroy the original message.

/O=CICWP/OU=EXCHANGE ADMINISTRATIVE GROUP (FYDIBOHF23SPDLT)/CN=RECIPIENTS

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 14 januari 2019 08:26
Aan: 10.2.e
Onderwerp: Re: Uitleg situatie Hollum door NAM

Dan vind ik 11.1

Op 14 jan. 2019 om 08:23 heeft 10.2.e <10.2.e@minez.nl> het volgende geschreven:

10.2.e,

Ik vind 11.1

Groet, 10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Begin doorgestuurd bericht:

Van: <10.2.e@shell.com>
Datum: 11 januari 2019 om 09:18:21 CET
Aan: <10.2.e@minez.nl>, <10.2.e@minez.nl>, <10.2.e@minez.nl>
Onderwerp: Uitleg situatie Hollum door NAM

Uitleg situatie Hollum door NAM:

Achtergrond locatie

- De NAM-locatie op het westelijk deel van Ameland, in de buurt van de vuurtoren bij Hollum, is in 1963 door de NAM aangelegd. De locatie werd aangelegd voor een proefboring voor winning van aardgas uit gasvelden onder de Noordzee, maar gaswinning vanaf deze locatie heeft uiteindelijk nooit plaatsgevonden. Er is wel een put geboord, maar de velden zijn dus niet in productie genomen.
- De evaluatie van marginale gasvelden duurt vaak lang aangezien olie en gasbedrijven als NAM ook rekening houden met eventuele gas/olie prijsontwikkelingen in de toekomst en streven naar technologische verbeteringen of verdere gasvondsten in de buurt die de ontwikkeling commercieel aantrekkelijk zouden kunnen maken. Dit kan er soms toe leiden dat een veld en een locatie vele jaren worden aangehouden. Ook op Ameland heeft NAM gedurende een lange periode de locatie aangehouden en uiteindelijk

besloten dat vanuit deze locatie er toch geen economisch winbare hoeveelheid gas ontwikkeld kan worden.

Verontreiniging locatie

- Bij die boorwerkzaamheden golden in de jaren zestig en zeventig andere standaarden en wet- en regelgeving en als gevolg daarvan is tijdens de proefboring de bodem verontreinigd geraakt met diesel en barium. Sinds de jaren '80 zijn door de inwerkingtreding van de wet bodembescherming (1987), de Nederlandse Richtlijnen Bodembescherming (2001) en NAM's eigen standaarden aanpassingen gemaakt bij het aanleggen van locaties. Ditzelfde geldt voor de wijze waarop NAM met de materialen die vrijkomen bij boringen omgaat. Daarom zijn dergelijke bodemverontreinigingen sindsdien bij boringen niet meer mogelijk.
- De bodemverontreiniging is bij de NAM en bij het bevoegd gezag bekend, de verontreiniging staat ook geregistreerd in het Bodemloket.
- De verontreiniging is in de loop van de jaren voortdurend gemonitord en zijn er maatregelen genomen om de verontreiniging te beheersen (bemaling, peilbuizen e.d.). Dit gaf geen directe noodzaak tot sanering. Dit is altijd in goed overleg met overheden afgesproken.
- Het beleid van de NAM is dat verontreinigingen gesaneerd worden als de locatie definitief opgeruimd wordt. Dat voorkomt dat er herhaaldelijk overlast wordt veroorzaakt door werkzaamheden op een locatie. Deze overweging heeft bij deze locatie op Ameland een voorname rol gespeeld.

Noodzaak tot sanering door verandering kustbeheer

- Door het langzaam verdwijnen van de duinen als gevolg van het 'dynamisch kustbeheer' van Rijkswaterstaat is de locatie, die oorspronkelijk door een brede duinenrij beschermd werd, de afgelopen jaren aan de rand van de duinen komen te liggen.
- NAM heeft daarom in 2016 besloten om de locatie voor 2020 op te ruimen en te saneren en zij heeft daarvoor een saneringsplan gemaakt en de noodzakelijke vergunningen aangevraagd.
- Tijdens de voorbereidingen van de sanering zijn alle partijen verrast door de snelheid van de erosie deze zomer waardoor de sanering in overleg met de Provincie Friesland versneld is opgestart.
- Om de locatie tegen de oprukkende zee te beschermen heeft de NAM, na overleg met Rijkswaterstaat, besloten om eind 2018 maatregelen te nemen (het realiseren van een nooddijk met big-bags) om de locatie te beschermen. Medio november 2018 is gestart met de sanering (<https://www.nam.nl/nieuws/2018/werkzaamheden-op-ameland.html>).

Incident: wegspoelen zand met verontreiniging

- De nooddijk die na advies van RWS is aangelegd zou naar verwachting voldoende bescherming bieden tegen het oprukkende water.
- Tegen de storm van 8 januari, in combinatie met een springtij, bleek hij helaas niet bestand. Hierbij is ongeveer 4400 kuub zand met verontreiniging weggespoeld. Gezien de aard en de ernst van de verontreinigingen worden de milieu- en gezondheidseffecten daarvan als verwaarloosbaar beschouwd.
- Onder toezicht van het bevoegd gezag (Friese Uitvoeringsdienst Milieu en Omgeving) wordt de komende tijd de locatie gesaneerd. De NAM dient aan het

bevoegd gezag uiteindelijk aan te geven dat de saneringsdoelstellingen gehaald zijn.

Te nemen maatregelen, inclusief snelle sanering

- De NAM gaat deze week nog de nooddijk herstellen en zal samen met gemeente Ameland en Rijkswaterstaat bekijken welke aanvullende maatregelen (zoals een damwand) genomen kunnen worden.
- Ook gaat de NAM delen van het strand bemonsteren om in kaart te brengen of er nog sporen van verontreiniging te traceren zijn zodat die zo snel mogelijk opgeruimd kunnen worden.
- De NAM heeft de bij de sanering betrokken bedrijven gevraagd de sanering van de locatie sneller dan de oorspronkelijke planning van eind maart af te ronden. NAM gaat relevante instanties actief op de hoogte houden van de voortgang hiervan.

Andere locaties sneller opruimen en saneren

- Ook geeft NAM al enige tijd met voorrang prioriteit aan het opruimen en saneren van voormalige mijnbouwlocaties met vergelijkbare bodemverontreiniging in kwetsbare gebieden (bijvoorbeeld Natura 2000 gebieden).
- Voor de locaties Wanneperveen 1 locatie (bij natuurgebied de Wieden) en in Springendal zijn hierover al besluiten genomen.
<https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2018/12/21/kamerbrief-over-toezeggingen-algemeen-overleg-mijnbouw/kamerbrief-over-toezeggingen-algemeen-overleg-mijnbouw.pdf> en <https://www.nam.nl/nieuws/2018/start-sanering-nam-locatie-tubbergen-7.htm>